

Kommunledningskontoret

Handläggare:
Niska Lars

Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** med godkännande lägga förteckning över anmälningssärenden perioden 20 november–9 november 2020 till protokollet.

Sammanfattning

Anmälda ärenden till kommunstyrelsen perioden 20 november till och med 9 december 2020:

1. Minnesanteckningar från Upphandlingsrådet 11 september 2020
2. Minnesanteckningar från Upphandlingsrådet 27 november 2020
3. Minnesanteckningar från Landsbygdsberedningen 26 november 2020
4. Ordförandebeslut om justerad prissumma för pedagogiskt pris inom vuxenutbildningen
5. Sfi i Uppsala – genomströmning, effektivitet och kvalitet
6. Skolformernas kvalitetsrapporter och kvalitetsredovisning läsår 2019-2020
7. Analys och åtgärdsförslag från Nationella vårdkompetensrådet

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
StadsdirektörOla Hägglund
Ekonomidirektör

Minnesanteckningar

Plats och tid:	Digitalt via Teams samt Aspen, Stationsgatan 12 kl. 8.00-10.00	
Närvarande ledamöter:	Mohamad Hassan (L), ordförande Jonas Segersam (KD), vice ordförande Helena Nordström Källström (MP) Leia Nordin (FI) Linnéa Lind (C) Mathias Kullberg (M) Per Mattsson (V) <u>Tommy Öhlund (SD)</u>	Erik Sallén, Maskin och Verktyg Torbjörn Wennberg, SH Bygg Monica Werneman, BGF Fastigheter AB Caroline Ekström, CVO och Olivia Omsorg Malin Persson, Hallbloms Pär Karlsson, Byggconstruct Anna Sundström, Södra tornet kommunikation (8.00-9.00) Dirk Kehr, Uppsala Stadsmission Anna Bjurvald, Uppsala Läns Bildningsförbund (8.00-9.00)
Övriga deltagare:	Susanne Afzelius, upphandlingschef Malin Klevebrand, E-handelssamordnare Åsa Tingström, sekreterare	
Utses att justera:	Tommy Öhlund (SD)	Paragrafer: 1-12

**Justeringens
datum och plats:**

Underskrifter:

Mohamad Hassan, ordförande

Tommy Öhlund, justerare

Åsa Tingström, sekreterare

§ 1

Val av justerare och justeringsdag

Upphandlingsrådet beslutar att utse Tommy Öhlund att tillsammans med ordföranden justera dagens minnesanteckningar den 24 september på Stationsgatan 12.

§ 2

Fastställande av föredragningslista

Jonas Segersam väcker en övriga fråga om de kommunala bolagen och USAB. Upphandlingsrådet beslutar att fastställa utsänd föredragningslista med detta tillägg.

§ 3

Välkomnande av nya ledamöter från näringslivet

Presentation och välkomnande av Caroline Ekström CVO och Olivia Omsorg, Malin Persson, Hallbloms, Pär Karlsson, Byggconstruct samt Anna Sundström, Södra tornet kommunikation.

§ 4

Förslag från näringslivet och idéburna organisationer på verksamheter som kommunen kan tänkas upphandla

Frågan väcks om verksamheter i kommunal regi som konkurrerar med det lokala näringslivet. Cykelverkstad och arbetsmarknadsinsatser tas upp som exempel. Frågan ligger under Arbetsmarknadsförvaltningen och Mohamad Hassan tar med sig den. Olika lösningar har diskuterats. Motsvarande erfarenheter från andra områden får gärna lyftas. Frågan kan lyftas till en principiell diskussion om vad som drivs i kommunal regi och hur det påverkar det lokala näringslivet. Upphandlingsrådet önskar en punkt om detta vid kommande möte. Upphandlingsrådet önskar också en dragning gällande skillnaderna mellan olika upphandlingsformer.

§ 5

Inspel från näringslivet/idéburna organisationer

Inga inspel lyftes

§6

Införande av e-handel i kommunen – hur påverkar det oss leverantörer?

Föredragande: Susanne Afzelius och Malin Klevebrand

Tanken med e-handelsprojektet är att göra det enklare för verksamheterna att köpa rätt. Se bilaga 1 för dokumentation av presentationen.

Näringslivet lyfter frågan om det finns något informationsblad som är anpassat för leverantörerna? I dagsläget finns en intern lathund för hur det fungerar. Kommunen kan ta fram något som är bredare och passar alla. I presentationen finns en länk till en informationsfilm om e-handel som kan fylla behovet.

Näringslivsföreträdare påpekar också att det kan finnas stora skillnader beroende på om verksamheten ska beställa varor eller tjänster. När tjänster ska beställas är det ibland svårt att i förväg veta vad som önskas. Bli formuläret för tvingande kan det hindra innovativa lösningar, till exempel inom kommunikationsområdet. Frågan lyfts om vikten av att lämna utrymme för att vara lite oklara.

Varor har prioriterats som ett första steg i projektet. Det kommer att komma en ny funktion som ger möjlighet att föra en avropsdialog som genererar en beställning i systemet. E-handelssystemet är igång och kommer att börja användas succesivt av förvaltningarna.

Näringslivet lyfter också att det är viktigt att informationsutbytet mellan leverantören och e-handelssystemet är smidigt och inte kräver mycket tid och resurser av leverantörerna. Samtidigt är det produkterna som har upphandlats som ska finnas i systemet. I samband med uppstart av avtal försöker kommunen få till en träff med de som arbetar med e-handeln så att det fungerar. Det är viktigt att vi har en leverantörsdialog och att det fungerar både för leverantören och verksamheten. Det anses positivt att det finns möjlighet till fullskaliga integrationer i systemet, tidigare var detta inte möjligt. Poängen för kommunen är det viktigt att verksamheterna använder det som upphandlats, det är både bättre för leverantörerna, vår egen verksamhet och ekonomin. Upphandlingsenheten räknar med minskade kostnader för 40 miljoner kronor varje år. Det finns rapportering inbyggt i systemet. Upphandlingsrådet önskar uppföljning vid kommande möte.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§7

Coronapandemin – hur har det påverkat? Vad kan vi som köpande organisation tänka på?

Pandemin har ställt oss inför en svår situation och ett antal stödpaket har införts från kommunen. Bland dessa finns direkta betalningar av fakturor, förlängd faktureringsstid från kommunen, presentkort till kommunens medarbetare från Uppsala Handelsförening, sänkt parkeringsavgift och förenklad markupplåtelse för de företag som vill flytta ut sin verksamhet. Kommunen har också minskat sina krav gällande ekonomisk ställning i upphandlingarna eftersom leverantörerna kan ha hamnat i en svacka. En av kommunens åtgärder är att göra investeringar och tidigarelägga planerade beställningar. Upphandlingsrådet lyfter att det vore intressant att utvärdera markupplåtelsen och effekten på inkomster hos företagen.

Näringslivet påpekar att kommunen gärna får vara generös med beställningar inom de ramavtal som finns eftersom beställningar från andra kunder minskar. Kommunen kan använda sina ramavtal för konsulttjänster för att hantera arbetstoppar under pandemin. Både kommunikations- och byggbranschen upplever en minskning av beställningar inom ramavtalen i sviterna av pandemin. Konsekvenserna kommer att visa sig i vinter och i vår, och det är viktigt för leverantörerna att beställningarna kommer in. Näringslivet upplever också att vissa upphandlade projekt skjuts upp och att det skulle kunna arbetas mer med kreativa lösningar istället. Upphandlingsenheten tar med sig frågan gällande byggbranschen till Stadsbyggnadsförvaltningen för att undersöka hur det ser ut och vad det beror på.

Omstartskommissionen rekommenderar starkt att komma igång med projekt som ska genomföras för att minska effekterna.

Frågan om kommunens uteblivna ekonomiska intäkter på grund av pandemin lyftes. Kostnaderna redovisas i den ekonomiska uppföljningen från augusti.

Civilsamhällesaktörerna och sociala företag möter stora utmaningar nu när de som var längst ifrån arbetsmarknaden nu hamnat i ett ännu mer utsatt läge. 2021 var öronmärkt krisår för social utsatthet redan innan pandemin. Flera sociala företag har försvunnit senaste året och branschen är i behov av beställningar nu. Verktyg behövs för att civilsamhället ska kunna vara en del av lösningen.

Exempel lyfts om projekt som kunnat tidigareläggas tack vare pandemin, exempelvis renoveringar av konferensanläggningar. Önskemål lyfts om att göra mer.

§8

Statistik och på gång inom upphandling

Se bilaga 1 för dokumentation av presentation. Fler upphandlingar än någonsin pågår och upphandlingsavdelningen jobbar för att snabba på processerna och minska tiden där det är möjligt inom lagens ramar. Avdelningen märker av ett högre tryck både vad gäller antalet anbud och överprövningar. Det märks att affärerna är viktiga och att möjligheten till dialog med leverantörerna under upphandlingsprocessen har minskat.

Frågan lyfts om mindre företags möjligheter att delta i upphandlingar. Upphandlingsavdelningen jobbar exempelvis med egna avtal istället för att avropa från större nationella avtal för att möjliggöra anbud från mindre lokala aktörer. 98% av upphandlingarna görs av kommunen. Pandemin har hindrat leverantörsträffarna som skapar möjlighet till utökad dialog med leverantörerna. Upphandlingsenheten tittar på hur digitala alternativ skulle kunna användas inför stora projekt i vår.

§9

Nästa upphandlingsråd – förslag på ämnen att ta upp

Ämnen som lyfts inför kommande sammanträden är:

Vilka verksamheter driver kommunen som kan konkurrera med näringslivet?

Vilken typ av upphandlingar finns och hur det påverkar kvaliteten på utförandet. Önskan om att titta på flera upplägg och erfarenheter på marknaden. Den workshop som genomfördes tidigare med upphandlingsrådet var uppskattad och skulle kunna återkomma. Typer av upphandlingar är en viktig principiell fråga som kan diskuteras i rådet. Rådet kan också diskutera konkreta exempel på vad som skulle kunna passa för respektive upphandlingsform. Frågan lyfts om hur vi kan främja innovation istället för att köpa till lägsta pris. Vilka verktyg finns om innovationspartnerskap upplevs svårt? Inspel gällande innovation via dialog och RFI:er tas gärna emot.

Önskemål lyfts också om att gå igenom alla upphandlingsformer igen samt vem som ansvarar för vad i kommunen. Nämnderna har olika stor grad av delegation på sina upphandlingar och en översikt önskas.

Ideella sektorn lyfter frågan om generellt ställda sociala villkor för att använda upphandling som verktyg för att komma åt sociala problem. Kan komma med förslag nästa gång.

Frågan väcks också om vad kommunen gör för att underlätta för små företag att komma rätt. Alla upphandlingar, både pågående och förannonserade ligger på uppsala.se. Många leverantörer hör också av sig och frågar. Generellt anser

upphandlingsavdelningen att kännedomen är stor gällande de upphandlingar som annonseras. Direktupphandlingarna och direkta köpen finns dock inte samlade och det kan vara svårt att få information om den typen av köp. Upphandlingsavdelningen hanterar bara upphandlingar över 612 000 kr. Direktköp och direktupphandlingar görs av verksamheterna och finns inte samlade centralt vilket kan försvåra för mindre aktörer att delta. Ofta brukar mindre lokala leverantörer kunna delta i upphandlingarna som underleverantörer till större aktörer. Pandemin har hindrat leverantörsträffarna som vanligen fungerat som en plattform för den typen av samarbeten.

§10

Uppsala kommuns politiska krav (sociala, ekologiska mm) – hur ser näringslivet/idéburna organisationer på dem?

Föredragande: Susanne Afzelius

Se bilaga 1 för dokumentation av presentationen. Kommunen har ett stort fokus på hållbarhet, ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Högt ställda miljökrav ingår i upphandlingar. Även sociala krav ställs, exempelvis arbetsrättsliga krav. Tanken var att ställa sociala krav även i exploateringsärenden. Arbetslösheten kommer att öka framöver och det behövs en aktiv arbetsmarknadspolitik och tillgång till praktikplatser. Det är samtidigt viktigt att ha kännedom om hur näringslivet upplever de här kraven. Uppsala kommun tillämpar en metod där det alltid ligger i upphandlingsmallar att föra dialog med leverantörerna om vad de kan erbjuda gällande arbetsmarknadsåtgärder för att bredda kravet.

Frågan lyfts om att andra länder ställer skarpare sociala krav i sina upphandlingar, sociala krav kan användas som ett sätt att styra hur näringslivet bidrar till sociala utmaningar. Kommunen påpekar att Sverige skiljer sig från andra länder genom vår arbetslagstiftning och näringslivets autonomitet, vi kan inte tvinga företag att anställa vissa personer. Att samråda kring praktikplatser och liknande är en annan sak och det görs.

Olika språkbruk används när det gäller miljömässiga och sociala krav och frågan diskuteras om att vässa även de sociala kraven. Vilka krav som ska ställas är en politisk fråga. Frågan lyfts även om krav på verksamheter som ställs på kommunal verksamhet men inte privata företag.

En diskussion förs om de miljömässiga kraven är realistiska och flera näringslivsrepresentanter signalerar att kravet på transporter och arbetsfordon blir svårt att leva upp till redan 2023 när det gäller steget över personbilar. Ett längre perspektiv efterfrågas eftersom marknaden inte anses erbjuda bra alternativ än. Däremot mål om plast och betong anses rimliga. Näringslivet lyfter också tendensen att kräva specifika certifieringar och önskar en reflektion kring vad certifieringen eller

märkningen ger i den enskilda upphandlingen i förhållande till vad det kostar för leverantörerna.

§11

Övriga frågor

Bolagen i USAB

Frågan lyfts om hur bolagen faller in i kommunens upphandlingsarbete? Exempel framförs där både kommunen och ett kommunalt bolag upphandlat av samma bolag utan kontakt mellan enheterna. Det är frivilligt för bolagen om de vill delta i centrala upphandlingar eller genomföra egna. Önskemål lyfts om att alla kommunala upphandlingar borde göras via upphandlingsavdelning. Detta kan lyftas i koncernledningen.

§ 12

Nästa möte

Nästa möte sker den 27 november 2020. Inför detta kommer en förfrågan att skickas ut för att samla in önskemål gällande mötesdagar och tider.

Minnesanteckningar

Plats och tid:	Digitalt via Teams samt Aspen, Stationsgatan 12 kl. 8.00-10.00	
Närvarande ledamöter:	Mohamad Hassan (L), ordförande Jonas Segersam (KD), vice ordförande Helena Nordström Källström (MP) Leia Nordin (FI) (8:53-10:00) Linnéa Lind (C) Mathias Kullberg (M) Per Mattsson (V)	Erik Sallén, Maskin och Verktyg Torbjörn Wennberg, SH Bygg Caroline Ekström, CVO och Olivia Omsorg Malin Persson, Hallbloms Pär Karlsson, Byggconstruct Anna Sundström, Södra tornet kommunikation Dirk Kehr, Uppsala Stadsmission
Övriga deltagare:	Susanne Afzelius, upphandlingschef Per Lundeqvist, enhetschef Näringsliv och etablering Per Johansson, upphandlare Åsa Tingström, sekreterare	
Utses att justera:	Erik Sallén	Punkter: 1-10

Justeringens datum och plats: 4 december, Stationsgatan 12

Underskrifter:

Mohamad Hassan, ordförande

Åsa Tingström, sekreterare

Erik Sallén, justerare

1. Val av justerare och justeringsdag

Upphandlingsrådet beslutar att utse Erik Sallén att tillsammans med ordföranden justera dagens minnesanteckningar den 4 december på Stationsgatan 12.

2. Fastställande av föredragningslista

Upphandlingsrådet beslutar att fastställa utsänd föredragningslista.

3. Sammanträdestider 2021

Sammanträdestider för 2021 fastställs enligt följande;

- 5 mars 8.30-10.30
- 7 maj 8.30-10.30
- 1 oktober 8.30-10.30
- 10 december 8.30-10.30

4. Förslag från näringslivet och idéburna organisationer på verksamheter som kommunen kan tänkas upphandla (för expediering till berörd nämnd)

Ordförande förtydligar att detta är en stående punkt där ledamöterna har möjlighet att lyfta verksamheter som skulle kunna konkurransutsättas. Det är en fördel om ledamöterna skickar in sina förslag i förväg för möjlighet till kort beredning innan det tas upp på mötet. Detta möjliggör en diskussion om de aktuella fallen kan skiljas från övrig verksamhet och därmed konkurransutsättas eller om det inte anses lämpligt för just de verksamheterna. Skicka förslag till asa.tingstrom@ uppsala.se

Frågan lyftes att leverantörer upplever att pandemin skapat en tröghet i kommunens processer, exempelvis gällande upphandlingar, beslut, bygglov och detaljplaner. Andra problem som nämndes är att upphandlingar skjuts upp och att handläggare anses svårare att få kontakt med. Önskemål lyftes om att snabba på processerna för att stötta företagen i pandemin.

5. Inspel från näringslivet/idéburna organisationer

Ledamöterna från näringslivet uppmanas att ta upp frågor som kommunen bör ta med sig och om det pandemirelaterat som kan göras utöver det som redan gjorts.

Frågan lyftes om vilka kommunens insatser för näringslivet under pandemin varit och kommunikationen om dessa. Flera av leverantörerna upplever inte att de fått kännedom om de beslut som tagits och vill gärna ha en presentation av dessa vid kommande sammanträde. Ledamöterna tipsas också om att anmäla sig till Uppsala kommuns nyhetsbrev för näringslivsfrågor; <https://www. uppsala.se/kommun-och->

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

[politik/sa-arbetar-vi-med-olika-amnen/sa-arbetar-vi-med-naringsliv/nyhetsbrev-och-informationsmaterial/](#)

6. Vilken typ av upphandlingar finns och hur påverkar det kvaliteten på utförandet?

Föredragande: Per Johansson, upphandlare, Uppsala kommun

Per Johansson från upphandlingsavdelningen berättar om olika upphandlingsförfaranden och när de används. Presentationen återfinns i **Bilaga 1**.

I diskussionen lyftes frågan om kvalitet kontra pris och risken att sätta ett för högt eller för lågt pris i arbetet med mer kvalitetsdrivna upphandlingar. Kompetens och kunskap om marknaden konstateras vara viktiga parametrar i ett upphandlingsprojekt. Caroline Ekström, CVO och Olivia Omsorg framförde att stora kvalitetsskillnader upplevs mellan kommuner gällande hur man upphandlar inom vård- och omsorgsområdet och erbjöd sig att hjälpa till för att förbättra Uppsalas upphandlingar.

7. Näringslivsutvecklingen i Uppsala

Föredragande: Per Lundeqvist, enhetschef Näringsliv och etablering, Uppsala kommun

Presentation av fördjupad näringslivsanalys om hur näringslivet utvecklats senaste decenniet i Uppsala kommun, se **Bilaga 2**.

8. Statistik och på gång inom Upphandling

Föredragande: Susanne Afzelius, upphandlingschef

Presentation av statistik gällande antal pågående upphandlingar, inköpsvolym, antal anbud etcetera, se **Bilaga 3**. Susanne Afzelius betonade bland annat att det är fler antal upphandlingar igång nu jämfört med tidigare år, som svar på frågeställningen som kom upp under punkt 4. Inköpsvolymerna följer föregående år. Upphandlingsrådet informeras också om att Uppsala kommun kommer att byta till ett nytt upphandlingssystem vilket kommer att implementeras under våren.

9. Nästa möte – förslag på ämnen

Önskemål framförs om att presentera de insatser som gjorts för att stötta det lokala näringslivet i Uppsala under pandemin. Fler önskemål om innehåll kan skickas till ordförande Mohamad Hassan eller sekreterare Åsa Tingström.

10. Övriga frågor

Inga övriga frågor behandlades

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Minnesanteckningar

Plats och tid:	Digitalt via Teams
Närvarande ledamöter:	Helena Nordström Källström (MP), ordförande Hans Nordström (C), vice ordförande Ulrik Wärnsberg (S) Therez Almerfors (M) Hanna Victoria Mörck (V) Anders A Aronsson (L) Michael Carlsson (SD) Jonas Segersam (KD)
Övriga deltagare:	Åsa Dahlin, enhetschef översiktsplanering Lovisa Neikter, strategisk samhällsplanerare Göran Carlén, processansvarig för översiktsplanering Elin Blume, Strategisk samhällsplanerare – bostadsförsörjningsfrågor Martin Söderhäll, postdoktor översiktsplanering Åsa Tingström, sekreterare Emma Ringqvist, strategisk samhällsplanerare
Utses att justera:	Therez Almerfors
Paragrafer:	26 - 34

Justeringens datum: 2020-12-04

Underskrifter:

Helena Nordström Källström,
ordförande

Åsa Tingström, sekreterare

Therez Almerfors, justerare

§ 26 Val av justeringsperson samt datum för justering

Landsbygdsberedningen utser Therez Almerfors att jämte ordföranden justera protokollet den 4 december.

§ 27 Fastställande av föredragningslista

Utsänd föredragningslista fastställs. Flertalet punkter har väckts tidigare sammanträden som kommer att behandlas vid kommande sammanträden. Dessa listas under punkten § 33 Nästa möte.

§ 28 Sammanträdestider 2021

Förslag till sammanträdestider fastställs. Landsbygdsberedningen kommer 2021 att träffas följande dagar och tider:

Onsdag 3 februari, 9–11

Måndag 17 maj, 9–11

Onsdag 1 september, 9–11

Måndag 22 november, 9–11

§ 28 Landsbygdsmässan

Föredragande: Lovisa Neikter

Stadsbyggnadsförvaltningen har i uppdrag att ordna en Landsbygdsmässa. Med anledning av pandemin har olika alternativ övervägts och någon typ av digitalt event ska ordnas tillsammans med en kommunikationsbyrå. Frågor som lyfts i samband med det arbetet är vad syftet med Landsbygdsmässan ska vara och vilka målgruppen är.

Landsbygdsmässan har arrangerats vid två tillfällen tidigare, den första med brett fokus och den andra kopplat till klimatveckan.

Landsbygdsberedningen konstaterar att landsbygden är ett brett område med stor variation av boende, näringsidkare och andra aktörer. Både fördelar och nackdelar lyftes med ett brett alternativt mer smalt perspektiv. Ett brett perspektiv kan nå ut till fler, men ett smalt perspektiv kan vara en fördel vid digitala event.

Ett syfte som föreslogs var att ta upp landsbygdens frågor, problem och utmaningar, men också lyfta positiva exempel. Områden som nämndes var bland annat vägar och kollektivtrafik.

Ett annat syfte som lyftes var att fokusera på de områden kommunen verkar inom på landsbygden och hur vi kan förbättra dessa. Exempelvis klimatmässig omställning, bostäder, ungdomar och deras möjligheter till aktiviteter nämndes. Service som behöver finnas för företagare och boende lyftes i anslutning till detta.

Önskemål lyftes om fysiska event utomhus i någon av kransorterna på landsbygden i slutet av våren, men det argumenterades också för att rekommendationen är hemarbete till sommaren och att det därför är aktuellt med ett fysiskt event först i höst.

Två olika perspektiv som föreslogs var Uppsala kommuns näringslivsvänlighet, företag på landsbygden utöver lantbruk, möjlighet att driva företag hemifrån, goda exempel etcetera respektive det rika föreningslivet på landsbygden.

Flera ville veta vad utvärderingar av tidigare mässor visat och framförde synpunkter om att dessa erfarenheter bör vara utgångspunkt i planeringen för kommande mässor. Flera förslag lyftes om att samarbeta med landsbygdsaktörer i planeringen som ett sätt att göra eventet relevant och öka medborgardeltagandet. Både lokala LRF-föreningar, styrgrupper för medborgarbudget och andra lokala föreningar samt näringslivsaktörer nämndes som exempel. Även besöksnäring och vägsamfälligheter nämndes. Önskemål framfördes om att utgå från det som folk har frågor om, exempelvis digitalisering, fiberutbyggnad och bygglov.

En möjlighet som lyftes var att kommunen genom att bjuda in olika aktörer, kan driva opinion i olika frågor. Som exempel nämndes statliga och regionala aktörer som Trafikverket och UL.

Flera av ledamöterna var positiva till att dela upp mässan i flera mer fokuserade webinarier. Önskemål lyftes också om att fokusera på företagsfrågorna. Landsbygdsprogrammets fyra områden föreslogs som en utgångspunkt för webinarier som sedan följs upp med en fysisk träff under hösten. Webinarierna föreslås spelas in för att möjliggöra så bred spridning som möjligt och öka tillgängligheten.

§ 29 Årets lantreprenör

Föredragande: Lovisa Neikter

I år kommer två priser att delas ut; Årets lantreprenör i coronatider 2020 och Årets lantreprenör 2019/2020. Kommunstyrelsens arbetsutskott är jury och beslutar om vinnare.

För att kunna bli Årets lantreprenör ska företaget, gruppen, föreningen eller personen

- gjort en insats som bidragit till landsbygdsutvecklingen enligt kommunens landsbygdsprogram
- gjort en insats som bidragit till ökad ekonomisk, social eller ekologisk hållbarhet på landsbygden
- gjort en insats i närtid som gynnat allmänheten på landsbygden
- ha sin bas på landsbygden

Nomineringarna presenterades (se **Bilaga 1**) och en diskussion fördes kring vem Landsbygdsberedningen rekommenderar som pristagare. Resultatet av diskussionen tas med till föredragningen juryn får inför beslut.

Frågan lyftes också om spridning av priset och önskemål om att även kommunen skulle kunna nominera kandidater för att lyfta aktörer.

§ 30 Översiktsplanen

Föredragande: Göran Carlén, processansvarig för översiktsplanering

En sammanfattning av aktualiseringen av översiktsplanen med fokus på landsbygden presenterades (se **Bilaga 2**).

I diskussionen lyfte flera ledamöter avgången av jordbruksmark och önskan att veta mer om anledningen till avgång som inte beror på exploatering eller skogsbruk. Mer detaljer och analys av orsaken till avgången efterfrågades.

Frågan framfördes också om sommarstugor kunde omvandlas till permanentbostäder för att minska behovet av ny mark för byggnationer. Göran Carlén svarade att majoriteten av sommarstugorna redan används permanent och att kommande vatten- och avfallsplan ska indikera vilka områden som är viktiga att ansluta till kommunalt vatten. Det skulle också möjliggöra omläggning av planerna och tillåta större bostäder i de områden som planerats som sommarstugeområden.

En annan aspekt som diskuterades var regionens roll i landsbygdsfrågorna och möjligheten att driva kommunövergripande frågor samt öka samarbetet med andra kommuner. Frågor ställdes också om hur fördelningen ser ut sysselsättningsmässigt bland landsbygdsbefolkningen, om den största delen är stadsnära pendlare eller rotade landsbygdsbor med lokal näringsverksamhet.

Förhandsbeskeden för bygglov och delegering från Plan- och byggnadsnämnden till förvaltningen diskuterades också. Frågor ställdes om hur många som frågat och avrättats från att söka och om det kan förklara minskningen av negativa beslut.

En uppföljning önskas gällande främjande av lantbruksnäringar och möjlighet att ställa om från exempelvis djurhållning till annan verksamhet kopplat till landsbygdsnäringar.

§ 31 Bostadsförsörjningsprogrammet och flyttmönster på landsbygderna

Föredragande: Elin Blume, Strategisk samhällsplanerare - bostadsförsörjningsfrågor och Martin Söderhäll, postdoktor översiktsplanering

Information om förslaget till bostadsförsörjningsprogram presenterades (se **Bilaga 3**). Kommunstyrelsen kommer att fatta beslut den 16 december om förslaget ska skickas ut på remiss.

Detta följdes av en presentation om pågående forskning om flyttmönster på landsbygderna, se **Bilaga 4**.

§ 32 Medborgarbudget - lägesuppdatering

På grund av tidsbrist skickas informationen ut till ledamöterna och biläggs minnesanteckningarna (**Bilaga 5**)

§ 33 Nästa möte

Nästa möte sker onsdagen den 3 februari klockan 9–11.

Punkter som lyfts tidigare och som kommer att behandlas vid nästa års sammanträden är:

- Nya föreskrifter för Landsbygdsberedningen
- Återkoppling klimatfärdplan
- Rapport, utvärdering av servicepunkter
- Regeringens budget – vad innebär den för landsbygden och vad gäller för Uppsala kommun?
- Sveriges bästa landsbygdskommun – hur blir vi det? Vision och innovation
- Näringslivsanalys – hur ser det ut på landsbygden?

Önskemål lyfts även om att vid något kommande möte utvärdera medborgarbudgetprojektet. Även Stefan Hannas motion om stadsdels- och bygderåd lyftes som förslag inför kommande sammanträden.

§ 34 Övriga frågor

Inga övriga frågor behandlades

Arbetsmarknadsförvaltningen
BeslutHandläggare:
Eva Hellstrand

Ordförandebeslut

Justerad prissumma för pedagogiskt pris inom vuxenutbildningen

I egenskap av ordförande för arbetsmarknadsnämnden beslutar jag å arbetsmarknadsnämndens vägnar

att arbetsmarknadsnämndens pris till enskild pedagog inom vuxenutbildningen höjs från maximalt 5 000 kronor till 8 000 kronor,

att beslutet sänds till kommunstyrelsen för kännedom.

Utbildningsnämnden delar ut pedagogiska priser till förskollärare/lärare inom förskola och skolverksamhet samt ett ledarskapspris till rektorer. Prissumman är 8 000 kronor per utsedd pristagare.

Kommunstyrelsen beslutade den 6 maj 2020 att godkänna införandet av ett pedagogiskt pris också inom vuxenutbildningen i Uppsala. I underlaget till beslutet framkommer bland annat att priset föreslås delas ut årligen till en pedagog eller ett arbetslag. Nomineringen till priset är öppen för alla. En jury av tjänstepersoner från arbetsmarknadsförvaltningen, förtroendevalda i nämnden samt en extern part ska besluta om vem/vilket lag som får priset. Prissumman är max 5 000 kronor per person och max 50 000 kronor för ett arbets- eller ämneslag.

Det finns anledning att jämställa prissumman så att priset för en enskild pedagog är detsamma för vuxenutbildningen som för övriga skolformer i Uppsala kommun. Det innebär att prissumman för en enskild pedagog inom vuxenutbildningen bör vara 8 000 kronor.

Arbetsmarknadsnämnden

Mohamad Hassan
Ordförande

Arbetsmarknadsförvaltningen

Handläggare:
Eva Hellstrand

Sfi i Uppsala – genomströmning, effektivitet och kvalitet

Sammanfattning

I utredningen beskrivs Uppsalas förutsättningar med en stor andel elever som läser sfi på studieväg 3. Uppgifter som tagits fram gällande genomströmning visar att flera elever finns kvar i sfi-studier på studieväg 1 och 2 efter perioden med etableringsersättning. Det pågår dock flera satsningar för att öka genomströmning och effektivitet där samtliga sfi-anordnare nu också arbetar med ramtider för elevers sfi-studier. Räknet i kronor per invånare var Uppsalas sfi-verksamhet dyrare jämfört med resultatnätverket R9 och riket åren 2017–2019. Samtidigt finns i Uppsala ett stort utbud och riktade satsningar, bland annat för kortutbildade, Sfi-Bas, som visar bra resultat. I årets kvalitetsrapporter från skolorna ges goda exempel på kvalitet i undervisning utifrån elevers erfarenheter och behov.

Förvaltningen bedömer sammantaget att sfi-verksamheten i Uppsala håller god kvalitet. Det görs bland annat mot bakgrund av det som redovisats gällande kvalitet i undervisning, den bredd i utbildningsformer som erbjuds eleverna och de satsningar som förvaltningen deltar i för att utveckla sfi i Uppsala.

Fortsatt finns behov av att uppmärksamma utvecklingen vad gäller genomströmning och effektivitet i studierna. Åtgärder som gjorts för att förbättra förutsättningarna för ökad progression behöver noga följas och utvärderas vad gäller effekterna för individers väg mot etablering på arbetsmarknaden. Uppföljningen behöver utvecklas och anpassas för olika målgrupper inom sfi, inte minst för gruppen nyanlända.

Inledning

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sammanträde den 7 oktober 2020 att uppdra till förvaltningen att utreda genomströmning, effektivitet och kvalitet inom sfi i Uppsala. Denna rapport utgör förvaltningens utredning på området.

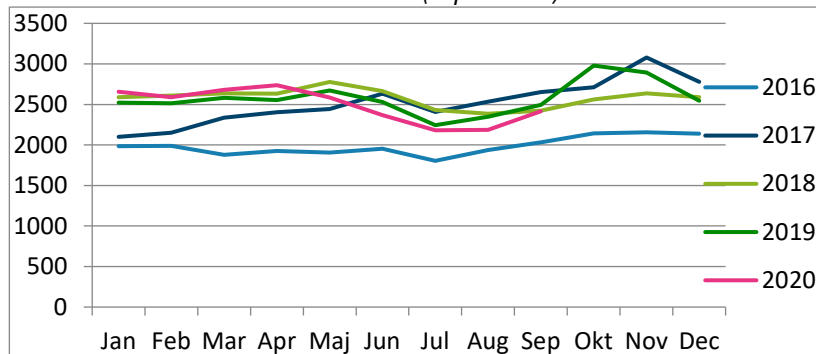
Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) är en del av det allmänna skolväsendet och styrs av skollagen (2010:800) och förordning om vuxenutbildning (2011:1108). Det är en rättighetsbaserad kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna personer med annat modersmål än svenska grundläggande kunskaper i svenska språket. Deltagarna i sfi kan därmed ha mycket olika utbildningsbakgrund och även skilda mål gällande fortsättning i studier och arbetsliv. Utifrån studiebakgrund och förkunskaper i svenska språket placeras elever på tre olika studievägar. På studieväg 1 med kurserna A, B, C och D har eleverna kort utbildningsbakgrund och ibland ingen alls. Studieväg 2 vänder sig till elever med mindre omfattande utbildning än svensk gymnasieskola och innehåller kurserna B, C och D. På studieväg 3 läser elever med motsvarande gymnasieskola eller högre utbildning kurserna C och D.

Elevantalets utveckling inom sfi i Uppsala

Elevantalet inom sfi har varit högt på senare år. Det är en naturlig följd av de många nyanlända som tagits emot i Sverige och Uppsala från hösten 2015. Under hela 2019 läste sammanlagt 4 817 elever sfi i Uppsala. Det kan jämföras med att inom grundläggande vuxenutbildning fanns 2 212 elever registrerade och inom gymnasial vuxenutbildning läste 6 213 personer. Den 1 juli 2016 upphörde sfi som egen skolform för att ingå i den kommunala vuxenutbildningen.

Förvaltningen följer också utvecklingen av antalet sfi-elever som är aktiva vid slutet av varje månad. I diagrammet nedan syns den månadsvisa utvecklingen från 2016. I slutet av september 2020 fanns 2 417 sfi-elever registrerade. I diagrammet framgår att antalet elever från sommaren 2020 har varit lägre än vid motsvarande mätpunkter 2017–2019, men att denna utveckling bryts i september då elevantalet hamnar mer i nivå med siffrorna för september 2018 och 2019.

Elevantal i sfi månadsvis 2016–2020 (september)

Källa: AMF statistik från elevhanteringssystemet Extens

Sfi i flera olika former

Sfi kan läsas i Uppsala i kommunens egen regi på Utbildnings- och jobbcenter Boländerna och Gottsunda. I extern upphandlad verksamhet erbjuds sfi-undervisning hos Hermods och Bergstrands Utbildningar¹. Dessutom kan sfi läsas i kombination med yrkesämnen, så kallade kombinationsutbildningar som finns förutom hos de tre större sfi-utbildarna ovan också hos utbildningsanordnarna Movant och MoA Lärcentrum. Utöver detta finns i Uppsala ett mycket brett utbud av sfi anpassat efter olika målgrupper. I Gottsunda bedrivs i kommunens regi ”Sfi Bas” för personer med mycket kort utbildningsbakgrund och behov av fler sfi-timmar i veckan. I Gottsunda finns även ett samarbete med öppna förskolan Kristallen där mammor med små barn kan läsa sfi och även grundläggande svenska. (Se närmare beskrivning av dessa två utbildningar under avsnittet Sfi parallellt med andra insatser.) I mars 2020 startade även sfi för personer med synsvårigheter i Gottsunda. För personer med en yrkesbakgrund inom medicin eller pedagogik från hemlandet finns de så kallade SFX-utbildningarna SFM eller SFP. I november startar även Svenska för företagare, SFF, i Gottsunda. Personer läser på dessa utbildningar sfi med infärgning av yrkesspråk med målet att förkorta vägen till anställning i Sverige utifrån sin yrkesbakgrund.

Sfi erbjuds flexibelt

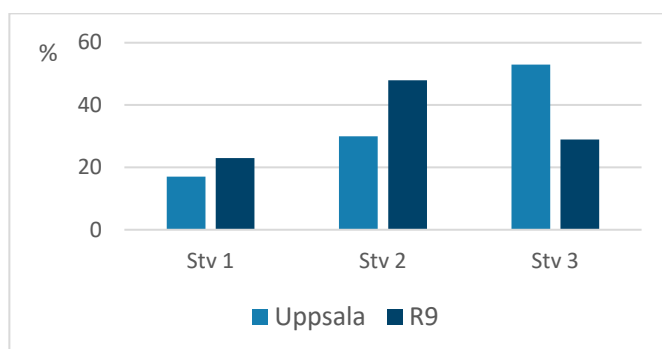
Inom sfi kan man välja mellan olika studieformer. Elever kan läsa med fast schema i grupp, så kallad klassrumsundervisning. I övrigt kan elever läsa på distans eller i så kallad flexibel form där eleverna själva väljer vilka lektionspass de deltar i. I de olika studieformerna väljer också eleven mellan att läsa kvällstid eller dagtid. Eleven kan också välja mellan olika studietakter, från heltidsstudier (100 %) till deltidsstudier på 25 %.

Ett krav på alla anordnare är att de ska kunna möjliggöra för elever att kombinera sfi med arbete, arbetsmarknadsinsatser eller arbetsmarknadsutbildning. Elever ska också kunna kombinera sfi med utbildning på andra nivåer såsom grundläggande och gymnasial nivå.

Uppsala har ovanligt många elever på studieväg 3

Uppsala avviker från genomsnittet i R9-nätverket när det gäller andel elever fördelat på studieväg, särskilt gällande studieväg 3. I Uppsala studerade 53 % av eleverna på studieväg 3 2019 jämfört med 29 % i genomsnitt för R9-nätverket.

Kursdeltagare i sfi per studieväg, andel i procent för Uppsala och R9, 2019

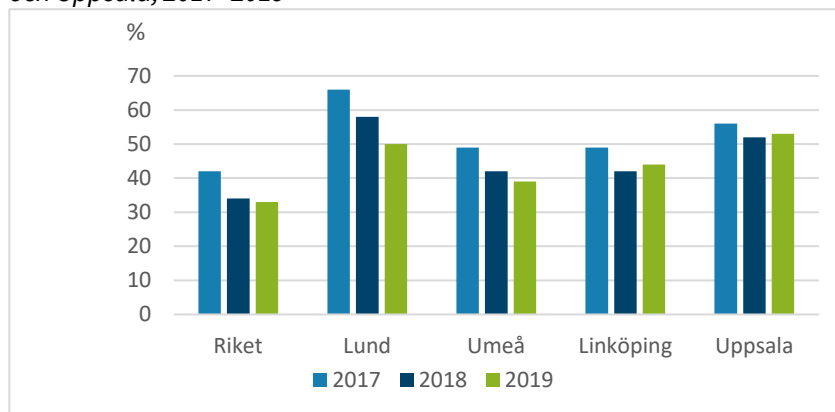
¹ För samtliga dessa utbildningar är Uppsala kommun huvudman. Utöver detta bedrivs sfi-utbildning med ersättning från Uppsala kommun i en fristående form på folkhögskolan Biskops Arnö.

Källa: Kolada

En stor andel elever på studieväg 3 är ett mönster som återfinns i några andra typiska universitetsstäder. Här kan till exempel utbytesstudenter och forskare med anhöriga läsa sfi, en grupp som oftast har en hög studiebakgrund.

Kursdeltagare i sfi på studieväg 3, andel i procent för riket samt Lund, Umeå, Linköping och Uppsala, 2017–2019

Källa: Kolada

Sfi och nationell statistik

Att Uppsala har en så stor andel elever på studieväg 3 inom sfi gör att jämförelser med R9-nätverket och nationella jämförelser behöver göras med det i åtanke. Uppsalas stora andel av elever på studieväg 3 innebär att kommunen har ett stort antal elever med längre studiebakgrund. På studieväg 3 finns också som tidigare nämnts enbart två kurser. Som akademiker/masterstudenter, medföljande, arbetskraftsinvandrare etc finns eventuellt inte samma incitament att läsa och ta betyg på bägge dessa två kurser på studievägen som för personer på studieväg 1 och 2 som kan behöva en mer fullständig sfi-utbildning för fortsatta studier.

Ett annat exempel som speglar Uppsalas särskilda förhållanden utifrån ovanligt många sfi- elever på studieväg 3 gäller begrepp som lärartäthet.

I den upphandlade sfi-verksamheten och i egenregi har arbetsmarknadsförvaltningen bestämt maxstorlek för olika grupper enligt nedan.

15 elever för studieväg 1

25 elever för studieväg 2

30 elever för studieväg 3

Maxgränserna ovan gäller klassrumsundervisning och flexibel utbildning. Flexibel utbildning innebär en kombination av klassrums- och/eller distansundervisning med handledning på plats och via lärplattform samt egna studier på distans. När det gäller ren distansutbildning finns det inte elevgrupper i egentlig mening utan upplägget är helt individuellt för eleverna. Inte heller står läraren i klassrum vilket inte hindrar en lärare att ha till exempel 50 elever samtidigt. Då fler än hälften av sfi-eleverna i Uppsala kommun läser på studieväg 3 och flera dessutom på distans bör dessa förutsättningar finnas med vid jämförelse med R9-nätverket och riket i stort. Sedan kan det förstås vara så att kvaliteten kan höjas även vid distansstudier med färre elever per lärare.

Det finns mot bakgrund av diskussionen ovan ett stort behov för Uppsala kommun att använda statistik som bättre kan spegla behoven hos olika målgrupper inom sfi. Helst skulle statistik finnas både utifrån studieväg, men också att det gick att särskilja resultat och effekter av sfi för gruppen nyanlända. Denna grupp behöver belysas särskilt utifrån vikten att få en god språkundervisning för att snabbt kunna etableras på arbetsmarknaden eller gå vidare till fortsatta studier. Den statistik som finns i databasen Kolada är begränsad och den nationella statistiken som Skolverket redovisar finns ofta inte på kommunnivå och är inte alltid helt ändamålsenlig för verksamheterna. För närvarande pågår en nationell översyn av statistiken för vuxenutbildning i Kolada, men det är i dagsläget osäkert om detta kommer att bidra till mer målgruppsanpassad statistik för sfi.

Genomströmning

Begrepp som genomströmning används ofta i samband med att försöka ge ett mått på kvalitet eller effektivitet inom sfi. Tanken är att det finns ett värde för eleverna i att snabbt klara de grundläggande kraven för svenska för att kunna ta sig vidare på vägen mot etablering i samhälle och på arbetsmarknaden. Ett annat sätt att uttrycka genomströmningen är att tala om progression hos elever. En elev som antagits till sfi har rätt att fortsätta utbildningen så länge eleven gör framsteg/progression i sitt lärande. Det är rektor som fattar beslut om en elev ska avsluta utbildningen på grund av bristande progression.

Frågor kring arbete och insatser gällande elevers progression inom sfi har varit särskilt uppmärksammade i Uppsala under senare år. Arbetsmarknadsnämnden beslutade under hösten 2019 om en så kallad 26-punktsplan för att minska andelen Uppsalabor med försörjningsstöd (*Plan för fler Uppsalabor i jobb 2019–2022, AMN-2019-0294*). I planen ingår bland annat punkter som berör insatser inom sfi med syfte att öka genomströmning och förkorta vägen till etablering. Planen följs upp regelbundet med nyckeltal som bland annat handlar om tid för elev från kursstart till betyg.

Ramtider för sfi har införts i Uppsala

En av punkterna i 26-punktsplanen handlar om att alla elever på sfi har ett bortre datum för slutförd sfi. Avstämningssamtal genomförs löpande och stöd ges efter en ramtid för vad som är normalt att läsa på sfi. Vid nämndens sammanträde i maj 2020 lämnades information om arbetet med att införa ramtider för sfi-elever i Uppsala. Arbets sättet innebär att varje kurs inom sfi tilldelas ett antal veckor beroende på studieväg och kurs. Det preliminära antalet veckor som kursen omfattar ska kommuniceras med eleven vid ingången till studier och följs upp i särskilda progressionsmöten. Syftet med ramtider är bland annat att skapa en tydlighet för eleven gällande rätten till sfi i förhållande till progression och en bättre genomströmning inom sfi samt ge ett stöd till lärare vid bedömning av progression och planerat kurslut.

Till en början gäller ramtider för elever som läser i klassrum och som startar utbildning från och med augusti 2020. Elever som går i alfabetiseringsgrupper ingår inte i arbetet med ramtider. Nu har skolorna börjat sätta ramtider även på de elever som är i utbildning och de som återvänder efter uppehåll. Tyvärr har den pågående pandemin försämrat möjligheterna för skolorna och elever att tillämpa de nya ramtiderna fullt ut. Förutsättningarna att följa elever som inte kunnat studera i klassrum i samma utsträckning har påverkats, men förvaltningen arbetar vidare utifrån plan och tar hänsyn till rådande situation. Samtliga anordnare inom sfi, även den sfi-utbildning som bedrivs fristående på Biskops Arnö folkhögskola, arbetar tillsammans med rutiner för ramtider och följer dessa.

Progressionsteam - sfi

En annan insats som genomförts i Uppsala och som berör progression hos sfi-elever är en satsning som finansierats av Samordningsförbundet med arbetsmarknadsnämnden som projektägare. Projektet - ”Progressionsteam sfi” – har haft som mål att underlätta etableringen i samhället genom att stödja språkinläringen för utrikes födda med låg/ingen progression inom sfi.

Projektet pågick under perioden november 2018 t o m juni 2020. I slutrapporten (*Slutrapport Progressionsteam sfi, Samordningsförbundet 20200616*) framgår att vissa insatser har kunnat genomföras, men att pandemin mot slutet av projekttiden begränsade möjligheterna till åtgärder i klassrumsmiljö. I rapporten är en slutsats att mycket återstår att göra för målgruppen med mycket svag progression och framhåller att andra sätt att arbeta behövs:

- Mer mot praktisk yrkessvenska på A och B-nivå
- B-nivå borde vara kopplad till en praktikplats och jobb
- Mer mot målgruppens faktiska behov
- Insatsen bör kompletteras med undervisning av en kvalificerad sfi-lärare

Med kvalificerad sfi-lärare avses en utbildad lärare som har fördjupad kompetens och rätt kunskap inom särskild didaktik riktat mot inläring av korttidsutbildade.

Riktade satsningar för nyanlända i samverkan med Skolverket

I anslutning till satsningar för förbättrad genomströmning hos sfi-elever bör de särskilda åtgärderna nämnas som ryms inom överenskommelsen med Skolverket angående riktat stöd för verksamhetsutveckling för nyanlända elever. I maj och december 2019 (AMN 2019:0185) beslutade arbetsmarknadsnämnden att teckna en första och andra överenskommelse om samverkan med Skolverket med syfte att öka målluppfyllelsen för nyanlända elever. Det handlar om åtgärder inom områdena styrning och verksamhetsutveckling, undervisning och lärande samt betyg och bedömning. Som exempel på resultat gällande området styrning och verksamhetsutveckling har ett förslag till mall tagits fram. Mallen ska förbättra övergången i studier mellan gymnasiet och vuxenutbildningen och avsikten är att den kommer att användas av alla gymnasieskolor samt hos antagningsenheten hos vuxenutbildningen. Genom en gemensam mall systematiseras informationen för eleven så att viktig kunskap från gymnasiet till exempel avseende stödinsatser inte förloras inför vidare studier inom vuxenutbildningen. Planen är att förankra och testa mallen till antagningen i augusti 2021.

Inom området undervisning och lärande kan samarbetet med Nationellt centrum för svenska som andraspråk nämnas där lärare och ledning på skolorna samverkat i utbildningssatsningar för att förbättra språkutvecklande metoder i undervisningen. Utbildningsansvariga i egen och extern regi har som resultat av denna satsning på kompetensutveckling även fått stöd genom rektorsträffar där man har kunnat diskutera och tänka tillsammans kring gemensamma strategier för språkutveckling. Ett annat resultat inom detta område är att lärledare kommer att utbildas med start i januari 2021. Lärledarna ska stödja rektor i metoder för språkutveckling, men även leda det kollegiala lärandet.

Utöver dessa resultat kan även nämnas att inom ramen för satsningen med Skolverket kommer nätverk att etableras för lärare i svenska som andraspråk i en samverkan mellan gymnasiet och vuxenutbildningen. Sammantaget har arbetet med de riktade insatserna för nyanlända även på mer organisatorisk nivå förbättrat samverkan mellan utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen på området.

Exempel på genomströmning - etableringselever

Ett sätt att utreda hur genomströmningen inom sfi ser ut i Uppsala och kunna följa utvecklingen framåt är att studera elever som studerar sfi inom ramen för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag med etableringsersättning. Etableringsersättning ges normalt under två år. Om personen inte har egen försörjning efter två år kan personen komma att behöva ekonomiskt bistånd. En stor andel behöver ekonomiskt bistånd också under tiden de ingår i etableringsuppdraget då etableringsersättningen för många inte är tillräcklig för att uppnå en skälig levnadsnivå enligt socialtjänstlagen.

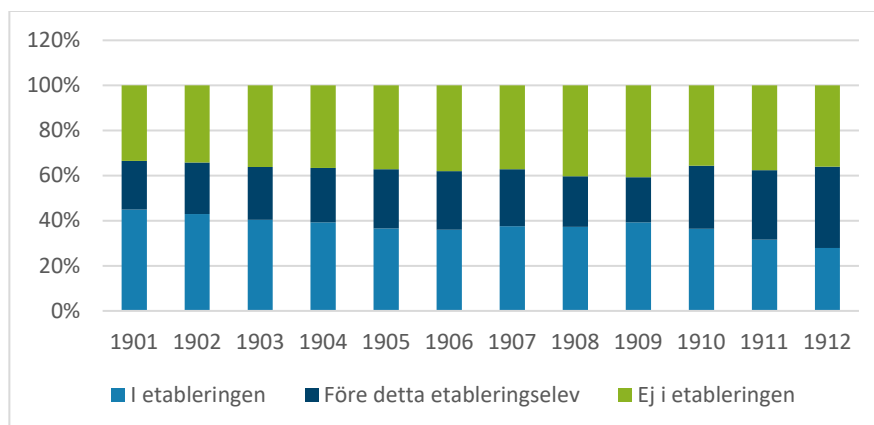
För individerna själva och för samhället är det förstås önskvärt att elever har en effektiv tid i etableringen som gynnar en snabb väg till arbetsmarknad eller vidare studier. Förvaltningen har därför valt att i denna utredning redovisa genomströmning för elever inom etablering, efter etablering och övriga sfi-elever fördelat på studieväg.

För att finna de elever som är i etableringen har antagandet gjorts att elever som Uppsala kommun får schablonersättning från Migrationsverket för, förkortat MIV-schablon, också är i etableringen. Personerna är i etableringen så länge som Uppsala kommun erhåller ersättningen. Efter etableringsperioden på två år får eleverna statusen "före detta etableringselev". För att få fram vilka personer som har MIV-schablon och som läser på sfi har en kombination gjorts mellan databasen för MIV-schabloner med data över elever som läst på sfi från kommunens eget elevhanteringssystem Extens.

I sammanställning av databasen har avgränsningar och vissa förenklingar gjorts så att den inte skulle bli för omfattande och därmed riskera att bli svårhanterlig. Resultatet av avgränsningarna är att det går att göra urval för eleverna till exempel avseende deras studieväg, om de är i etablering eller ej samt om de är före detta etableringselever. År 2018 påbörjades en förändrad registrering av sfi-elever i Extens vilket underlättar uppföljning per studieväg. En bedömning är att detta slog igenom fullt ut från år 2019, varför den aktuella analysen utgår från data år 2019.

Utifrån ovanstående metoddiskussion och avgränsningar redovisas på följande sidor några uppgifter om etableringselever och före detta etableringselever inom sfi fördelat efter studieväg.

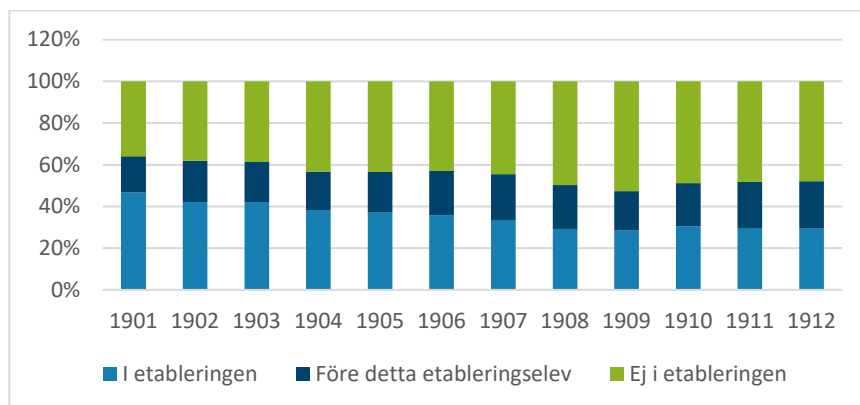
Kursdeltagare studieväg 1, andel i procent fördelat efter "I etableringen", "Före detta etableringselever" och "Ej i etableringen", per månad 2019

På studieväg 1 ser det ut som att i genomsnitt så är 60-70 % av eleverna i etableringen eller före detta elever i etableringen. Det finns dock sannolikt ett visst mörkertal angående "före detta elever" i etableringen beroende på att personer kan ha flyttat till Uppsala efter sin etableringsperiod.

Av detta skulle kunna utläsas att relativt många elever på studieväg 1 har en längre studietid än de två år för vilka kommun får ersättning för dem.

Kursdeltagare studieväg 2, andel i procent fördelat efter "I etableringen", "Före detta etableringselever" och "Ej i etableringen", per månad 2019

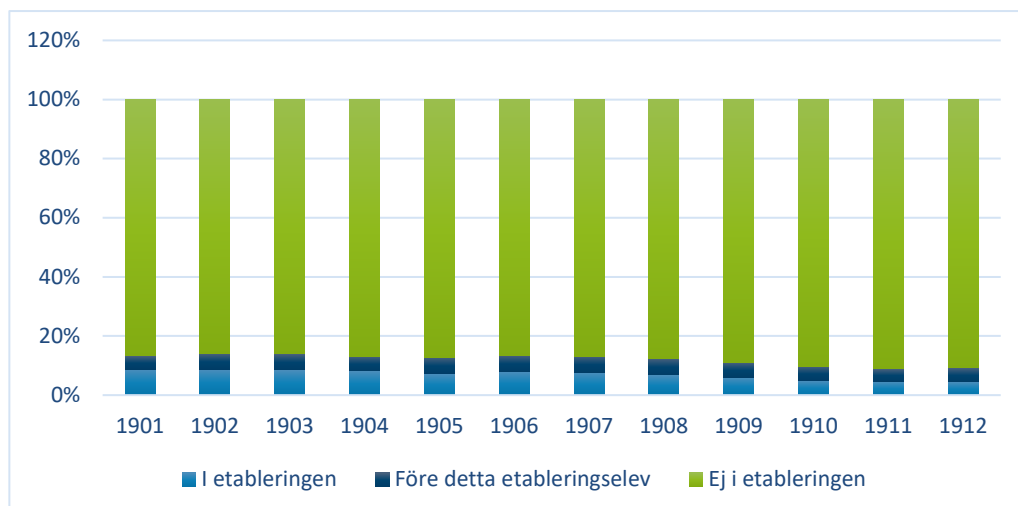
Källa: Migrationsverket och Extens

På studieväg 2 är i genomsnitt 55–60 % av eleverna i etableringen eller före detta elever i etableringen, enligt vad diagrammet visar.

I jämförelse med studieväg 1 så ser det ut som att andelen före detta etableringselever är färre på studieväg 2. På denna studieväg har eleverna en högre utbildning jämfört med studieväg 1. Den högre utbildningsnivån hos eleverna på denna studieväg gör förhoppningsvis att de snabbare kan komma i arbete och därmed inte är kvar i lika stor utsträckning på sfi efter etableringen.

Även på denna studieväg kan konstateras att det finns elever som kan ha flyttat till Uppsala kommun efter deras etableringsperiod varför de betraktas som ej i etableringen.

Kursdeltagare studieväg 3, andel i procent fördelat efter "I etableringen", "Före detta etableringselever" och "Ej i etableringen", per månad 2019

Källa: Migrationsverket och Extens

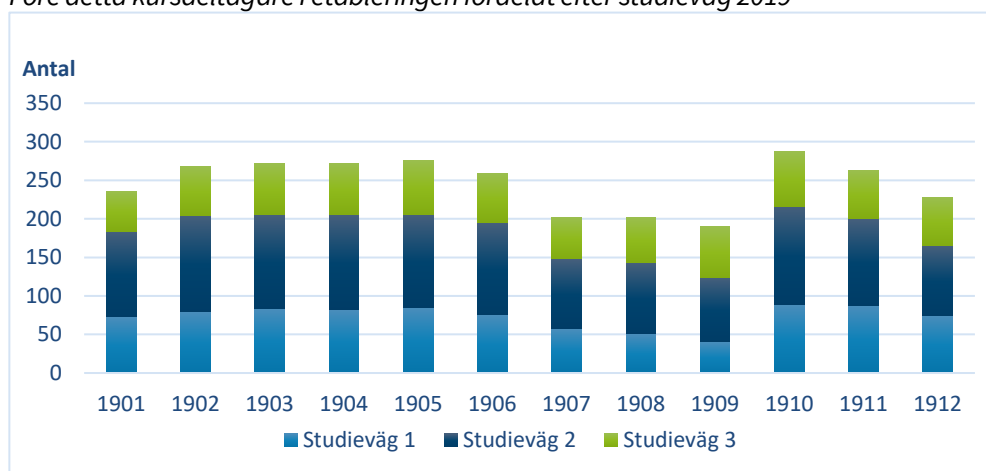

Studieväg 3 domineras av elever som inte är i etableringen. Endast ca 10% av eleverna på denna studieväg är i etableringen eller är före detta elever i etableringen.

Eleverna på denna studieväg har en högre utbildning sedan tidigare. Det kan vara personer med en fullföljd gymnasieutbildning från hemlandet, en del kan vara universitetsstudenter som vill lära sig svenska, andra kan vara medföljande som läser svenska. Noterbart och som man kan fundera över är att elever på denna studieväg har en högre utbildning sedan tidigare men ändå är det en grupp, i genomsnitt ca 60 elever per månad, som fortfarande läser sfi efter etableringsperioden (mörkblå färg i staplarna). Det är en relativt liten grupp, men kan finnas skäl att undersöka vidare för att kunna möta upp med rätt insatser.

En viktig grupp för förvaltningen att bevaka är just gruppen före detta etableringselever. Om storleken på gruppen beskrivs i antal i stället för andelar så var under 2019 antalet före detta etableringselever mellan 200 och 250 per månad fördelat på de tre studievägarna. De flesta av dessa studerade på studieväg 2 inom sfi, se diagram nedan.

Före detta kursdeltagare i etableringen fördelat efter studieväg 2019

Källa: Migrationsverket och Extens

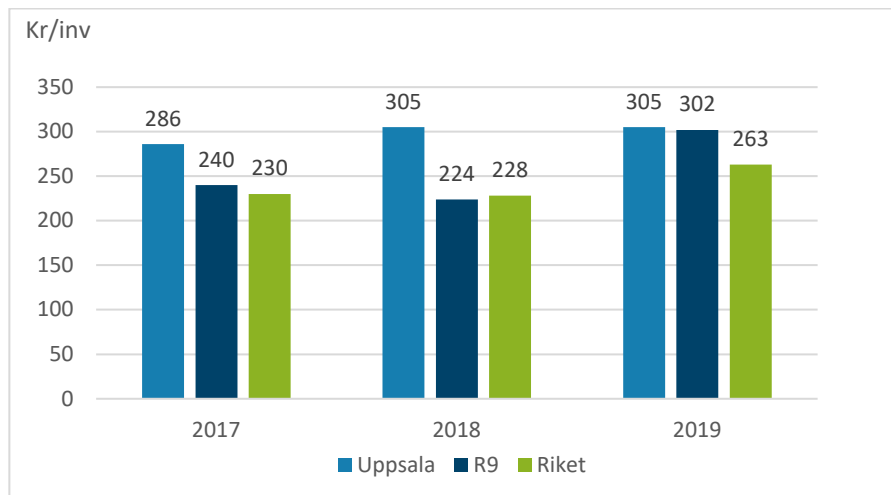
Som tidigare nämnts kan det av olika orsaker vara så att elever bland annat på grund av sen inflyttning till Uppsala kommun inte betraktas som etableringselever. Med andra ord är det möjligt att antalet före detta elever i etableringen är högre än diagrammet visar. Om man kan och hur man fångar upp dem behöver undersökas vidare.

Arbetsmarknadsförvaltningen har ambitionen att fortsätta följa och utveckla statistik om gruppen etableringselever som en särskilt viktig målgrupp för sfi och frågor kring genomströmning. Det är också viktigt för att kunna utvärdera de insatser som följer av de åtgärder som förvaltningen gör till exempel avseende ramtider eller projekt heltid-sfi (beskrivs närmare i senare avsnitt).

Effektivitet

Effektivitet i en verksamhet som sfi kan uttryckas i att befintliga resurser som till exempel personal och lokaler används på rätt sätt i förhållande till utbildningens resultat. Om jämförelse görs med resultatnätverket R9 är nettokostnaden för sfi per invånare högre i Uppsala under perioden 2017–2019 än genomsnittet för nätverket och för riket.

Nettokostnad för sfi, kronor/invånare, 2017–2019

Källa: Kolada, med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt.

Förklaringar till Uppsalas högre kostnader kan vara flera. I oktober 2019 trädde nya mer kostsamma avtal för sfi i kraft. Delar av sfi erbjuds med 20 timmar undervisning per vecka (mot lagkravet 15 timmar). Ett stort elevunderlag har kunnat ge underlag till mer riktad sfi såsom Sfi-Bas, kombinationsutbildningar yrke plus sfi, Sfx – sfi med yrkespråk samt Sfi för mamma-barn. Detta är insatser som kräver mer resurser men som också bedöms öka förutsättningar för genomströmning. En stor del av sfi-eleverna går också som tidigare nämnts på studieväg 3 i en flexform som har en förhållandevis hög ersättning.

Under våren 2020 pågick ett arbete i förvaltningen med att redovisa kostnader inom vuxenutbildningen i samverkan med företaget Ensolution. I juni 2020 presenterade Ensolution en skriftlig rapport, *Kostnad per brukare/elev/deltagare. Arbetsmarknadsförvaltningen – SFI, vuxenutbildning, ekonomiskt bistånd*. I rapporten redovisas siffror gällande bland annat avbrott från studier, kostnadsutveckling, genomströmning och koppling mellan sfi och ekonomiskt bistånd.

En form av fortsättning av detta första kartläggningsarbete är ett projekt under fortsatt ledning av Ensolution som pågår hösten 2020 och ska möjliggöra jämförelser mellan Uppsala och fem andra kommuner - Helsingborg, Kristianstad, Kungsbacka, Växjö och Östersund. Avsikten är bland annat att kunna studera genomströmning, effektivitet och produktivitet i insatser. Det ska till exempel kunna gå att få reda på vad olika insatser kostar i jämförelse med andra kommuner. Sfi är en viktig del i projektet som även omfattar övrig vuxenutbildning, arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd. Ett mål med projektet är att kunna få ett underlag till strategiska beslut gällande hur resurser fördelas på ett effektivt sätt.

Sfi parallellt med andra insatser

Ett sätt att se på effektivitet inom sfi kan vara hur tiden i sfi kan kombineras med andra aktiviteter för eleverna för att i bästa fall både påskynda språkinläringen och på sikt förkorta vägen till arbetsmarknaden. I nämndens 26-punktsplan finns en särskild punkt om heltidslösningar för sfi-elever: *"Inrätta heltidsplanering, 30-40 h per vecka, för elever inom sfi som behöver kompletterande arbetsmarknadsinsats"*. Målet är att 300 personer under planperioden ska få en heltidsplanering med arbetsmarknadsinsatser från arbetsmarknadsförvaltningen kombinerat med sfi. Utöver detta pågående arbete

med heltidsplanering beskrivs nedan ytterligare fyra satsningar avseende att kombinera sfi med andra aktiviteter.

Heltidsplan sfi

I september 2020 fick arbetsmarknadsförvaltningen besked om att projekt Heltidsplan sfi beviljats som har syfte att förkorta och effektivisera vägen till egen försörjning genom att erbjuda individuellt anpassade insatser som komplement till ordinarie sfi-undervisning. Projektet medfinansieras genom medel från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) och ska pågå till och med december 2022.

Exempel på kompletterande insatser som projektet kommer att erbjuda är sfi+ praktik/jobbspår, sfi +arbetsträning samt sfi + utredande insatser. Tanken är att språkinläring med en tydlig koppling till arbetsmarknaden och en möjlig yrkesidentitet är en motiverande faktor. I projektansökan sägs vidare: *”Genom att vägleda mot redan befintliga språk- och yrkesintegrerade utbildningar inom kommunens vuxenutbildning samt att bredda utbudet av sfi med olika inriktningar främjas individens val och individuell anpassning. Genom ett större utbud främjas genomströmningen i sfi-undervisning och därmed snabbare inträde på arbetsmarknaden. De olika inriktningarna förväntas kunna bidra till en bättre matchning mot individens förutsättningar, intresse och därmed främja en snabbare språkinläring och progression inom sfi”*. Målgruppen är tredjelandsmedborgare och målet är att 500 elever ska få ta del av satsningen under projekt-tiden. För närvarande diskuteras med Uppsala universitet som samverkanspartner vilka frågor som ska belysas i utvärderingen av projektet.

Sfi Bas i Uppsala och Sfi mamma/barn

Sfi Bas i Uppsala och Sfi mamma/barn har båda sina verksamheter förlagda till Gottsunda. Valet att göra särskilda satsningar i just denna stadsdel beror på att många invånare i Gottsunda har kort utbildningsbakgrund, arbetslösheten är hög och det räknas som ett särskilt utsatt område.

Ursprungligen startade Sfi Bas som ett projekt mellan kommunerna Botkyrka, Haninge, Tyresö och Södertälje. Målet var att ta fram en utbildning för målgruppen vuxna analfabeter och kortutbildade och pågick 2013 - 2014. Utgångspunkten var att åstadkomma en relevant utbildning för elever som har behov av kunskap på långt fler områden än svenska för invandrare, såsom hälsokunskap, samhällskunskap och matematik.

Efter att det ursprungliga projektet avslutades har Sfi Bas spridits. En utvärdering gjordes av Sweco, efter att Sfi Bas hade fått spridning i Stockholm och övriga landet. Utvärderingen genomfördes på beställning från Länsstyrelsen i Stockholm (*Sfi Bas En grundutbildning för kortutbildade Utvärdering 2018, rapport 2018:16*) och några citat från utvärderingen ger här ytterligare bakgrundsinformation:

”Modersmålsstödjarna, som är ett tydligt kostnadsdrivande inslag jämfört med ordinarie Sfi, har en viktig roll för elevernas inläring och helhetssituation i skolan. Modersmålsstödjarna är i många sammanhang en brygga mellan eleverna, lärarna, språket, kulturen, myndigheterna och arbetsmarknaden.”

”Det har varken varit meningsfullt eller möjligt att bedöma elevers resultat i form av uppnådda betyg eller övergång till arbete. Det huvudsakliga syftet med Sfi Bas har varit att ge ett utökat stöd till individer som behöver det och i den sortens verksamhet är det i

allmänhet inte snabbaste vägen ut till vidare studier eller arbete som är mest prioriterat. Detta trots att en övergång i arbete eller andra studier är önskvärd. I ett senare skede kan det vara möjligt att göra en statistisk studie för att mäta resultat längre ut i effektkedjan.”

”Utbildningen ligger även nära det som rekommenderas i forskningen gällande inläring hos vuxna med kort skolbakgrund och inom pedagogiken används flera sinnen, variation och praktiska problemlösande inslag. Eleverna vittnar om att pedagogiken har fungerat mycket bra och att de har lärt sig mycket om hälsa och jämställdhet samt fått kunskap som hjälper dem både i skolan och i vardagslivet.”

Uppsalas verksamhet med Sfi Bas startade i februari 2019 och fram till 7 september 2020 har totalt 71 elever varit inskrivna i undervisning på kurs A och B-nivå. Utbildningen vänder sig till elever med kort utbildningsbakgrund (0–6 år) på A- och B-nivå med utbildningsplikt. (Utbildningsplikt är en nationell satsning i samverkan med Arbetsförmedlingen där nyanlända som bedöms ha särskilda utbildningsbehov för att kunna nå arbetsmarknaden anvisas till utbildning.) Från och med 7 september 2020 finns även sfi Bas på kurs C-nivå. Personalbemanningen från den 7 september ser ut så här:

- 1 arbetslagsledare/samordnare/Sfi-lärare, 100% tjänst
- 3 Sfi-lärare (varav 1 föräldraledig, ej ersatt i dagläget pga pandemin, de övriga hanterar eleverna), 275% tjänster
- 1 studiehandledare 60% (fungerar även som lärare i bas-ämnen), modersmålsstödjare 40%
- 3 modersmålsstödjare (varav 1 timanställd), 80 % + timmar

Eleverna blir omhändertagna och sedda, vilket ger en känsla av sammanhang. Lärarna synliggör progressionen för eleverna och individualiserar uppföljningen. Närvaron bland eleverna är hög och eleverna uttrycker att de vill vara i skolan och vill lära sig.

Ett av målen som beskrivs i information om utbildningen är att förkorta vägen till praktik, vidare utbildning och arbete. Ett annat mål är att ge kortutbildade bättre möjligheter att ta del av det svenska samhället. Några framgångsfaktorer som identifierats är bland annat att modersmålsläraerna /språkstödjarna fungerar som brygga och genvägar in i språk och samhälle. Elevernas tidigare erfarenheter blir tydliga när de också har undervisning i andra ämnen än svenska, till exempel i arbetsliv och omvärldskunskap.

Här redovisas mer detaljerat resultatet från Uppsala Sfi Bas 1 och 2 2019–29 oktober 2020:

- Totalt 71 st elever har varit inskrivna och deltagit i undervisningen (närvaro i systemet Dexter).
- 21 elever har fått betyg på A-kursen och börjat på B-kursen.
- 25 elever har klarat B-kursen och gått vidare till 1C (Skrivit och klarat NP B).
- 10 elever har gjort ett avbrott p g a flytt, arbete, mammaledighet, sjukskrivning.
- 4 elever har bytt skola
- 11 elever har fått betyg i både A-och B-kursen och gått vidare till C.

En reflektion från arbetslagsledaren är att den största andelen av eleverna på Sfi Bas är kvinnor. Det hör till vanligheten att män får någon utbildning i hemlandet, om än kort, medan kvinnorna sköter om hemmet. Sfi Bas blir därför i många fall kvinnornas första skolgång i livet.

Verksamheten Sfi mamma/barn har funnits i många år i Uppsala och har vid olika tillfällen uppmärksammats som ett mycket gott integrationsexempel och en lyckad satsning på kvinnor i utanförskap. Sfi mamma/barn uppkom som ett samverkansprojekt med Öppna förskolan och de finns i angränsande lokaler. Personalen har sett att kvinnor i utanförskap kan komma in i en gemenskap och utvecklas under sin tid som småbarnsföräldrar, om de erbjuds sfi-studier mer lättillgängligt. Så länge en kvinna som befinner sig på sfi-nivå har små barn att ta hand om erbjuds möjligheten att studera och ha med sitt/sina barn i klassrummet. När det blir dags för barnen att börja på förskola avslutas studierna i denna verksamhet och kvinnorna lotsas till ordinarie sfi-undervisning.

I nuläget studerar 45 kvinnor med 20 olika nationaliteter på Sfi mamma/barn. De flesta har icke-europeiskt ursprung men sättet de har kommit till Sverige varierar, en del är flyktingar, andra anhöriginvandrare och några har kommit för att studera på universitetet. Nya elever tillkommer i stort sett varje vecka och andra slutar. Det förekommer avbrott på grund av hälsoskäl, byte av studieform om barnet får förskoleplats eller på grund av att eleven flyttar. Under året har det funnits fem grupper, bestående av allt från alfabetisering till den högsta D-nivån. I alla grupper är det blandade studievägar med individualiserad undervisning.

På sfi-undervisningen arbetar man med teman om arbete, skola och utbildning på kurserna B-D. Eleverna får berätta om tidigare yrkeserfarenheter och om de rekommenderar andra att utbilda sig inom samma yrke. Elever kan få i uppgift att ta reda på vad som krävs för att nå sitt drömjobb. Under året har lärarna samarbetat med jobb och utbildningscoacher vid Utbildnings- och Jobbcenter i Gottsunda. Informationsträffar har integrerats i undervisningen och alla elever har erbjudits individuella samtal för att de ska kunna matcha sin kompetens mot möjliga framtida yrken.

Intensivår för nyanlända

Slutligen kan nämnas en kommande nationell satsning som förväntas ge snabbare etablering för nyanlända. Arbetsförmedlingen avser från den 15 april 2021 att erbjuda ett "intensivår för nyanlända". Bakgrunden är ett regeringsuppdrag och deltagarna ska under ett år erbjudas intensiv språkträning och arbetsplatsnära aktiviteter med syfte att inom ett år kunna få jobb inom det yrkesområde som insatserna kopplar till. Deltagarna ska identifieras utifrån faktorer som egen motivation och förutsättningar att delta på heltid och förutsättningar att slutföra intensivåret. Samverkan med kommunerna är en central del.

Kvalitet

Skolinspektionens kvalitetsgranskning av sfi

Skolinspektionen publicerade 2018 en kvalitetsgranskning av undervisningen inom sfi, *Undervisning i svenska för invandrare, Kvalitetsgranskning 2018, Skolinspektionen*. Granskningen gjordes "med inriktning mot hur vuxenutbildningen i svenska för invandrare främjar elevers möjligheter att lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk". De slutsatser som dras i rapporten omfattar de 12 huvudmän och 15 verksamheter som granskades, däribland större kommuner som Umeå och Linköping men även mindre kommuner som Härryda med ca 40 000 invånare. Uppsala kommun ingick inte i granskningen. Utbildningsanordnare i kommunerna fanns både inom extern och egen

regi. Några centrala kriterier för kvalitet identifierades av Skolinspektionen. Undervisningen ska innehålla ”flera och varierande arbetssätt och arbetsformer”. Arbetssätt och arbetsformer ska *individpassas*. I rapporten konstaterar Skolinspektionen att flertalet av de granskade verksamheterna behöver bli bättre på att anpassa undervisningen så att de enskilda elevernas behov tillgodoses: *”Individanpassning handlar om att läraren utgår från den enskilde eleven i undervisningen. Det innebär exempelvis att läraren under lektionerna fortlöpande inhämtar information om var eleverna står, vad eleverna behärskar och behöver utveckla samt att eleverna ges möjligheter till inflytande på innehåll och arbetsformer”*. Innehållet i undervisningen ska vara *engagerande och stimulerande och relevant för elevernas vardags- och samhällsliv*, men även för *vidare studier och arbetsliv*. Som framgångsrika strategier nämns bland annat att innehållet ska vara anpassat till vuxenstuderande och ha anknytning till vardagssituationer. Skolinspektionen framhåller vidare att det många gånger saknas förmåga hos lärarna att kritiskt förhålla sig till läromedel och andra informationskällor som används i undervisningen. Andra iakttagelser som görs i rapporten är att elevernas inflytande över undervisningen ofta är begränsad och att deras upplevelser och egna erfarenheter inte så ofta tas tillvara. Däremot sägs i granskningen att undervisningens koppling till elevernas vidare studier och arbetsliv är i stort sett god, men varierande.

Kvalitetsrapporter

Hur förhåller sig då Uppsalas sfi-undervisning till de kvalitetsbegrepp som Skolinspektionen lyfter fram? Ett svar kan finnas i skolornas kvalitetsrapporter för året. Sedan 2014 har samtliga utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen i Uppsala ett uppdrag att varje år skriva en kvalitetsrapport som beskriver hur de inom olika områden arbetar för att öka elevernas målpuppfyllelse. I årets rapport för 2020 ingår frågor som bland annat handlar om de delar av undervisning som tas upp av Skolinspektionen. Förvaltningens bedömning är att det här ges exempel på mycket gott arbete och tankar om utveckling av kommunens sfi-undervisning som väl svarar mot de kännetecken på kvalitet som Skolinspektionen tar upp. Till exempel beskrivs från en sfi-anordnare hur skolan kartlägger elever som börjar på skolan där elevernas erfarenheter från arbets- och samhällsliv tas till vara i undervisningen. Ett exempel ges från en lärare som undervisar på studieväg 1 som med muntliga eller skriftliga övningar ger eleverna möjlighet att beskriva hur en familj lever i deras hemländer, med traditioner, arbete och arbetsmarknad, boende, demokrati m m. Många av övningarna görs i smågrupper så att det ges tillräckligt med talutrymme för eleverna.

Hos en annan anordnare beskrivs en tydlig anpassning till en särskild målgrupp inom sfi, i detta fall också elever på studieväg 1:

”Lärarna på studieväg 1 producerar mycket eget material till sina grupper för att möta elevernas förmågor, intressen och behov. Även om det numera finns mycket bra material till studieväg 1 är det svårt att ta något rakt av till sin grupp. Lärarna läser in det egna materialet och vi använder QR-koder för att göra materialet lättillgängligt för eleverna. När vi producerar eget material väljer vi alltid ett typsnitt med ”handstils-a”. Vi försöker att inte byta typsnitt och vi har större textstorlek. Det som är ”onödigt” skalas bort så att instruktioner och uppgifter blir tydliga. Det didaktiska upplägget bygger på repetition och förutsägbarhet. Enkelhet och förutsägbarhet är mycket viktigt så att lärarens och elevernas energi inte går åt till att instruera och förstå hur uppgifterna ska lösas. Ny information upprepas många gånger både muntligt och skriftligt vid flera tillfällen.”

En tredje anordnare beskriver undervisning ur ett sfi-läraperspektiv så här:

”När jag planerar lektioner och undervisar ställer jag mig själv två centrala frågor: På

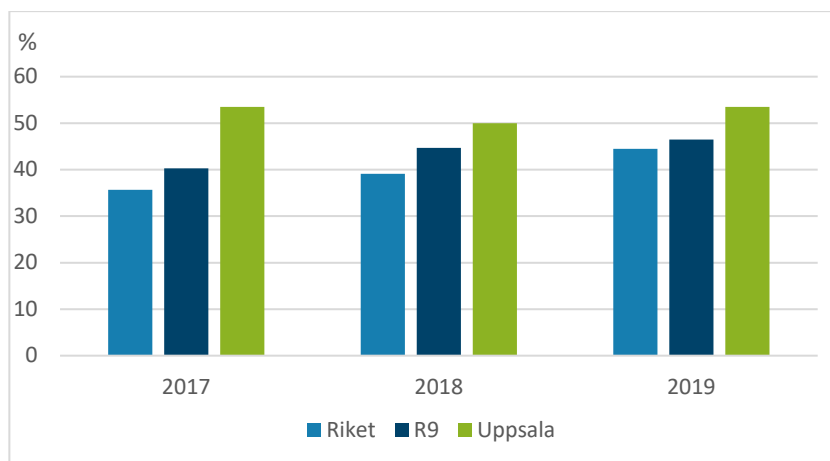
vilket sätt kan materialet som jag presenterar och arbetssättet som jag använder vara en kontinuerlig fortsättning på de språkliga, intellektuella och emotionella processer som eleven just nu befinner sig i? och På vilket sätt kan materialet som jag presenterar och arbetssättet som jag använder locka eleven att utvecklas och ta eleven vidare i dennes pågående processer? Med andra ord: Hur passar mitt bidrag in i elevens inläring och livssituation och hur är jag med och formar dessa?"

Läraryrshörighet

I Skolinspektionens kvalitetsgranskning sägs att den utgångspunkt som existerar inom forskning och studier att lärarnas utbildning har betydelse styrks i granskningen. Det görs utifrån att Skolinspektionen ser att andelen lärare som är behöriga att bedriva undervisning i sfi eller har annan pedagogisk högskoleutbildning är relativt lägre i flertalet av de verksamheter där Skolinspektionen ser bristande individanpassning.

I Uppsala följs läraryrshörigheten med hjälp av enheten förvaltningservice. Kontroller görs gentemot Skolverkets uppgifter om läraryrshörighet. I diagrammet framgår att Uppsala har något högre andel lärare med läraryrshörighet inom sfi jämfört med rikssnittet och R9 för åren 2017–2019.

Lärare i sfi med läraryrshörighet, andel i procent

Källa: Kolada

Annat uppföljning av kvalitet inom sfi

Utöver kvalitetsrapporter finns andra underlag som används för att kunna bedöma kvaliteten i Uppsalas vuxenutbildning. Uppföljning sker under året med olika metoder och med olika syften, till exempel rektors tillsyn och dialog med upphandlad verksamhet eller de särskilda uppföljningsmötena med respektive skola som genomförs under vår/försommar varje år.

Ett exempel på uppföljning mer direkt riktat mot elever är den elevenkät som under flera år genomförts i Uppsala. Enkäterna har utvecklats i ett samarbete med lärare och elever och kan genomföras både på papper och på webben via dator eller mobil. Elevenkäten för sfi har haft bra svarsfrekvens på senare år, 2018 75 %, 2019 78 % och 2020 52%. Den lägre svarsfrekvensen för 2020 har troligen sin förklaring i att enkäten genomfördes delvis under perioden för pandemin med sämre möjligheter för skolorna att påminna eleverna att besvara frågorna. Förutom några bakgrundsfrågor handlar frågorna bland annat om inflytande, arbetsro och lärande. Sammantaget visar resul-

taten att eleverna till största del är nöjda med sfi-undervisningen i Uppsala. Ett särskilt mönster som kan ses från de senaste tre årens enkätsvar är att eleverna inom sfi generellt sett uppskattar sina lärare. Det handlar exempelvis om att bedöma läraren utifrån påståenden som ”Min/mina lärare förklarar så att jag förstår” eller ”Min/mina lärare respekterar mig”.

Förvaltningen planerar att ersätta enkäterna under 2021 med intervjuer av ett mindre antal elever för att få en mer fördjupad information från elevernas egna berättelser. Målet är att få en större insikt om de behov och synpunkter eleverna har utifrån sin egen situation. Det bör kunna komplettera den mer övergripande bilden som en enkät som sänds till alla elever ger.

Slutsats

Att bedöma en generell kvalitet inom sfi är en utmaning. Verksamheten har varierande målgrupper och undervisningen bedrivs på många olika sätt. Vuxna elever har också i högre utsträckning olika bakgrunder vad gäller arbetsliv, studier och förväntningar på vad studierna ska ge dem. Begreppet kvalitet kan också tolkas på olika sätt. Gäller det pedagogisk kvalitet i själva undervisningen kombinerat med frågor som genomströmning och effektivitet? Upplevd kvalitet hos elever behöver heller inte alltid vara detsamma som de krav som ställs på undervisningen i styrdokument som förordning och läroplan.

Med dessa reservationer bedömer ändå förvaltningen att det finns en god kvalitet i Uppsala kommuns sfi-undervisning. Det görs bland annat mot bakgrund av det som redovisats gällande kvalitet i undervisning, den bredd i utbildningsformer som erbjuds eleverna och de satsningar som förvaltningen deltar i för att utveckla sfi i Uppsala.

Det finns dock samtidigt behov av att uppmärksamma utvecklingen vad gäller genomströmning och effektivitet i studierna. Åtgärder som gjorts för att förbättra förutsättningarna för ökad progression och projekt som Heltidsplan sfi behöver noga följas och utvärderas vad gäller effekterna för individens väg mot etablering på arbetsmarknaden. Uppföljningen behöver utvecklas och anpassas för olika målgrupper inom sfi, inte minst för gruppen nyanlända.

I sammanhanget kan också nämnas den statliga utredning som ska presentera sina resultat den 30 november 2020, den så kallade KLIVA-utredningen, *Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U 2018:06)*. I utredningen som förlängts i tiden utifrån flera tilläggsuppdrag ska utredaren bland annat se över hur huvudmännens styrning och ledning kan förbättras inom sfi och sfi i kombination med annan utbildning och hur det systematiska kvalitetsarbetet inom sfi kan förtydligas, utvecklas och följas upp. I uppdraget ingår även att se över hur den individuella studieplanen inom sfi kan kompletteras med tidsatta mål och tydligare krav på progression som kontinuerligt följs upp samt åtgärder då målen inte uppnås.

KLIVA-utredningens resultat och slutsatser bör kunna användas som ett stöd för förvaltningen i ett fortsatt arbete att utveckla kommunens sfi-undervisning.

§ 128

Skolformernas kvalitetsrapporter och kvalitetsredovisning för läsår 2019/2020

UBN-2020-07991

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** använda redovisningen som underlag för kommande verksamhetsplanering,
2. **att** översända redovisningen för kännedom till kommunstyrelsen.

Reservation

Jonas Segersam (KD), Christopher Lagerqvist (M) och Olle Romlin (C) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:

Det är viktigt med ett gediget material för uppföljning av skolformernas systematiska kvalitetsarbete. Det är bra att materialet presenteras för nämnden redan på hösten, så att våra verksamheter i egen regi kan använda materialet i sin kvalitetsutveckling.

Vi anser dock att det finns en klar utvecklingspotential när det gäller kvalitetsuppföljningen. Målet måste vara tydligt – att resultaten i Uppsalas skolor och förskolor ska förbättras. Det innebär att vi behöver ett starkare fokus på ämneskunskaper och ämnesfärdigheter i skolan.

Uppsala-Alliansen förespråkar ett mer rigoröst kvalitetssystem som följer och redovisar elevresultat och elevprogression i varje ämne över tid samt upptäcker problem, föreslår insatser, åtgärder och uppföljning samt håller ihop hela kvalitetsarbetet. Förädlingsvärdet som nu införs för gymnasieskolan har en bra ambition, men är konstruerat på ett sätt som driver betygsinflation, vilket vi starkt emotsätter oss. Vidare är det beklagligt att Uppsala inte har bättre strukturer för FoU-arbetet samt att vi Uppsala inte har en strategi för att behålla lektorerna och utveckla lektorssatsningen i gymnasieskolan.

Utbildningsnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2020-11-18

Uppsala har ett antal lågt hängande frukter för att snabbt kunna förbättra kvaliteten. En sådan frukt är att börja mäta elevprogression i varje ämne över tid på det sätt som forskarna från IFN föreslog när de genomlyste Uppsalas kvalitetsarbete. En annan lågt hängande frukt är att fokusera insatser och åtgärder till de skolor och förskolor som uppvisar sämst resultat.

Vi har föreslagit att skolor och skollära som över tid inte uppfyller sitt uppdrag ska ägnas särskild uppmärksamhet, exempelvis genom att redovisa sina åtgärdsplaner på nämnden, eventuellt med fördjupning i utskotten gällande hur man avser arbeta för att komma tillrätta med kvalitetsbristerna. Genomgående har den politiska majoriteten i nämnden förkastat dessa förslag.

Vi anser också att man måste arbeta mer för att ge elever i behov av särskilt stöd bättre individuell hjälp. Det kan ske genom att justera ersättningsystemet och genom en rad andra åtgärder ute i verksamheterna. Tyvärr har inte heller dessa förslag från Uppsala-Alliansen omhändertagits. Det innebär att de besparingar som drabbat dessa målgrupper ligger kvar i verksamheten, vilket vi starkt ifrågasätter.

Vi yrkade på att kvalitetsredovisningen skulle uppdateras i enlighet med ovan anförda så att skolor och förskolor skulle ges bättre möjligheter att lyfta elevresultaten. Och att underpresterande skolor och förskolor i nämnden (eller dess utskott) skulle få redovisa sina åtgärder för höjda resultat.

Yrkande

Jonas Segersam (KD), Christopher Lagerqvist (M) och Olle Romlin (C) yrkar på följande tillägg:

- 1) att kvalitetsredovisningen uppdateras i enlighet med vad vi har anført,
- 2) att underpresterande skolor och förskolor i nämnden (eller dess utskott) får redovisa sina åtgärder för höjda resultat.

Linnea Bjuhr (SD) yrkar bifall till Jonas Segersam (KD) med fleras yrkanden.

Helena Hedman Skoglund (L) yrkar bifall till det liggande förslaget och avslag till Jonas Segersams (KD) med fleras yrkanden.

Beslutsgång

Ordföranden ställer först det liggande förslagens första (1) och andra (2) att-sats mot avslag och finner att utbildningsnämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter Jonas Segersams (KD) med fleras tilläggsyrkande ett (1) mot avslag och finner att utbildningsnämnden avslår yrkandet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Utbildningsnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2020-11-18

Votering begärs och genomförs.

Avslag till Jonas Segersams (KD) med fleras tilläggsyrkande ett (1) röstar JA, bifall till detsamma röstar NEJ.

Utbildningsnämnden beslutar med 9 JA-röster och 6 NEJ-röster att avslå Jonas Segersams (KD) med fleras tilläggsyrkande ett (1).

Följande röstar ja: Helena Hedman Skoglund (L), Ulrik Wärensberg (S), Hanna Victoria Mörck (V), Asal Gohari Moghadam (S), Jan-Åke Carlsson (S), Dima Sarsour (S), Agneta Boström (S), Susanne Engström (MP) och Daniel Rogozinski (V).

Följande röstar nej: Jonas Segersam (KD), Christopher Lagerqvist (M), Gabriella Lange (M), Olle Romlin (C), Linnea Bjuhr (SD) och Lage Hedin (M).

Ordföranden ställer slutligen Jonas Segersams (KD) med fleras tilläggsyrkande två (2) mot avslag och finner att utbildningsnämnden avslår yrkandet.

Votering begärs och genomförs.

Avslag till Jonas Segersams (KD) med fleras tilläggsyrkande två (2) röstar JA, bifall till detsamma röstar NEJ.

Utbildningsnämnden beslutar med 9 JA-röster och 6 NEJ-röster att avslå Jonas Segersams (KD) med fleras tilläggsyrkande två (2).

Följande röstar ja: Helena Hedman Skoglund (L), Ulrik Wärensberg (S), Hanna Victoria Mörck (V), Asal Gohari Moghadam (S), Jan-Åke Carlsson (S), Dima Sarsour (S), Agneta Boström (S), Susanne Engström (MP) och Daniel Rogozinski (V).

Följande röstar nej: Jonas Segersam (KD), Christopher Lagerqvist (M), Gabriella Lange (M), Olle Romlin (C), Linnea Bjuhr (SD) och Lage Hedin (M).

Sammanfattning

Följande kvalitetsredovisning omfattar hela huvudmannens verksamhet som visar läget i Uppsalas kommunala förskolor och skolor. I huvudmannarapporten visas resultat och analyser på en övergripande nivå. I kvalitetsredovisningen har varje skolform även sammanfattat resultat och analyser för respektive verksamhet, dessa rapporter är 7 till antalet. Sammantaget visas resultaten från det senaste läsåret (2019/20) med jämförelser både över tid och mellan enheter, liksom hur Uppsalas resultat står sig i relation till nationella resultat, vilka insatser som gjorts och vad som fortsatt krävs i arbetet med att ge barn och elever förskola och skola av hög kvalitet. Utifrån de redovisningar och analyser som förvaltningen tar fram skapas ett kvalitetssäkrat och väl underbyggt underlag till nämndens verksamhetsplan.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Utbildningsnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2020-11-18

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-11-09 Skolformernas kvalitetsrapport och kvalitetsredovisning för läsåret 2019/2020

Bilaga 1: Huvudmannens kvalitetsrapport läsåret 2019/20

Bilaga 2: Kvalitetsrapport 2019/2020 Förskola och pedagogisk omsorg

Bilaga 3: Kvalitetsrapport Förskoleklass läsåret 2019/20

Bilaga 4: Kvalitetsrapport Grundskola läsåret 2019/20

Bilaga 5: Kvalitetsrapport Fritidshem läsåret 2019/20

Bilaga 6: Kvalitetsrapport Grundsärskola läsåret 2019/20

Bilaga 7: Kvalitetsrapport Gymnasieskola läsåret 2019/20

Bilaga 8: Kvalitetsrapport Gymnasiesärskola läsåret 2019/20

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Utbildningsförvaltningen

Rapport

Handläggare:

Märit Gunneriusson Karlström

Daniel Eskilson

Datum:

2020-11-09

Diarienummer:

UBN-2020-07991

Kvalitetsrapport huvudman läsåret 2019/20

Innehåll

Inledning	3
Uppsalas största uppdrag.....	3
Utbildningens organisation i Uppsala	3
Sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete.....	6
Insamling av data	7
Resultat per skolform	9
Förskola	9
Förskoleklass.....	9
Grundskola	10
Fritidshem.....	11
Grundsärskola	11
Gymnasieskola.....	12
Gymnasiesärskola.....	13
Analys – effekter av insatser	14
Utvecklingsområden med insatser	15
Fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet.....	15
Strategisk kompetensförsörjning.....	15
Stärkt elevhälsa	16
Medveten resursfördelning	16
Bilaga	17
Förskola	17
Förskoleenkät	17
Personaltäthet	17
Behörighet.....	18
Grundskola	18
Gymnasiebehörighet, åk 9.....	18
E alla ämnen, åk 6.....	18
Personaltäthet	19
Behörighet.....	19
Gymnasieskola	20
Genomströmning	20
Avgångselever med examen	20
Genomsnittlig betygspoäng.....	21
Personaltäthet	21
Behörighet.....	22
Förskolor och skolor som valts ut för riktade insatser	23

Inledning

Följande rapport är en del av den kvalitetsredovisning som visar läget i Uppsalas kommunala förskolor och skolor. Rapporten omfattar hela huvudmannens verksamhet och visar resultat och analyser på en övergripande nivå. I kvalitetsredovisningen har varje skolform även sammanfattat resultat och analyser för respektive verksamhet, dessa rapporter är 7 till antalet och gäller gymnasieskola, gymnasiesärskola, grundskola, grundsärskola, förskoleklass och fritidshem samt förskolan. Den sistnämnda rapporten innefattar den kommunala pedagogiska verksamheten för barn i förskoleåldern. Sammantaget visas resultaten från det senaste läsåret (2019/20) med jämförelser både över tid och mellan enheter, liksom hur Uppsalas resultat står sig i relation till nationella resultat, vilka insatser som gjorts och vad som fortsatt krävs i arbetet med att ge barn och elever förskola och skola av hög kvalitet. I denna huvudmannarapport rör sig diskussionen och analysen på övergripande nivå, men här redovisas också i korthet de resultat och analyser som återfinns i varje skolformsrapport. Skolformerna har i sin tur hämtat kunskap från de redogörelser som lämnats av varje enhet inom respektive verksamhet. För att kvalitetsarbetet verkligen ska ge effekt och göra skillnad behöver det viktiga analysarbetet ske på alla nivåer och styrkedjan sitta ihop.

Uppsalas största uppdrag

Utbildning för barn och elever är kommunens överlägset största uppdrag. I den kommunala verksamheten arbetar mer än 6 000 personer i över 100 förskolor och pedagogisk omsorg, 60 grundskolor, 5 grundsärskolor, 9 gymnasieskolor och 2 gymnasiesärskolor. För att varje barn och elev ska nå målen och utmanas i sitt lärande krävs ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete där varje nivå följer upp och analyserar sitt arbete.

I maj 2020 fanns drygt 8 100 barn i kommunal förskola eller pedagogisk omsorg. Våren 2020 lämnade drygt 1 700 elever grundskolan efter att ha avslutat årskurs 9 och 1 500 ungdomar avslutade ett nationellt program. Totalt gick under läsåret 2019/20 drygt 38 000 barn och ungdomar i kommunal förskola och skola i Uppsala.

Utbildningens organisation i Uppsala

Uppsala har en samlad utbildningsnämnd och en likaledes samlad utbildningsförvaltning. Arbetet bedrivs i ett 0–20-årsperspektiv där förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola utgör en helhet. Nämnden har ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående förskola/skola, samt för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Den samlade organisationen gör att Uppsalas utbildningsförvaltning är Sveriges största. (I de större kommunerna har ansvaret fördelats mellan olika förvaltningar eller stadsdelar.) Det finns tydliga fördelar med denna storlek; med samlade resurser blir det möjligt att göra kraftfulla insatser där de bäst behövs och det finns en både bred och hög kompetens att tillgå. Med det samlade 0–19-årsperspektivet kan blicken fokuseras på det viktigaste gemensamma uppdraget, att varje barn och elev ska klara sin

skolgång och utmanas i sitt lärande, från de första stegen i förskolan till att lämna gymnasieskolan med en gymnasieexamen.

Förutom genom skollagen utformas utbildningsuppdraget också av de politiska mål som bestäms av kommunfullmäktige och som formuleras i styrdokumentet *Mål och budget* via de beslutade inriktningsmålen. Mål 6 har direkt bäring på utbildningsområdet: "Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande." I sin verksamhetsplan tar utbildningsnämnden hand om målen genom att beskriva strategier och åtgärder för varje inriktningsmål. Utbildningsförvaltningen beskriver i flera sammanhang hur man arbetar med att förverkliga nämndens strategier och föreliggande kvalitetsredovisning är ett av dessa.

För att få en överblick presenteras ett urval av de strategier som beslutades av nämnden för 2020. Urvalet baseras på strategier med tydlig bäring på systematiskt kvalitetsarbete och för varje strategi kommenteras kort det arbete som gjorts under året:

Strategi	Kommentar
Nämndens modell för resursfördelning ska ge likvärdiga förutsättningar för alla elever – oavsett bakgrund, kön och funktionsnedsättning – att klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.	Kommunens ersättningsmodell är utformad med vissa delar i form av socioekonomisk strukturersättning och särskild ersättning för nyanlända. Särskilda medel fördelas för elever med extraordinära stödbehov (tilläggsbelopp). Särskild ekonomisk satsning görs för elever med stora stödbehov, inriktning neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF). Kartläggning görs av särskilda undervisningsgrupper. I uppdraget ingår också att utvärdera befintlig finansieringsmodell.
En likvärdig undervisning innebär att olika elever kan behöva olika stöd och utmaningar för att nå så långt som möjligt i sitt lärande. Elever i behov av särskilt stöd ska ges sådant stöd i ett tidigt skede och åtgärderna följs upp. Också elever med särskild begåvning eller särskilt intresse för ett ämne behöver anpassning och stöd utifrån sin kunskapsnivå.	Att anpassa undervisningen efter barns och elevers behov är en del av skollagens uppdrag. Inom respektive skolform görs uppföljning av varje barns och elevs utveckling och bedömning av eventuella stödbehov. I samverkan med Skolverket och med stöd av statsbidrag genomförs en satsning på verksamhetsutveckling för nyanlända och flerspråkiga barn och elever. Vid Kvarngårdesskolan bedrivs spetsutbildning i engelska. Matteklubben bedriver i samarbete med Uppsala universitet verksamhet för elever med särskilt intresse för matematik. Elever i årskurs 9 ges möjlighet att läsa gymnasimatematik vid Lundellska skolan.
För att främja likvärdigheten, minska skillnaderna i studieresultat mellan	I redovisningen av resultat visas såväl medelvärden som spridning. Varje

<p>skolor, mellan och inom klasser samt mellan pojkar och flickor, följer utbildningsnämnden upp såväl genomsnittliga resultat som variationer. Utifrån detta genomförs en analys som ligger till grund för kommande prioriteringar.</p>	<p>skolform analyserar sina resultat och de insatser som genomförts, och bidrar genom detta till de förslag till prioriteringar som förvaltningen presenterar och som utgör underlag för nämndens verksamhetsplan.</p>
<p>I det systematiska kvalitetsarbetet läggs särskild vikt vid att barnen och elever progression följs upp, att det görs prognoser och att stödåtgärder sätts in under pågående läsår. En jämförelse av elevers progression på enhetsnivå presenteras för nämnden för att uppmärksamma skillnader mellan enheter.</p>	<p>Samtliga enheters resultat redovisas med tidsserier för att kunna följa utveckling över tid. Uppföljningar görs utifrån förväntade resultat i grundskolan liksom förädlingsvärden i gymnasieskolan. Med det kartläggningmaterial som genomförs i förskoleklass ges förskolan återkoppling på ändamålsenligheten i den egna verksamhetens undervisning.</p>
<p>Fokus ska hållas på tillgängliga lärmiljöer för alla elever, det vill säga miljöer tillgängliga oavsett funktionsnedsättning, social bakgrund och könstillhörighet. Särskild vikt läggs vid att skapa en fungerande skolgång för elever med funktionsnedsättning.</p>	<p>Inom grundskolan och grundsärskolan är tillgängliga lärmiljöer ett särskilt fokusområde – redovisning av detta återfinns i grundskolans respektive grundsärskolans kvalitetsrapport. Inom gymnasieskolans fokusområde proaktiv elevhälsa uppmärksammas behovet av att förbättra hela lärmiljön i relation till de anpassningar och stöd som eleven behöver.</p>
<p>Nämndens arbete ska ske i ett 0–19-årsperspektiv som påbörjas i förskolan. Övergångar för elever mellan skolor och skolformer ska underlättas. Också när det gäller lokalplanering och kompetensförsörjning ska arbetet präglas av samspel mellan skolformerna.</p>	<p>Med en sammanhållen förvaltning och nämnd ges möjlighet till välfungerande övergångar. Det finns en god dialog och samverkan mellan de olika skolformerna. Utveckling inom pedagogiska IT-system ska underlätta detta. Planering av lokaler har fått en kvalitetshöjning under året, något som redovisats till nämnden. Kompetensförsörjning är ett möjligt och önskvärt fokusområde till kommande år</p>
<p>Andelen behöriga lärare ska vara hög i alla skolformer. Strävan ska vara att de mest kvalificerade lärarna arbetar på förskolor och skolor där utmaningarna är som störst.</p>	<p>Kontinuerligt arbete pågår för att rekrytera och behålla kvalificerade lärare. Plan för ytterligare satsning redovisas i denna rapport.</p>
<p>Förskolor och skolor arbetar för att skapa trygga miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Miljön i förskola och skola ska vara trygg och fri från kränkningar.</p>	<p>Att arbeta för att skapa trygga miljöer är en del av skollagens uppdrag och arbetet sker såväl förebyggande som främjande och åtgärdande. Varje skola har en likabehandlingsplan och resultaten av arbetet följs upp noggrant på alla nivåer; enhet, skolform och huvudman.</p>

Elevers frånvaro uppmärksammas och utreds tidigt och stöd ges för att de ska kunna återgå till undervisningen.

Särskilda koordinatörer finns som arbetar med insatser för elever med problematisk skolfrånvaro. Enligt det beslutade årshjulet redovisas arbetet på övergripande nivå i maj. Redovisning av läget under våren presenterad i nämnden i juni. Lägesbild för höstterminens start redovisad i nämnd 7 oktober.

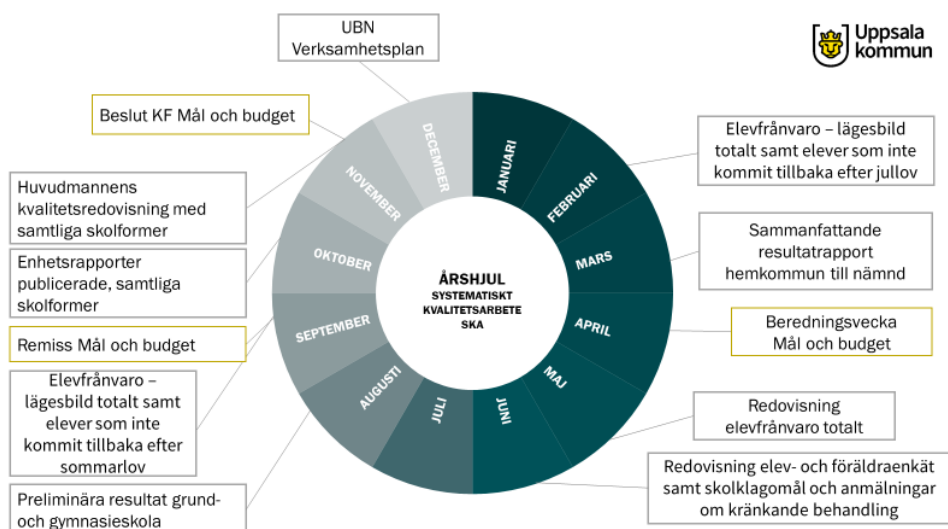
Miljön ska vara trygg och fri från kränkningar. Nämnden följer i sitt systematiska kvalitetsarbete upp förskolornas och skolornas arbete mot kränkande behandling. Vidare följer nämnden upp hur vårdnadshavare uppfattar tryggheten i förskolorna och hur elever uppfattar tryggheten i skolor, särskolor och i fritidshem.

Resultat av uppföljning redovisas i föreliggande rapport. Enligt det beslutade årshjulet redovisas resultat och analys av arbetet i juni.

Sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete

Varje huvudman ansvarar för att systematiskt följa upp, utvärdera och utveckla sin verksamhet. Kvalitetsredovisningen är en central del i att utveckla ett sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete för den kommunala huvudmannen. För den kommunala verksamheten görs kontinuerlig uppföljning, både månadsvis och med fördjupade tertialuppföljningar. För respektive skolform lyfts specifika förskolor och skolor, där det finns tidiga varningssignaler.

Under 2020 har arbetet fortsatt med att stärka det sammanhållna kvalitetsarbetet och förbättra huvudmannens möjligheter till uppföljning. I juni beslutade nämnden om ärendet *Utveckling av kvalitetsarbete samt underlag till strategi för ökad likvärdighet*. (Dnr UBN-2020-03842). En del av ärendet var beslutet om ett nytt årshjul för redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet. Detta årshjul återfinns nedan.

Med det beslutade årshjulet blir det tydligt hur nämnden ges möjlighet att följa utvecklingen och arbetet i den verksamhet man ansvarar för som huvudman. Utifrån

de redovisningar och analyser som förvaltningen tar fram skapas ett kvalitetssäkrat och väl underbyggt underlag till nämndens verksamhetsplan.

För varje skolform skrivs en övergripande analys som är en del i denna huvudmannarapport. I den presenteras de viktigaste analyserna av årets resultat samt av de insatser som gjorts under läsåret. Här lyfts även de strategiska utvecklingsområdena och behov av kommande insatser. Det analysarbete som görs i respektive skolform resulterar i ett beslut om vilka förskolor respektive skolor som är att se som enheter, där riktade insatser behöver göras. Syftet med insatserna är att förbättra resultaten men hur insatserna utformas kan naturligtvis variera mellan både skolformer och enheter. Målet för arbetet är att öka likvärdigheten.

Liksom tidigare år har varje rektor skriftligt svarat på centralt ställda frågor om sin verksamhet. Frågorna inriktas på att analysera förskolans respektive skolans resultat utifrån gjorda prognoser, beskriva insatser som genomförts och effekter av dessa samt att identifiera de viktigaste utvecklingsområdena. Nämnden får tillgång till varje rapport i en digital portal, tillsammans med övriga presentationer. Det gör att nämnden har tillgång till uppdaterade material och kan följa upp verksamheten oberoende av tid och rum.

Insamling av data

För att kunna redovisa resultat på samtliga nivåer görs ett omfattande arbete med att samla in, kvalitetssäkra och redovisa data inom förvaltningen. Ett stort ansvar vilar på varje förskola och skola att de uppgifter som finns registrerade om barn, elever och personal ska vara uppdaterade och korrekta. För att det ska vara möjligt genomförs centralt inom förvaltningen en rad olika insatser under året med utbildningar, workshops och frågestunder riktade till rektorer och administrativ personal inom förskolor och skolor.

Under ett läsår görs flera större insamlingar av uppgifter som skickas vidare till statistiska centralbyrån (SCB) samt Universitets- och högskolerådet (UHR). Dessa insamlingar utgör sedan underlag till den nationella statistik som Skolverket, som statistikförande myndighet, ansvarar för. Underlagen skickas i samtliga fall in centralt från förvaltningen, efter en flerstegsprocess av kvalitetssäkring där det inledande arbetet görs i varje förskola och skola, med stöd av centralt placerade administrativa samordnare och objektspecialister.

Genom att hantera uppgifterna centralt har den kommunala huvudmannen tillgång till data på individnivå, något som främjar möjligheten att exempelvis följa utveckling över tid och göra jämförelser mellan såväl skolor som skolformer. Ett konkret exempel på detta är kartläggningmaterialet i förskoleklass. Genom att datan hanteras centralt har det blivit möjligt att inte bara kunna ta tillvara uppgifterna inom varje förskoleklass, utan att göra jämförelser mellan skolor och, inte minst, att kunna återföra resultaten till de förskolor varifrån barnen kommit.

Här följer en översiktlig presentation av de insamlingar som resulterar i nationell statistik.

Barn, elever och pedagogisk personal

Data om barn, elever och pedagogisk personal samlas in, kvalitetssäkras och skickas till SCB under hösten. Detta ger underlag till statistikuppgifter som exempelvis

barngruppernas storlek i förskolan, personaltäthet och andel legitimerade lärare i verksamheterna.

Betyg grundskola och gymnasieskola

De betyg som redovisas i form av nationell statistik inom grundskola gäller terminsbetyg för årskurs 6 samt slutbetyg för årskurs 9. Dessa skickas till SCB efter läsårets slut.

För gymnasieskolan lämnas uppgifter om avgångselever kontinuerligt till universitets- och högskolerådet (UHR). Det stora flertalet lämnar gymnasieskolan i samband med läsårets slut men det är möjligt att lämna gymnasieskolan med avgångsbetyg under hela året. För de elever som går introduktionsprogram lämnas uppgifter om gymnasieintyg. UHR skickar i sin tur uppgifter till SCB.

En särskild kommentar kan ges om uppgiften andel elever med examen inom tre år. Denna uppgift har en huvudman inte möjlighet att ta fram på egen hand. Den grundas på den kull elever som påbörjar sin utbildning ett visst läsår och utgår från vilken skola eleven börjat i. Det betyder att en elev som inleder sina gymnasiestudier i en skola, men som sedan byter, kommer att räknas in i den första skolans statistik när eleven förhoppningsvis avslutar sin gymnasieutbildning efter tre år. Eftersom det är vanligt med byten även mellan huvudmän blir det en omöjlig uppgift för varje huvudman att föra statistik om dessa elever. Det gör också att uppgiften om genomströmning dröjer tills den kan presenteras på nationell nivå. Detta sker i slutet av december.

Nationella prov

Resultat på nationella prov skickas till SCB för samtliga skolformer och gäller för grundskolans årskurs 3, 6 och 9. Inom gymnasieskolan redovisas sedan läsåret 2018/2019 resultaten från de obligatoriska proven till SCB, det vill säga nationella prov i den högsta avslutande kursen på det program som eleven går. För grundskolans del görs redovisningen till SCB efter avslutat läsår. Inom gymnasieskolan skickas resultaten in efter varje termin.

Resultat per skolform

Nedan följer en kort sammanfattning av de analyser som gjorts av respektive skolforms resultat och insatser under året, samt vilka insatser som behövs för att utveckla verksamheterna. Där beskrivs också arbetet med att välja ut enheter för riktade insatser inom förskola, grundskola och gymnasieskola.

Förskola

I förskolans rapport lyfts flera positiva resultat som visar att arbetet under året givit resultat. Den utveckling av organisationen som genomförts under 2019 och 2020 har gett effekt på medarbetarnas upplevelse av verksamheten. Den nya organisationen har skapat förutsättningar för ett nära ledarskap. Det återstår dock arbete att göra för att ytterligare förbättra resultaten och minska skillnader mellan enheter.

Enkäten till vårdnadshavare i förskolan visar på fortsatt stabila resultat. Det är positivt att se att resultaten förbättrats inom frågor rörande språk och matematik – de insatser som gjorts under året ser ut att ha givit resultat.

Ett viktigt steg i arbetet med att synliggöra barns lärande har tagits i och med att förskolan fått del av resultaten från det nya kartläggningmaterialet som genomförs i förskoleklass. Genom den återkoppling på gruppnivå som skett till förskolorna har det blivit synligt att det finns behov av att utveckla en utbildning som i högre grad ger barn förutsättningar att utveckla språklig och fonologisk medvetenhet och vikten av en progression i det matematiska innehållet. Återkopplingen har också tydliggjort behovet av att ta hänsyn till strukturella skillnader mellan olika enheter när utvecklingsinsatser inom undervisningen ska prioriteras. Förskolan behöver fortsätta att utveckla undervisningsuppdraget, säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn, ge förutsättningar för en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt stärka förskolans kompensatoriska uppdrag.

Ett arbete har också gjorts för att identifiera enheter med behov av riktade insatser. Dessa har valts ut på grundval av både kvantitativa resultat och i dialog med ansvariga rektorer för att få klarhet i vilka insatser som är pågående och vilka enheter som behöver prioriteras. Totalt har 13 enheter valts ut.

Förskoleklass

Kartläggningen i förskoleklass har naturligtvis varit ett viktigt material även i den skolform där det genomförts. Genom att deltagandet varit så högt finns tillförlitliga resultat att arbeta vidare med. Sammanställningen pekar på att det finns stora skillnader mellan skolornas resultat och mellan pojkars och flickors resultat. Andelen pojkar som är i behov av stöd är högre i jämförelse med flickor, både i matematik och svenska.

Elevenkäten visar generellt sett goda resultat, framförallt när det gäller trygghet och upplevelse att få hjälp av lärare, medan frågor om arbetsro i skolan och att få vara med och bestämma, indikerar lägre resultat.

Förskoleklassen har en fortsatt utmaning i arbetet med tidiga stödinsatser och differentierad undervisning, i syfte att öka likvärdigheten mellan förskoleklasser i grundskolan. Skolorna behöver även analysera lärares förhållningssätt i undervisningen gentemot pojkar och flickor, för att öka likvärdigheten. Fortsatt stöd

och kompetensutveckling till skolledare är också viktigt och ska genomföras parallellt med förskollärarnas arbete och utveckling via nätverk.

Grundskola

Vårterminen 2020 (mars och framåt) bjöd på ytterst speciella förutsättningar inom utbildningsförvaltningens alla verksamheter till följd av covid-19, alla grundskolor hade öppet enligt nationella riktlinjer, dock med periodvis hög frånvaro bland personal och elever. På grund av covid-19 genomfördes inga nationella prov under vårterminen 2020.

Detta till trots visade resultaten för årskurs 9 att kunskapsresultaten ökat och en högre andel gick ut med behörighet till gymnasieskolan. (85,5% jämfört med 84,2% år 2019). Likaså höjdes meritvärdet (235 jämfört med 232 år 2019). Den positiva utvecklingen återfinns dock inte genom hela grundskolan. Kunskapsresultaten i åk 6 visar en vikande trend över tid. Den vikande trenden i åk 6 kan inte för helheten förklaras på ett enkelt sätt utan här måste varje enhet stärka sitt systematiska kvalitetsarbete för att hitta orsakerna. För årskurs 3 finns inte samma data att tillgå med uteblivna nationella prov.

Trots en positiv trend i åk 9 är det viktigt att vara medveten om att cirka 15 procent av eleverna i grundskolan inte blir behöriga till gymnasiet innan sommarskolan och skillnaderna i resultat mellan skolorna fortfarande är stor även om trenden att skillnaderna mellan skolornas resultat i åk 9 minskar. Grundskolan är på rätt väg mot likvärdiga resultat men har en bit kvar för att nå målet att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.

Utifrån den analys som gjorts har ett antal utvecklingsområden blivit synliga. Det gäller bland annat att säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn och att arbeta vidare med satsningen på tillgängligt lärande. När det gäller det förstnämnda handlar det exempelvis om att utveckla undervisningen i svenska som andraspråk liksom språk och kunskapsutvecklande arbetsätt. Här kommer bland annat kompetensutvecklingsinsatser för alla rektorer att genomföras. Vad gäller tillgängligt lärande kommer aktiviteterna i högre grad att riktas mot mellanstadiet som ett led i att bryta trenden med sjunkande resultat i årskurs 6.

Vikten av att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har blivit tydlig. Med genomarbetade analyser blir mönster och behov synliggjorda och insatserna kan riktas dit där de behövs bäst. Som en del av det arbetet har grundskolan på liknande sätt som förskolan identifierat skolor som är i särskilt behov av riktade insatser. Analysen har gjorts utifrån både kvantitativa faktorer och den kunskap om verksamheten som finns både hos ledning och rektorer. 8 skolor har valts ut och i varje skola får rektor stöd i att göra en fördjupad analys för att identifiera vilka insatser som behöver göras och hur förvaltningen ger bäst stöd i detta.

För att kunna genomföra insatserna kommer statsbidraget för likvärdig skola att tydligare riktas mot enheter med störst utmaningar. Det ger möjlighet att göra mer långsiktiga satsningar utifrån skolornas lokala förutsättningar. Även mer generella insatser för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet görs med hjälp av statsbidraget.

Ett ökat fokus behöver också riktas mot kompetensförsörjningen för att få rätt kompetens på rätt plats och motverka personalomsättning hos både rektorer och

lärare. Även här kommer statsbidraget för likvärdig skola att bidra till att satsningar kan göras.

Fritidshem

Årets resultat för elevenkäten visar att andelen positiva svar har ökat på samtliga frågor, jämfört med föregående års mätning. Dock föreligger stora skillnader i resultat mellan skolorna.

Bristen på utbildad personal inom fritidshemmen är påfallande stor och det nya lagkravet om legitimation för lärare i fritidshem som kom 2019 ställer ett ökat krav på att lyfta behovet i kompetensförsörjningsplanen. Skillnaderna mellan skolorna är stora avseende förutsättningar och kompetens.

Analys av årets verksamhetsplaner för fritidshem visar att det brister i samsyn kring uppdraget och att kopplingen mellan fritidshemmets verksamhet och elevernas måluppfyllelse behöver synliggöras och följas upp. De flesta skolors fritidshem har ett fortsatt utvecklingsbehov när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till Lgr 11 och det centrala innehållet i del 4. Skolorna behöver stöd och tydligare ledning i det arbetet.

Det finns ett fortsatt utvecklingsområde att anpassa förutsättningar och arbetsmetoder till det nya uppdraget. Utbildningsinsatser som stödjer skolledarna i det arbetet behöver prioriteras för att skapa en likvärdighet. För de skolor som valts ut för riktade insatser inom grundskolan och som har fritidshem, omfattar satsningarna även fritidsverksamheten.

Grundsärskola

Grundsärskolans främsta mål är att elever ska utvecklas mot skolans kunskapsmål och nå en progression i sin kunskapsutveckling, på samma sätt som i grundskolan. Grundsärskolans resultat visar att en stor majoritet av elever som läser mot utbildningsvägen ämnen når godkänt eller mer än godkänt resultat. Betyg kan erhållas om eleven önskar det.

Elever som läser enligt utbildningsvägen träningsskola/ämnesområden blir alltid godkända och kunskapskraven anges i graderingen grundläggande respektive fördjupade kunskaper. Skriftliga omdömen görs med hänsyn till elevens individuella förutsättningar. Samtliga elever inom utbildningsvägen ämnesområden har under läsåret 2019/20 uppnått en positiv progression i sin kunskapsutveckling.

Det finns inga resultat från elevenkäten att rapportera, då den inte genomfördes under läsåret. Elevfrånvaron har under vårterminen varit högre än normalt, detta kan förklaras med coronapandemin.

Grundsärskolans stora satsningar under läsåret 2019/2020 har handlat om en ökad koppling mot skolformens styrdokument. Ledningsgrupperna har breddats och en särskild funktion har inrättats för att arbeta med övergångar såväl mellan stadier som vidare till gymnasieskola och en framtida sysselsättning. Grundsärskolan har även fått en egen webbplats.

Grundsärskolans fyra stora utvecklingsområden i skolan och på fritidshemmet under läsåret 20/21 kommer att vara rättssäker och likvärdig bedömning, inkluderande lärmiljöer, strategier för att möta kompetensförsörjningsbehovet och en effektiv organisation som arbetar för högre måluppfyllelse

Gymnasieskola

De preliminära resultaten för avgångsklasserna 2020 visar på en ökad andel elever som når gymnasieexamen samtidigt som genomströmningen förväntas minska något. Det exakta utfallet kan statistiskt säkerställas först vid årsskiftet. Förändringarna vad gäller andel gymnasieexamen och genomströmning förväntas dock vara marginella jämfört med förra året.

Elevernas genomsnittliga betygspoäng visar en positiv trend för läsåret 2019–2020. Fördelat på kön är det pojkar som ökar sin betygspoäng medan flickorna visar samma resultat som föregående år. De högskoleförberedande programmen uppvisar en starkare utveckling än yrkesprogrammen. Den genomsnittliga betygspoängen ligger i princip stilla på yrkesprogrammen.

En befarad försämring av gymnasieskolans resultat som en effekt av Coronapandemin och den omställning till fjärr- och distansundervisning som skolorna genomförde under vårterminen har inte kunnat identifierats på aggregerad nivå. På enhets- och programnivå finns dock tydliga negativa effekter av de Coronarelaterade insatserna och de allmänna förhållningsreglerna, när det gäller resultat för genomsnittlig betygspoäng, examensgrad och närvaro. Flertalet kompensatoriska åtgärder har försvärats i ett fjärrundervisningsläge.

Över tid syns både nationellt och i Uppsala en allt större bristande likvärdighet mellan skolor. Förutom en allt starkare segregering utifrån skolors söktryck och antagningspoäng blir det synligt att yrkesprogram har svårt att hävda sig statusmässigt i relation till högskoleförberedande program. Ett strategiskt arbete vad gäller introduktionsprogrammen har också identifierats. Det är av central betydelse att förstärka likvärdighetsarbetet inom hela gymnasieskolan. Det sker bland annat genom kollegialt och strategiskt arbete för alla enhetsrektorer med fokus på likvärdigheten och enheternas kompensatoriska förmåga.

Med den komplexitet som finns inom gymnasieskolan, med olika program vid olika skolor är det inte självklart hur ett urval ska göras av vilka skolor som behöver särskilda insatser. Olika programs skiftande status i relation till varandra har redan nämnts, liksom skilda söktryck. Förutom detta har viktiga faktorer i urvalet varit utmaningar i relation till ingångsvärden (meritvärde och förädlingsvärde) och förkunskaper. Två skolor har valts ut för riktade insatser.

Inom gymnasieskolan som helhet har sedan tidigare också fyra strategiska fokusområden identifierats för de kommande fyra åren: Systematiskt kollegialt lärande som bygger på beprövad erfarenhet, att öka yrkesprogrammets attraktivitet, en proaktiv elevhälsa och att utveckla arbetet med introduktionsprogrammen. Inom dessa fokusområden genomförs flera insatser under året.

Det kollegiala lärandet stärks genom att arbeta med förädlingsvärden som en del av enhetsvisa analyser. I korthet innebär det att elevernas ingångsvärden kopplas till avgångsresultat för att bättre kunna skatta skolornas bidrag till elevernas kunskapsutveckling. Arbetet med förädlingsvärden ger ett tydligare mått på skolors faktiska kvalitet – något som i sin tur kan bidra till att stärka yrkesprogrammets attraktivitet.

Både det kollegiala lärandet och den proaktiva elevhälsan stärks genom en satsning på proaktiv elevuppföljning med hjälp av digitalt stöd.

Arbetet med att förändra och utveckla introduktionsprogrammen på skolorna och bredda utbildningsvägarna kommer att fortsätta med en tydlig ansats att verka för en allsidig social sammansättning i enheterna.

Gymnasiesärskola

Det saknas nationella anvisningar för hur gymnasiesärskolan ska mäta och rapportera resultat av undervisningen. Betyg är en osäker indikator för att mäta effekten av gymnasiesärskolans undervisning. Det beror på sambandet mellan elevens betyg och undervisningens kvalitet är missvisande då det i stor utsträckning beror på elevens individuella förutsättningar. Behovet av att mäta kvalitet i gymnasiesärskolans verksamhet är därför ett prioriterat område och behöver utvecklas.

Elevenkäten visar på flera positiva trender, bland annat i fråga om att få veta hur det går i skolarbetet och att skolarbetet ger eleverna lust att lära sig mer. En reservation behöver dock göras då svarsfrekvensen är låg, något som märks i frågor där andelen positiva svar skiftar mycket mellan olika år.

Under året har insatser gjorts för att öka tillgängligheten i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten, ett arbete som fortsätter med implementering av den framtagna modellen under det kommande året. Likaså har arbete gjorts för att förbättra strukturer för planering och dokumentation. Även detta arbete fortsätter under det kommande året och ett gemensamt arbete med bedömning kommer också att genomföras.

Liksom för andra skolformer finns på övergripande nivå ett tydligt behov av långsiktig kompetensförsörjning. För gymnasiesärskolans del handlar det främst om av lärare med speciallärarkompetens för undervisning i gymnasiesärskolan. För ungdomarnas del är det tillgången på praktikplatser viktig. Det ökar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att finna, få och behålla ett arbete.

Analys – effekter av insatser

Genom de redovisningar som getts för varje skolform blir det tydligt att arbetet med att ge varje barn och elev möjlighet att nå målen och utmanas i sitt lärande står i fokus. Uppsala kommun må driva Sveriges största utbildningsförvaltning men det hindrar inte att varje individ är viktig. Efter ett läsår som inte varit likt något annat kan man konstatera att vi kan vara stolta över en verksamhet där föräldrarna tycker att förskolan håller hög kvalitet, en högre andel elever nått gymnasiebehörighet och andelen avgångselever med gymnasieexamen också stigit jämfört med tidigare år.

Stolta, men inte nöjda sammanfattar läget. Samtidigt som resultatutvecklingen är positiv kan man också konstatera att det finns utvecklingsområden och viktiga insatser att göra. Det finns inget skäl att nöja sig med mindre än att alla barn ska ges de bästa förutsättningarna att klara sin skolgång efter förskolan, att alla elever ska bli behöriga till gymnasieskolan och att alla ungdomar ska lämna gymnasieskolan en vacker försommardag, med studentmössan i ena handen och en gymnasieexamen i den andra. Det finns fortfarande för stora skillnader mellan förskolor och skolor och även skillnader inom skolor som behöver åtgärdas. Det finns inga enkla vägar till förändring men det finns goda möjligheter att göra skillnad på rätt sätt och att arbeta för ökad likvärdighet.

En rad insatser har genomförts för att nå längre och bidra till en positiv utveckling. Detta arbete har skett på både enhetsnivå och inom respektive skolform. I varje skolforms kvalitetsrapport beskrivs detta arbete närmare. Flera av åtgärderna har pågått under längre tid och det är viktigt att orka hålla i och hålla ut när det handlar om förändringsarbete.

I föreliggande rapport handlar det i första hand om att sammanfatta bilden på en övergripande nivå. Även på den nivån har insatser gjorts under läsåret. Som beskrivits inledningsvis i rapporten har det systematiska kvalitetsarbetet stärkts, bland annat genom ett förändrat och förtydligat årshjul där det nu ges utrymme att analysera resultat innan de presenteras för nämnden. I månatliga uppföljningar med varje avdelning/skolform redovisas och diskuteras strategier och aktiviteter. Genom detta kontinuerliga arbete blir det möjligt att både fokusera på aktuella frågor och att arbeta tematiskt med olika områden. Exempel på områden som diskuterats är uppföljning av enkätresultat, sjukfrånvaro, resultat av medarbetarenkäter och, inte minst prognostiserade och definitiva kunskapsresultat.

Utifrån de redovisningar som lämnats från varje skolform och det kontinuerliga uppföljningsarbetet blir möjligheten till åtgärder på övergripande nivå synliga. Det löper en röd tråd från det arbete som gjorts med att välja ut förskolor och skolor för riktade insatser till att kunna presentera förvaltningsgemensamma strategier. De skolformsvisa analyser som ligger till grund för kommande insatser riktade till enheter utgör byggstenar för att synliggöra det arbete som behöver göras på övergripande nivå. För att kunna öka likvärdigheten inom utbildningsområdet krävs insatser på alla nivåer. I det arbetet behövs både gemensamma aktiviteter för alla enheter och insatser som riktar fokus mot vissa områden. Med denna redovisning ges huvudmannen ett underlag som pekar på vilka behov som finns. Det handlar om kraftfulla åtgärder som kräver samsyn och mod för att genomföras. Nedan presenteras dessa förslag till åtgärder.

Utvecklingsområden med insatser

Fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet

I själva begreppet systematiskt kvalitetsarbete ligger att det behöver ske en ständig utveckling av arbetet. Med utgångspunkt i den samlade bilden som getts behöver utvecklingen ske strategiskt och även innefatta samtliga nivåer i styrkedjan.

Vi ska ha ett systematiskt kvalitetsarbete som ger kunskap på olika nivåer om vilket nuläge vi har, vilka åtgärder som hittills har vidtagits, hur dessa har fallit ut och en analys av vilka åtgärder som behöver vidtas framåt. För att åstadkomma detta behöver vi skapa tydligare organisation för huvudmannens kvalitetsarbete och ge tydligt stöd och handledning till våra rektorer och deras ledningsgrupper.

Med ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete kan arbetet drivas mer riktat och med ökad måluppfyllelse och ökad likvärdighet som tydligt resultat.

Konkreta insatser med påverkan på alla enheter:

- Fokusedagar för ökad likvärdighet för alla förskolor och skolors ledningsgrupper.
- Tydligare och förstärkt organisation inom systemstöd på förvaltningsnivå för ökat stöd i kvalitetsarbetet i hela styrkedjan.

Konkreta insatser med inriktning på utvalda enheter

- Förskolor och skolor väljs ut för särskilt riktade insatser för ökad likvärdighet
- Skolformsvisa strategigrupper för rektorer/ledning på de utvalda enheterna
- Stöd i analysarbetet att ta fram kraftfulla handlingsplaner på utvalda enheter

Strategisk kompetensförsörjning

Den viktigaste tillgången i förskolor och skolor är lärarna och både i de analyser som gjorts i Uppsalas verksamheter och de rapporter som nyligen kommit på nationell nivå, har det blivit synligt att det finns en snedfördelning av lärare i olika skolor. De skolor som möter störst utmaningar har ofta en lägre andel behörig personal och inte alltid tillgång till de skickligaste lärarna. För att bryta detta mönster behöver insatser göras som kan vända utvecklingen.

Målet är att det ska vara attraktivt att arbeta i dessa miljöer, att det där blir tydligt att man kan göra skillnad.

Konkreta insatser med påverkan på alla enheter:

- Översyn av rektorers förutsättningar för att skapa fungerande verksamheter med en hållbar arbetsmiljö
- Fortsätta samt utveckla planen för lärares och förskollärares utvecklingsvägar.

Konkreta insatser med inriktning på utvalda enheter:

- Förstärkt HR-stöd på skolor med särskilt likvärdighetsuppdrag för att öka andelen legitimerade, behöriga och kompetenta medarbetare
- Utvecklingslärare med särskilt likvärdighetsuppdrag
- Skolformsvisa nätverk för utvecklingslärare där fokus läggs på metodutveckling och erfarenhetsutbyte

Stärkt elevhälsa

Elevhälsoarbetet är centralt för att ge varje elev möjlighet att utvecklas på bästa sätt. Med en vår som varit präglad av Covid19 har det blivit tydligare än någonsin hur väsentlig en bra skolmiljö är för barns och ungas hälsa och utveckling. Den centrala elevhälsans organisation behöver ses över för att på ett bättre sätt kunna möta både individuella och mer generella behov. För att öka likvärdigheten behöver riktade insatser göras för olika grupper.

Konkreta insatser med påverkan på alla enheter:

- Förtydligad organisation på förvaltningsnivå med ett förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete i fokus
- Systematiserad hand- och vägledning till lokala elevhälsoteam genom specialistkompetenser samt kvalitetssäkring av resurser och kompetenser
- Förstärkt stöd till elever med problematisk skolfrånvaro
- Förstärkt stöd till barn och elever i behov av särskilda insatser, inriktning neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF)

Medveten resursfördelning

För att kunna förändra mönster krävs ekonomiska resurser och även här behöver resurserna tydligt riktas till de förskolor och skolor som behöver dem bäst och där tillskottet kan göra störst skillnad. Det handlar om att arbeta kompensatoriskt på ett effektivt sätt med de medel som finns tillgängliga.

Det finns flera stora riktade statsbidrag som ska bidra till att öka likvärdigheten. Ett av de största är riktat till grundskolan, statsbidrag för likvärdig skola, och de 102 miljoner som tilldelas Uppsala för 2021 kommer att fördelas med utgångspunkt i de strategier som presenterats i grundskolans kvalitetsrapport.

Konkreta insatser med påverkan på alla enheter:

- Vi behåller nuvarande ersättningsmodell med viss del som strukturersättning och ersättning för nyanlända elever
- Särskild ekonomisk satsning för elever med stora stödbehov, inriktning neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF)
- Grundskolans statsbidrag: bland annat förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete, tidiga insatser och nyanländas lärande

Konkreta insatser med inriktning på utvalda enheter:

- Riktade resurser till att genomföra kraftfulla handlingsplaner på utvalda förskolor och skolor för att stärka likvärdigheten. (Störst möjlighet inom grundskolan som har statsbidraget för likvärdig skola)

Bilaga

Förskola

Förskoleenkät

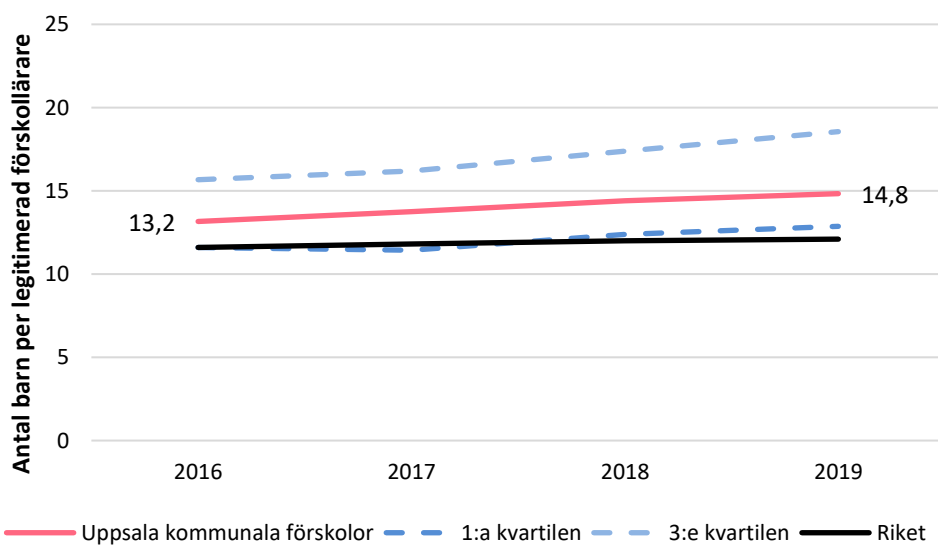
Tabell 1: Andel positiva svar totalt, förskoleenkät, kommunal förskola, Uppsala 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala förskolor	85,0%	85,8%	85,6%	85,4%	85,3%
Flicka	85,1%	85,9%	85,6%	85,6%	86,5%
Pojke	84,8%	85,7%	85,7%	85,3%	84,2%
1:a kvartil	82,7%	81,7%	82,8%	82,2%	81,8%
3:e kvartil	89,4%	90,6%	89,2%	89,8%	89,6%

Källa: Uppsala kommun, enkät förskola

Personaltätet

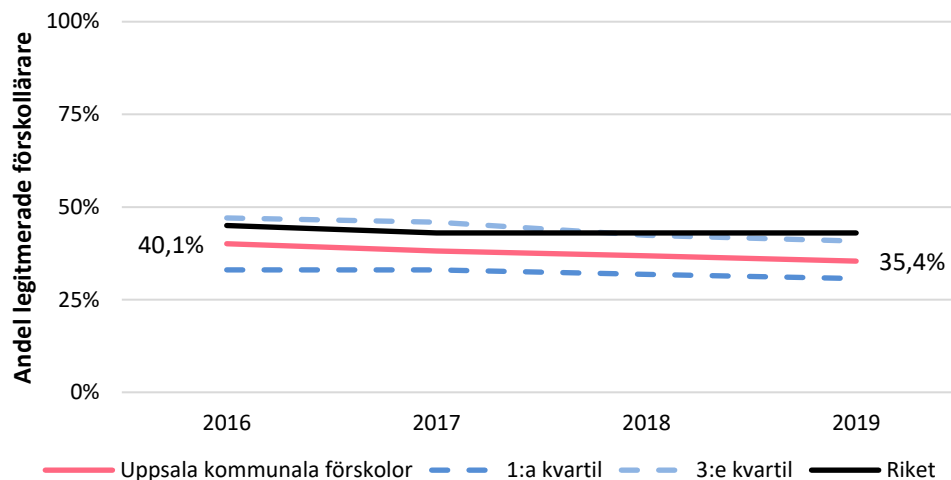
Diagram 1: Antal barn per legitimerad förskollärare, kommunal förskola, Uppsala, 2016–2019

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

Behörighet

Diagram 2: Andel legitimerade förskollärare, årsarbetare, kommunal förskola, Uppsala, 2016–2019

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

Grundskola

Gymnasiebehörighet, åk 9

Tabell 2: Andel elever behöriga till gymnasieskola (yrkesprogram), åk 9, kommunal skola, Uppsala (jfr pojke-flicka och riket), 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala skolor	77,1%	78,5%	84,6%	84,2%	85,5%
Flicka	90,0%	84,7%	86,0%	85,1%	87,1%
Pojke	68,8%	73,6%	83,6%	83,4%	84,2%
1:a kvartil	80,5%	75,3%	78,8%	78,0%	79,8%
3:e kvartil	91,2%	89,9%	88,8%	92,9%	92,0%
Riket	83,1%	82,5%	84,4%	84,3%	85,6%

Källa: Skolverkets databas SIRIS samt egen statistik

E alla ämnen, åk 6

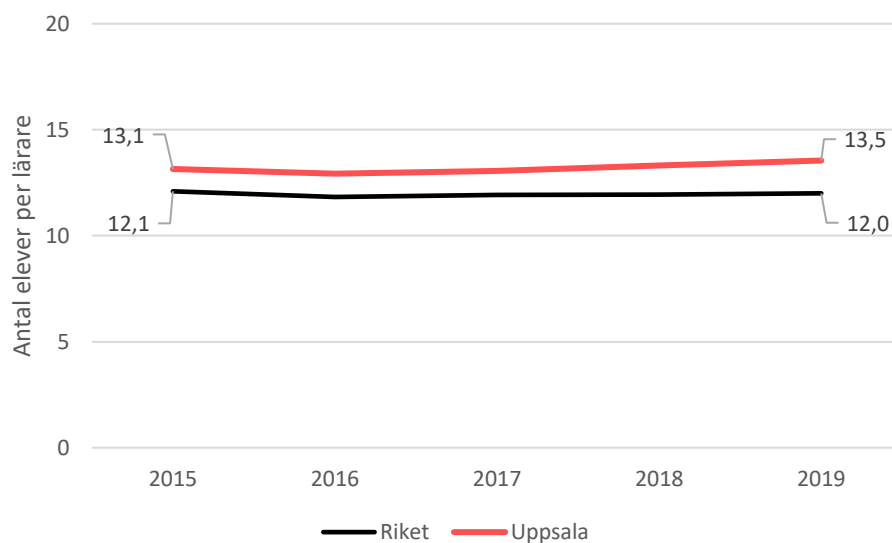
Tabell 3: Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), åk 6, kommunal skola, Uppsala (jfr pojke-flicka och riket), 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala skolor	80,3%	78,5%	76,1%	71,1%	69,8%
Flicka	81,4%	80,1%	79,5%	72,9%	73,8%
Pojke	79,3%	77,1%	73,0%	69,5%	66,1%
1:a kvartil	70,0%	73,9%	70,8%	64,2%	62,6%
3:e kvartil	94,1%	93,0%	87,7%	87,5%	83,7%
Riket	79,2%	77,7%	77,1%	73,9%	

Källa: Skolverkets databas SIRIS

Personaltätet

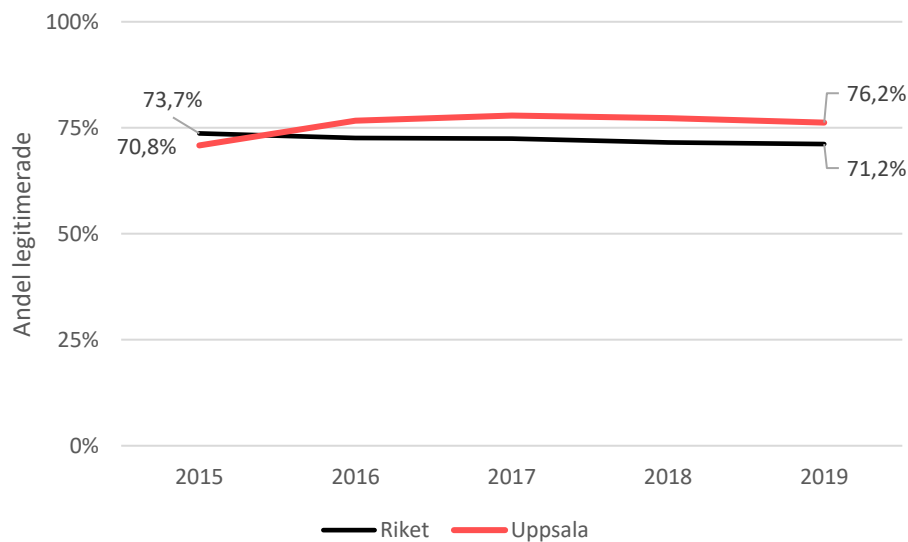
Diagram 3: Antal elever per lärare (årsarbetare), kommunal grundskola åk 1-9, Uppsala och riket, 2015-2019

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

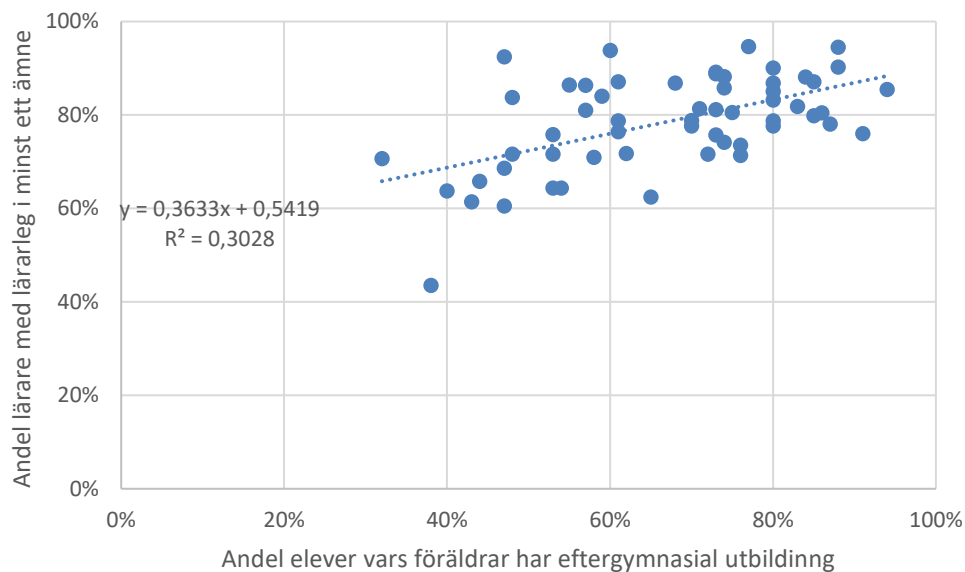
Behörighet

Diagram 4: Andel (%) lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunal skola Uppsala och riket, 2015-2019

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

Diagram 5: Fördelning av legitimerade lärare per skola utifrån elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, kommunal grundskola åk 1–9, Uppsala

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

Gymnasieskola

Genomströmning

Tabell 4: Andel gymnasieelever med gymnasieexamen inom 3 år (resultat för 2020 klara december 2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Total	64,7%	68,4%	67,6%	70,9%	
Kvinnor	67,2%	73,3%	70,8%	76,3%	
Män	62,2%	64,1%	64,3%	65,9%	
Riket	65,2%	66,0%	65,9%	66,3%	

Källa: Skolverkets databas SIRIS

Avgångselever med examen

Tabell 5: Andel avgångselever med examen, nationella program

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Nationella program	90,7%	90,2%	91,9%	93,7%	94,1%
Kvinnor		92,3%	93,6%	96,2%	95,3%
Män		88,1%	89,9%	91,5%	92,8%
Riket	89,6%	90,2%	90,4%	91,0%	

Källa: Skolverkets databas SIRIS

Genomsnittlig betygspoäng

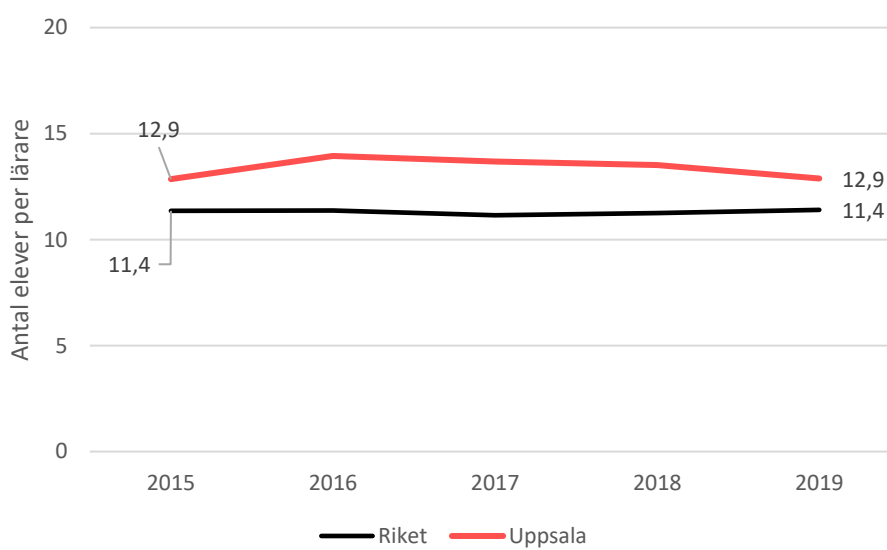
Tabell 6: Genomsnittlig betygspoäng, nationella program,

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Nationella program	14,4	14,5	14,9	15,0	15,2
Kvinnor	15,2	15,2	15,5	15,7	15,7
Män	13,6	13,9	14,3	14,4	14,7
Riket	14,1	14,2	14,3	14,4	

Källa: Skolverkets databas SIRIS

Personaltätet

Diagram 6: Antal elever per lärare (årsarbetare), kommunal gymnasieskola, Uppsala och riket, 2015–2019

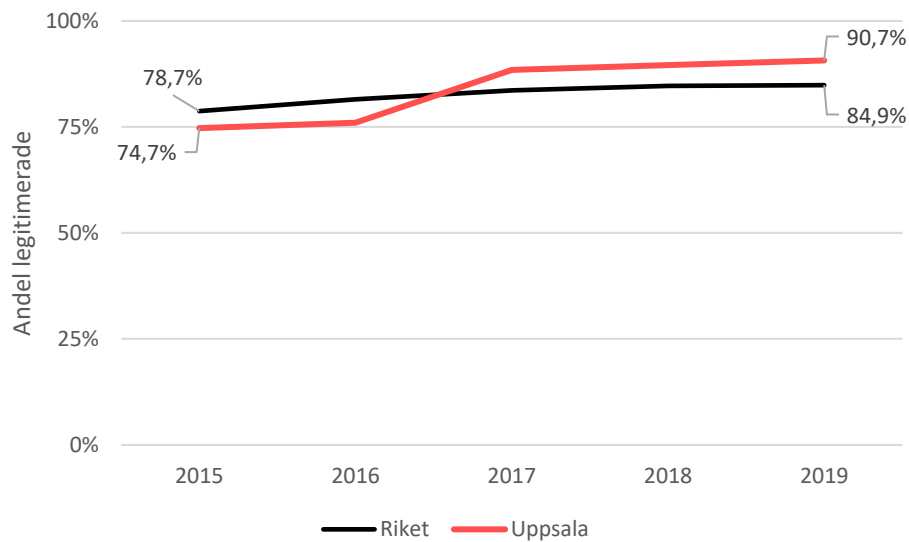

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

Behörighet

Diagram 7: Andel (%) lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunal skola Uppsala och riket, 2015–2019

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

Förskolor och skolor som valts ut för riktade insatser

Förskolor
Gävsta
Jarlaparken
Järlåsa
Kamomillen
Kungsängen
Lammet
Linden
Länna
Malmvågen
Sopranen
Stenröset
Tallen
Vreten

Grundskolor
Gottsundaskolan
Gränbyskolan
Liljeforsskolan
Skyttorps skola
Treklängens skola
von Bahrs skola
Västra Stenhagenskolan
Växthusets skola

Gymnasieskolor
Fyrisskolan
Uppsala Yrkesgymnasium Jälla

Utbildningsförvaltningen
Rapport

Datum:
2020-11-09

Diarienummer:
UBN-2020-07991

Handläggare:
Marie Fellenius, tf chef kommunal förskola

Kvalitetsrapport 2019/2020 Förskola och pedagogisk omsorg

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Resultat och analys	4
Kartläggningsmaterial förskoleklass	4
Tillämpning i förskolans utvecklingsarbete	5
Hitta språket	5
Analys av resultat kartläggning språk	8
Hitta matematiken	9
Analys av resultat kartläggning matematik	11
Förskoleenkät	13
Analys av resultat förskoleenkät	15
Medarbetarundersökning	18
Analys av resultat medarbetarundersökning	20
Analys – effekter av insatser	21
Utveckling av förskolans organisation	21
Utveckling av förskolans undervisningsuppdrag och systematiska kvalitetsarbete	21
Behov av nya/fortsatta insatser	23
Enheter med behov av särskilda stödinsatser	23
Nya/fortsatta insatser 2021	24
Utveckla undervisningsuppdraget i förskolan	24
Säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn	24
Skapa förutsättningar för en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet	24
Stärka förskolans kompensatoriska uppdrag och likvärdighet	25
Förbättra användningen av digitala system och verktyg	25
Bilaga	26
Kartläggningsmaterial språk	26
Kartläggningsmaterial matematik	29
Föräldraenkät	32
Behörighet	35
Personaltäthet	38

Sammanfattning

I den här rapporten redovisas och analyseras den kommunala förskolans och pedagogiska omsorgens resultat och effekter av insatser 2020. Syftet är att bedöma huruvida insatserna leder utbildningens kvalitet i avsedd riktning samt identifiera behov av insatser för 2021.

Resultaten i förskolans medarbetarundersökning 2020 visar en positiv resultatutveckling. Den positiva resultatutvecklingen bedöms vara en effekt av den utveckling av förskolans organisation som genomförts under 2019-2020. Organisationen har skapat förutsättningar för ett nära ledarskap. Medarbetarnas närmsta chef har idag helhetsuppdraget. Detta i kombination med ett ledarprogram riktat till rektorer tolkas ha gett effekt på resultaten. Slutsatsen är dock att det behövs fortsatta insatser gällande medarbetares upplevelse av arbetsituationen i syfte att förbättra resultatet ytterligare och minska skillnader i resultat mellan enheter.

Övergripande totalresultat gällande enkät till vårdnadshavare (förskoleenkät) har legat stadigt runt 85 procent andel positiva svar under den senaste femårsperioden. Under senare år har resultaten dock visat en negativ trend inom frågorna som gäller vårdnadshavares upplevelse av förskolans arbete med språk och matematik. Med utgångspunkt i detta har övergripande insatser för att stödja i att förbättra dessa resultat genomförts. Årets resultat kan tolkas som en indikation på att insatserna gett en viss effekt då resultatet ökat med en procentenhet inom såväl språk som matematik.

För första gången har dock förskolan ytterligare data för att analysera förskolans måluppfyllelse och utvecklingsbehov inom språk och matematik. Sedan den 1 juli 2019 är det obligatoriskt att kartlägga elevers kunskaper i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande i förskoleklass med stöd av Skolverkets kartläggningsmaterial *Hitta språket* och *Hitta matematiken*. Under läsåret 2019/2020 har förskolan för första gången fått återkoppling från kartläggningsmaterialet i förskoleklass på gruppnivå som en del av underlaget i det systematiska kvalitetsarbetet.

Resultatet utifrån kartläggningen i språk pekar på att det finns behov av att utveckla en utbildning som i högre grad ger barn förutsättningar att utveckla språklig och fonologisk medvetenhet. Resultatet gällande matematik indikerar att utbildningen behöver säkerställa att det finns en progression i det matematiska innehållet under barnens tid på förskolan. Analysen antyder också att enheters strukturella förutsättningar behöver beaktas när insatser gällande att utveckla undervisningen i språk och matematik prioriteras. Förskolan behöver fortsätta att utveckla undervisningsuppdraget, säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn, ge förutsättningar för en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt stärka förskolans kompensatoriska uppdrag.

Inledning

I följande rapport redovisas och analyseras den kommunala förskolans och pedagogiska omsorgens resultat och effekter av insatser 2020. I denna rapport avser pedagogisk omsorg. Syftet är att bedöma huruvida insatserna leder utbildningens kvalitet i avsedd riktning samt identifiera behov av insatser för 2021.

Resultat och analys

I denna del redovisas den kommunala förskolans och kommunala pedagogiska omsorgens resultat. Resultaten avser:

- Kartläggning i språk och matematik i förskoleklass 2019
- Förskoleenkät 2016–2020
- Medarbetarundersökning 2018–2020

Efter varje resultatdel följer en analys av respektive resultat.

Kartläggningsmaterial förskoleklass

Sedan den 1 juli 2019 är det obligatoriskt att kartlägga elevers kunskaper i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande i förskoleklass med stöd av Skolverkets kartläggningsmaterial *Hitta språket* och *Hitta matematiken*. Syftet med kartläggningsmaterialen är att identifiera elever som kan komma att ha svårt att nå kunskapsmål i grundskolan. Kartläggningsmaterialen ska således ge lärare stöd i att se om elever behöver extra anpassningar eller särskilt stöd i undervisningen. Kartläggningsmaterialet ska användas som en naturlig del av undervisningen i förskoleklass och genomförandet av aktiviteterna ska ske i grupp.

Resultat från genomförandet av kartläggningsmaterialets aktiviteter har i Uppsala kommun registrerats i lärplattformen Unikum. Lärare i förskoleklass markerar om en elev har uppmärksammats göra vad som anges i de olika aktiviteterna. De kommunala förskolorna har under läsåret 2019/2020 fått återkoppling från kartläggningsmaterialet i förskoleklass på gruppnivå som en del av resultaten som ingår i den enhetsanalys som från och med 2020 sker på enhetsnivå. Det går således att beräkna hur stor andel av eleverna i förskoleklass som gick på en kommunal förskola eller kommunal pedagogisk omsorg i Uppsala som uppmärksammats göra vad som anges i de olika aktiviteterna i kartläggningsmaterialet.

Tillämpning i förskolans utvecklingsarbete

I läsdelegationens betänkande *Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället*: (SOU 2018:57) lyfts det fram att kunna läsa och skriva hör till vad som tillsammans med kunskaper och färdigheter i matematik räknas som basfärdigheter. Med basfärdighet avses en grundläggande färdighet som har betydelse för hur en elev kommer att lyckas i andra ämnen, men också för en individs framgång i arbetslivet och möjligheter att engagera sig i samhället.

Enligt förskolans läroplan ska förskolan bland annat ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt att resonera matematiskt om detta,
- förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp.

En analys av resultatet från kartläggningen i förskoleklass relaterat till förskolans uppdrag, annan dokumentation samt strukturella faktorer bedöms kunna ge en indikation på vilka åtgärder förskolans ledning behöver vidta för att ge förutsättningar för utbildningen att nå hög måluppfyllelse inom språk och matematik. Innehållet i de aktiviteter som kartläggs i förskoleklass har en koppling till förmågor, färdigheter och förståelse som barnen skall fått förutsättningar att utveckla under sin tid på förskolan.

Det bör dock beaktas att det är första gången kartläggningen genomförs, sammanställs och återkopplas i denna form. Resultaten uppskattas bli mer tillförlitliga över tid då eventuella trender i resultat kan synliggöras. Det bör också tas hänsyn till att det är delvis nytt för förskollärare i förskoleklass att genomföra systematiska kartläggningar utifrån detta material och att kartläggningstillfällena med stor sannolikhet utformas olika utav olika lärare vilket kan påverka utfallet. Ett sätt att öka tillförlitligheten kan vara att arbeta med olika typer av sambedömningar i förskoleklass. Resultaten på gruppnivå bedöms dock tillsammans med andra indikatorer ge en grund för analys av vilka delar av undervisningen inom förskolan som möjligen behöver utvecklas utifrån förskolans uppdrag för att lägga en bra grund för barns fortsatta utbildning.

Hitta språket

I kartläggningsmaterialet *Hitta språket* ingår fyra kategorier med totalt 15 olika aktiviteter. Totalt genomfördes 21642 kartläggningar inom språk med 1477 antal elever höstterminen 2019.

Resultaten nedan gäller den kommunala förskolan inkluderad pedagogisk omsorg och redovisas per kategori och aktivitet.

Tabell 1: Redovisning av totalresultat per kartlagd kategori i *Hitta språket*

Kategori	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Antal kartläggningar	Antal elever
Vi berättar och beskriver	91%	5867	1477
Vi lyssnar och samtalar	88%	4331	1463
Vi kommunicerar med symboler och bokstäver	87%	5769	1466
Vi urskiljer ord och språkljud	78%	5675	1454

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartlägningsmaterial *Hitta språket* 2019

Tabell 2: Redovisning av totalresultat per kartlagd aktivitet i *Hitta språket*

Kategori	Aktivitet	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Antal kartläggningar	Antal elever
Vi berättar och beskriver	Kan berätta sammanhängande om något hon eller han varit med om	88%	1468	1468
	Kan beskriva en sak eller en företeelse så att andra förstår	88%	1466	1466
	Visar intresse för vad andra säger	91%	1467	1467
	Kan förstå en enkel instruktion	95%	1466	1466
Vi lyssnar och samtalar	Visar intresse för högläsning	94%	1463	1463
	Kan delta i samtal om text och bild	87%	1431	1431
	Kan återge ett händelseförlopp	84%	1437	1437
Vi kommunicerar med symboler och bokstäver	Kan kommunicera genom att rita bilder/skriva bokstäver och symboler	88%	1452	1452
	Visar intresse för bokstäver	93%	1450	1450
	Kan skriva sitt eget namn	96%	1463	1463
	Kan ange vad det står i vanliga ordbilder	72%	1404	1404
Vi urskiljer ord och språkljud	Kan dela upp korta meningar i ord	79%	1421	1421
	Kan urskilja första språkljudet i ord	86%	1438	1438
	Kan dela upp enkla ord i språkljud	73%	1415	1415
	Kan koppla samman bokstäver med deras namn och språkljud	77%	1401	1401

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartlägningsmaterial *Hitta språket* 2019

Vidare redovisas den totala andelen elever som kom till förskoleklass höstterminen 2019 från kommunal förskola eller kommunal pedagogisk omsorg som observerats göra vad som anges inom *Hitta språket* indelat i kvartiler. En fjärdedel av enheterna har ett resultat som är lägre än den första kvartilen, en fjärdedel av enheterna har ett resultat som är högre än den tredje kvartilen och hälften av enheterna har resultat som ligger mellan den första och tredje kvartilen. Syftet är att synliggöra spridningen i resultat. Nedan redovisas också den totala andelen elever som kom från kommunal pedagogisk omsorg som observerats göra vad som anges inom språk.

Tabell 3: Redovisning av spridning i totalresultat *Hitta språket* indelat i kvartiler

Kategori	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Första kvartilen	Tredje kvartilen
Totalresultat samtliga kategorier och aktiviteter <i>Hitta språket</i> 2019	86,1%	80,7 %	91,7 %

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartlägningsmaterial *Hitta språket* 2019

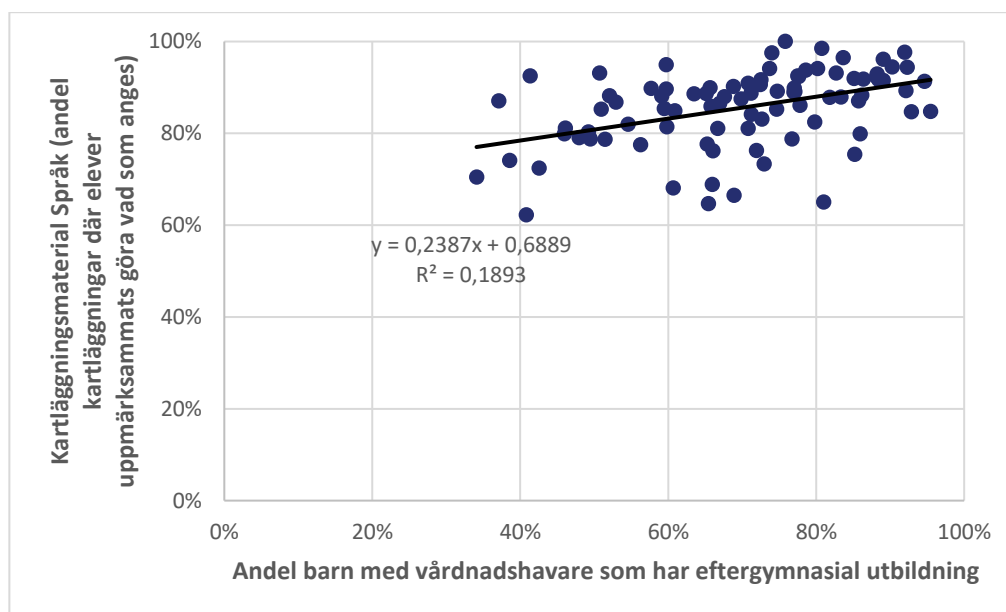
Tabell 4: Redovisning av totalresultatet *Hitta språket* kommunal pedagogisk omsorg

Verksamhet	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Antal kartläggningar	Antal elever
Kommunal pedagogisk omsorg	88%	513	36

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartlägningsmaterial *Hitta språket* 2019

Nedan redovisas andel kartläggningar där elever uppmärksammats göra vad som anges i *Hitta språket* per kommunal enhet, relaterat till andel barn med vårdnadshavare som har eftergymnasial utbildning (diagram 1). Analysen inkluderar 88 enheter och pedagogisk omsorg har grupperats som en enhet. För att inkluderas i analysen krävs att fler än fem barn har gjort kartlägningsmaterialet. Socioekonomiska variabeln utgörs av det dataunderlag som användes vid fördelning av strukturersättning september 2018. Syftet med att redovisa resultatet gällande andel kartläggningar där elever uppmärksammats göra vad som anges inom *Hitta språket* i relation till socioekonomiska variabler är att undersöka eventuella samband mellan strukturella faktorer och resultat. Resultaten visar på ett svagt positivt samband mellan vårdnadshavarens utbildningsbakgrund och andel elever som uppmärksammats göra vad som anges i språkkartläggningens aktiviteter.

Diagram 1: Andel kartläggningar där elever uppmärksammats göra vad som anges i Hitta språket relaterat till andel barn med vårdnadshavarens utbildningsbakgrund per kommunal förskola*

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial *Hitta språket* 2019

* Värdet för pedagogisk omsorg utgör en punkt i diagrammet

Analys av resultat kartläggning språk

Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Utbildningen i förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Barnen ska erbjudas förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften (*Lpfö18*).

Förskolans läroplan innehåller ett antal mål inom språk som kan tolkas kopplas till de kunskaper, färdigheter och förmågor som kartläggs när barnet börjar i förskoleklass. Resultatet i språkkartläggningen indikerar att det finns skäl att närmre analysera de aktiviteter som ingår i kategorin ”vi urskiljer ljud och språkljud”, där resultatet är lägst, 78 procent. Syftet är att undersöka vilka eventuella delar av undervisningens innehåll som förskolan behöver utveckla för att ge varje barn förutsättningar att lära och utvecklas inom språk. Att urskilja ord och språkljud berör fonologisk medvetenhet, vilket är en del av den språkliga medvetenheten. Fonologisk och språklig medvetenhet är en viktig förutsättning för läs- och skrivutveckling. Resultatet indikerar att det finns behov av att utveckla en undervisning som i högre grad ger barn förutsättningar att utveckla språklig och fonologisk medvetenhet. Utbildningen behöver stärkas för att ge varje barn förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd, förmåga att leka med ord samt intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap i syfte att förbättra måluppfyllelsen.

Resultatet indikerar också att enheters strukturella förutsättningar bör beaktas när insatser gällande att utveckla språkundervisningen prioriteras.

Hitta matematiken

I *Hitta matematiken* ingår fyra kategorier med 16 olika aktiviteter. Totalt genomfördes 23097 kartläggningar inom matematik med 1476 antal elever höstterminen 2019. Resultaten nedan gäller den kommunala förskolan inkluderad pedagogisk omsorg och redovisas per kategori och aktivitet.

Tabell 5: Redovisning av totalresultat per kartlagd kategori i *Hitta matematiken*

Kategori	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Antal kartläggningar	Antal elever
Lekparken	85%	4301	1457
Mönster	88%	4360	1473
Sanden/riset	81%	4286	1457
Tärningsspel	89%	10150	1476

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial *Hitta matematiken* 2019

Tabell 6: Redovisning av totalresultat per kartlagd aktivitet i *Hitta matematiken*

Kategori	Aktivitet	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Antal kartläggningar	Antal elever
Lekparken	Visar nyfikenhet och intresse för det matematiska innehållet.	93%	1453	1453
	Prövar och använder olika idéer för att lösa problem inom rumsuppfattning.	84%	1434	1434
	Kommunicerar och resonerar om rum, perspektiv och tid.	78%	1414	1414
Mönster	Visar nyfikenhet och intresse för det matematiska innehållet.	96%	1473	1473
	Prövar och använder olika idéer genom att följa, fortsätta och översätta mönster.	89%	1458	1458
	Kommunicerar och resonerar om mönster.	77%	1429	1429
Sanden/riset	Visar nyfikenhet och intresse för det matematiska innehållet.	91%	1456	1456
	Prövar och använder olika idéer för att lösa problem inom mätning.	81%	1425	1425
	Kommunicerar och resonerar om mätandets princip.	70%	1405	1405
Tärningsspel	Visar nyfikenhet och intresse för det matematiska innehållet.	97%	1466	1466
	Kommunicerar och resonerar om tal och dess värden. Storleksordnar tal.	91%	1458	1458
	Kommunicerar och resonerar om tal och dess värden. Visar förståelse för räknepinciperna.	88%	1433	1433
	Kommunicerar och resonerar om tal och dess värden. Uppskattar antal utan att behöva räkna.	79%	1436	1436

Forts. **Tabell 6:** Redovisning av totalresultat per kartlagd aktivitet i *Hitta matematiken*

Kategori	Aktivitet	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Antal kartläggningar	Antal elever
Tärringspel	Kommunicerar och resonerar om tal och dess värden. Känner igen siffror och benämner dem.	95%	1465	1465
	Prövar och använder olika idéer genom att använda en metod för att addera antal.	90%	1449	1449
	Prövar och använder olika idéer genom att använda en metod för att uppskatta antal.	80%	1443	1443

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial *Hitta matematiken* 2019

Vidare redovisas den totala andelen elever som kom till förskoleklass höstterminen 2019 från kommunal förskola eller kommunal pedagogisk omsorg som observerats göra vad som anges inom *Hitta matematiken* indelat i kvartiler. En fjärdedel av enheterna har ett resultat som är lägre än den första kvartilen, en fjärdedel av enheterna har ett resultat som är högre än den tredje kvartilen och hälften av enheterna har resultat som ligger mellan den första och tredje kvartilen. Syftet är att synliggöra spridningen i resultat. Nedan redovisas också den totala andelen elever som kom från kommunal pedagogisk omsorg som observerats göra vad som anges inom matematik.

Tabell 7: Redovisning av spridning i totalresultat *Hitta matematiken* indelat i kvartiler

Kategori	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Första kvartilen	Tredje kvartilen
Totalresultat samtliga kategorier och aktiviteter i <i>Hitta matematiken</i> 2019	86,4%	80,9%	92,4%

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial *Hitta matematiken* 2019

Tabell 8: Redovisning av totalresultatet *Hitta matematiken* kommunal pedagogisk omsorg

Verksamhet	Andel som uppmärksammats göra vad som anges	Antal kartläggningar	Antal elever
Kommunal pedagogisk omsorg	88%	546	36

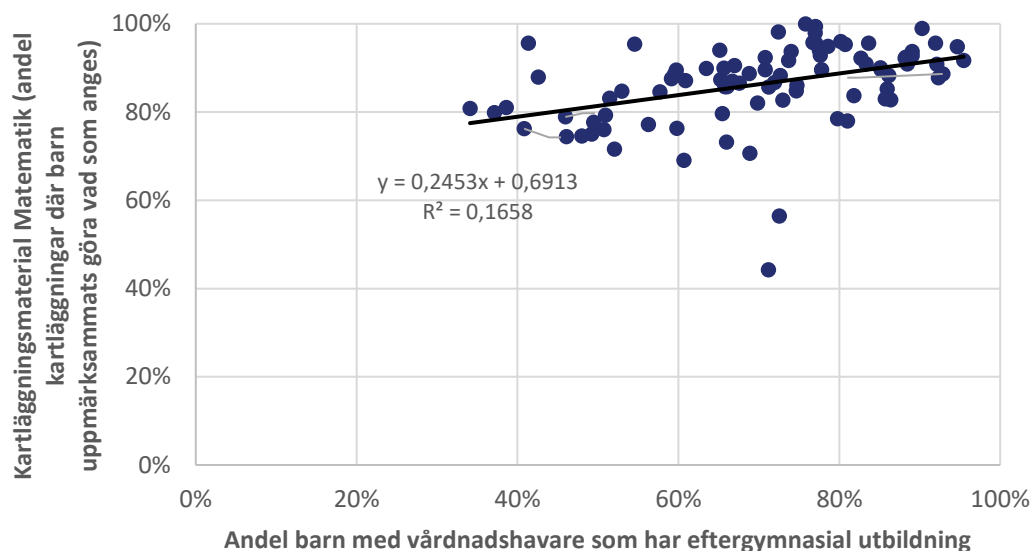
Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial *Hitta matematiken* 2019

På nästkommande sida redovisas andel kartläggningar där elever uppmärksammats göra vad som anges i *Hitta matematiken* per kommunal enhet relaterat till andel barn med vårdnadshavare som har eftergymnasial utbildning (diagram 2). Analysen inkluderar 88 enheter och pedagogisk omsorg har grupperats som en enhet. För att inkluderas i analysen krävs att fler än fem barn har gjort kartläggningsmaterialet. Socioekonomiska variabeln utgörs av det dataunderlag som användes vid fördelning av strukturersättning september 2018. Syftet med att redovisa resultatet gällande andel kartläggningar där elever uppmärksammats göra vad som anges inom *Hitta matematiken* i relation till socioekonomiska variabler är att undersöka eventuella

samband mellan strukturella faktorer och resultat. Resultaten visar på ett svagt positivt samband mellan vårdnadshavarens utbildningsbakgrund och andel elever som uppmärksammas göra vad som anges i matematikkartläggningens aktiviteter.

Diagram 2: Andel kartläggningar där elever uppmärksammas göra vad som anges i Hitta matematiken relaterat till andel barn med vårdnadshavarens utbildningsbakgrund per kommunal förskola*

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial *Hitta matematiken* 2019

* Värdet för pedagogisk omsorg utgör en punkt i diagrammet

Analys av resultat kartläggning matematik

Utbildningen i förskolan ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem (*Lpfö 18*). Förskolans läroplan innehåller ett antal mål inom matematik som kan tolkas kopplas till de kunskaper, färdigheter och förmågor som kartläggs när barnet börjar i förskoleklass.

Vid närmre analys av innehållet i de matematiska aktiviteter som kartläggs i förskoleklass går att tolka in en viss progression. I ett första steg handlar aktiviteterna om att barnen ska visa nyfikenhet och intresse för ett specifikt matematiskt innehåll, i ett andra steg om att pröva och använda olika idéer för att lösa problem och i ett tredje steg om att kommunicera och resonera om innehållet. Vid en analys av resultaten i kartläggningen i matematik utifrån denna indelning synliggörs att lägre andel barn observeras delta i aktiviteter som handlar om att pröva och använda idéer samt kommunicera och resonera om matematiskt innehåll. Lägst resultat synliggörs inom att kommunicera och resonera om tal och dess värden samt uppskatta antal utan att behöva räkna, kommunicera och resonera om mönster, kommunicera och resonera om rum, perspektiv och tid samt kommunicera och resonera om mätandets princip.

Vid Skolinspektionens nationella granskning *Förskolans arbete med matematik, naturvetenskap och teknik* (2017) var en av de viktigaste iakttagelserna för matematikens del att undervisningen på de förskolor som besöktes många gånger var bristfällig. Det kunde innebära att barnen visserligen ofta fick räkna, till exempel antal närvarande barn, men att det stannade vid just räkning. Skolinspektionen slutsats var att det ofta ges begränsade möjligheter att utveckla grundläggande taluppfattning och

förståelse för samband mellan olika matematiska begrepp. Barnen fick sällan tillfälle att resonera och problematisera utifrån ett matematiskt innehåll.

Analysen utifrån progression i matematiskt innehåll relaterat till resultatet av kartläggningen i förskoleklass inom matematik, indikerar att förskolan i hög utsträckning väcker barnens nyfikenhet och intresse för matematiska innehåll men också behöver säkerställa att det finns en progression i det matematiska innehållet under barnens tid på förskolan.

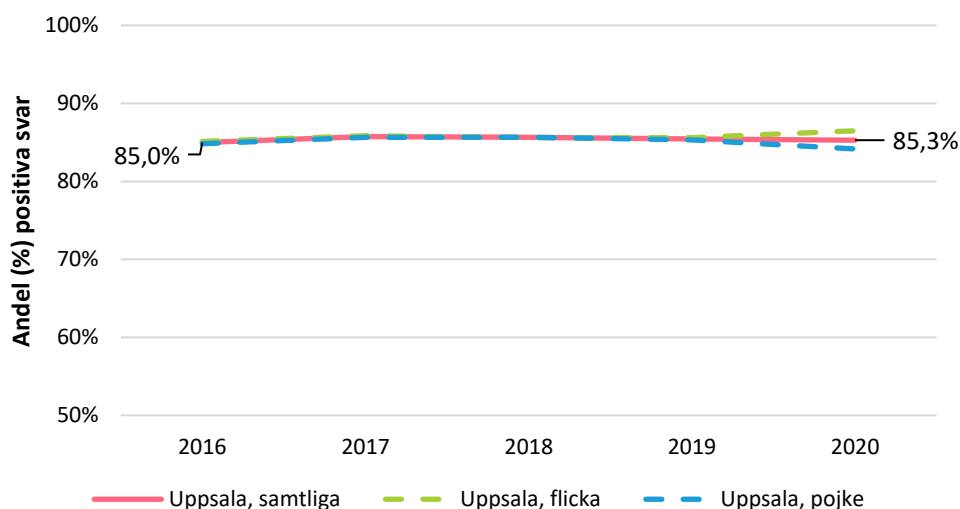
På samma sätt som för språkundervisningen indikerar resultaten i matematik att enheters strukturella förutsättningar bör beaktas när insatser gällande att utveckla matematikundervisningen prioriteras. Förskollärarens kompetens och skicklighet blir extra viktig för enheter med större utmaningar.

Förskoleenkät

Under januari-mars 2020 fick alla föräldrar till barn i förskola eller pedagogisk omsorg i Uppsala kommun svara på frågor om verksamheten. Enkäten innehåller frågor som gäller vårdnadshavares upplevelse gällande förskolans utbildning inom likabehandling (bland annat trygghet och trivsel), barns delaktighet och inflytande samt utveckling och lärande. Frågorna besvarades på en fyrgradig skala, med svarsalternativen "Stämmer helt och hållet", "Stämmer ganska bra", "Stämmer ganska dåligt", "Stämmer inte alls" och "Vet ej". Svarsfrekvensen för den kommunala förskolan har under de senaste tre åren ökat med åtta procentenheter, från 52 procent 2018 till 60 procent 2020.

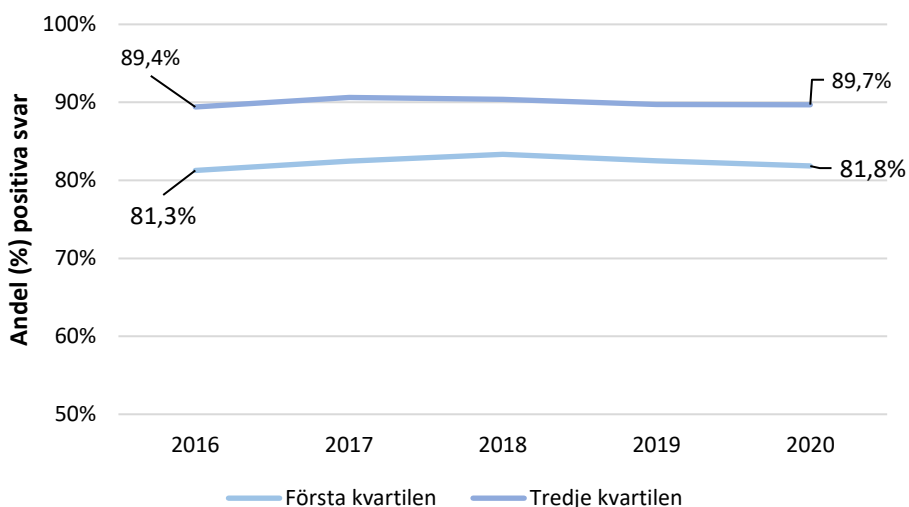
Nedan redovisas den kommunala förskolans totala andel positiva svar under en femårsperiod uppdelad utifrån kön. Resultatet visar på en marginell ökning gällande samtliga. Fram till 2019 har skillnaden i resultat utifrån kön varit nästintill obefintlig. Sedan 2019 synliggörs dock en viss ökning gällande skillnad i resultat mellan gruppen "Uppsala flicka" och "Uppsala pojke". "Uppsala flickor" visar på en ökning på cirka 1 procentenhet medan gruppen "Uppsala pojkar" visar en minskning med cirka 1 procentenhet.

Diagram 3: Totalresultat förskoleenkät samtliga och könsuppdelat, kommunal förskola och pedagogisk omsorg, 2016–2020

Källa: Uppsala kommun, förskoleenkät

Vidare redovisas den kommunala förskolan inkluderad den kommunal pedagogisk omsorgs totala andel positiva svar 2016–2020 indelat i kvartiler. En fjärdedel av enheterna har ett resultat som är lägre än den första kvartilen, en fjärdedel av enheterna har ett resultat som är högre än den tredje kvartilen och hälften av enheterna har resultat som ligger mellan den första och tredje kvartilen. Syftet med att redovisa resultatet indelat i kvartiler är att synliggöra spridningen i resultat.

Diagram 4: Spridning totalresultat förskoleenkät indelat i kvartiler 2016–2020

Källa: Uppsala kommun, förskoleenkät

Följande tabeller (tabell 9–11) visar den kommunala pedagogiska omsorgens respektive kommunal förskolas totala andel positiva svar 2016-2020 indelat utifrån områdena likabehandling, delaktighet och inflytande samt utveckling och lärande.

Tabell 9: Totalresultat förskoleenkät, likabehandling, kommunal förskola och pedagogisk omsorg, 2016–2020

<i>Andel positiva svar, Likabehandling</i>					
	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunal pedagogisk omsorg	93%	94%	93%	94%	94%
Kommunal förskola	87%	87%	87%	87%	87%

Källa: Uppsala kommun, förskoleenkät

Tabell 10: Totalresultat förskoleenkät, delaktighet och inflytande, kommunal förskola och pedagogisk omsorg, 2016–2020

<i>Andel positiva svar, Delaktighet och inflytande</i>					
	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunal pedagogisk omsorg	80%	92%	86%	89%	90%
Kommunal förskola	81%	84%	84%	84%	83%

Källa: Uppsala kommun, förskoleenkät

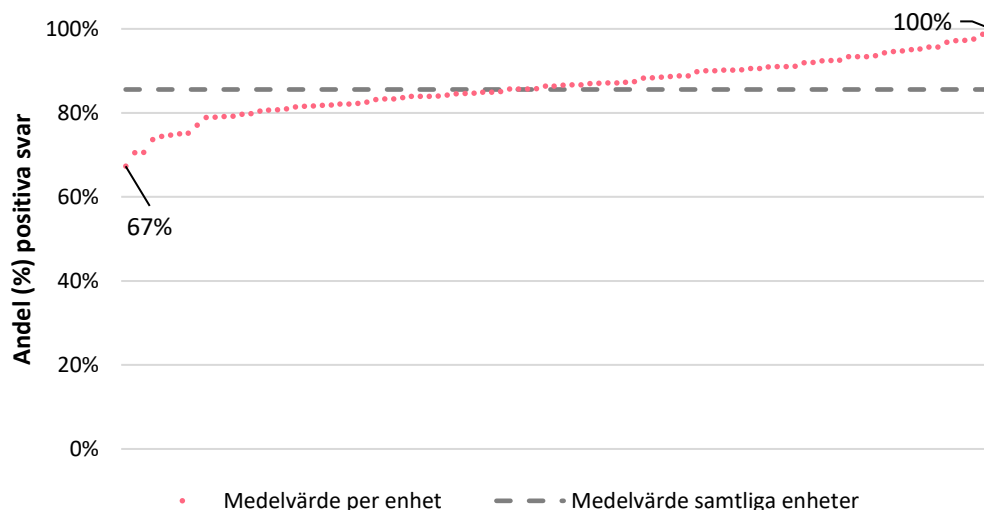
Tabell 11: Totalresultat förskoleenkät, utveckling och lärande, kommunal förskola och pedagogisk omsorg, 2016–2020

<i>Andel positiva svar, Utveckling och lärande</i>					
	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunal pedagogisk omsorg	87%	88%	87%	88%	93%
Kommunal förskola	86%	86%	86%	86%	85%

Källa: Uppsala kommun, förskoleenkät

Nedan synliggörs spridningen mellan enheters totalresultat inom utveckling och lärande 2020. Pedagogisk omsorg representerar sju enheter.

Diagram 5: Spridning totalresultat, utveckling och lärande, förskoleenkät 2020, kommunal förskola och pedagogisk omsorg

Källa: Uppsala kommun, förskoleenkät

Analys av resultat förskoleenkät

Tidigare analyser har visat en lägre svarsfrekvens i områden där många vårdnadshavare har annat modersmål än svenska. Den förbättrade svarsfrekvensen tolkas delvis vara en effekt av kommunikationsinsatser. Bland annat publicerades det en informationsfilm om enkäten på olika språk på sociala medier riktat till vårdnadshavare.

Det totala medelvärdet för samtliga frågor i förskoleenkäten har legat stadigt runt 85 procent andel positiva svar under den senast femårsperioden. Spridningen mellan den fjärdedel som har lägst totalresultat och den fjärdedel som har högst totalresultat har minskat marginellt sedan 2016. Vid en närmre analys av resultaten indelat utifrån områdena likabehandling, barns delaktighet och inflytande samt utveckling och lärande synliggörs dock vissa förändringar i resultat över tid.

Inom området likabehandling berör frågorna i enkäten upplevelsen av barnens trygghet, trivsel, förskolans arbete med likabehandlingsfrågor samt konflikthantering. Inom området likabehandling har det totala medelvärdet för förskolan legat stadigt på 87 procent andel positiva svar 2016–2020. Den pedagogiska omsorgens resultat har ökat med en procentenhet 2019–2020.

Inom området barns delaktighet och inflytande berör enkätfrågan vårdnadshavares upplevelse om personalen tar hänsyn till barnets åsikter. På den frågan har det totala medelvärdet för förskolan visat en ökning mellan åren 2016–2019. 2020 har dock andelen positiva svar på denna fråga minskat med drygt en procentenhet. En stor del av den andel av vårdnadshavare som svarat negativt på denna fråga har svarat ”vet ej” 2020 (14 procent) vilket kan tolkas som att det i vissa fall är en bristande insyn i verksamheten. Den pedagogiska omsorgens resultat har ökat med drygt tio procentenheter sedan 2016. Förklaringen till resultatet som ges av chefer för

pedagogisk omsorg är att det är små barngrupper i familjedaghemmen och att det därför finns goda förutsättningar att lyssna på och tillvarata barnens åsikter.

Inom området utveckling och lärande berör frågorna i enkäten vårdnadshavares upplevelse av förskolans arbete med att stödja och stimulera barnets utveckling. Inom detta område har medelvärdet för den förskolan legat stadigt på 86 procent andel positiva svar mellan 2016–2019. 2020 visar dock resultatet 85 procent andel positiva svar. Inom detta område finns också störst spridning i resultat mellan enheter, en skillnad på 33 procentenheter mellan enheter med lägst respektive högst resultat.

Under senare år har resultaten visat en negativ trend inom frågorna som gäller vårdnadshavares upplevelse av förskolans arbete med språk och matematik.

Med utgångspunkt i detta har övergripande insatser för att stödja i att förbättra dessa resultat genomförts. Bland annat har gemensamma rutiner för uppföljning av varje barns lärande i språk och matematik skapats och en stödbank har byggts upp på förskolans intranät i syfte att stödja förskollärare i detta uppdrag. Årets resultat kan tolkas som en indikation på att insatserna gett en viss effekt. Gällande språk har resultatet ökat från 84 procent andel positiva svar 2018 till 85 procent andel positiva svar 2020. Gällande matematik har resultatet ökat från 79 procent andel positiva svar 2018 till 80 procent andel positiva svar 2020. Bedömningen är dock att utvecklingsarbetet behöver fortsätta för att ytterligare förbättra resultatet samt minska skillnader i resultaten mellan enheter.

Den fråga inom utveckling och lärande som visar en negativ trend gäller vårdnadshavares upplevelse av att få bra information om barnets utveckling på förskolan. Gällande denna fråga har resultatet försämrats med fem procentenheter sedan 2018, från 85 procent andel positiva svar 2018 till 80 procent andel positiva svar 2020.

I syfte att förbättra förskollärares arbetsbelastning genomfördes en genomlysning av den dokumentation som samlas in på förskolorna och utifrån den skapades gemensamma rutiner för dokumentation i Unikum. Detta för att tydliggöra förväntningar och stödja i att prioritera i dokumentationsarbetet. En förändring som bland annat skedde är att enbart ha krav på ett utvecklingssamtal med vårdnadshavare per läsår istället för som tidigare två. Ett samtal om året är vad som krävs av förskolans styrdokument. Varje förskola kan dock själva besluta att genomföra fler samtal om förutsättningarna finns för detta.

Denna rutin kan vara en bidragande förklaring till minskningen. Utöver ett utvecklingssamtal per år finns dock också krav på att genomföra regelbundna individuella lärloggar i språk och matematik samt grupploggar om barnens lärande i Unikum. Förskolans ledning behöver undersöka i vilken utsträckning vårdnadshavare tar del av den kontinuerliga dokumentationen av barnets lärande på denna plattform. Det går att tolka resultatet som att den gemensamma rutinen för dokumentation av barnets lärande har bidragit till att medarbetare upplever en förbättrad arbetssituation (se vidare i resultat medarbetarundersökning sid, 16) men att vårdnadshavare i lägre utsträckning upplever sig informeras om sitt barns utveckling. Förskolans ledning behöver följa detta vidare och i dialog med rektorer undersöka hur uppdraget gällande dokumentation, uppföljning och analys av varje barns lärande och utveckling och medarbetares upplevelse av arbetsbelastning kan balanseras på ett bra sätt.

Den pedagogiska omsorgen visar en ökning inom utveckling och lärande på sex procentenheter 2016–2018. Som förklaring till resultaten anges att det senare år bedrivits ett systematiskt kvalitetsarbete där en arbetsplan har tagit fram. Planen beskrivs ha bidragit till att dagbarnvårdare på ett tydligare sätt kommunicerar den pedagogiska verksamheten med vårdnadshavare.

Sedan 2019 synliggörs en viss ökning gällande skillnad i resultat i förskoleenkäten mellan ”Uppsala flickor” och ”Uppsala pojkar”. Detta behöver följas upp och eventuella förklaringar till detta behöver analyseras närmre.

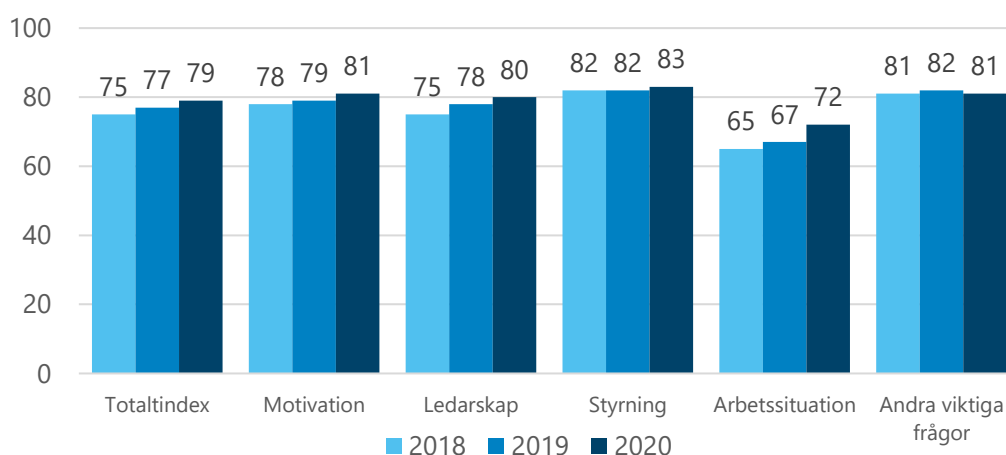

Medarbetarundersökning

Under februari-mars 2020 fick alla medarbetare svara på en enkät gällande arbetsmiljö, så kallad medarbetarundersökning. Frågorna i enkäten rör motivation, ledarskap, styrning, arbetssituation och andra viktiga frågor (öppenhet, hot och våld, kränkningar). Resultaten inom delindex arbetssituation används som en del i förskolans systematiska kvalitetsarbete då den bedöms ge en bild av viktiga aspekter som är kopplat till förutsättningar för utbildning. Resultatet kan ge en indikation på medarbetares upplevelse gällande förutsättningar att utföra sitt uppdrag – en viktig förutsättning för kvalitet. Svarsfrekvensen visar på en ökning från 74 procent 2019 till 83 procent 2020.

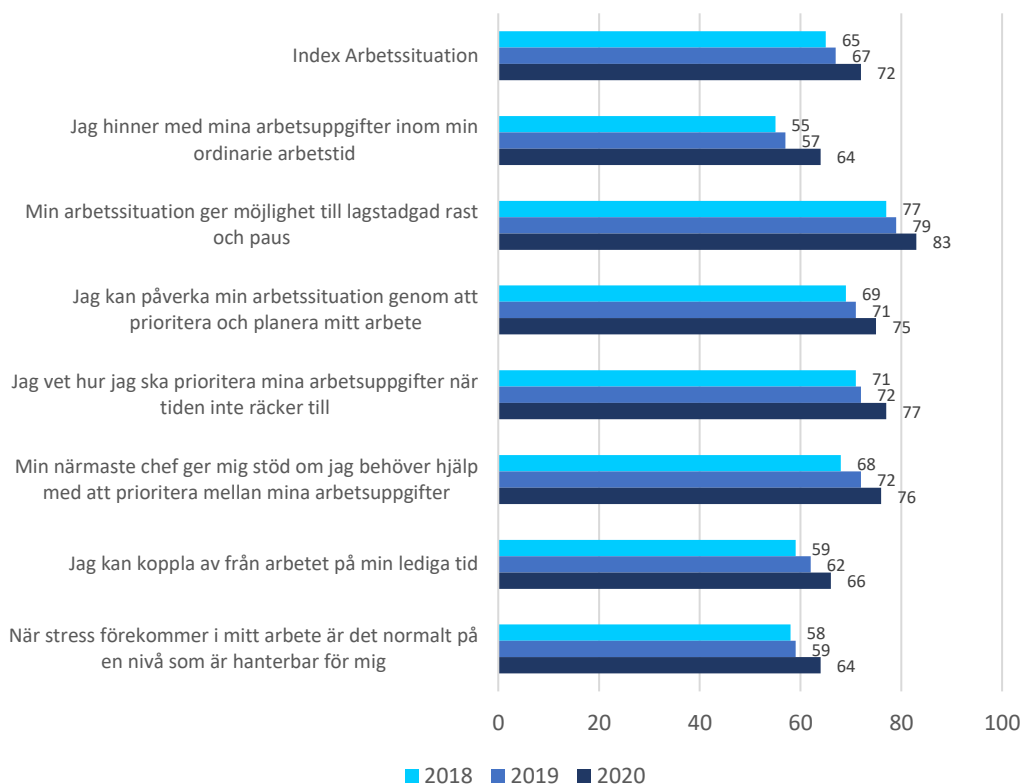
Nedan redovisas den kommunala förskolan inkluderad kommunal pedagogisk omsorgs totalindex samt delindex per område: motivation, ledarskap, styrning, arbetssituation och andra viktiga frågor jämfört över tid 2018–2020.

Diagram 6: Totalindex samt delindex förskola och pedagogisk omsorg, medarbetarenkät 2018–2020

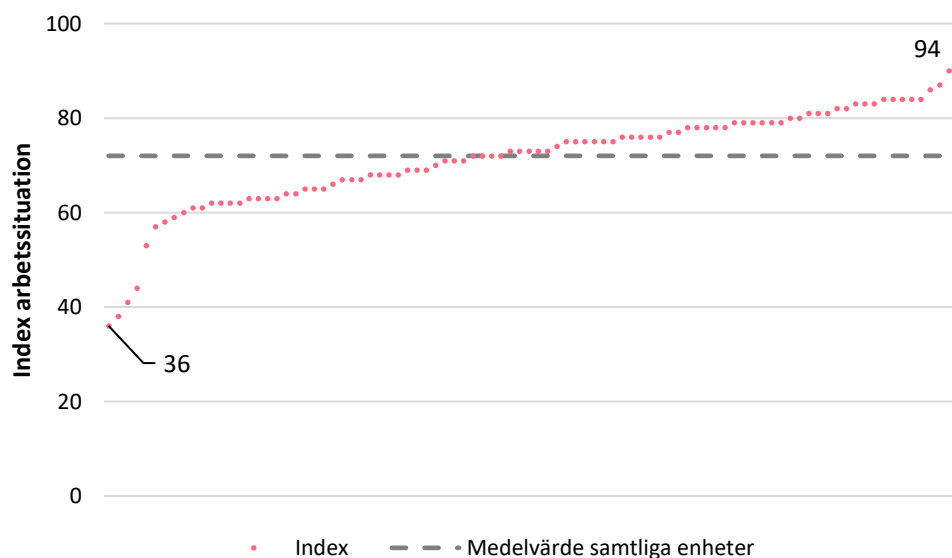
Källa: Uppsala kommun, medarbetarenkät

Vidare redovisas den kommunala förskolan inkluderad kommunal pedagogisk omsorgs resultat per fråga inom delindex arbetssituation 2018–2020.

Diagram 7: Delindex arbetssituation - utbildningsförvaltningen avd. förskola, medarbetarenkät 2018-2020

Källa: Uppsala kommun, medarbetarenkät

Följande diagram (diagram 9 visar spridningen mellan enheters resultat gällande delindex arbetssituation 2020. Resultatet inkluderar 92 enheter och pedagogisk omsorg har grupperats som två enheter.

Diagram 8: Resultat per enhet, delindex arbetssituation, medarbetarenkät 2020

Källa: Uppsala kommun, medarbetarenkät

Analys av resultat medarbetarundersökning

Den förbättrade svarsfrekvensen bedöms vara en effekt av att medarbetarundersökningen tydliggjorts som en av indikatorerna i avdelningens systematiska kvalitetsarbete.

Resultaten visar en positiv resultatutveckling. Delindex har ökat inom motivation, ledarskap, styrning och arbetssituation. Största ökningen (sex procentenheter) har skett inom arbetssituation, det delindex som varit lägst över tid. Vad gäller resultatutvecklingen inom områden arbetssituation har en ökning skett inom samtliga frågor. Den fråga som ökat mest är ”Jag hinner med mina arbetsuppgifter inom min ordinarie arbetstid” vilken ökat med nio procentenheter sedan 2018. Arbetssituation är dock fortfarande det delindex som ligger lägst i jämförelse med övriga delindex och skillnader mellan enheters resultat kvarstår.

Den positiva resultatutvecklingen i medarbetarundersökningen bedöms vara en effekt av den utveckling av förskolans organisation som genomförts under 2019–2020. Organisationen har skapat bättre förutsättningar för ett nära ledarskap. Medarbetarnas närmsta chef har idag helhetsuppdraget (även pedagogiska ledare), finns närmre och kan stödja i att prioritera i arbetsuppgifter. Detta i kombination med ny rutin för dokumentation i avsikt att minska dokumentation samt ett ledarprogram riktat till rektorer som berört välfungerande arbetsgrupper, chefens alla samtal samt feedback bedöms ha gett effekt på resultaten.

I rektorernas enhetsanalyser framkommer att användandet av vår gemensamma digitala lärplattform för dokumentation har utvecklats. Det efterfrågas i högre grad en vilja att använda fler delar i systemet utifrån behovet av att få till en mer effektiv och tidsbesparande administration i det systematiska kvalitetsarbetet.

Bedömningen är dock att det behövs fortsatta insatser gällande arbetssituation i syfte att förbättra resultatet ytterligare och minska skillnader i resultat mellan enheter.

Analys – effekter av insatser

I denna del av rapporten analyseras genomförda insatsers effekter och de insatser som bedöms gett mest effekt lyfts fram.

Utveckling av förskolans organisation

Strategier

- Skapa en funktionell organisation för att möta utbyggnad, chefers arbetsbelastning och kompetensförsörjningsutmaning.
- Arbetslagen är delaktiga i förbättringsarbete och verksamhetens utveckling och ger förutsättningar för det professionella handlingsarbetet.
- Rektor skapar ett bra kommunikationsklimat och arbetar aktivt med att ge medarbetare feedback.
- Organisationen ger förskolan och arbetslaget goda förutsättningar att vara delaktiga och bidra till utvecklingen av utbildningen.

Effekter

Den positiva resultatutvecklingen i medarbetarundersökningen bedöms vara en effekt av ovanstående strategi. Organisationen har skapat bättre förutsättningar för ett nära ledarskap. Detta i kombination med ny rutin för dokumentation i avsikt att minska dokumentation samt ett ledarprogram riktat till rektorer bedöms ha haft effekt på resultaten.

Utveckling av förskolans undervisningsuppdrag och systematiska kvalitetsarbete

Strategier

- Säkerställa en struktur som stödjer utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.
- Säkerställa ett systematiskt kvalitetsarbete som har sin utgångspunkt i analys och uppföljning av varje barns lärande och utveckling.
- Tydliggöra gemensamma indikatorer för uppföljning av förskolans kvalitet med stöd i vetenskaplig grund för att säkerställa likvärdighet.
- Se till att de digitala system och verktyg vi har tillgång till används fullt ut för att bidra till en mer effektiv och tidsbesparande administration för chefer och medarbetare.¹

Effekter

Den positiva resultatutvecklingen i förskoleenkätens frågor gällande vårdnadshavares upplevelse av förskolans arbete med att stimulera barnens språkutveckling och matematiska förmåga bedöms vara en effekt av ovanstående strategier. Användandet

---

¹ Strategin syftar till att arbeta mot den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet - likvärdig tillgång och användning. Delmål 4: Digitaliseringen ska användas för att underlätta personalens arbetssituation i fråga om undervisning och administration.

av vår gemensamma digitala lärplattform för dokumentation har utvecklats. Förskolans ledning behöver dock undersöka i vilken utsträckning vårdnadshavare tar del av den kontinuerliga dokumentationen av barnets lärande i Unikum. Förskolans ledning behöver undersöka i vilken utsträckning vårdnadshavare tar del av den kontinuerliga dokumentationen av barnets lärande på denna plattform. Behov finns också att i dialog med rektorer undersöka hur uppdraget gällande dokumentation, uppföljning och analys av varje barns lärande och utveckling och medarbetares upplevelse av arbetsbelastning kan balanseras på ett bra sätt.

För att undervisningen ska fortsätta hålla hög kvalitet är det av vikt att det finns tillgång till utbildad personal. I de jämförelser som kan göras mellan Uppsala kommun och andra kommuner är det tydligt att Uppsala är en kostnadseffektiv kommun vad gäller utbildningsområdet. En viktig del i detta är personalkostnader. Trenden i Uppsala är att andelen legitimerade förskollärare sjunker. Att vara effektiv vad gäller personaltäthet innebär också att frågan om kompetens och kompetensförsörjning blir än mer central. En skicklig lärare har bättre förutsättningar att skapa en fungerande lärmiljö även i en större grupp. Likaså är skickligheten extra viktig när det handlar om barngrupper med svårare förutsättningar.

Behov av nya/fortsatta insatser

Enheter med behov av särskilda stödinsatser

I denna del av rapporten identifieras enheter med behov av särskilda stödinsatser. Syftet med att analysera vilka enskilda enheter som har behov av stödinsatser är att tillsammans med aktuell rektor identifiera vilka insatser som behöver vidtas på dessa enheter. Urval av specifika enheter har identifierats baserat på resultat från:

- Förskoleenkät område ”utveckling och lärande” 2020
- Kartläggning i förskoleklass språk 2019
- Kartläggning i förskoleklass matematik 2019
- Medarbetarundersökning område ”arbetsituation” 2020
- Total sjukfrånvaro, samtlig personal (aug 2019-juli 2020)

I ett första steg undersöktes vilka enheter som förekommer i den fjärdedel av enheterna som har ett resultat som är lägre än den första kvartilen på två eller flera av ovanstående indikatorer. Det framkom då 23 enheter. Vidare delgav områdeschefer sin bild av enheternas nuläge med utgångspunkt i den kännedom de har om respektive enhet ifrån sin dialog med rektorer. Genom detta fångas även eventuella enheter som har utmaningar men inte har resultat på samtliga indikatorer upp i urvalet. Förskolans ledning får också en bra bild av vilka insatser som pågår på varje enhet och vilka enheter som behöver prioriteras. Vidare valdes slutligen 13 enheter ut.²

Rektorer på dessa enheter deltar i kvalitetsdialog med förskolans ledning under oktober/november i syfte att tillsammans identifiera vilka insatser som behöver genomföras och hur förskolans ledning kan ge stöd i dessa.

På dessa enheter pågår olika former av insatser som behöver fortsätta för att få en varaktig förbättring. Exempel på insatser är välfungerande arbetsgrupper (HR), språk och kunskapsutvecklande arbetsätt (insats Skolverket), omfördelning av resurser, stöd från enheten för barns utveckling och stöd, insatser gällande sjukfrånvaro (HR) samt stöd från central utvecklingsledare.

Övriga rektorer följs upp i dialog med sin områdeschef.

---

² Gävsta, Jarlaparken, Järlåsa, Kamomillen, Kungsängen, Lammet, Linden, Länna, Malmvågen, Sopranen, Stenröset, Tallen och Vreten.

Nya/fortsatta insatser 2021

Slutsatsen är att genomförda insatser leder förskolan i rätt riktning. Utifrån resultatet i kartläggningen i förskoleklass i språk och matematik är dock bedömningen att det behövs fortsatta insatser för att utveckla undervisningen i förskolan. Främst gällande ämneskunskap och ämnesdidaktik gällande språk och matematik och språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt. Bedömningen är också att enheters strukturella förutsättningar behöver utgöra en del av analysen när insatser prioriteras. Likvärdighet och det kompensatoriska uppdraget är ett fortsatt utvecklingsområde. Bedömningen är också att det behövs fortsatta insatser gällande arbetsituation i syfte att förbättra resultatet ytterligare och minska skillnader i resultat mellan enheter.

I syfte att förbättra förskolans kvalitet är bedömningen att det finns behov av att:

Utveckla undervisningsuppdraget i förskolan

- Fortsätta att skapa förutsättningar för arbetslag att pröva och kritiskt reflektera över olika teoriinformerade undervisningsupplägg samt använda sambedömningsled som systematik i undervisningsprocessen.
- Fortsätta fortbildningsinsats ”Undervisning i förskolan” 7,5 HP samt ”Professionsfördjupande kurs” 7,5 HP i samverkan med Uppsala universitet.
- Genomföra Centrala forum för kollegialt lärande för förskollärare och arbetslag.
- Fortsätta utveckla förskolans stödbank på Insidan.

Säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn

- Söka statsbidrag och genomföra insatser för språkutvecklande insatser.
- Revidera gemensam rutin för introduktion och språkkartläggning i förskolan.
- Revidera handlingsplan för nyanlända.
- Utbilda två språk- och kunskapsutvecklare, Nationellt centrum för svenska som andraspråk. Centralt uppdrag att arbeta med centrala kompetenshöjande insatser, stödja i kollegialt lärande samt bidra som resurs i det övergripande systematiska kvalitetsarbetet.
- Fortbildning för förskollärare i ”Språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt” 7,5 HP i samverkan med Uppsala universitet. Riktat till förskolor med hög andel flerspråkiga barn. Särskilt uppdrag att arbeta med kompetenshöjande insatser på förskolan, stödja i kollegialt lärande samt bidra som resurs i rektorns systematiska kvalitetsarbete.

Skapa förutsättningar för en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

- Fortsätta att tydliggöra gemensamma indikatorer för uppföljning av förskolans kvalitet med stöd i vetenskaplig grund för att säkerställa förskolans kompensatoriska uppdrag och likvärdighet.
- Genomföra pilot gällande karriärutvecklingstjänst 2021–2022 riktat mot enheter med särskilt svåra förutsättningar.
- Utveckla samverkan med Babylab, Uppsala universitet i syfte att utveckla en undervisning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet med fokus

på utveckling av barns grundläggande akademiska förmågor, empati och sociala attityder och teknik.

Stärka förskolans kompensatoriska uppdrag och likvärdighet

- Genomföra pilot. Utvecklingslärare med särskilt likvärdighetsuppdrag riktat mot enheter med särskilt svåra förutsättningar.
- Bygga struktur för centrala nätverk för utvecklingslärare
- Organisera för strategigrupp för rektorer på utvalda enheter
- Genomföra fokusdagar för ökad likvärdighet för alla förskolors ledningsgrupper

Förbättra användningen av digitala system och verktyg

Se till att de digitala system och verktyg vi har tillgång till används fullt ut för att bidra till en mer effektiv och tidsbesparande administration för rektorer och medarbetare.

- Behovsinventering för kravställan på ny pedagogisk lärplattform. Ange riktningen på upphandling och fånga och beskriva behov.
- Tydliggöra förskolans strukturer för digitalisering
- Införa digitalt system för att hantera barnens vistelsetider på alla förskolor
- Utbytesplan av hårdvara ipads
- Utveckla Pedagog Uppsala utifrån nytt ramverk från UBF ledning
- Utveckla stödbank på Insidan kopplat till digitalisering
- Säkra att infrastrukturen fungerar på våra förskolor

Bilaga

Kartläggningmaterial språk

Andel barn som uppmärksammats göras vad som angetts i Hitta språket

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartläggningmaterial Hitta språket

	2019
Uppsala kommunala förskolor	86,1%
Flicka	87,9%
Pojke	84,4%
Almunge förskola	88,2%
Arkitektens förskola	88,7%
Astrakanens förskola	85,4%
Axelina förskola	90,9%
Axelina Vårförskola	
Backens förskola	
Bellmans förskola	74,1%
Bergabitens förskola	84,8%
Berwalds förskola	78,8%
Björklinge familjedaghem	
Boländernas förskola	65,0%
Botulvs förskola	81,1%
Brune förskola	91,3%
Bälingeby förskola	89,6%
Dagbarnvårdare i Södra Hagunda	
Danmarks förskola	78,8%
Diabasens förskola	84,7%
Dirigentens förskola	87,1%
Ekuddens förskola	89,3%
Familjedaghem område 1	81,0%
Familjedaghem område 2	98,2%
Flogsta förskola	82,4%
Flöjtens förskola	
Frodeparkens förskola	86,0%
Fullerö förskola	94,1%
Funbo förskola	92,5%
Fyrisvallens förskola	87,8%
Fålhagsledens förskola	
Gjutformens förskola	
Glimmerns förskola	84,1%
Grindstugans förskola	
Gränby familjedaghem	
Grönänge förskola	
Grönängens förskola	
Gudrun/Gunnars förskola	
Gudruns förskola	89,1%
Gunnar vårförskola	

Gunnars förskola	
Gåvsta familjedaghem	
Gåvsta förskola	80,3%
Hemmings förskola	
Himmelsvägens förskola	
Hugo Alfvéns förskola	68,9%
Hällby förskola	83,1%
Höganäs förskola	91,9%
Jarlaparkens förskola	88,9%
Jumkil förskola	
Järlåsa förskola	93,1%
Kamomillens förskola	81,4%
Karlavagnens förskola	91,8%
Kims förskola	94,4%
Klockarbols förskola	88,0%
Kullens förskola	
Kullerstenens förskola	87,5%
Kungsängens förskola	75,4%
Kvarngärdet familjedaghem	
Källparkens förskola	85,3%
Lagerlöfs förskola	81,2%
Lammets förskola	66,5%
Lillvretens förskola	
Lindens förskola	100,0%
Lustigkullens förskola	72,4%
Luthagens familjedaghem	
Luthagens förskola	91,5%
Lyckebo förskola	89,9%
Länna förskola	76,2%
Lövstalöts förskola	90,2%
Malmvågens förskola	76,3%
Molnets förskola	97,5%
Myrgångens förskola	91,7%
Nyby familjedaghem	
Opalens förskola	92,4%
Orrparkens förskola	97,7%
Parkens förskola	92,5%
Peterslunds förskola	88,6%
Polacksbackens förskola	
Rackarbergets förskola	
Ramsjö förskola	94,9%
Ramsta förskola	88,7%
Rasbo familjedaghem	
Rasbokil familjedaghem	
Ringaren kväll/natt/helg	
Ringarens förskola	86,8%
Ringmurens förskola	84,9%
Rosendals förskola	79,9%

Salabacke förskola	81,1%
Sernanders förskola	
Silikatets förskola	93,1%
Skogsbackens förskola	85,3%
Skogstorpets förskola	98,5%
Skyttorps förskola	77,5%
Slavsta förskola	64,7%
Sopranens förskola	79,9%
Spinnrockens förskola	79,0%
Sten Stures förskola	94,4%
Stenhammars förskola	70,4%
Stenhällens förskola	89,8%
Stenrösets förskola	62,2%
Sunnersta familjedaghem	
Svartbäckens förskola	
Sävja förskola	68,1%
Tallens förskola	87,9%
Tiunda förskola	96,5%
Trasthagens förskola	94,1%
Trollungarna - familjedaghem	
Tullmästaren förskola	87,1%
Tuna Backars förskola	
Tuna familjedaghem	
Tunabackar Förskola	
Tunaparkens förskola	90,6%
Täljstenens förskola	92,9%
Ulleråkers förskola	93,7%
Uppsävja förskola	96,2%
Vaksala familjedaghem	
Vallvägens förskola	
Valsätra förskola	
Vintergatans förskola	88,3%
Voksenåsen kväll/natt/helg	
Voksenåsens förskola	89,1%
Von Bahrs förskola	78,7%
Vretens förskola	85,9%
Vänge förskola	91,7%
Väpnarens förskola	81,9%
Västra Stenhagens förskola	73,3%
Växthuset förskola	89,8%
Åkerlänna familjedaghem	97,4%
Årikets förskola	92,3%
Årstaparkens förskola	77,6%
Åsiktens förskola	
Äppellundens förskola	
Öfre Slotts förskola	
Österledens förskola	86,5%

Kartläggningmaterial matematik

Andel barn som uppmärksamrats görs vad som angetts i Hitta matematiken

Källa: Uppsala kommun, Skolverkets obligatoriska kartläggningmaterial Hitta matematiken

	2019
Uppsala kommunala förskolor	86,4%
Flicka	86,3%
Pojke	86,5%
Almunge förskola	71,6%
Arkitektens förskola	44,2%
Astrakanens förskola	88,5%
Axelina förskola	92,4%
Axelina Vårförskola	
Backens förskola	
Bellmans förskola	81,1%
Bergabitens förskola	91,7%
Berwalds förskola	77,7%
Björklinge familjedaghem	
Boländernas förskola	78,0%
Botulvs förskola	89,6%
Brune förskola	94,8%
Bälungeby förskola	89,5%
Dagbarnvårdare i Södra Hagunda	
Danmarks förskola	95,8%
Diabasens förskola	88,6%
Dirigentens förskola	79,9%
Ekuddens förskola	90,8%
Familjedaghem område 1	80,8%
Familjedaghem område 2	92,1%
Flogsta förskola	78,5%
Flöjtens förskola	
Frodeparkens förskola	89,6%
Fullerö förskola	91,7%
Funbo förskola	94,0%
Fyrisvallens förskola	83,8%
Fålhagsledens förskola	
Gjutformens förskola	
Glimmerns förskola	85,6%
Grindstugans förskola	
Gränby familjedaghem	
Grönänge förskola	
Grönängens förskola	
Gudrun/Gunnars förskola	
Gudruns förskola	95,5%
Gunnar vårförskola	
Gunnars förskola	

Gåvsta familjedaghem	
Gåvsta förskola	75,0%
Hemmings förskola	
Himmelsvägens förskola	
Hugo Alfvéns förskola	73,2%
Hällby förskola	88,3%
Höganäs förskola	90,0%
Jarlaparkens förskola	97,9%
Jumkil förskola	
Järlåsa förskola	76,0%
Kamomillens förskola	76,3%
Karlavagnens förskola	82,8%
Kims förskola	87,8%
Klockarbols förskola	86,5%
Kullens förskola	
Kullerstenens förskola	82,0%
Kungsängens förskola	89,6%
Kvarngärdet familjedaghem	
Källparkens förskola	79,3%
Lagerlöfs förskola	74,4%
Lammets förskola	70,7%
Lillvretens förskola	
Lindens förskola	100,0%
Lustigkullens förskola	87,9%
Luthagens familjedaghem	
Luthagens förskola	93,8%
Lyckebo förskola	90,0%
Länna förskola	85,7%
Lövstalöts förskola	88,8%
Malmvågens förskola	86,7%
Molnets förskola	93,8%
Myrgångens förskola	90,9%
Nyby familjedaghem	
Opalens förskola	92,9%
Orrparkens förskola	95,6%
Parkens förskola	95,7%
Peterslunds förskola	89,9%
Polacksbackens förskola	
Rackarbergets förskola	
Ramsjö förskola	88,4%
Ramsta förskola	94,0%
Rasbo familjedaghem	
Rasbokil familjedaghem	
Ringaren kväll/natt/helg	
Ringarens förskola	84,7%
Ringmurens förskola	87,1%
Rosendals förskola	85,2%
Salabacke förskola	87,0%

Sernanders förskola	
Silikatets förskola	92,2%
Skogsbackens förskola	84,8%
Skogstorpets förskola	95,3%
Skyttorps förskola	77,2%
Slavsta förskola	79,7%
Sopranens förskola	78,9%
Spinnrockens förskola	74,6%
Sten Stures förskola	98,9%
Stenhammars förskola	80,8%
Stenhällens förskola	84,6%
Stenrösets förskola	76,2%
Sunnersta familjedaghem	
Svartbäckens förskola	
Sävja förskola	69,1%
Tallens förskola	90,9%
Tiunda förskola	95,6%
Trasthagens förskola	96,0%
Trollungarna - familjedaghem	
Tullmästaren förskola	83,0%
Tuna Backars förskola	
Tuna familjedaghem	
Tunabackar Förskola	
Tunaparkens förskola	98,1%
Täljstenens förskola	92,5%
Ulleråkers förskola	94,9%
Uppsävja förskola	92,8%
Vaksala familjedaghem	
Vallvägens förskola	
Valsätra förskola	
Vintergatans förskola	88,3%
Voksenåsen kväll/natt/helg	
Voksenåsens förskola	86,0%
Von Bahrs förskola	83,2%
Vretens förskola	85,7%
Vänge förskola	56,4%
Väpnarens förskola	95,4%
Västra Stenhagens förskola	82,7%
Växthuset förskola	99,4%
Åkerlänna familjedaghem	91,5%
Årikets förskola	92,2%
Årstaparkens förskola	87,4%
Åsiktens förskola	
Äppellundens förskola	
Öfre Slotts förskola	
Österledens förskola	90,5%

Föräldraenkät

Andel positiva svar totalt, samtliga frågor 2016-2020

Källa: Uppsala kommun, förskoleenkät

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala förskolor	85,0%	85,8%	85,6%	85,4%	85,3%
Flicka	85,1%	85,9%	85,6%	85,6%	86,5%
Pojke	84,8%	85,7%	85,7%	85,3%	84,2%
Almunge förskola		91,9%		91,8%	91,9%
Arkitektens förskola	84,0%	89,9%	90,4%	91,5%	89,3%
Astrakanens förskola	83,0%	73,2%	84,4%	79,0%	88,2%
Axelina förskola	94,9%	89,9%		89,8%	86,9%
Axelina Vårförskola					
Backens förskola	88,6%				
Bellmans förskola	81,0%				91,0%
Bergabitens förskola	90,0%	92,8%	88,2%	92,5%	89,5%
Berwalds förskola			88,5%	88,8%	84,7%
Björklinge familjedaghem					
Boländernas förskola	84,2%	69,1%	71,6%	77,4%	85,3%
Botulvs förskola		86,2%	82,6%	92,7%	93,8%
Brune förskola	88,0%	90,7%	87,3%	78,3%	78,5%
Bälungeby förskola	87,9%	91,3%	87,0%	89,2%	88,8%
Dagbarnvårdare i Södra Hagunda					
Danmarks förskola	76,2%		87,1%	84,0%	85,8%
Diabasens förskola		90,8%	92,2%	82,7%	77,9%
Dirigentens förskola					85,8%
Ekuddens förskola	90,1%	86,0%	92,0%	86,5%	93,2%
Familjedaghem område 1	91,5%		88,0%	90,2%	92,5%
Familjedaghem område 2	87,3%	92,2%	90,8%	90,0%	93,4%
Flogsta förskola	88,2%	93,0%	94,3%	96,9%	92,4%
Flöjtens förskola		84,7%	83,7%	83,7%	77,9%
Frodeparkens förskola	92,6%	94,5%	91,1%	90,5%	92,3%
Fullerö förskola	86,7%	91,1%	89,2%	88,5%	92,2%
Funbo förskola	89,1%	90,9%	91,6%	91,7%	82,8%
Fyrisvallens förskola	86,1%	87,9%	86,8%	84,8%	86,9%
Fålhagsledens förskola	78,1%	79,6%	77,0%	81,9%	86,4%
Gjutformens förskola					79,0%
Glimmerns förskola	85,3%	87,1%	90,7%	82,1%	87,1%
Grindstugans förskola					75,0%
Gränby familjedaghem					
Grönänge förskola	96,2%	79,7%			
Grönängens förskola					
Gudrun/Gunnars förskola	85,1%				
Gudruns förskola		83,2%	90,4%	87,7%	
Gunnar vårförskola					
Gunnars förskola		81,0%			
Gåvsta familjedaghem					

	2016	2017	2018	2019	2020
Gåvsta förskola	88,1%		87,0%	89,6%	86,5%
Hemmings förskola	89,6%	82,4%	88,6%		
Himmelsvägens förskola	93,6%	90,6%	75,7%		
Hugo Alfvéns förskola	89,4%	89,8%		95,9%	90,7%
Hällby förskola	79,6%	89,7%	85,1%	87,4%	84,4%
Höganäs förskola		86,0%	90,5%	91,6%	88,5%
Jarlaparkens förskola		83,7%	76,6%	76,5%	81,7%
Jumkil förskola				74,6%	76,0%
Järlåsa förskola	87,3%	94,5%		87,8%	82,2%
Kamomillens förskola	79,5%	80,3%	83,5%	82,5%	
Karlavagnens förskola	92,7%	77,3%	76,0%	84,3%	82,7%
Kims förskola	91,9%	91,4%	84,5%	88,0%	85,0%
Klockarbols förskola	85,1%		92,3%	82,9%	84,9%
Kullens förskola	88,5%	82,8%			
Kullerstenens förskola			86,2%	88,8%	87,3%
Kungsängens förskola				84,3%	78,5%
Kvarngärdet familjedaghem					
Källparkens förskola	84,8%	84,0%		91,1%	93,4%
Lagerlöfs förskola	89,1%	90,8%	87,5%	87,2%	80,2%
Lammets förskola	80,0%	79,3%	84,3%	68,2%	72,0%
Lillvretens förskola	91,8%	93,8%			
Lindens förskola				78,6%	74,6%
Lustigkullens förskola	89,5%				
Luthagens familjedaghem					
Luthagens förskola	85,3%	88,0%	84,4%	66,5%	81,8%
Lyckebo förskola	87,9%	90,1%	91,3%	83,3%	81,6%
Länna förskola	72,9%		71,9%	70,6%	81,9%
Lövstalöts förskola	81,3%	87,5%	76,6%	83,5%	85,4%
Malmvågens förskola	87,2%	83,9%	84,0%	87,5%	83,3%
Molnets förskola				89,5%	88,4%
Myrgångens förskola	77,8%	80,1%	86,6%	88,1%	83,3%
Nyby familjedaghem					
Opalens förskola	80,7%	83,7%	86,6%	91,2%	83,5%
Orrparkens förskola	76,4%	76,7%	78,0%	81,0%	89,5%
Parkens förskola	94,7%	91,7%		89,2%	91,4%
Peterslunds förskola	78,9%	88,2%	82,6%	75,6%	80,8%
Polacksbackens förskola					
Rackarbergets förskola	73,2%	81,8%	68,3%		
Ramsjö förskola	89,4%	85,8%	86,8%	78,3%	81,2%
Ramsta förskola	89,8%	86,8%	84,9%	86,3%	84,1%
Rasbo familjedaghem					
Rasbokil familjedaghem					
Ringaren kväll/natt/helg					
Ringarens förskola	86,4%	84,7%			82,7%
Ringmurens förskola	83,1%	88,4%		84,1%	81,0%
Rosendals förskola	73,3%		88,5%	89,1%	92,8%
Salabacke förskola	82,4%	86,0%			93,4%

	2016	2017	2018	2019	2020
Sernanders förskola	97,5%				
Silikatets förskola	86,8%	90,7%	88,9%	82,2%	85,0%
Skogsbackens förskola	85,5%	82,4%	85,2%	82,0%	82,2%
Skogstorpets förskola	80,5%	69,6%	71,6%	78,9%	81,8%
Skyttorps förskola	88,5%	86,3%			
Slavsta förskola	78,0%	92,2%		92,8%	88,8%
Sopranens förskola					85,5%
Spinnrockens förskola	86,2%		92,4%		85,6%
Sten Stures förskola	86,0%	89,3%	78,4%	81,6%	82,0%
Stenhammars förskola					94,3%
Stenhällens förskola	90,1%	90,5%		92,2%	89,6%
Stenrösets förskola		80,5%	78,6%	88,3%	97,0%
Sunnersta familjedaghem					
Svartbäckens förskola	87,5%				
Sävja förskola			76,5%	67,8%	84,5%
Tallens förskola					79,0%
Tiunda förskola				75,7%	69,7%
Trasthagens förskola		78,2%	80,8%	77,5%	81,3%
Trollungarna - familjedaghem					
Tullmästaren förskola	83,5%	91,3%	93,7%	94,1%	91,4%
Tuna Backars förskola	84,7%				
Tuna familjedaghem					
Tunabackar Förskola					
Tunaparkens förskola		79,4%	83,0%	84,8%	87,5%
Täljstenens förskola	84,6%	90,3%	94,3%	90,0%	90,1%
Ulleråkers förskola		92,7%	85,5%	85,7%	79,3%
Uppsävja förskola	75,7%	71,1%	69,2%	83,5%	89,6%
Vaksala familjedaghem	94,4%				
Vallvägens förskola	91,3%				
Valsätra förskola	64,5%	79,9%			
Vintergatans förskola	83,3%	89,7%	86,7%	88,9%	89,3%
Voksenåsen kväll/natt/helg					
Voksenåsens förskola	88,0%		89,8%	87,4%	88,2%
Von Bahrs förskola	89,2%	89,2%		85,9%	81,6%
Vretens förskola		81,0%	82,8%	90,7%	87,5%
Vänge förskola	88,7%	86,0%	87,2%	89,2%	87,5%
Väpnarens förskola		78,6%		85,3%	83,1%
Västra Stenhagens förskola	69,9%	87,1%	87,7%	86,1%	88,8%
Växthuset förskola	76,9%	65,8%	81,9%	78,9%	75,6%
Åkerlänna familjedaghem					
Årikets förskola	86,6%	94,6%	93,4%	93,4%	86,4%
Årstaparkens förskola	91,0%	90,4%	86,0%	90,1%	91,7%
Åsiktens förskola			86,7%	87,8%	89,8%
Äppellundens förskola	85,6%	90,2%	92,2%	86,2%	93,0%
Öfre Slotts förskola	93,1%	83,6%	89,1%	93,2%	78,0%
Österledens förskola	83,6%	81,3%	86,6%	88,2%	89,7%

Behörighet

Andel förskollärare med förskollärarlegitimation (årsarbetare) 2016-2019

Källa: Sveriges kommuners och landstings kommundatas, Kolada, samt Uppsala kommun, egen statistik

	2016	2017	2018	2019
Uppsala kommunala förskolor	40,1%	38,2%	36,8%	35,4%
1:a kvartil	33,0%	33,0%	31,8%	30,7%
3:e kvartil	47,0%	45,9%	42,4%	40,8%
Riket	45,0%	43,0%	43,0%	43,0%
Almunge förskola	28,9%	21,4%	32,2%	29,5%
Arkitektens förskola	37,9%	42,1%	35,5%	32,4%
Astrakanens förskola	56,6%	52,4%	38,1%	38,2%
Axelina förskola	47,5%	60,5%	54,1%	46,7%
Backens förskola	52,9%			
Bellmans förskola	54,9%	40,4%	34,2%	35,7%
Bergabitens förskola	43,0%	36,7%	48,2%	36,4%
Berwalds förskola	30,7%	29,2%	27,8%	27,1%
Boländernas förskola	39,3%	48,5%	49,1%	48,2%
Botulvs förskola	38,7%	33,2%	35,6%	34,8%
Brune förskola	33,2%	36,8%	42,1%	30,8%
Bälingeby förskola	51,8%	37,4%	31,9%	30,6%
Danmarks förskola	38,4%	48,7%	29,5%	33,1%
Diabasens förskola	38,1%	45,3%	30,5%	29,1%
Dirigentens förskola	37,3%	29,6%	39,1%	35,3%
Ekuddens förskola	36,7%	35,8%	30,6%	41,4%
Flogsta förskola	41,9%	46,2%	46,9%	36,2%
Flöjtens förskola	6,8%	11,8%	16,0%	27,3%
Frodeparkens förskola	37,2%	36,4%	36,5%	32,4%
Fullerö förskola	44,2%	43,4%	47,3%	41,1%
Funbo förskola	30,9%	54,3%	58,4%	41,1%
Fyrisvallens förskola	45,0%	39,1%	34,1%	33,6%
Fålhagsledens förskola	72,5%	39,0%	33,7%	31,4%
Gjutformens förskola				40,8%
Glimmerns förskola	42,0%	39,0%	39,6%	31,4%
Grindstugans förskola				33,3%
Grönänge förskola	28,6%	47,4%		
Gudrun/Gunnars förskola	32,6%			
Gudruns förskola		28,4%	41,5%	23,1%
Gunnars förskola		26,7%		
Gåvsta förskola	25,9%	31,2%	32,3%	32,8%
Hemmings förskola	34,5%	33,9%		
Himmelsvägens förskola	47,7%	48,4%	42,6%	
Hugo Alfvéns förskola	39,6%	43,8%	46,3%	36,3%
Hällby förskola	32,4%	29,7%	29,9%	31,4%
Höganäs förskola	51,7%	48,3%	46,7%	50,4%
	2016	2017	2018	2019

Jarlaparkens förskola		38,0%	34,7%	41,7%
Jumkil förskola			31,8%	29,4%
Järlåsa förskola	30,8%	36,6%	35,4%	37,8%
Kamomillens förskola	47,2%	41,5%	36,4%	39,6%
Karlavagnens förskola	51,3%	21,1%	33,9%	25,8%
Kims förskola	33,0%	33,0%	41,0%	33,1%
Klockarbols förskola	52,7%	51,2%	36,5%	36,3%
Kullens förskola	43,1%	39,9%		
Kullerstenens förskola	47,0%	54,0%	55,8%	42,0%
Kungsängens förskola			26,7%	38,9%
Källparkens förskola	49,7%	56,3%	45,0%	49,5%
Lagerlöfs förskola	67,9%	37,1%	41,3%	38,7%
Lammets förskola	32,4%	46,0%	32,6%	28,5%
Lillvretens förskola	45,8%	46,3%		
Lindens förskola			27,9%	48,3%
Lustigkullens förskola	22,8%	17,6%	8,8%	19,1%
Luthagens förskola	54,9%	45,0%	29,2%	21,1%
Lyckebo förskola	54,1%	48,8%	36,4%	36,7%
Länna förskola	16,5%	27,0%	27,5%	25,5%
Lövstalöts förskola	43,3%	33,4%	32,4%	31,0%
Malmvågens förskola	34,4%	42,9%	42,4%	25,9%
Molnets förskola			47,2%	30,0%
Myrgångens förskola	37,1%	31,6%	42,3%	34,6%
Opalens förskola	40,1%	31,4%	33,8%	34,2%
Orrparkens förskola	56,2%	43,5%	47,8%	31,3%
Parkens förskola	42,3%	42,6%	42,8%	33,3%
Peterslunds förskola	47,1%	42,0%	28,8%	44,4%
Rackarbergets förskola	43,3%	37,9%	44,4%	
Ramsjö förskola	44,5%	47,2%	44,0%	31,0%
Ramsta förskola	42,3%	49,9%	57,5%	53,0%
Ringarens förskola	58,5%	36,5%	37,0%	31,4%
Ringmurens förskola	36,2%	36,4%	37,7%	38,8%
Rosendals förskola	39,5%	48,3%	39,9%	41,8%
Salabacke förskola	65,8%	53,2%	52,9%	50,0%
Silikatets förskola	42,5%	45,8%	51,6%	53,2%
Skogsbackens förskola	44,2%	47,5%	40,3%	39,9%
Skogstorpets förskola	23,3%	27,8%	22,8%	29,9%
Skyttorps förskola	27,0%	26,7%	44,1%	31,1%
Slavsta förskola	44,9%	43,8%	42,3%	41,0%
Sopranens förskola	34,0%	36,7%	30,1%	34,0%
Spinnrockens förskola	23,4%	22,8%	34,0%	32,9%
Sten Stures förskola	35,2%	37,9%	25,8%	22,4%
Stenhammars förskola	31,2%	17,1%	41,2%	48,0%
Stenhällens förskola	18,7%	24,2%	26,5%	26,4%
Stenrösets förskola	34,1%	26,8%	33,3%	27,9%
Svartbäckens förskola	45,7%			
Sävja förskola	31,9%	36,6%	30,5%	42,7%
	2016	2017	2018	2019

Tallens förskola				28,8%
Tiunda förskola			57,1%	35,3%
Trastagens förskola	41,6%	40,6%	31,0%	21,0%
Tullmästaren förskola	43,4%	38,3%	39,0%	33,2%
Tuna Backars förskola	37,0%			
Tunaparkens förskola	56,7%	45,8%	36,0%	49,3%
Täljstenens förskola	33,0%	33,0%	15,4%	32,0%
Ulleråkers förskola	41,3%	46,6%	38,8%	37,3%
Uppsävja förskola	33,3%	19,1%	26,4%	40,8%
Vallvägens förskola	21,3%			
Valsätra förskola	20,8%			
Vintergatans förskola	37,0%	43,0%	27,6%	25,3%
Voksenåsens förskola	46,2%	38,5%	37,6%	35,0%
Von Bahrs förskola	48,0%	42,2%	39,4%	33,3%
Vretens förskola	47,0%	46,6%	38,8%	40,1%
Vänge förskola	24,6%	28,6%	38,2%	34,7%
Väpnarens förskola	38,1%	41,0%	35,0%	34,4%
Västra Stenhagens förskola	55,6%	40,7%	40,1%	41,2%
Växthuset förskola	24,0%	14,9%	23,8%	25,9%
Årikets förskola	38,6%	38,0%	38,3%	15,6%
Årstaparkens förskola	61,6%	58,3%	49,6%	47,4%
Åsiktens förskola		52,5%	39,1%	48,7%
Äppellundens förskola	63,2%	45,0%	37,5%	53,7%
Öfre Slotts förskola	26,3%	38,5%	52,6%	23,1%
Österledens förskola	33,2%	28,8%	28,8%	35,4%

Personaltätet

Antal barn per legitimerad förskollärare (årsarbetare) 2016-2019

Källa: Sveriges kommuners och landstings kommundatas, Kolada, samt Uppsala kommun, egen statistik

	2016	2017	2018	2019
Uppsala kommunala förskolor	13,2	13,7	14,4	14,8
1:a kvartilen	11,6	11,4	12,4	12,9
3:e kvartilen	15,7	16,2	17,4	18,6
Riket	11,6	11,8	12,0	12,1
Almunge förskola	13,5	23,7	15,7	16,1
Arkitektens förskola	14,8	15,7	16,1	18,9
Astrakanens förskola	10,8	9,5	15,4	15,4
Axelina förskola	13,9	11,3	10,4	12,3
Backens förskola	10,2			
Bellmans förskola	10,7	10,6	12,2	22,6
Bergabitens förskola	8,5	10,5	11,0	12,0
Berwalds förskola	15,0	15,7	16,3	16,1
Boländernas förskola	12,5	10,0	12,1	12,5
Botulvs förskola	12,0	14,1	12,7	12,2
Brune förskola	15,7	14,5	14,0	18,7
Bälingeby förskola	11,7	16,4	19,2	19,2
Danmarks förskola	13,6	12,9	18,6	15,5
Diabasens förskola	17,5	12,1	17,5	18,8
Dirigentens förskola	12,6	14,3	11,3	14,0
Ekuddens förskola	14,5	13,7	16,1	14,2
Flogsta förskola	11,6	10,6	10,6	14,0
Flöjtens förskola	68,0	37,5	25,6	17,8
Frodeparkens förskola	14,5	15,4	15,6	16,1
Fullerö förskola	12,6	16,0	12,8	12,8
Funbo förskola	17,1	12,0	10,6	14,2
Fyrisvallens förskola	12,0	14,0	17,0	17,8
Fålhagsledens förskola	8,6	12,4	14,6	17,9
Gjutformens förskola				16,4
Glimmerns förskola	12,8	13,9	14,4	15,5
Grindstugans förskola				18,7
Grönänge förskola	22,0	9,8		
Gudrun/Gunnars förskola	16,8			
Gudruns förskola		18,9	13,0	23,5
Gunnars förskola		20,8		
Gåvsta förskola	23,5	18,3	18,1	17,9
Hemmings förskola	14,1	14,3		
Himmelsvägens förskola	11,2	11,9	13,9	
Hugo Alfvéns förskola	9,5	10,2	10,3	13,2
Hällby förskola	16,7	15,7	15,1	14,1
Höganäs förskola	11,9	13,0	13,8	11,9
Jarlaparkens förskola		15,6	15,0	13,2

	2016	2017	2018	2019
Jumkil förskola			20,0	18,0
Järlåsa förskola	14,8	13,0	15,0	12,1
Kamomillens förskola	12,2	13,0	16,1	15,6
Karlavagnens förskola	11,5	28,0	16,4	19,1
Kims förskola	16,5	15,4	14,1	19,6
Klockarbols förskola	9,9	11,3	13,6	19,3
Kullens förskola	8,9	11,5		
Kullerstenens förskola	11,2	9,5	8,6	11,5
Kungsängens förskola			21,2	15,4
Källparkens förskola	12,2	12,0	12,2	12,2
Lagerlöfs förskola	7,5	11,6	10,4	14,8
Lammets förskola	14,2	10,0	12,7	12,9
Lillvretens förskola	14,0	12,9		
Lindens förskola			21,0	11,2
Lustigkullens förskola	25,0	25,1	64,0	26,5
Luthagens förskola	9,7	13,3	18,8	25,4
Lyckebo förskola	10,7	11,0	13,5	13,9
Länna förskola	26,5	17,3	17,7	17,7
Lövstalöts förskola	12,4	17,7	17,8	18,4
Malmvågens förskola	14,4	12,7	10,7	19,7
Molnets förskola			13,0	17,5
Myrgångens förskola	12,6	16,2	13,7	13,2
Opalens förskola	13,1	16,9	15,8	15,5
Orrparkens förskola	11,8	16,2	12,3	18,9
Parkens förskola	11,8	10,5	9,8	12,6
Peterslunds förskola	12,0	11,8	17,7	13,0
Rackarbergets förskola	13,0	18,4	18,8	
Ramsjö förskola	11,2	14,2	14,7	20,6
Ramsta förskola	11,7	11,7	10,9	11,7
Ringarens förskola	8,5	10,9	14,7	13,9
Ringmurens förskola	14,1	11,6	11,5	11,8
Rosendals förskola	14,1	11,3	14,7	13,3
Salabacke förskola	9,6	11,3	9,9	10,8
Silikatets förskola	13,8	11,9	11,3	10,2
Skogsbackens förskola	13,0	13,5	15,9	15,4
Skogstorpets förskola	24,8	19,3	26,8	19,1
Skyttorps förskola	15,0	17,5	11,0	22,3
Slavsta förskola	10,1	10,2	10,9	14,2
Sopranens förskola	14,1	12,6	16,3	12,6
Spinnrockens förskola	18,6	21,0	13,4	14,5
Sten Stures förskola	15,7	15,8	21,5	26,9
Stenhammars förskola	15,8	28,4	12,3	8,4
Stenhällens förskola	25,7	20,2	18,2	17,3
Stenrösets förskola	13,7	18,4	15,1	17,9
Svartbäckens förskola	12,3			
Sävja förskola	15,9	11,3	16,8	10,2
Tallens förskola				19,8

	2016	2017	2018	2019
Tiunda förskola			10,3	14,1
Trastagens förskola	14,0	14,2	17,5	25,1
Tullmästaren förskola	12,8	15,8	15,8	15,8
Tuna Backars förskola	14,2			
Tunaparkens förskola	9,2	10,4	14,2	10,5
Täljstenens förskola	18,9	18,4	34,0	17,5
Ulleråkers förskola	13,0	12,3	14,5	14,4
Uppsävja förskola	17,1	30,0	18,2	12,5
Vallvägens förskola	29,0			
Valsätra förskola	30,0			
Vintergatans förskola	14,0	12,3	18,1	19,2
Voksenåsens förskola	12,0	15,0	15,2	13,6
Von Bahrs förskola	9,6	11,2	10,8	12,7
Vretens förskola	9,8	10,9	13,8	13,8
Vänge förskola	20,9	17,2	15,4	16,6
Väpnarens förskola	14,1	11,8	14,5	11,7
Västra Stenhagens förskola	9,3	12,7	13,8	13,9
Växthuset förskola	23,0	30,9	20,6	18,7
Årikets förskola	17,6	16,1	18,3	40,5
Årstaparkens förskola	10,2	11,2	13,2	13,3
Åsiktens förskola		10,6	15,4	11,2
Äppellundens förskola	10,8	15,1	19,4	14,1
Öfre Slotts förskola	20,0	11,4	10,0	24,0
Österledens förskola	14,9	18,2	16,9	12,5

Utbildningsförvaltningen

Rapport

Handläggare:

Lotta Åkerman

Christina Stenhammar

Datum:

2020-11-09

Diarienummer:

UBN-2020-07991

Kvalitetsrapport Förskoleklass läsåret 2019/20

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	3
Resultat	3
Kartläggning i förskoleklass.....	3
Analys.....	4
Enkät förskoleklass.....	5
Analys.....	6
Analys – effekter av insatser	6
Nätverk för kompetensutveckling.....	6
Workshop	6
Ledning/styrning	7
Digitala plattformar.....	7
Behov av nya/fortsatta insatser.....	7
Övergripande insatser	7
Insatser kopplade till kartlägningsmaterial	7
Styrning/ledning.....	8
Bilaga	9
Kartlägningsmaterial matematik	9
Kartlägningsmaterial svenska.....	11

Sammanfattning

Under läsåret 2019/20 har det obligatoriska genomförandet av kartläggning i förskoleklass varit ett målområde. Syftet med materialet är att så tidigt som möjligt upptäcka de elever som är i behov av extra stöd för att nå utbildningens mål eller för att kunna ge extra stimulans för att komma ännu längre.

Förskoleklasserna har genomfört kartläggningen under läsåret 19/20, deltagandet är högt. Sammanställningen pekar på att det finns stora skillnader mellan skolornas resultat och mellan pojkars och flickors resultat. Andelen pojkar som är i behov av stöd är högre i jämförelse med flickor, både i matematik och svenska.

Elevenkäten visar generellt sett goda resultat, framförallt när det gäller trygghet och upplevelse att få hjälp av lärare, medan frågor om arbetsro i skolan och att få vara med och bestämma, indikerar lägre resultat.

Förskoleklassen har en fortsatt utmaning i arbetet med tidiga stödinsatser och differentierad undervisning, i syfte att öka likvärdigheten mellan förskoleklasser i grundskolan. Skolorna behöver även analysera lärares förhållningssätt i undervisningen gentemot pojkar och flickor, för att öka likvärdigheten. Fortsatt stöd och kompetensutveckling till skolledare är också viktigt och ska genomföras parallellt med förskolläraernas arbete och utveckling via nätverk.

Inledning

Uppsala grundskolor organiserar förskoleklass i 50 av sina enheter, totalt 2 338 elever (maj 2020), med ett medel på 47 elever/skola, median på 50 elever/skola, sex elever respektive åtta elever på de minsta och 107 elever på den största enheten.

Elevers kunskapsutveckling ska följas och främjas systematiskt i förskoleklass. Sedan den 1 juli 2019 gäller bestämmelser i skollagen om tidiga stödinsatser och en kartläggning av matematiskt tänkande och språklig medvetenhet är obligatorisk. Syftet med kartläggningen är att elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd ska få det så tidigt som möjligt och att stödet utformas efter varje elevs behov. I förskoleklass genomfördes under vårterminen 2020 en elevenkät i förskoleklass med fokus på elevens trygghet, upplevelse av att få hjälp av lärare, arbetsro, lust att lära sig mer och medbestämmande.

Kvalitetsrapporten baseras på resultat av kartläggningen i förskoleklass och elevenkäten samt diskussioner och utvärderingar i nätverksforum samt skolornas/förskoleklassernas verksamhetsplaner.

Resultat

Kartläggning i förskoleklass

Kartläggningen visar att det finns en skillnad mellan pojkars och flickors resultat, där pojkar bedöms vara i större behov av stöd än flickor. I matematik var pojkarna starkare i delmoment med tärningsspel (pröva och använda olika idéer samt kommunicera och

resonera om tal och dess värden). Vid kartläggningen i svenska bedöms pojkar i högre utsträckning vara i behov av stödinsatser än flickor i samtliga delmoment.

Kartläggningsmaterialet är uppbyggt utifrån flera delmoment där lärare observerar eleverna och bedömer i vilken utsträckning de önskade aktiviteterna kan iaktas hos eleverna. I tabellen visas andel elever som inte bedömts vara i behov av stöd. Med andra ord är det de positiva siffrorna som syns i tabellen

Matematik

	Antal elever	Andel genomförda kartläggningar	Andel elever ej behov av stöd
Uppsala kommunala skolor	2284	96,7%	52,0%
Flicka	1109	97,1%	52,6%
Pojke	1175	96,4%	51,4%

Skolor där behovet av insatser i matematik är större utifrån kartläggningen är Gåvsta skola, Stavby skola, Vänge skola och Västra Stenhagens skola, medan skolor där behovet av insatser utifrån kartläggningen verkar vara mindre är Jumkils skola, Nåntunaskolan, Tuna skola samt Lindbackens skola.

Viktigt att notera är att Jumkil skola har ett litet antal elever, vilket begränsar möjligheten att dra slutsatser.

Svenska

	Antal elever	Andel genomförda kartläggningar	Andel elever ej behov av stöd
Uppsala kommunala skolor	2290	96,8%	52,9%
Flicka	1116	96,7%	56,3%
Pojke	1174	96,9%	49,7%

Skolor där behovet av insatser i svenska är större utifrån kartläggningen är Skyttorp, Vattholmaskolan, Knutby skola och Västra Stenhagens skola medan skolor där behovet av insatser utifrån kartläggningen verkar vara mindre är Börje skola, Jumkils skola, Bergaskolan samt Lindbackens skola.

Viktigt att notera är att Jumkil skola har ett litet antal elever, vilket begränsar möjligheten att dra slutsatser.

Analys

Kartläggningsmaterialet har använts av alla förskoleklasser under läsåret 2019/20, deltagandet är högt ca 96,7 procent. Det är ett resultat av det implementeringsarbete som grundskolan genomförde på bred front, under läsåret 2018/19. Eftersom det är första året som kartläggningen genomförs av alla skolor med förskoleklass finns inga jämförelsedata.

De enheter där resultatet visar att behovet av stödinsatser är litet är framförallt skolor i socioekonomiskt starka områden. Även några skolor på landsbygden visar en hög andel elever som inte har behov av stöd, dock har dessa enheter ett litet antal elever, vilket gör att det är svårt att dra slutsatser.

Vid flera skolor med stor andel nyanlända elever och skolor i socioekonomiskt utsatta områden finns en tendens att behovet av stödinsatser är större.

Tidiga stödinsatser kopplat till kartläggningmaterialet har ej utvecklats nämnvärt ännu och det är ett utvecklingsområde för skolformen. Grundskolan har ett utvecklingsarbete att göra gällande tidiga stödinsatser, dels på organisatorisk nivå, dels i form av anpassning/differentiering av undervisningen i förskoleklass. Denna slutsats grundar sig även på diskussioner och utvärderingar i nätverksforum samt skolornas/förskoleklassernas verksamhetsplaner. Eftersom det är första läsåret vi har dessa data behöver grundskolan följa kartläggningen i förskoleklassresultat över tid.

Enkät förskoleklass

Under vecka 3 till och med vecka 7 2020 fick elever i förskoleklass i Uppsala kommun svara på åtta frågor om hur de uppfattar sin skola. Svarsfrekvensen var 89 procent (2 198 elever).

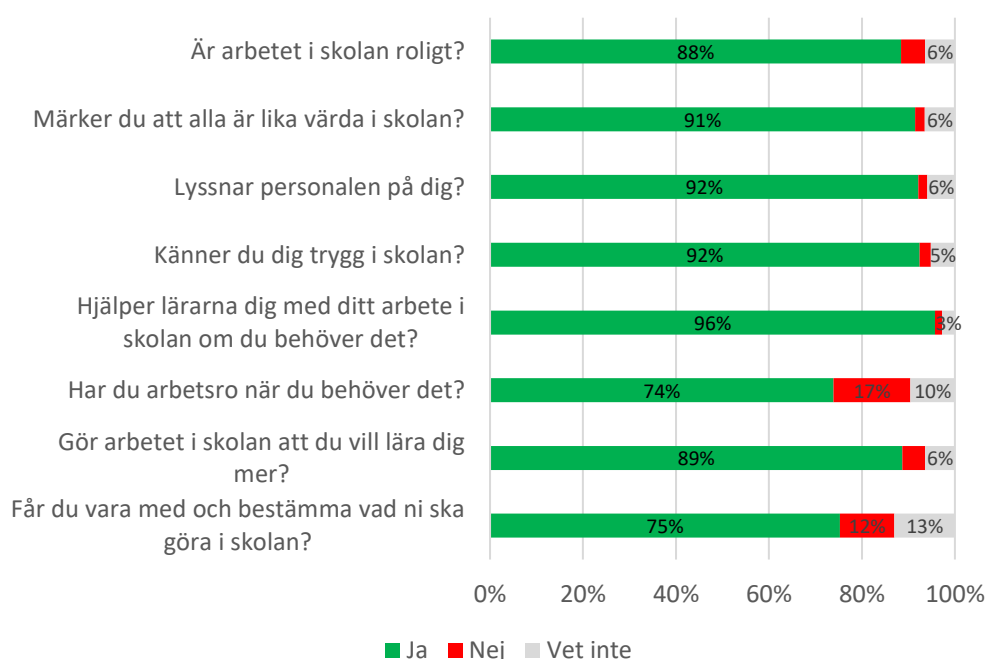
Generellt är resultaten mycket positiva, en klar majoritet av eleverna (92 procent positiva svar) uppgav att de kände sig trygga och lyssnade på och att de vid behov får hjälp av lärarna med arbete i skolan (96 procent positiva svar), se tabell nedan.

De frågor som har lägre resultat handlar om arbetsro i skolan (74%) och elevernas bild om att få vara med och bestämma vad de ska göra i skolan (75%).

I undervisningsrelaterade frågor som exempelvis *“Skolarbetet gör att jag vill lära mig mer”* ligger flickornas resultat något högre än pojkarnas (90% jämfört med 87%). När det gäller arbetsro ligger flickornas resultat något lägre (73% jämfört med 75%).

Resultat visar att det i år också är en relativt stor andel elever som svarat *“vet ej”* på frågan om arbetsro i skolan (10%) och på frågan om elevens möjlighet till att få vara med och bestämma vad de ska göra i skolan (13%).

Diagram 1: Elevenkät förskoleklass: Fördelning av svar per fråga, kommunala skola, läsåret 2019/20

Källa: Uppsala kommun, elevenkät

Analys

Läroplanens kap 1–2 samt införandet av kap 3 (2016) som särskilt riktar sig till förskoleklassens verksamhet tydliggör kraven på arbetet kring trygghet och förmågor. Resultatet av enkäten styrker att detta uppmärksammats. Förskoleklass har fortsatt utmaning i att jämna ut skillnader mellan pojkar och flickors resultat i undervisningssituationen. Skolorna behöver analysera lärares förhållningssätt i undervisningen gentemot pojkar och flickor, för att öka likvärdigheten.

Detta är andra året enkätundersökningen genomförs, förra året var avsikten att göra en pilot med utvalda skolor men då flera skolor var angelägna om att få försöka så gavs alla skolor möjligheten att delta. Förra läsåret var det större andel elever som svarade ”vet inte” på flera frågor, det framkom att förberedelsearbetet för enkäten var otillräckligt på alla nivåer. Innevarande läsåret 2019/20 var andelen ”vet inte” svar färre, men fortfarande alltför stor framförallt när det gäller arbetsro och medbestämmande.

Analys – effekter av insatser

Nätverk för kompetensutveckling

Förskoleklassens verksamhet följs upp i skolornas analyser mot de nationella målen och återkoppling ges från huvudman via områdeschef. Under de senaste åren har huvudmannen drivit ett utvecklingsarbete mot förskoleklass i nätverksform. Detta arbete har letts av en centralt finansierad nätverksledare. Det framgår tydligt i skolornas analyser att det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats och att uppföljning idag i högre utsträckning sker mot de nationella målen för verksamheten.

Det är angeläget att förskoleklass har ökat fokus på uppdraget och olika lösningar, utvecklande samtal är en viktig del. Vi behöver arbeta för en ökad likvärdighet mellan förskoleklasser i Uppsala kommuns skolor genom tidiga stödinsatser.

Workshop

Under föregående genomfördes fyra workshops. Deltagare på dessa workshops var rektorer, biträdande rektorer, förskollärare, specialpedagoger/speciallärare, och SVA-lärare, cirka 80 medarbetare deltog per workshop. Syftet har varit att gemensamt se över vad det nya lagkravet om tidiga stödinsatser och kartläggning innebär för verksamheten. Under vårterminen 2020 har planerade workshops pausats till följd av rådande pandemi.

Kartläggningsmaterialet har använts av alla förskoleklasser och andelen genomförda kartläggningar är hög (matematik 96,7%, svenska 96,8 %). Det är ett resultat av det implementeringsarbete som grundskolan genomförde på bred front under läsåret 2018/19. Kartläggningsmaterialet blev obligatoriskt från och med 1 juli 2019.

Vad gäller tidiga stödinsatser kopplat till kartläggningsmaterialet har de ej utvecklats nämnvärt ännu. Förskoleklassen har en fortsatt utmaning i att arbeta med tidiga stödinsatser, dels på organisationsnivå, dels anpassning och differentiering av undervisningen i förskoleklass. Denna slutsats grundas utifrån diskussioner och utvärderingar i nätverksforum samt skolornas/förskoleklassernas verksamhetsplaner.

Ledning/styrning

Grundskolans ledning har genomfört pedagogiska träffar även med skolledare (rektorer och biträdande rektorer) i syfte att lyfta deras viktiga uppdrag i att leda och styra utvecklingsarbetet i den egna skolans förskoleklass/er. Detta har även pausats under vårterminen 2020. Arbetet har gett effekt, vilket vi ser i verksamhetsplanerna där förskoleklass har fått större utrymme och verksamheten tydligare beskrivits.

Digitala plattformar

Grundskolan arbetar med delakultur inom våra olika verksamheter. Våra digitala plattformar bidrar till att sprida goda exempel, tipsa om forskning samt gör kompetensutveckling mer lättillgänglig. Detta främjar likvärdigheten mellan förskoleklasser i grundskolan.

Behov av nya/fortsatta insatser

Övergripande insatser

Det finns ett stort behov av fortsatta insatser till alla förskoleklasser utifrån ökade krav på tidiga stödinsatser. Under kommande läsår planeras insatser att genomföras i samverkan med logopederna på Centrala elevhälsan med fokus på tidig upptäckt och tidiga, främjande och förebyggande insatser på organisations- och gruppnivå. Vidare finns det ett behov av att arbeta med att jämna ut skillnader mellan pojkars och flickors resultat redan i förskoleklass och ökad kunskap om elever med särskild begåvning.

Under läsåret 2020/21 kommer grundskolan fortsättningsvis ha en förstärkning i form av utvecklingsledare/samordnare för förskoleklassernas nätverk, utvärdering visar att det varit ett bra stöd för lärare i förskoleklass och för rektorer som har förskoleklass.

Insatser kopplade till kartläggningsmaterial

Kartläggningen i förskoleklass och enkät till elever är viktiga parametrar att fortsätta med för att kunna se och jämföra resultat över tid.

1. Elever som identifierats vara i behov av stödinsatser redan i förskolan ska få det
2. Språkstimulerande förhållningssätt, språklig förmåga och språkutveckling (grundskolans prioriterade område – Litteracitet)
3. Bedöma språklig förmåga med obligatoriskt och evidensbaserat kartläggningsmaterial
4. Insatser efter kartläggning (Hitta språket, Hitta matematiken)
5. Kompetensutvecklingsinsats gällande särskild begåvning
6. Uppföljning och utvärdering
7. Formulera Lathundar/information/inspel(at)

Styrning/ledning

Fortsatt stöd och kompetensutveckling till skolledare sker parallellt med förskollärarens arbete och utveckling via nätverk. Det syftar till att förbättra likvärdigheten mellan förskoleklasserna i grundskolan.

Alla elever i behov av stöd ska få rätt stöd i rätt tid!

Bilaga

Kartläggningsmaterial matematik

Kartläggningsmaterial förskoleklass, matematik. Andel genomförda kartläggningar samt andel elever ej i behov av stödsats.

Källa: Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial, *Hitta matematiken*, 2019

	Antal elever	Andel genomförda kartläggningar	Andel elever ej behov
Uppsala kommunala skolor	2284	96,7%	52,0%
Flicka	1109	97,1%	52,6%
Pojke	1175	96,4%	51,4%
Almtunaskolan	87	97,8%	60,9%
Almunge skola	21	100,0%	28,6%
Bergaskolan	28	100,0%	78,6%
Björklinge skola	84	98,1%	34,5%
Bälinge skola	75	99,9%	29,3%
Börje skola	18	100,0%	83,3%
Danmarks skola	16	99,2%	75,0%
Domarringens skola	105	99,6%	96,2%
Ekuddenskolan	27	97,0%	81,5%
Eriksskolan	67	94,2%	62,7%
Flogtaskolan	46	94,8%	26,1%
Fredrika Bremerskolan	53	99,6%	43,4%
Funbo skola	35	100,0%	71,4%
Gamla Uppsala skola	56	97,4%	67,9%
Gåvsta skola	35	100,0%	0,0%
Hågadalsskolan	50	97,6%	44,0%
Johannesbäcksskolan	52	99,9%	55,8%
Jumkils skola	13	77,4%	100,0%
Järlåsa skola	21	99,7%	14,3%
Knutby skola	26	100,0%	57,7%
Kvarngärdesskolan	83	85,4%	41,0%
Liljeforsskolan	44	81,8%	70,5%
Lindbackens skola	83	99,2%	80,7%
Länna skola	10	100,0%	20,0%
Malmaskolan	83	99,0%	71,1%
Nåntunaskolan	28	99,8%	85,7%
Pluggparadiset	56	99,2%	57,1%
Ramsta skola	61	100,0%	78,7%
Rosendalsskolan Polack	21	84,8%	47,6%
Skuttunge skola	21	95,2%	19,0%
Skyttorps skola	9	99,3%	11,1%
Stavby skola	12	100,0%	0,0%

Stordammens skola	49	99,4%	61,2%
Storvretaskolan	58	99,6%	55,2%
Sunnerstaskolan	97	98,8%	72,2%
Sverkerskolan	80	100,0%	26,3%
Tiundaskolan	19	96,1%	78,9%
Treklångens skola	41	100,0%	61,0%
Tuna skola	6	100,0%	83,3%
Uppsävjaskolan	59	100,0%	37,3%
Vaksalaskolan	55	98,9%	49,1%
Valsätraskolan	68	96,0%	22,1%
Vattholmaskolan	22	93,8%	27,3%
von Bahrs skola	54	98,5%	25,9%
Vänge skola	39	99,7%	0,0%
Västra Stenhagenskolan	15	99,6%	0,0%
Växthusets skola	21	99,1%	61,9%
Ångelstaskolan	55	99,4%	29,1%
Årstaskolan	64	63,8%	46,9%
Östra Stenhagenskolan	56	100,0%	53,6%

Kartläggningmaterial svenska

Kartläggningmaterial förskoleklass, svenska. Andel genomförda kartläggningar samt andel elever ej i behov av stödinsats.

Källa: Skolverkets obligatoriska kartläggningmaterial, *Hitta språket*, 2019

	Antal elever	Andel genomförda kartläggningar	Andel elever ej behov
Uppsala kommunala skolor	2290	96,8%	52,9%
Flicka	1116	96,7%	56,3%
Pojke	1174	96,9%	49,7%
Almtunaskolan	87	99,9%	48,3%
Almunge skola	21	100,0%	71,4%
Bergaskolan	28	100,0%	92,9%
Björklinge skola	84	99,8%	61,9%
Bälinge skola	75	99,6%	46,7%
Börje skola	18	100,0%	100,0%
Danmarks skola	16	99,6%	31,3%
Domarringens skola	106	99,9%	57,5%
Ekuddenskolan	26	92,8%	38,5%
Eriksskolan	67	98,0%	58,2%
Flogtaskolan	45	100,0%	40,0%
Fredrika Bremerskolan	53	99,9%	45,3%
Funbo skola	35	100,0%	62,9%
Gamla Uppsala skola	56	93,2%	64,3%
Gävsta skola	35	100,0%	17,1%
Hågalasskolan	50	98,0%	44,0%
Johannesbäcksskolan	52	98,2%	34,6%
Jumkils skola	13	75,4%	100,0%
Järlåsa skola	21	87,3%	71,4%
Knutby skola	25	100,0%	12,0%
Kvarngårdesskolan	82	87,5%	48,8%
Liljeforsskolan	44	90,8%	36,4%
Lindbackens skola	84	98,7%	89,3%
Länna skola	10	100,0%	30,0%
Malmaskolan	82	75,9%	82,9%
Nåntunaskolan	28	100,0%	78,6%
Pluggparadiset	56	99,8%	66,1%
Ramsta skola	61	98,4%	68,9%
Rosendalsskolan Polack	22	90,9%	54,5%
Skuttunge skola	20	99,7%	60,0%
Skyttorps skola	9	100,0%	0,0%
Stavby skola	12	98,9%	33,3%
Stordammens skola	49	99,9%	30,6%
Storvretaskolan	59	98,1%	37,3%
Sunnerstaskolan	99	98,5%	77,8%

Sverkerskolan	83	98,6%	57,8%
Tiundaskolan	19	98,2%	52,6%
Treklängens skola	41	100,0%	48,8%
Tuna skola	6	97,8%	66,7%
Uppsävjaskolan	59	99,8%	61,0%
Vaksalaskolan	55	97,1%	47,3%
Valsätraskolan	71	92,8%	38,0%
Vattholmaskolan	22	96,1%	4,5%
von Bahrs skola	54	99,0%	16,7%
Vänge skola	40	100,0%	52,5%
Västra Stenhagenskolan	15	98,7%	6,7%
Växthusets skola	21	100,0%	23,8%
Ångelstaskolan	55	99,6%	16,4%
Årstaskolan	63	90,2%	60,3%
Östra Stenhagenskolan	56	100,0%	55,4%

Utbildningsförvaltningen

Rapport

Datum:

2020-11-09

Diarienummer:

UBN-2020-07991

Handläggare:

Erik Ojala

Märit Gunneriusson Karlström

Kvalitetsrapport Grundskola läsåret 2019/20

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	6
Förutsättningar	6
Ledarskap	7
Pedagogisk Personal.....	8
Resultat	9
Nationella prov åk 3.....	10
Betyg åk 6.....	12
Andel godkända alla ämnen	12
Nationella prov åk 6.....	14
Betyg åk 9.....	15
Gymnasiebehörighet	15
Meritvärde 17 ämnen	17
Godkända alla ämnen.....	18
Frånvaro åk 3, 6 och 9	20
Trygghet	21
Analys – effekter av insatser.....	23
Insats – IBIS - Inkluderande Beteendestöd I Skolan	23
Insats – Skolkoordinatorer	24
Insats – bedömning för lärande	25
Insats – Statsbidrag för likvärdig skola.....	25
Behov av nya/fortsatta insatser 2021	26
Insats 1: Utvalda skolor för riktade insatser	26
Insats 2: Stärka det systematiska kvalitetsarbetet	27
Insats 3: Säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn.....	27
Insats 4: Kompetensförsörjning - generellt och på utvalda skolor för riktade insatser	28
Insats 5: Tillgängligt lärande.....	28
Insats 6: Fördelning av statsbidraget för likvärdig skola	29
Bilaga	30
Socioekonomiskt index (SI) Skolverket	30
Legitimerade lärare	32
Personaltäthet	34
Åk 6 E alla ämnen	36
Åk 9 gymnasiebehörighet	37
Åk 9 meritvärde	38
Åk 9 E alla ämnen	39
Frånvaro.....	40

Trygghet.....42

Sammanfattning

Vårterminen 2020 (mars och framåt) bjöd på ytterst speciella förutsättningar inom utbildningsförvaltningens alla verksamheter till följd av covid-19, alla grundskolor hade öppet enligt nationella riktlinjer, dock med periodvis hög frånvaro bland personal och elever. På grund av covid-19 genomfördes inga nationella prov under vårterminen 2020.

Sammanställningar för resultaten i åk 9 visar att kunskapsresultaten har ökat. 85,5 procent av eleverna i åk 9 på grundskolan var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (84,2% 2019), även meritvärdet för åk 9 har ökat till 235 från 232 för 2019. Kunskapsresultaten i åk 6 visar en vikande trend över tid. Den vikande trenden i åk 6 kan inte för helheten förklaras på ett enkelt sätt utan här måste varje enhet stärka sitt systematiska kvalitetsarbete för att hitta orsakerna till den vikande trenden i mellanstadiet.

Trots en positiv trend i åk 9 är det viktigt att vara medveten om att cirka 15 procent av eleverna i grundskolan inte blir behöriga till gymnasiet innan sommarskolan och skillnaderna i resultat mellan skolorna fortfarande är stor även om trenden att skillnaderna mellan skolornas resultat i åk 9 minskar. Vi är på rätt väg mot likvärdiga resultat men har en bit kvar för att nå vårt mål att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.

Det är också tydligt att elevsammansättning utifrån deras familjebakgrund fortfarande skiljer sig åt mellan skolorna vilket skapar olika förutsättningar för att lyckas med det pedagogiska uppdraget. Det finns ett samband för resultaten i årskurs 6 och 9 mellan föräldrarnas utbildningsbakgrund och hur väl eleven lyckas. I årskurs 6 kan vi se att faktorn utländsk bakgrund hos eleven har lite större betydelse än föräldrarnas utbildningsbakgrund för om eleven inte lyckas nå målen.

Vad gäller resultaten i åk 3 har förvaltningen valt att titta på trenden utifrån tidigare årens resultat då nationella prov i åk 3 inte genomfördes under vårterminen 2020. Skolor som visar goda resultat i årskurs 3 har goda strukturer för att upptäcka och sätta in tidiga insatser. Även ses att ett väl systematiskt kvalitetsarbete påverkar resultaten positivt. Förvaltningen kan också i årskurs 3 se ett tydligt samband mellan elevernas bakgrund och deras resultat.

Landsbygdsskolor är en grupp skolor som förvaltningen behöver följa mer noggrant. Bland annat sker en utflytt av vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning till vissa delar av vår landsbygd vilket förändrar förutsättningarna dessa skolor.

Under rubriken ”Utvalda skolor för riktade insatser” i denna rapport har förvaltningen genom analyser av olika faktorer över tid fått fram ett antal skolor som behöver arbeta med särskilda insatser för att förbättra sina resultat. Genom att studera faktorerna och väga dessa mot den kunskap om skolorna som förvaltningen får genom sina regelbundna uppföljningar med rektorerna har följande skolor konstaterats vara utvalda skolor för riktade insatser: Liljeforsskolan, Växthusets skola, Skyttorps skola, Treklangens skola, Gottsundaskolan, Gränbyskolan, Von Bahrs skola och Västra Stenhagenskolan.

Andra slutsatser av vikt för det fortsatta arbetet:

- Analyser visar att det är stora skillnader på betygsresultat inom skolor vilket talar för enskilda pedagogers avgörande betydelse för resultatet. Hanteringen av data kan ytterligare utvecklas så att skolorna lättare får syn på skillnader i

verksamheten. Analysförmågan behöver också utvecklas så att det tydligare framgår vad som sker på undervisningsnivån

- Lärares bedömning av elevers kunskaper behöver stärkas, liksom rektors bedömning av vilka elever som ska bedömas utifrån svenska som andraspråk respektive svenska.
- Skolornas arbete med att differentiera undervisningen behöver utvecklas så att fler elever utvecklas så långt som möjligt. Där destruktiv anti-plugg-kultur finns behöver den konkret motverkas.
- Elever behöver göras mer delaktiga i sin lärprocess för att höja motivationen framför allt i de högre årskurserna.
- Trygghetsarbetet behöver fortsätta utvecklas även om elevenkätens resultat har legat stabilt högt över tid (92 procent av eleverna upplever att de är trygga i skolan).
- Stöd till barn och elever som har svårigheter att nå målen för sin utbildning behöver stärkas och utvecklas från den centrala elevhälsan, insatser till skolorna från den centrala elevhälsan kan till viss del behöva fördelas från ett likvärdighetsperspektiv.
- Att vissa enheter har hög personalomsättning både bland lärare och skolledning vilket påverkar elevernas resultat.
- Det kan konstateras att skolor med yngre elever (F-5, F-6, F-3) är generellt mer homogena i sin elevsammansättning än skolor som har äldre elever. Vi har en mer allsidig elevsammansättning i högre årskurser.

Inom ramen för statsbidraget för likvärdig skola har positiva effekter konstaterats för en del av det som skulle uppnås genom satsningarna. Exempelvis har gymnasiebehörigheten och meritvärdet i åk 9 ökat. Inför kommande år behöver statsbidraget tydligare riktas mot de enheter som har störst utmaningar för att kunna göra mer långsiktiga satsningar utifrån de lokala förutsättningar skolorna har samt för att stärka förvaltningens arbete med det systematiska kvalitetsarbetet.

Av de strategier den kommunala grundskolan har haft senaste åren visar analysen att arbetet med tillgängligt lärande, bedömning för lärande och ha fokus på skolverkets satsning på nyanlända och flerspråkigas lärande behöver fortsätta.

Nya områden som den kommunala grundskolan tillsammans med övriga delar av förvaltningen måste lägga fokus på är en generell utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet samt att stötta skolor för riktade insatser i att genom kvalificerad analys genomföra aktiviteter som finansieras av likvärdig skola. Här ligger också insatser för att stärka ledarskapet på våra skolor samt att stärka det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet.

Ett ökat fokus behöver också riktas mot kompetensförsörjningen för att få rätt kompetens på rätt plats och motverka personalomsättning hos både rektorer och lärare.

Inledning

Avdelning grundskola i Uppsala kommun har under läsåret 2019/20 varit organiserad i 58 skolenheter samt sex resursenheter. Inom avdelningen finns dessutom utvecklingsenheten, enheten för flerspråkighet (EFF) och Centrala elevhälsan där även enheten sjukhusundervisning ingår. Grundsärskolans fem olika enheter ingår också i avdelning grundskola.

Grundsärskolan, förskoleklass och fritidshem är egna skolformer och för dessa verksamheter finns egna kvalitetsrapporter.

I mars 2020 var antalet elever inom grundskolan 26 624, med nedanstående fördelning.

Tabell 1: Fördelning elevantal: Kommunala skolor, Uppsala, 2020

Elevantal	Antal skolenheter	Antal elever	
0-100	4	Minsta enhet	51
100-200	13	Största enhet	962
200-400	17	Medel	367
400-600	17	Median	357
600-	7		

Källa: Egen statistik

Förutsättningar

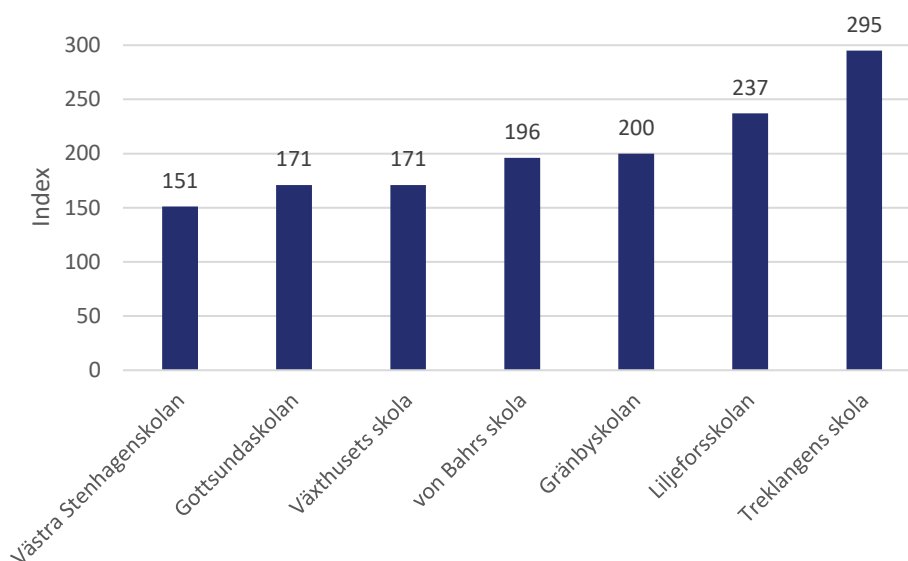
Vid en närmare studie av de olika skolornas förutsättningar beaktar vi bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund samt andelen pojkar och flickor.

Det finns också andra faktorer som påverkar förutsättningarna. Skolverket använder sig exempelvis av ett socioekonomiskt index (SI) som avgör fördelningen av likvärdighetsbidrag till kommunerna.

I grundskolan har 36 procent av skolorna ett mycket lågt index (32–60) och 11 procent ett mycket högt index (150–300).

Socialekonomiskt index följer i stort strukturstödet så de med lågt Index har ingen eller låg struktursättning och de med högt index har hög struktursättning. Skolor med lågt index är främst F-5(6) skolor. Det är få skolor med högt index men skillnaden mellan mellangruppen och denna är stor. Totalt finns sex skolor med index över 150 och de finns i Uppsalas mest utsatta områden.

Diagram 1: Skolor med högt socioekonomiskt index (SI): Skolor med indexvärde över 150 enligt Skolverket, kommunala skolor Uppsala läsåret 2019/20

Källa: Skolverket, statsbidrag för likvärdig skola

Under de senaste åren har det skett en förskjutning vad det gäller bakgrundsfaktorer på några skolor. Detta går delvis att förklara med hushållens omflyttning inom staden och ut mot landsbygd. Skolor som haft en stark positiv utveckling gällande vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning är skolor på landsbygden såsom Järlåsa, Vänge, Tuna, Vattholma och skolorna i Storvreta. Skolor som haft en negativ utveckling är Gränby Växthuset, Treklängen, Skyttorp och Sverkerskolan. Här kan noteras att Sverkerskolan som finns i Luthagen har haft lediga platser i högre årskurser som sökts av elever från andra stadsdelar.

Andelen elever med utländsk bakgrund har ökat generellt i kommunen och ligger nu på 26 procent. Skillnaderna är stora mellan skolorna. Högst andel elever med utländsk bakgrund har Liljefors (82%) Treklängen (79%) Von Bahr (64%) och Gränby (62%). På skolor som Gränby och Växthuset har det skett en stor förändring av elevsammansättningen de senaste åren.

Förutom boendestrukturen i kommunen är skolvalet den faktor som påverkar mönstret mest. I de yngre åldrarna väljer drygt 85 procent av föräldrarna i huvudsak en skola i närheten. De elever som väljer skola till högstadiet gör det främst i åk 6. Sökmönstret i de högre åldrarna kan variera över år och hur många platser som erbjuds totalt. I konkurrens om platserna fylls populära skolor. Skolor som är mindre populära får ta emot alla inflyttande eller byten som kommer under året. Det förstärker redan den befintliga segregationen mellan skolorna och förutsättningarna på dessa skolor blir extra svåra. Grundskolan har strategiskt valt att placera FBK grupper på så många skolor som möjligt, men framför allt har vi valt att placera nya grupper på skolor med lågt socioekonomiskt index.

Ledarskap

Skolverket har i två olika rapporter det senaste året skrivit om riskerna med hög omsättning av skolledare inom skolväsendet. Studierna visar att flera rektorsbyten på kort tid på en skola riskerar att påverka arbetet med att utveckla kvaliteten i undervisningen, vilket i förlängningen kan påverka elevernas utbildning negativt. Skolinspektionen noterar särskilt att processer och rutiner stannar av på dessa skolor

som exempelvis arbetet med särskilt stöd, sambedömning av nationella prov och mentorskap för nya eller obehöriga lärare.

Förvaltningen kan notera att omsättningen på rektorer ökat sedan 2013 och har legat i snitt på cirka 12 tjänster per år. Huvudanledningen till att rektorer slutar är att de går i pension eller går till andra tjänster inom förvaltningen. Ett fåtal har valt att söka sig till andra kommuner. Efter år 2015 har antalet skolledare ökat och det är de biträdande rektorerna som står för den ökningen. Rektorerna på skolorna bygger i större utsträckning nu sina egna ledningsteam och de har hög motivation till sitt uppdrag vilket bekräftas av delvis goda resultat på medarbetarundersökningen. Vad gäller rektorernas arbetssituation kan man dock utifrån de låga resultaten i medarbetarundersökningen se att just detta är ett fortsatt utvecklingsområde.

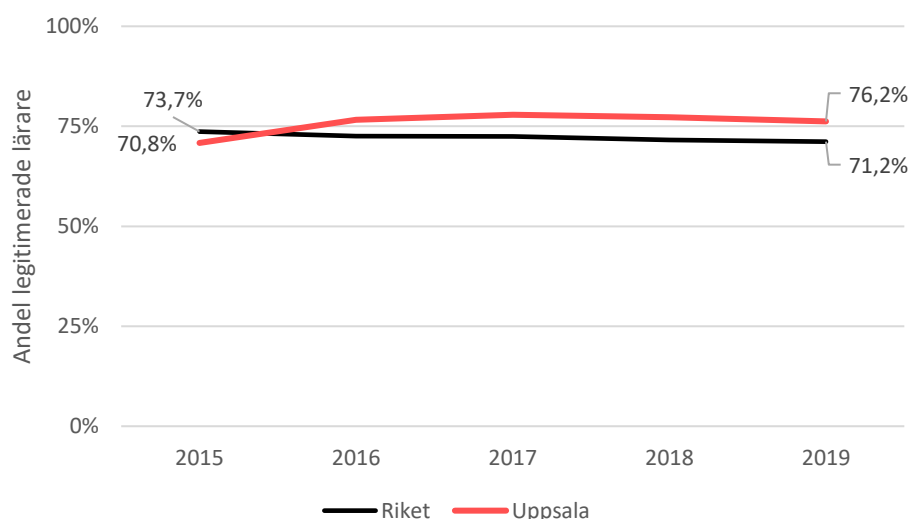
För att skolorna ska ha goda förutsättningar att bedriva ett kvalitativt arbete och få goda resultat så är det av största vikt att skolornas rektorer har hög kompetens och stannar över tid. Trenden är här att det blir allt svårare att rekrytera rektorer med erfarenhet och i synnerhet till skolor med stora utmaningar. Noteras kan att vid rekrytering av rektorer är flertalet sökanden från andra kommuner där vi bland annat har en utmaning att matcha löneanspråken från de sökande.

Det är ett tiotal skolor som under tidsperioden 2010–2020 bytt rektor fyra eller fem gånger, vilket får anses som en hög omsättning. De skolor med högst omsättning är Ärentuna, Växthuset, Tiunda, Gränby och Almtuna som alla bytt rektor fem gånger. Lyckade insatser som genomförts är att förflytta skolledare mellan våra skolor till mer komplexa uppdrag. En intern kompetensutvecklingsinsats i syfte att lyfta goda ledarförmågor som på sikt kan komma i fråga för skolledartjänster har också visat sig framgångsrik.

Pedagogisk Personal

Andelen legitimerade lärare har ökat och låg enligt Kolada på närmare 90 procent 2019, vilket är glädjande då konkurrensen om legitimerad personal är stor. Trots alarmerande rapporter i riket har grundskolan i Uppsala haft en god kompetensförsörjning av legitimerad personal.

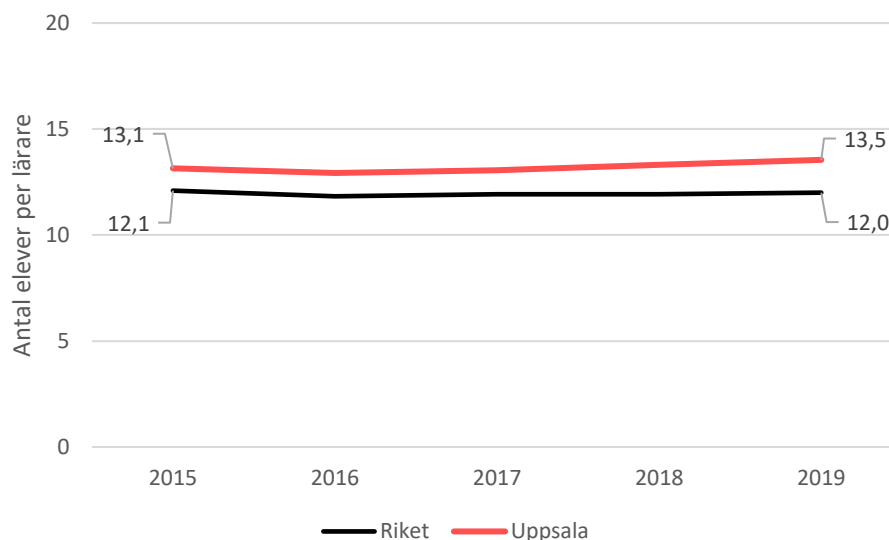
Diagram 2: Andel legitimerade lärare: Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunal grundskola 2015–2019, Uppsala och riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Några skolor uttrycker svårigheter att rekrytera personal och att få personal att stanna. Denna problematik kan kopplas till skolor på landsbygden och skolor i utsatta områden som båda har lägre behörighet i sina personalgrupper.

Diagram 3: Antal elever per lärare: Elever per lärare (årsarbetare) grundskola åk 1–9, kommunal grundskola 2015–2019, Uppsala och riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Man kan konstatera att Uppsala har en något lägre lärartäthet än riksgenomsnittet. (13,5 elever per lärare i Uppsala jämfört med 12 i riket.) I de jämförelser som kan göras mellan Uppsala kommun och andra kommuner är det tydligt att Uppsala är en kostnadseffektiv kommun vad gäller utbildningsområdet. En viktig del i detta är personalkostnader. Att vara effektiv vad gäller personaltäthet innebär också att frågan om kompetens och kompetensförsörjning blir än mer central. En skicklig lärare har bättre förutsättningar att skapa en fungerande lärmiljö även i en större grupp.

Lärartätheten är något högre inom den kommunala verksamheten jämfört med enskilda huvudmän. Även nationellt är lärartätheten högre i kommunal verksamhet.

Antalet lärare speglar i stort sett strukturersättningen på skolorna med några undantag.

Resultat

Det finns skillnader i resultat mellan våra skolor och bland de faktorer som påverkar resultaten i stor grad finns elevernas bakgrund samt föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Det är alltså tydligt att elevernas socioekonomiska bakgrund får betydelse för deras studieresultat och att det finns ett fortsatt behov av att förstärka det kompensatoriska uppdraget med centrala resurser.

Vad gäller gymnasiebehörigheten så har likvärdigheten förbättrats kopplat till gapet mellan de sämsta och bästa enheterna samtidigt som den allmänna nivån har höjts.

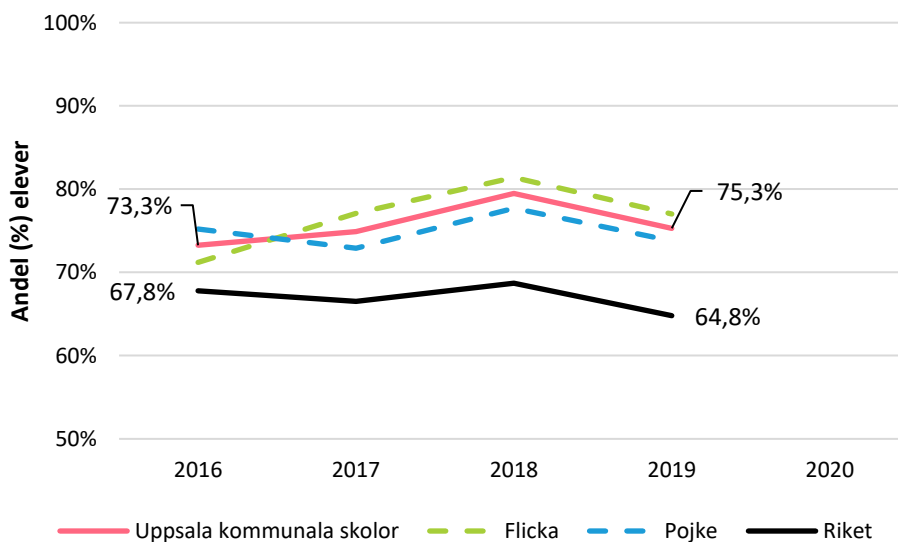
Analysen visar också att det är stora skillnader inom skolor vilket talar för enskilda pedagogers avgörande betydelse för resultatet.

Nationella prov åk 3

Inga nationella prov (NP) genomfördes i grundskola (eller gymnasieskola) under våren 2020 på grund av covid-19. Det kan dock finnas ett värde att ändå se på tidigare resultatutveckling vad gäller de nationella proven.

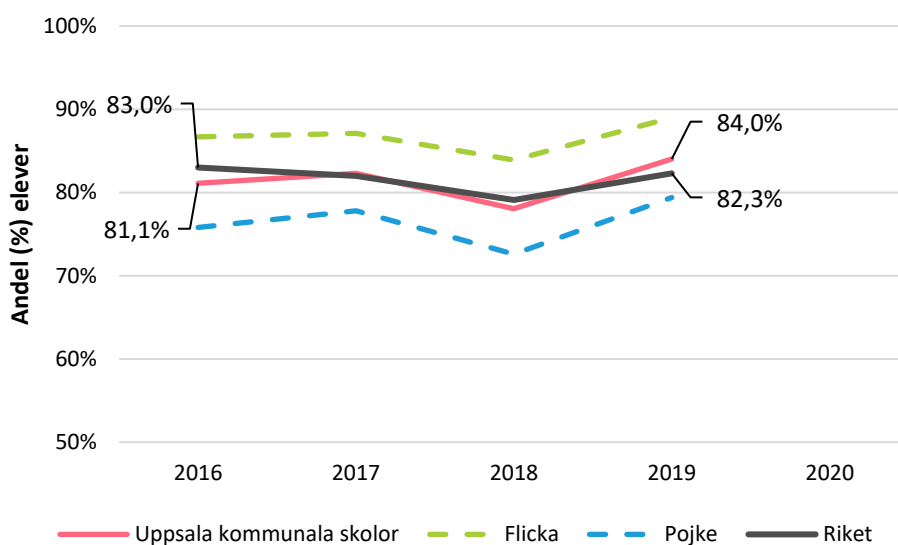
Över tid har andelen som deltagit i NP legat runt 95 procent och andelen elever som klarar alla delprov ligger runt 70 procent.

Diagram 4: Andel som klarat alla delprov MA av dem som deltagit: Åk 3, kommunal skola 2016–2019. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

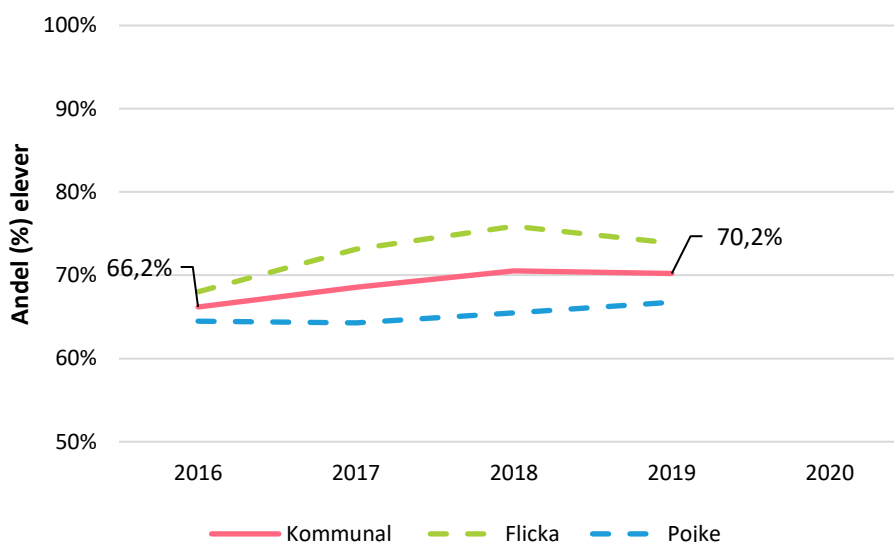
Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Diagram 5: Andel som klarat alla delprov SV och SVA av dem som deltagit: Åk 3, kommunal skola 2016–2019. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Diagram 6: Andel som klarat alla delprov MA, SV och SVA av dem som deltagit: Åk 3, kommunal skola 2016–2019. Jfr Uppsala (pojke-flicka).

Källa: Uppsala kommun, egen statistik

Analys

Andel elever som i år 3 klarat samtliga delprov MA har senaste åren haft en skiftande trend både i Uppsala och i riket. Skillnaden mellan flickors och pojkars resultat är marginell. Uppsala ligger ca 10 procentenheter över riket. Resultaten i svenska och svenska som andraspråk ligger däremot nästan helt i linje med rikets resultat. Här finns däremot en påtaglig skillnad mellan pojkars och flickors resultat. Även här syns att resultaten skiftar mellan olika år.

Ser man till de elever som klarar samtliga delprov i de båda ämnena kan man enbart se på kommunens egna resultat. Dessa visar på en svagt positiv trend och att pojkarnas resultat höjts. Kommunens satsningar på tidiga insatser verkar haft betydelse. Tidiga insatser har givits i form av lågstadiesatsningen, fritidshemssatsningen, kompetensutveckling mot fritidshem och förskoleklass. Alla skolor har genomgått matematiklyftet och många skolor har även genomfört läsllyftet. Bedömningsstödet i år 1 har medfört att vi fått syn på fler elever i behov av stödinsatser tidigt. Satsningar på kompetensutveckling för lärare kring nyanländas lärande har genomförts. Sedan ett antal år tillbaka i tid har grundskolan haft ett kompetensteam vars uppdrag har varit att stödja skolorna i arbetet med nyanlända och flerspråkiga elevers lärande.

Man kan konstatera att resultaten i matematik är ca 10 procentenheter sämre än i svenska. Trots att det genomförs organiserade insatser riktade mot matematik och att ämnet fått utökad tid i timplanen ser vi relativt liten effekt.

I skolornas analys av nationella prov framkommer brister i läsförståelse och skrivande. I matematik har uppmärksamats att begreppsförståelse behöver utvecklas liksom att arbeta mot läroplanens mål mer än lärobokens upplägg. Många skolor tjänsteplanerar fortfarande med klasslärare i de lägre årskurserna, vilket kan få till följd att lärare undervisar i ämnen där de har få högskolepoäng.

I grundskolans lärportal Unikum visar bedömningarna att andelen elever med mer än godtagbara kunskaper är fortfarande relativt låg, men har ökat något över tid. Vår bedömning är att detta främst beror på lärares osäkerhet i bedömning.

Skolor som visar goda resultat i årskurs 3 har goda strukturer för att upptäcka och sätta in tidiga insatser. Skolorna präglas av goda strukturer för att arbeta med intern resursfördelning och strukturer för uppföljning och analys. De har förmåga att skapa tillgängliga lärmiljöer för alla elever. Det finns en god samverkan inom skolan mellan personal. Framförallt kan vi se att där samverkan mellan fritidshem och skola fungerar bra blir resultaten bättre.

Skolor som visade mindre goda resultat i årskurs 3 har hög personalomsättning och/eller en relativt hög omsättning av elever. Det är ofta skolor som har många lediga platser vilket bidrar till att stabilitet saknas. Elevstrukturen på dessa skolor kännetecknas av högre andel av elever med utländsk bakgrund och högre andel med vårdnadshavare som ej har eftergymnasialutbildning.

Det finns skolor som har en intern variation på resultaten inom enheten som kan vara stor. Personalens kompetens och förmåga har stor betydelse. Det handlar om ledarskapet i klassrummet, relationsbygge samt förmågan att differentiera undervisningen.

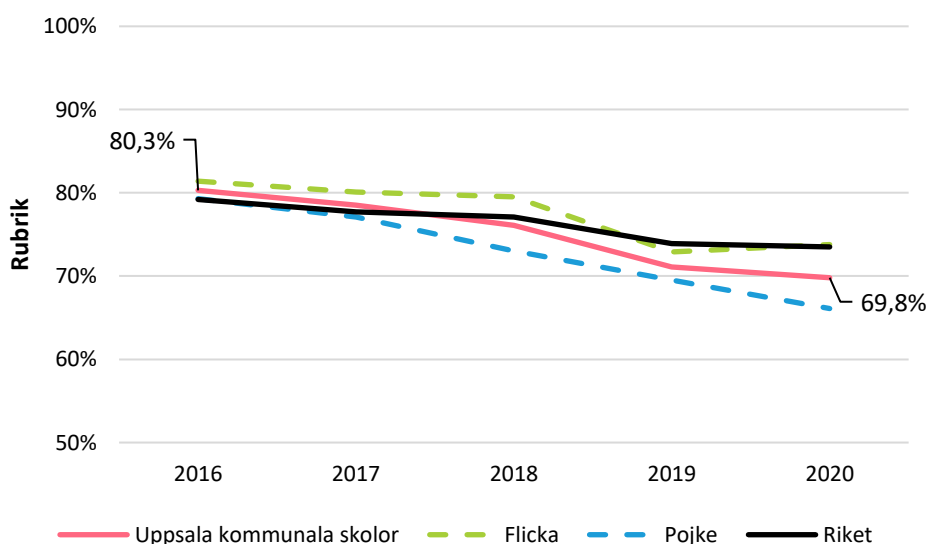
Fritidshemmets kompensatoriska uppdrag blir viktigt då de flesta eleverna går på fritidshemmet på eftermiddagar och under lov.

Betyg åk 6

Trenden för andel elever i åk 6 som får godkänt betyg i alla ämnen är nedåtgående för både pojkar och flickor över tid, senaste året ökade resultatet något för flickor.

Andel godkända alla ämnen

Diagram 7: Andel elever med minst E i alla ämnen: Åk 6, kommunal skola 2016–2020. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Måttet gäller elever med godkänt betyg i alla ämnen som respektive elev enligt uppgift har eller ska ha läst och beräknas utifrån elever med betyg A-F, streck eller anpassad studiegång. Med fler betyg ökar sannolikheten att en elev inte klarar godkänt betyg i samtliga ämnen. Måttet godkänt alla ämnen åk 6 kan påverkas av att eleverna från 2018 också får betyg i moderna språk. Eftersom det finns skillnader mellan olika skolor både

inom en kommun och i riket bör därför resultaten tolkas med viss försiktighet. Det står dock klart att det över en längre tidsperiod finns en tydligt vikande trend.

Analys

Vi en närmare granskning av resultaten utifrån elevernas bakgrund kan konstateras att vad det gäller måluppfyllelse för gruppen nyanlända så har den under perioden ökat från 8,2 procent (godkänt E) till 17,9 procent. Fortfarande är det dock en stor andel som inte når målen (godkänt E). För övriga elever (ej nyanlända) sjunker måluppfyllelsen under samma period, från 82,3 procent till 75,6 procent.

De ämnen som sticker ut avseende låg måluppfyllelse är matematik (85%) engelska (89%) och idrott (89%). Svenska som andraspråk (SVA) sticker ut med låg måluppfyllelsen (59%) och andelen elever som har SVA varierar mellan enheter. Här finns en pågående satsning och problemet är uppmärksammat.

Vad gäller ämnet idrott och hälsa så sker rapportering av simkunnighet i slutet av vårterminen i åk 5. Generellt ligger resultatet högt men det finns en stor spridning i resultatet där vissa skolor har en mycket hög andel elever som inte uppnått simkunnighet. Analysen pekar på att de skolor som har en hög strukturersättning har många elever som inte uppnår simkunnighet.

Inget enskilt ämne eller elevernas socioekonomiska bakgrund kan dock kopplas till den generellt negativa trenden vad gäller resultaten i årskurs 6. Däremot kan konstateras att faktorn utländsk bakgrund hos eleven har lite större betydelse än föräldrarnas utbildningsbakgrund för om eleven inte lyckas nå målen.

Andelen nyanlända elever i åk 6 har ökat sedan 2016, från 4,7 procent till 7,1 procent år 2019 för att sedan sjunka till 5,9 procent år 2020. Fördelningen på skolorna är inte likvärdig utan några skolor har betydligt högre andel än andra. 2020 låg Almtunaskolan allra högst med 27 procent nyanlända i årskurs 6, därefter Östra Stenhagenskolan 26 procent, Gottsundaskolan 24 procent, Gränbyskolan 21 procent och von Bahrs skola 13 procent nyanlända i årskurs 6. Antalet skolor som tagit emot nyanlända i åk 6 har ökat under perioden från 16 till 21, vilket har varit en medveten strategi. Att andelen nyanlända ökat totalt sett under tidsperioden kan dock inte förklara den negativa trenden vad gäller betygsresultat. Även med den gruppen borttagen sjunker resultaten över tid.

För de flesta enheter förändras resultaten ganska kraftigt mellan åren vilket medför att det inte går att peka ut enstaka enheter som en förklaring till den generella trenden. En del skolor (skolor med få elever i årskurs 6 borttagna) har under tidsperioden förbättrat andelen elever med fullständigt betyg med närmare 10 procentenheter (Björkvallsskolan, Gränbyskolan, Gåvsta skola), medan vi ser att de som tappat över 20 procentenheter är betydligt flera (Gottsundaskolan, Tunabergsskolan, Almtunaskolan, Malmaskolan, Almunge skola, Vaksalaskolan).

I den mån det är möjligt kan slutsatsen dras att de skolor som har allra högsta måluppfyllelsen i åk 6 i över tid är i huvudsak F-6 skolor med lågt SI. De skolor som uppvisar lägst måluppfyllelse är skolorna i utsatta områden (högt SI).

Det finns utifrån ovanstående analys inga entydiga förklaringar till att resultaten sjunker i årskurs 6. Möjligtvis kan de senaste årens strategi på att uppnå gymnasiebehörighet i den kommunala grundskolan inneburet att fokus inte på samma sätt varit på fullständigt betyg. Möjligtvis skulle den styrningen ha påverkat andelen elever som har minst E i alla ämnen i årskurs 6. En annan reflektion som kan göras i

samband med resultaten i årskurs 6 är att flera av våra skolor har skolstrukturen f-5 och åk 6-9 vilket innebär att lärarna har haft eleverna endast under ett år i åk 6. I dessa fall kan noteras att lärarna är mer restriktiva i sin bedömning för att de har otillräckligt underlag, vilket kan peka på brister i övergångsarbetet. Skolstrukturen har dock varit konstant under tidsperioden vilket inte förklarar det sjunkande resultatet.

Utifrån analys av skolornas verksamhetsplaner kan precis som för analysen av resultaten i årskurs 3 konstateras:

- Skolor som visar goda resultat i årskurs 6 har goda strukturer för att upptäcka och sätta in åtgärder. Skolorna präglas av goda strukturer för att arbeta med intern resursfördelning och strukturer för uppföljning och analys. De har förmåga att skapa tillgängliga lärmiljöer för alla elever. Det finns en god samverkan inom skolan mellan personal.
- Skolor som kartlagt kunskaperna tidigt på hösten och sedan gjort riktade insatser mot bristerna har kraftigt förbättrat resultaten.
- Skolor som visade mindre goda resultat i årskurs 6 har hög personalomsättning och/eller en relativ hög omsättning av elever. Det är ofta skolor som har många lediga platser vilket bidrar till att stabilitet saknas. Elevstrukturen i dessa skolor kännetecknas av högre andel av elever med utländsk bakgrund och högre andel med vårdnadshavare som ej har eftergymnasial utbildning
- En viktig faktor är lärares kompetens i bedömning samt att kamrateffekten påverkar liksom överföring av information mellan skolor.

Nationella prov åk 6

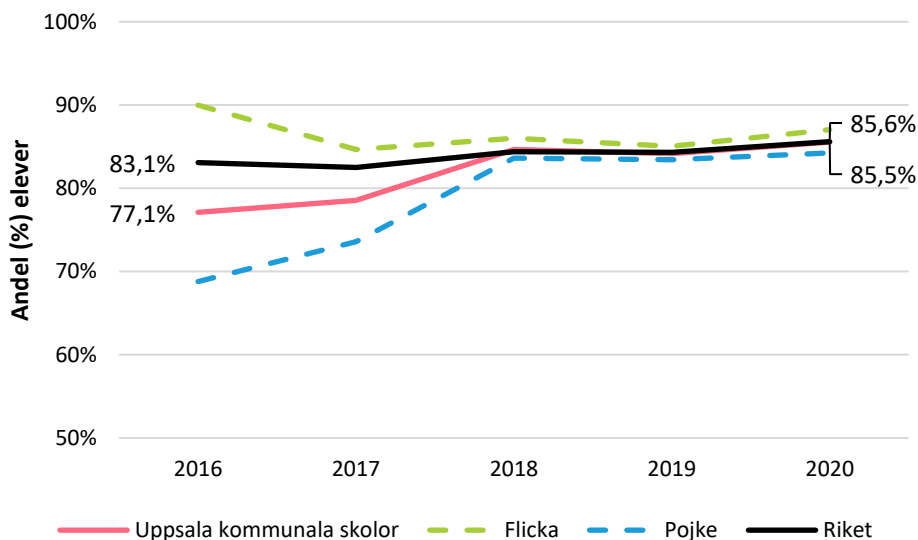
Inga nationella prov genomfördes i grundskola (eller gymnasieskola) under våren 2020 på grund av covid19.

Betyg åk 9

I samtliga resultat gällande årskurs 9 har i mätåret 2016 alla elever tagits med, även elever med okänd bakgrund. (I den nationella statistiken redovisas normalt resultat för elever exklusive de med okänd bakgrund när det gäller 2016.)

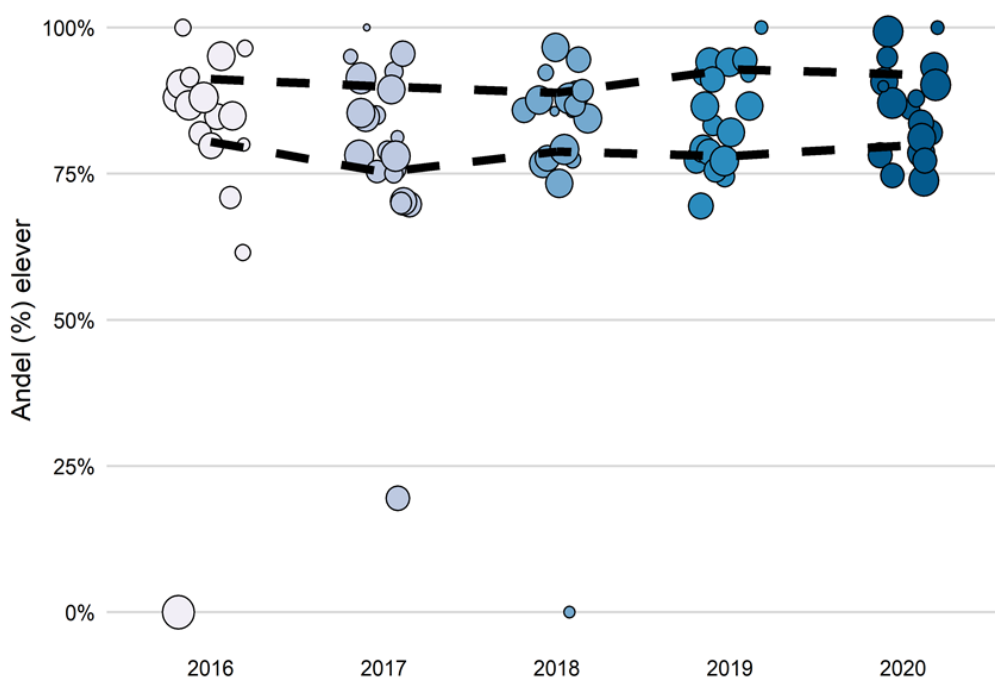
Gymnasiebehörighet

Diagram 8: Andel elever behöriga till yrkesprogram: Åk 9, kommunal skola 2016–2020. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Diagram 9: Andel elever behöriga till yrkesprogram per skola: Åk 9, kommunal skola 2016–2020. Varje bubbla motsvarar en skola, storleken på bubblan beror på antal elever, de streckade linjerna är första och tredje kvartilen.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Analys

Gymnasiebehörigheten har en svagt uppåtgående trend över i princip hela linjen. Några skolor har höjt sina resultat över snitt medan några halkar efter och även om de sistnämnda också höjt sina egna resultat så har de inte gjort det i samma takt som övriga. Skillnaderna i resultat mellan skolorna finns alltså kvar även om trenden att skillnaderna mellan skolornas resultat i åk 9 minskar. Skolorna är på väg mot likvärdiga resultat men har en bit kvar för att nå målet att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning.

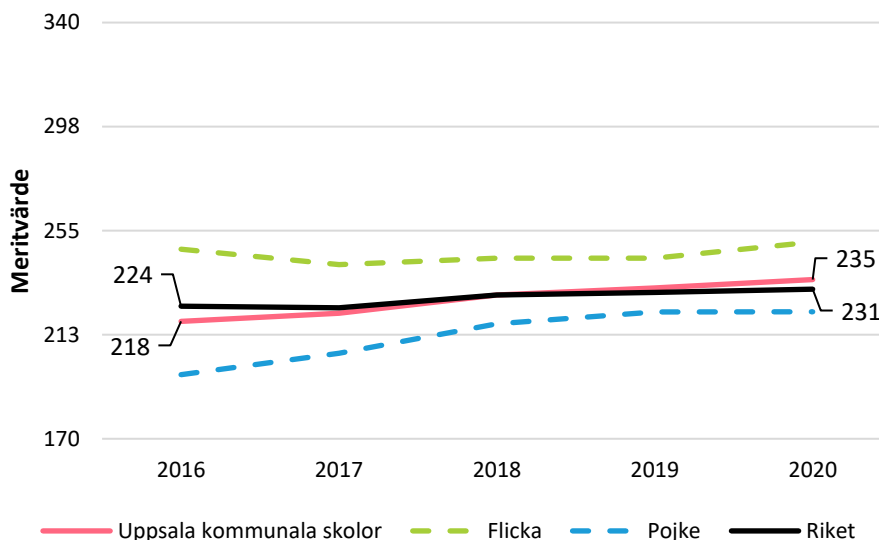
Våren 2020 var 85,5 procent av de elever som lämnade grundskolans årskurs 9 behöriga till gymnasieskolan. I samband med att indexvärden gällande strukturersättning tas fram av SCB levereras också en prognos för det tänkta resultatet för årskurs 9. Det kan sägas motsvara ett SALSA-värde för Uppsala med fokus på prognosticerad andel elever som når gymnasiebehörighet efter avslutad grundskola. Värdena behöver tolkas med försiktighet, bland annat för att de tas fram för den elevgrupp som finns i verksamheten 15 september. I vissa skolor sker en relativt stor omsättning av elever och det finns också skolor med ett litet elevantal där varje elevs resultat kommer att få stor betydelse för totalen. Trots detta är det värdefullt att se i vilken utsträckning det prognosticerade resultatet levererats. På övergripande nivå kan man konstatera att prognosen för Uppsala 2020 sade att 88 procent av eleverna skulle uppnå gymnasiebehörighet medan slutresultatet landade på 85,5 procent. Ser man till enskilda skolor finns det skillnader där skolor både presterat över det förväntade och där slutresultatet hamnade under förväntningarna, något som tas upp i de ordinarie uppföljningsdialogerna med berörda enheter.

Avseende enskilda ämnen finns en positiv trend över tid där förbättrade resultat i matematik och engelska kan ses. Resultatet i SVA behöver fortsatt förbättras.

Vid en jämförelse mellan elevgrupper är andelen nyanlända intressant att ta med som faktor. Elever som varit kort tid i Sverige har svårare förutsättningar att klara målen. 2020 utgjorde andelen nyanlända i årskurs 9 6,6 procent och av dem nådde 32,5 procent gymnasiebehörighet, en förbättring jämfört med 2019 (26,1%). I elevgruppen ej nyanlända så var 89,3 procent av eleverna behöriga. (88,7 procent 2019). Även om utvecklingen jämfört med förra året är positiv behövs fortsatta insatser riktade till nyanlända för att höja andelen elever behöriga till gymnasieskolan.

Meritvärde 17 ämnen

Diagram 10: Meritvärde 17 ämnen: Åk 9, kommunal skola 2016–2020. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Analys

Meritvärdet ligger i snitt tämligen still, dock har en mindre ökning skett, framförallt hos elever med lägre meritvärde. Bland ämnen med generellt lägre meritmedelbetyg finns framförallt NO-ämnen, matematik och SVA. I skolornas verksamhetsplaner kan utläsas att bedömningskulturen kan skilja sig åt mellan och inom skolor och på flera skolor krävs insatser i matematik och NO.

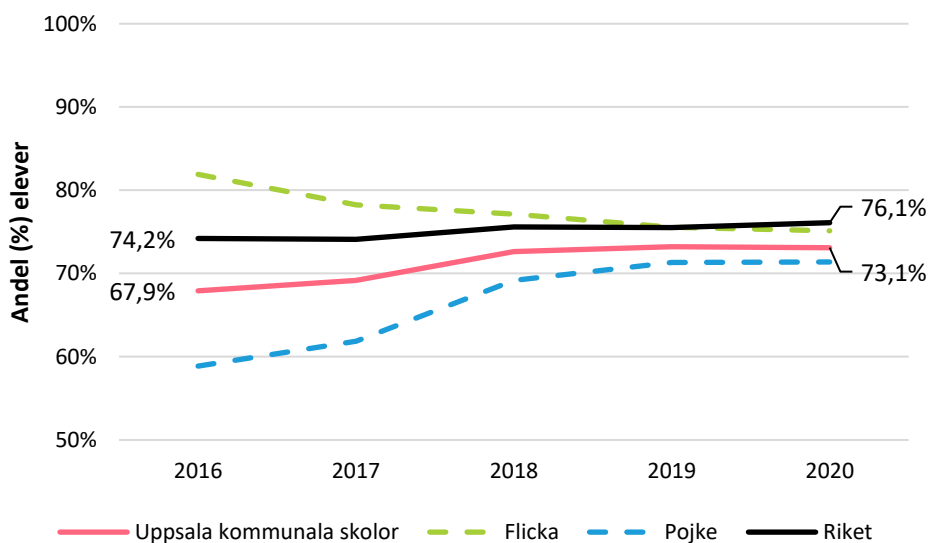
Meritvärdet kan också ses som en spegling av hur studiemotivationen ser ut för eleverna. Enkätresultatet visar på ett svagt resultat för högstadielärover på indikatorn ”skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer”. Överlag ger 75 procent av eleverna ett positivt svar medan eleverna i våra rena högstadieskolor svarar så lågt som 51–64 procent positivt. Skolor på landsbygden uttrycker att det finns en antipluggkultur (Ärentunaskolan 52%) men även skolor inne i Uppsala som Tunabergsskolan (51%) anger att det finns en uttalad pluggkultur och resultaten där är lika låga vilket gör att en sådan slutsats inte kan dras. Ett annat resultat i enkäten som är värt att lyfta fram är det som vi vet har betydelse för att elever skall nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det handlar om eleverna vet vad som krävs för att nå kunskapskraven i de olika ämnena. Även här kan konstateras att många av våra högstadieskolor ligger lägre i enkäterna. Att skapa delaktighet i sitt eget lärande hos eleverna och tydligare konkretisera kunskapskraven för eleverna behöver fortsatt förbättras i många klassrum för att meritmedelvärdet ska öka.

Av de skolor som ökat mest kan vi hitta vi exempelvis hitta Gottsundaskolan och Västra Stenhagenskolan. Kännetecknande för skolor där meritvärdet ökat är att man under en längre tid hållit i olika satsningar inom följande områden:

- Arbete för ökad studiero.
- Särskild satsning på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt har haft en central betydelse.

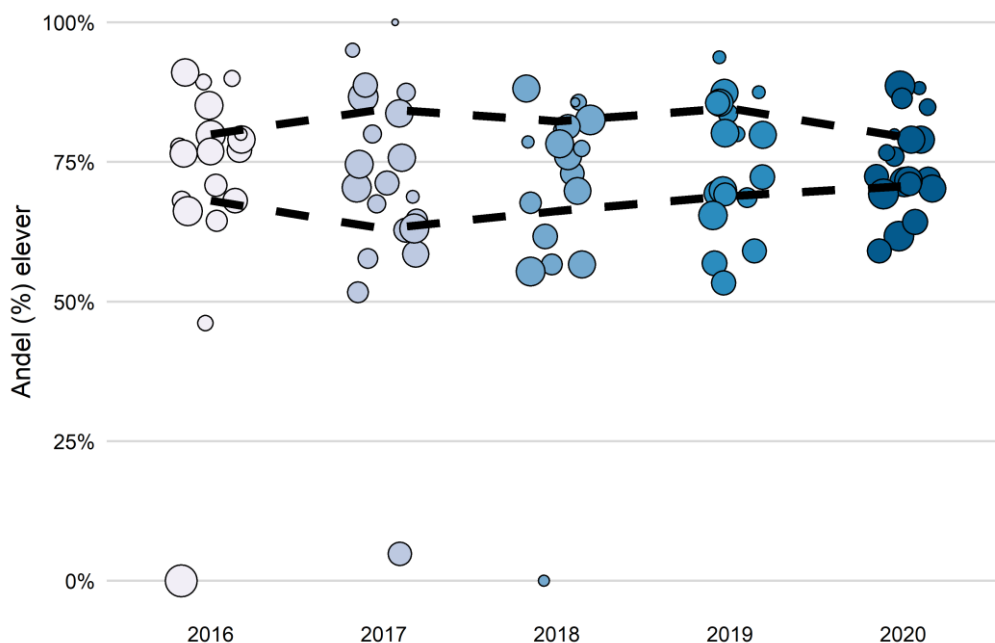
Godkända alla ämnen

Diagram 11: Andel elever med minst E i alla ämnen: Åk 9, kommunal skola 2016–2020. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Diagram 12: Andel elever med minst E i alla ämnen, fördelat per skola: Åk 9, kommunal skola 2016–2020

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Analys

Generellt gäller att flickor i Uppsala över tid lyckas bättre än jämförbara kommuner och att pojkar generellt och över tid lyckas sämre. Skillnaderna mellan pojkar och flickor tenderar senaste tiden inte att vare sig öka eller minska, men var långt större 2016.

Liksom gymnasiebehörigheten har skolorna närmast sig varandra och man kan säga att likvärdigheten ökat. Det är positivt att se hur skolor som ligger under snittet har en positiv utveckling så att lägstanivån höjts. Det problematiska i det här fallet är dock att de bästa skolorna faktiskt sänkt sitt resultat något över tid. Den ökade likvärdigheten har således skett på bekostnad av en entydigt positiv resultatutveckling.

Vid en närmare titt på enskilda ämnen så konstateras att matematik och NO ofta har lägre betygsnitt än övriga ämnen på skolorna. Här kan noteras att enskilda lärares syn på bedömning i dessa ämnen kan få stor genomslagskraft på såväl andel godkända totalt som meritmedelvärde. Det handlar också om att många elever fortfarande uppfattar matematiken som ett ämne där man tidigt misslyckats och inte tror sig om att kunna nå målen.

Idrott och hälsa är också ett ämne med något fler som inte når godkänd nivå, ofta är förklaringen simning. Närvaro i ämnet kan på vissa skolor få stor effekt på måluppfyllelsen. Att vara ombytt kan ibland vara en tröskel för att få närvaro.

Engelska är ett ämne som har haft ganska god måluppfyllelse men som rektorerna nu flaggar allt oftare är ett bekymmer. I en och samma grupp kan det finnas ett spann från nybörjarspråk till "native speakers" vilket är en utmaning för lärarna som måste jobba för en differentierad undervisning i klassrummet. Ett fortsatt identifierat utvecklingsområde är att arbeta mer med att förankra och konkretisera kunskapskraven i åk 6 redan i årskurs 4 för att undervisningen ska sikta mot ökad måluppfyllelse.

I de praktiskt estetiska ämnena är måluppfyllelsen relativt god även om stora variationer mellan skolor och olika år förekommer. Här uttrycker några skolor svårighet att rekrytera lärare i framför allt musik och slöjd vilket kan få betydelse vid betygsättning.

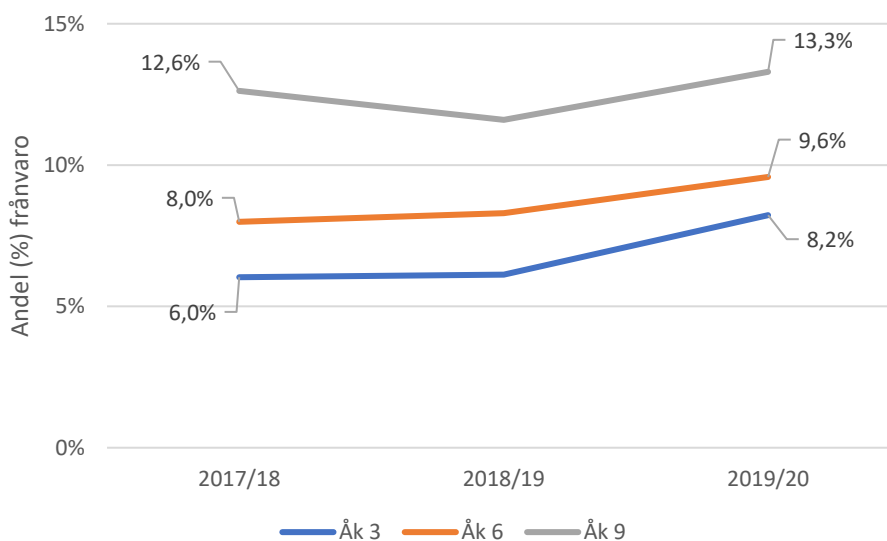
Att förändra synen på undervisning, bedömning samt hur eleverna får vara delaktiga i sitt eget lärande liksom att få visa sina kunskaper på mer än ett sätt har visat sig ha god effekt på skolorna

Sammanfattningsvis kan konstateras att alla ämnen har mer eller mindre haft en positiv utveckling vad det gäller meritmedelvärdet under den senaste 4-årsperioden. De 3 ämnen som har de högsta meritmedelvärdena är modersmål (16,7), slöjd (15,0) samt svenska (14,7). De 3 ämnen som har lägst meritmedelvärde är SVA (7,7), fysik (12,5) samt matematik (12,6). Störst positiv utveckling har SVA och modersmål haft.

Det enda ämnet som haft en negativ utveckling under perioden är moderna språk och här kan man konstatera att andelen elever som läser moderna språk är låg, även om trenden är att andelen ökar (från 59,9 procent 2016 till 69,6 procent 2020). För de elever som inte läser moderna språk ges i allmänhet stöd i svenska eller engelska. En försiktig gissning är att det finns en grupp elever för vilka ämnet blir något av ett "fritt val" även om det ingår i elevens timplan. Att läsa moderna språk med godkänt betyg ger en extra bonus vid ansökan till gymnasieskolan men det är kanske inte där eleverna lägger sin mesta energi då bortfallet i moderna språk ökar i åk 9. Här kan också en taktik hos eleverna spela roll då de som inte har betyg i moderna språk i åk 9 kan börja om med nybörjarnivå på gymnasiet och på så sätt få högre betyg där.

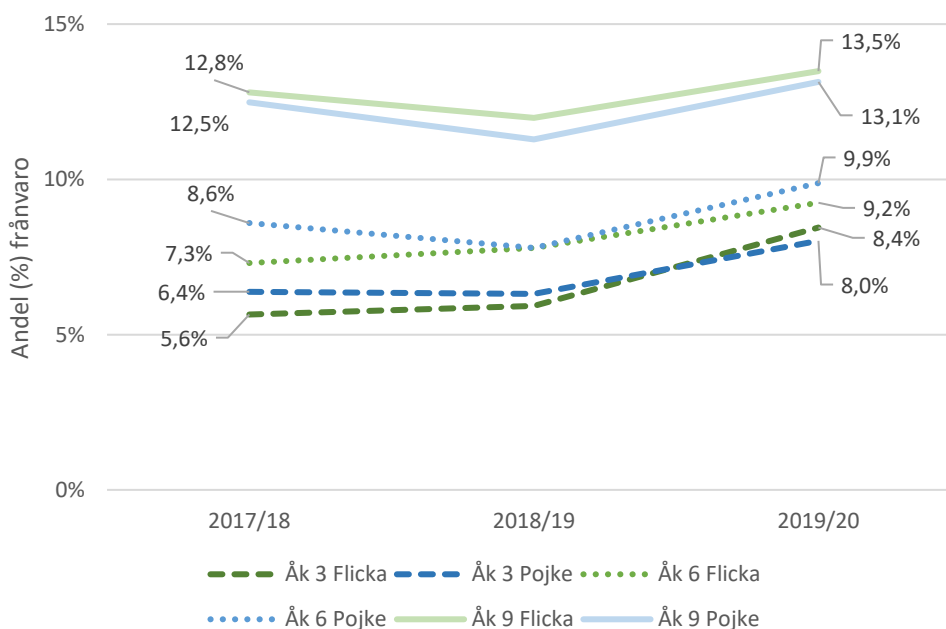
Frånvaro åk 3, 6 och 9

Diagram 13: Frånvaro elever läsårsvis: årskurs 3, 6 och 9, kommunala skolor Uppsala läsår 2016/17–2019/20.

Källa: Uppsala kommun, frånvarostatistik

Diagram 14: Frånvaro elever läsårsvis, könsuppdelad: årskurs 3, 6 och 9, kommunala skolor Uppsala läsår 2016/17–2019/20..

Källa: Uppsala kommun, frånvarostatistik

Analys

Frånvaron bland Uppsalas elever har en uppåtgående trend i såväl årskurs 3, 6 och 9 – detta gäller båda könen. Elever i de lägre årskurserna har en lägre frånvaro. Andelen elever som varit frånvarande har ökat och den troliga förklaringen är de nationella riktlinjerna från Folkhälsomyndigheten om krav att stanna hemma vid minsta symtom på snuva, hosta och infektion. Statistiken för frånvaro är ett genomsnitt för

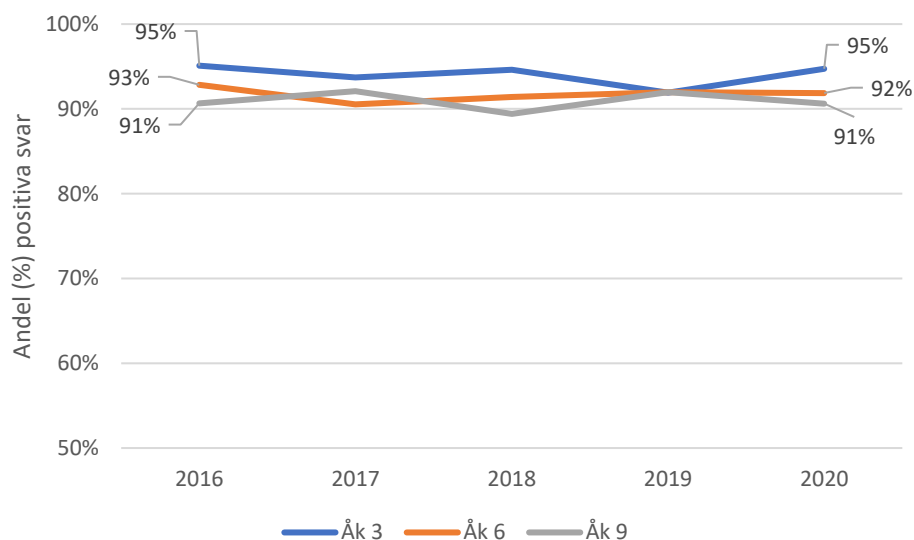

läsåret. Vid granskning av inrapporterade frånvaro bland enskilda skolor kan vi se att skolor med hög strukturersättning har haft större andel frånvaro bland elever under Covid19

Elever med störst frånvaro är de med så kallad problematisk skolfrånvaro. Under året kan det konstateras att det arbetet har utvecklats i rätt riktning med hjälp av insatsen med skolkoordinatorer som är ett stöd för skolorna i arbetet med problematisk skolfrånvaro. Insatsens effekt måste dock även fortsättningsvis utvärderas för att säkerställa ett gott resursanvändande. Under året har insatsen förstärkts och också förändrats till att bli mer operativ. I skolornas analyser av orsaker till problematisk skolfrånvaro lyfts särskilt psykisk ohälsa. Elevgruppen med diagnos inom autismspektrumstörning är exempel på en grupp elever som riskerar problematisk skolfrånvaro.

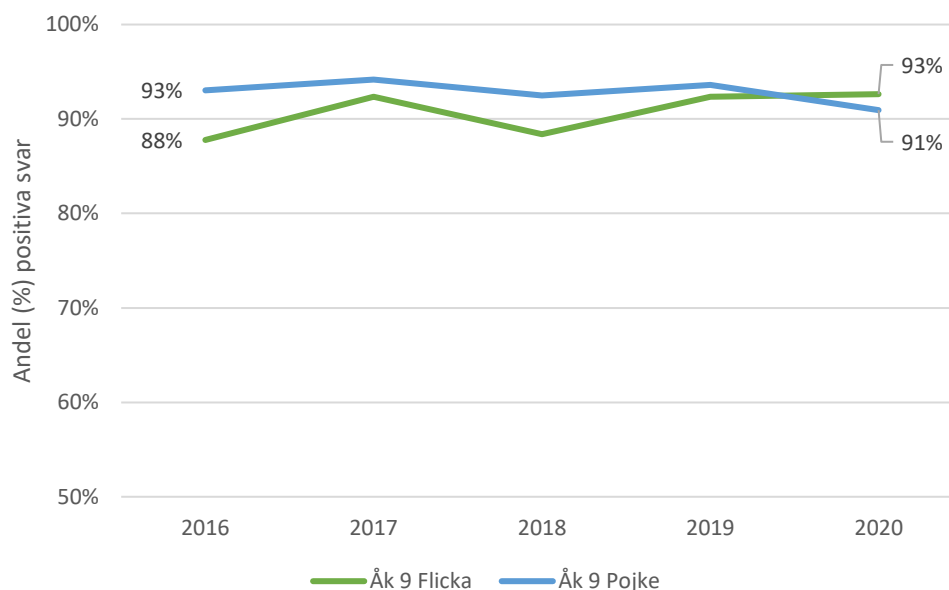
Trygghet

Diagram 15: Jag känner mig trygg i skolan: Andel positiva svar, årskurs 3, 6 och 9, kommunala skolor Uppsala, 2016–2020.

Källa: Uppsala kommun, elevenkät

Diagram 16: Jag känner mig trygg i skolan, könsuppdelat: Andel positiva svar, åk 9, kommunala skolor Uppsala, 2016–2020.

Källa: Uppsala kommun, elevenkät

Analys

Elever rapporterar högre grad av trygghet i åk 3 och lägre grad i takt med stigande ålder. Elevers upplevelse av trygghet i skolan har varit relativt stabilt under senaste femårsperioden. Medelvärde och medianen för elevers upplevda trygghet i grundskolan under läsåret 19/20 var 92,7 procent. Flickor har över tid rapporterat en lägre grad av upplevd trygghet jämfört med pojkar, så såg det ut även detta läsår, flickor 92,4 procent och pojkar 92,9 procent. En del av statsbidraget likvärdig skola har under året fördelats på ett sådant sätt att det har varit möjligt att öka personaltätheten i skolans yngre åldrar. Detta bidrar till en hög grad av trygghet bland yngre elever då tät vuxennärvaro under hela skoldagen är en viktig faktor för det trygghetsskapande arbetet.

Skolor med hög upplevd trygghet är till exempel Länna skola (100%), Skyttorps skola (100%) och Uppsävjaskolan (97,9%). Gemensamt är att alla skolor har de yngre årskurserna (f-3), Uppsävja har även årskurs 4 och 5.

Skolor där elever rapporterat upplevd trygghet i lägre grad är till exempel von Bahrs skola (84,8%) samt Gränbyskolan (86,2%). Von Bahr och Gränbyskolan är större skolor med högt strukturstöd. Samtliga dessa skolor har uppmärksammat detta och har en plan för att stärka tryggheten på skolan. I Gränbyområdet finns en omfattande satsning med bland annat ökad vuxennärvaro på skolan, ungdomsjouren som besöker skolan 2–3 dagar i veckan och ett intensifierat samarbete med socialtjänsten. I uppföljning med eleverna under våren bekräftas att de insatser som gjorts har ökat tryggheten på skolan. Strategin och aktiviteterna finns beskrivna i "Handlingsplan för Gränby" och "Kvarngärdet för ökad trygghet". I Gottsundaområdet pågår liknade satsningar utifrån framtagna handlingsplaner. Skolorna i Gottsunda har fått ta del av aktiviteten att ha närvarande socialtjänst i skolan. Uppföljning av insatsen pågår men beskrivs av rektorer och elevhälsa som positiv. Von Bahrs skola hamnar lite i skymundan trots att förutsättningar där liknar Gränbyskolans. Att skapa stabilitet är viktigt på dessa skolor vad det gäller såväl personal som elevunderlag men också att få

bort anonymiteten genom att det finns vuxna som agerar och skapar relation till eleverna.

Ett relativt stort antal skolor deltar i *Inkluderande Beteendestöd I Skolan* (IBIS). Många av de skolor som deltar beskriver i sina verksamhetsplaner att detta har bidragit till att medarbetare på skolan har kunnat enas om gemensamma förhållningssätt vilket förstärkt trygghetsarbetet. Arbetet med IBIS behöver fortsättningsvis utvärderas.

Generellt sett dras slutsatsen att nätverket SSPF (skola socialtjänst, polis, fritid) bidrar till den upplevda tryggheten på alla högstadieskolor. Arbetet i SSPF bidrar till att skapa trygghet på våra skolor genom samverkan med andra myndigheter på individnivå men även i förbyggande insatser på områdesnivå.

Många skolor beskriver i sina verksamhetsplaner att satsningar på ledarskap i klassrummet har betydelse för elevernas upplevelse av trygghet.

Analys – effekter av insatser

I denna del av rapporten sammanfattas några av de övergripande insatsernas effekter.

Insats – tillgänglig lärmiljö

Grundskolan och grundsärskolans fysiska, sociala och pedagogiska lärmiljö ska organiseras så den görs tillgänglig för varje elev vilket innebär att alla elever ska få tillgång till och möjlighet att ta del av lärande och gemenskap i hela lärmiljön så långt det är möjligt. För skolorna innebär det att de inom denna insats identifierar och undanröjer hinder samt genom aktiva åtgärder utvecklar och förbättrar lärmiljön – fysiskt, socialt och pedagogiskt.

Aktiviteter

- Kompetensutvecklingsinsats med uppdragsutbildning med SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten)
- Verksamhetsutvecklare och specialpedagog har fungerat som utvecklingsstöd för skolor som vill komma vidare inom tillgänglig lärmiljö.

Effekter

Utbildningen och värderingsverktyget genom SPSM ger ett bra stöd i förändringsarbetet visar utvärdering av insatsen. Verktyget hjälper till att se helheten vid analys av tillgänglighet i verksamheten. En effekt av arbetet kan troligtvis kopplas till de förbättrade resultaten i årskurs 9 som vi kan se även om det är mycket svårt att dra en sådan slutsats. Under de senaste åren har antalet ansökningar till resursenheter minskat vilket genom en analys av skolornas verksamhetsplaner och verksamhetsbesök kan kopplas till insatser inom tillgängligt lärande.

Insats – IBIS - Inkluderande Beteendestöd I Skolan

IBIS är en modell att tillsammans som skolenhet systematiskt, ihålligt, datadrivet och evidensbaserat stärka tryggheten, arbetsron och rutinerna på skolorna, med fokus på ett proaktivt arbete och förväntade beteenden. Modellen bygger på att skolorna

får kontinuerlig utbildning och handledning av utbildade instruktörer, både i teorier och genom praktiskt arbete. 16 kommunala skolor deltar i IBIS.

Aktiviteter

- Under år 2020 har en skola tillkommit i IBIS

Effekter

Utifrån utvärderingarna från i våras kan vi utläsa att 88 procent av personalen på IBIS-skolorna upplever att de haft nytta av IBIS i arbetet med eleverna. De områden som tagits upp som riskfaktorer och som man konkret har arbetat med har givit positiv effekt, till exempel raster, matsalsmiljö, korridorer och kapprum. Många av de skolor som deltar beskriver i sina verksamhetsplaner att detta har bidragit till att medarbetare på skolan har kunnat enas om gemensamma förhållningssätt vilket förstärkt trygghetsarbetet. Deltagande skolor kan också konstatera att samarbetet mellan skola och fritidshem har stärkts och att samsynen i förhållningsätt har ökat.

Insats – Skolkoordinatorer

Koordinatorerna ger stöd till elever, familjer och skolor oberoende av huvudman.

Aktiviteter

UBF har tillsammans med SCF och OMF sedan 2018 drivit samverkansprojektet ”koordinatorer för ökad skolnärvaro”. Inför 2020 beslutade de tre nämnderna gemensamt att koordinatorerna särskilt skulle prioritera dessa fyra områden:

- Koordinatorerna ska utgöra ett mer operativt stöd till skolformerna
- Pojkar är överrepresentativa bland inkomna elevärenden. Det behöver säkerställas att flickor ges likvärdig tillgång till stöd för att återgå till skolan vid långvarig frånvaro.
- Koordinatorerna även fortsättningsvis ska ha en samordnande roll mellan elev, familj, skola och andra aktörer.
- Alla skolor ska ges god kännedom om det stöd som kan ges inom rollen för projektet.

Effekt

- Under läsåret 2019/20 har koordinatorerna erbjudit fler operativa insatser bland annat att följa elever till skolan, operativa insatser är tidskrävande och kräver att det finns en relation till eleven, den nära relationen är bättre om den finns på skolan.
- Fler skolor har skickat in ärenden på flickor under föregående läsår, vilket tyder på att informationen till rektorer har haft effekt på beställningarna
- Koordinatorerna har under året haft många ärenden där samverkan skett mellan olika förvaltningar och externa aktörer.
- Varje skolområde/skolform har tilldelats en namngiven koordinator som kan vara behjälplig i stöd och frågor.
- Efter avslutad insats har cirka 30 procent av eleverna återgått till studier med en fungerande plan för ökad skolnärvaro.

Koordinatorerna har prioriterat uppdrag från skolor inom Gottsundaområdet. Det har endast inkommit fem beställningar från dessa skolor

(Gottsundaskolan/Valsätraskolan/Musiklådans skola) under perioden 2019/2020. Dessa uppdrag har i huvudsak *inte* haft en koppling till social problematik eller ”klassiskt skol”, beteendeproblematik utan precis som övriga uppdrag varit kopplade till en komplex problematisk skolfrånvaro. Orsaken till det låga inflödet av beställningar kan behöva diskuteras då sannolikt behoven insats är betydligt större i området. I en majoritet av de uppdrag som koordinatörerna varit aktiva i har eleverna haft en betydande skolfrånvaro, dvs mer än 50 procent.

Insats – bedömning för lärande

Bedömning för lärande, BFL, handlar om den undervisnings- och lärandeprocess som grundas i forskning om formativ bedömning. Nedan finns exempel på aktiviteter beskrivna kopplade till målet bedömning för lärande.

Aktiviteter

- Lärarnätverk – kollegialt lärande
- Workshops och instruktioner kring formativ/summativ bedömning genom digitala verktyg
- Insatser på skolenheter kopplat till lokala behov inom bedömning för lärande

Effekter

En ökad medvetenhet kring att använda digitala verktyg för att främja den formativa processen. Lärarnätverken upplevs av lärare som ett kvalitativt stöd för att pröva nya didaktiska metoder. Aktiviteterna kan inte ses ha effekt på den likvärdiga betygsättningen i mellanstadiet där analysen visar att det är ett utvecklingsområde.

Insats – Statsbidrag för likvärdig skola

I planen för rekviseringen av statsbidraget för likvärdig skola år 2020 så var målsättningen att få fler elever behöriga till gymnasiet, öka meritvärdet för årskurs 9, öka tryggheten för eleverna och minska personalomsättningen.

Aktiviteter

- IBIS se ovan
- Tillgängliga lärmiljöer Se ovan
- Utökad elevhälsa
- Skolbibliotek som en pedagogisk resurs
- Ökad personaltäthet
- Digitalisering

Effekter

Utifrån de resultat som grundskolan sett de senaste åren i kombination med de analyser som rektorerna gör i sina verksamhetsplaner så kan slutsatsen dras att de satsningar som gjorts inom statsbidraget för likvärdig skola har gett positiv effekt för en del av det som skulle uppnås genom satsningarna. Exempelvis har gymnasiebehörigheten och meritvärdet i årskurs 9 ökat. Däremot kan konstateras att personalomsättningen kvarstår på vissa enheter och att elevhälsoarbetet inte har gett önskat resultat i form av ökad trygghet i den omfattning som förväntat. Utifrån de

effekter vi sett behöver grundskolan inför kommande år fördela om pengarna som genereras i statsbidraget för att uppnå större effekt. Exempelvis måste trenden vad gäller de sjunkande resultaten i årskurs 6 uppmärksammas inför kommande fördelning av statsbidraget liksom de skolor som visar en negativ trend.

Behov av nya/fortsatta insatser 2021

I denna del av rapporten sammanfattas några av de övergripande insatsernas effekter.

Insats 1: Utvalda skolor för riktade insatser

I denna del av rapporten identifieras skolor med behov av riktade insatser. Syftet med att analysera vilka enskilda skolor som har en negativ trend utifrån resultat är att ge förutsättningar för en fördjupad analys av vilka åtgärder som behöver vidtas på dessa enheter. Urval av specifika skolor som har behov av åtgärder för förbättrad kvalitet har identifierats baserat på resultat från tre delområden:

1. Skolans förutsättningar
  - Andel föräldrar med eftergymnasial utbildning
  - Andel personal med legitimation
2. Indikatorer
  - Enkätfråga ”Jag känner mig trygg i skolan”
  - Elevernas närvaro
  - Bedömningar av kunskapsresultat i Unikum åk 1–9
3. Skolans resultat
  - Åk 3: Klarat samtliga delprov i nationella provet
  - Åk 6: Minst betyget E i Ma, SV och Eng
  - Åk 9: Andel elever med gymnasiebehörighet till yrkesprogram

Varje delområde ger ett genomsnittligt resultat för de senaste tre åren som sedan förs ihop till ett sammanvägt resultat. I ett första steg undersöktes vilka skolor som förekommer i i tredjedelen med lägst resultat utifrån från två grupperingar. Ena grupperingen innehåller alla skolor som har högstadier och den andra gruppen alla övriga skolor. Detta urval diskuterades i grundskolans ledning och områdeschefer delgav sin bild av enheternas nuläge med utgångspunkt i den kännedom de har om skolornas nuläge utifrån sin dialog och uppföljningar med rektorer. Genom detta fångas även skolor som har utmaningar men inte syns i de hårda indikatorerna upp i urvalet. Detta skapar en bra bild för grundskolans ledning vilka insatser som pågår på varje skola och vilka skolor som behöver prioriteras. Till slut valdes åtta skolor ut. Rektorer på dessa skolor kommer få stöd att göra en fördjupad analys i syfte att tillsammans identifiera vilka insatser som behöver genomföras och hur förvaltningen kan ge stöd i dessa. Nedan redovisas vilka skolor som är aktuella i fördjupad analys. Övriga skolor följs upp i dialog med sin områdeschef.

Tabell 2: Utvalda skolor för riktade insatser: Skolor, årskursfördelning och resultatindikatorer

Skola	Årskurser	Åk 3: Klarat samtliga delprov NP (2019)	Åk 6: Minst E i EN, MA, SV (2020)	Åk 9: Yrkesbehörighet (2020)
Liljeforskskolan	F-5	27%		
Växthusets skola	F-5	28%		
Skyttorps skola	F-5	36%		
Treklängens skola	F-5	38%		
Gottsundaskolan	6-9		59%	87%
Gränbyskolan	6-9		64%	74%
Von Bahrs skola	F-9	48%	75%	77%
Västra Stenhagenskolan	F-9	78%	81%	75%
Snitt Uppsala kommun		65%	82 %	87 %

På dessa skolor kommer efter fördjupad analys insatser kunna genomföras och finansieras inom ramen statsbidraget likvärdig skola. Planerna för respektive skola kommer sträcka sig över 2-3 år för att ge viss långsiktighet i planeringen.

Insats 2: Stärka det systematiska kvalitetsarbetet

- För att säkra att de insatser vi planerar på alla nivåer i den kommunala grundskolan så långt som möjligt ska ge största effekt så behöver det systematiska kvalitetsarbetet ses över och stärkas.
- Skolor med riktade insatser gör en djupare analys inför fortsatta aktiviteter.
- Översyn planeras av vilka data som presenteras på olika nivåer och på vilket sätt.
- Insatser för att stärka ledarskapet i det systematiska kvalitetsarbetet genomförs. Bland annat planeras fokusdagar för ökad likvärdighet med skolors ledningsgrupper.
- Resultatuppföljning i form av prognoser och resultatdialoger på enhetsnivå
- Strategigrupper för skolläringar kopplat till enheter för riktade insatser.

Insats 3: Säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn

I analyser lyfts nyanlända och flerspråkiga elevers bakgrund fram som en viktig faktor till att dessa elever inte klarar målen. Slutsatsen är kompetensen inom området måste höjas.

Grundskolan har tillsammans med Skolverket tagit fram en åtgärdsplan för riktade insatser för nyanlända och flerspråkiga elevers lärande som sträcker sig från 2020 till

2022. I framtagandet av åtgärdsplanen togs ett nuläge fram som pekade ut ett antal områden som behöver utvecklas. Dessa områden är:

- Skapa bättre förutsättningar för studiehandledning
- Utveckla språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt
- Utveckla undervisningen i svenska som andraspråk
- Kompetensutvecklingsinsatser för alla rektorer inom grundskolan inom området.
- Utvecklingsinsatserna inom området måste bli en del av skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Insats 4: Kompetensförsörjning - generellt och på utvalda skolor för riktade insatser

Det finns ett samband mellan en skolas resultat och hur kompetensförsörjningen fungerar på enheten. Det gäller både skollärans såväl som den pedagogiska personalens kompetensförsörjning. För att säkra såväl stabila bemanningsstrukturer på enheterna som att få rätt kompetens till rätt enhet planeras och genomförs insatser. Inför kommande år planeras följande insatser:

- Rekrytera och behålla skollära genom att fortsätta arbetet med att förbättra deras arbetssituation.
- Arbeta vidare med att utveckla de kollegiala nätverken både för lärare och rektorer för att förbättra det kollegiala lärandet och öka samverkan mellan skolor.
- Fortsätta med rekryteringsutbildning för framtida skollära.
- Arbeta för att främja att de bästa lärarna arbetar med de mest behövande eleverna och de skolor som har utmaningar. Utvecklingslärare med särskilt likvärdighetsuppdrag införs och kopplas till nätverk för kollegialt lärande.
- Se över möjligheten till utökat rekryteringsstöd för rektor
- Skapa en funktionell organisation för att möta utbyggnad, rektorers arbetsbelastning och kompetensförsörjningsutmaning. Förstärkt HR-stöd på de skolor som valts ut för riktade insatser införs.

Insats 5: Tillgängligt lärande

Tillgängligt lärande handlar om att grundskolan och grundsärskolans fysiska, sociala och pedagogiska lärmiljö ska organiseras så den görs tillgänglig för varje elev vilket innebär att alla elever ska få tillgång till och möjlighet att ta del av lärande och gemenskap i hela lärmiljön så långt det är möjligt. Utifrån årets analys behöver aktiviteterna generellt riktas mer mot mellanstadiet då trenden är sjunkande resultat i årskurs 6. Följande större aktiviteter planeras:

- Processutbildning för ökad tillgängligt lärande med fokus pedagogisk organisation och social miljö har påbörjats höstterminen 2020 och fortsätter till 2022.
- Fortsätta lärarnätverk som behandlar tillgängligt lärande fortsätts att organiseras.
- Vinnovaprojektet EdTest fortsätter enligt plan hela läsåret 2020/21, samt en bit in på hösten 2021. Lärare erbjuds vara med och utveckla en testbädd för

digitala läromedel och lärverktyg, vilket ska ge skolor bättre kompetens att värdera och välja bland dessa.

- Självvärderingen gällande skolors fysiska lärmiljö som genomfördes höstterminen 2020 samt satsningen på NPF-anpassad lärmiljö följs upp. Stöd till skolor för att skapa en större likvärdighet i tillgänglig lärmiljö.
- Fortsatt utbildning via SPSMs uppdragsutbildning.
- Ge stöd till skolorna i analys av verksamhet med avseende på tillgänglighet och att genomföra förbättringsåtgärder.

Insats 6: Fördelning av statsbidraget för likvärdig skola

I analysen hur effekten har hittills varit hur vi fördelat pengarna i likvärdig skola kan konstateras att personalomsättningen kvarstår på vissa enheter och att elevhälsoarbetet inte har gett önskat resultat i form av ökad trygghet i den omfattning som förväntat. Exempelvis måste också trenden vad gäller de sjunkande resultaten i årskurs 6 uppmärksammas inför kommande fördelning av statsbidraget, liksom de skolor som visar en negativ trend. En annan viktig faktor för att uppnå ökad effekt av framtida insatser är att det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas. Utifrån dessa analyser behöver grundskolan inför kommande år fördela pengarna inom dessa insatser.

- Utvecklingsinsatser av det systematiska kvalitetsarbetet behöver genomföras i hela avdelningen. Se insats 2 ovan.
- Resurser kopplade till arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet behöver stärkas. Se insats 2 ovan.
- Skolor som är utvalda skolor för riktade insatser behöver skapa handlingsplaner som sträcker sig längre än ett år utifrån en fördjupad analys och därigenom kunna tilldelas pengar inom ramen för statsbidraget. Se insats 1 ovan.
- Insatser kopplat till kompetensförsörjning – generellt och på utvecklingsskolor. Se insats 4 ovan.
- Insatser och resurser tillförs för att höja kvaliteten i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet samt säkra tidiga insatser genomförs.
- Insatser kopplat till nyanländas lärande.

Bilaga

Socioekonomiskt index (SI) Skolverket

Källa: Skolverket, underlag för statsbidrag för likvärdig skola

Skola	Läsår 17/18	Läsår 18/19	Läsår 19/20
Almtunaskolan	85,0	101,0	108,0
Almunge skola	70,0	72,0	89,0
Bergaskolan	46,0	43,0	50,0
Björklinge skola	60,0	50,0	53,0
Björkvallsskolan	71,0	77,0	86,0
Bälinge skola	42,0	42,0	46,0
Börje skola	37,0	38,0	39,0
Danmarks skola	33,0	34,0	33,0
Domarringens skola	47,0	50,0	60,0
Ekuddenskolan	55,0	68,0	114,0
Eriksbergsskolan	47,0	63,0	90,0
Eriksskolan	44,0	44,0	45,0
Flogtaskolan	80,0	90,0	90,0
Fredrika Bremerskolan	90,0	90,0	99,0
Funbo skola	35,0	45,0	54,0
Gamla Uppsala skola	59,0	65,0	65,0
Gottsundaskolan	154,0	168,0	171,0
Gränbyskolan	209,0	198,0	200,0
Gåvsta skola	58,0	58,0	64,0
Hågaladsskolan	93,0	103,0	100,0
Johannesbäcksskolan	152,0	142,0	129,0
Jumkils skola	55,0	73,0	85,0
Järlåsa skola	69,0	65,0	71,0
Knutby skola	70,0	65,0	83,0
Kvarngärdesskolan	143,0	137,0	125,0
Liljeforssskolan	269,0	246,0	237,0
Lindbackens skola	32,0	32,0	36,0
Länna skola	60,0	60,0	64,0
Malmaskolan	38,0	34,0	38,0
Nannaskolan	96,0	111,0	109,0
Nåntunaskolan	28,0	32,0	37,0
Palmbladsskolan	110,0	115,0	109,0
Pluggparadiset	46,0	45,0	51,0
Ramsta skola	45,0	51,0	46,0
Rosendalsskolan Polack	142,0	142,0	139,0
Skuttunge skola	67,0	71,0	71,0
Skyttorps skola	83,0	85,0	75,0
Stavby skola	56,0	62,0	62,0
Stordammens skola	112,0	122,0	124,0
Storvretaskolan	54,0	66,0	69,0

Sunnerstaskolan	50,0	53,0	55,0
Sverkerskolan	49,0	60,0	82,0
Tiundaskolan	56,0	66,0	64,0
Treklängens skola	257,0	306,0	295,0
Tuna skola	75,0	72,0	72,0
Tunabergsskolan	60,0	47,0	49,0
Uppsävjaskolan	44,0	44,0	48,0
Vaksalaskolan	76,0	81,0	77,0
Valsätraskolan	98,0	111,0	115,0
Vattholmaskolan	38,0	36,0	34,0
von Bahrs skola	173,0	190,0	196,0
Vänge skola	45,0	50,0	52,0
Västra Stenhagenskolan	140,0	149,0	151,0
Växthusets skola	174,0	180,0	171,0
Ångelstaskolan	47,0	54,0	54,0
Årstaskolan	68,0	91,0	104,0
Ärentunaskolan	84,0	83,0	80,0
Östra Stenhagenskolan	141,0	143,0	149,0

Legitimerade lärare

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, andel (%)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

	2015	2016	2017	2018	2019
Uppsala	70,8%	76,7%	77,9%	77,3%	76,2%
1:a kvartil	67,9%	68,2%		73,8%	71,6%
3:e kvartil	79,8%	82,4%		85,5%	86,4%
Riket	73,7%	72,6%	72,4%	71,5%	71,2%
Almtunaskolan	71,3%	76,0%		77,7%	74,1%
Almunge skola	60,9%	61,0%		61,7%	64,3%
Bergaskolan	77,0%	88,0%		86,1%	90,2%
Björklinge skola		0,0%		88,0%	86,4%
Björkvallsskolan	54,2%	68,2%		72,7%	68,6%
Bälinge skola	61,0%	67,3%		62,9%	62,4%
Börje skola	72,6%	90,8%		85,8%	88,8%
Danmarks skola	94,7%	66,1%		78,3%	87,1%
Domarringens skola	94,9%	92,0%		90,1%	85,0%
Ekuddenskolan	77,8%	80,7%		78,1%	80,4%
Eriksbergsskolan	77,8%	71,3%		81,8%	83,2%
Eriksskolan		81,1%		77,5%	76,0%
Flogtaskolan	85,5%	91,3%		76,3%	79,8%
Fredrika Bremerskolan	77,1%	73,8%		80,4%	93,8%
Funbo skola	62,7%	66,0%		73,2%	78,8%
Gamla Uppsala skola	66,1%	77,8%		81,5%	73,5%
Gottсандaskolan	68,6%	68,8%		69,4%	64,3%
Gränbyskolan	71,7%	68,4%		63,9%	61,4%
Gävsta skola	67,0%	69,9%		82,3%	83,7%
Hågalasskolan	77,9%	77,2%		78,8%	85,8%
Johannesbäcksskolan	79,8%	84,5%		85,5%	86,3%
Jumkils skola	74,7%	52,0%		65,0%	43,5%
Järlåsa skola	84,3%	63,4%		85,2%	86,8%
Knutby skola	78,3%	82,4%		72,2%	63,7%
Kvarngärdesskolan	46,3%				
Liljeforsskolan	72,1%	68,0%		62,8%	65,8%
Lindbackens skola		86,9%		85,3%	88,1%
Länna skola		74,5%		86,0%	94,6%
Malmaskolan	85,9%	93,8%		83,8%	85,4%
Nannaskolan	76,1%	82,3%		89,3%	81,3%
Nåntunaskolan	71,9%	77,5%		85,4%	78,0%
Palmladsskolan		66,7%		79,2%	81,0%
Pluggparadiset	76,8%	79,7%		80,2%	77,6%
Ramsta skola	79,9%	81,3%		85,8%	75,7%
Rosendalsskolan Polack	0,0%	0,0%		98,0%	90,0%
Skuttunge skola	79,3%	74,1%		73,8%	92,4%
Skyttorps skola	83,3%	73,2%		84,5%	71,6%

Stavby skola	89,7%	72,0%	86,1%	87,1%
Stordammens skola	66,0%	87,4%	78,8%	71,7%
Storvretaskolan	71,8%	75,0%	76,8%	77,6%
Sunnerstaskolan	67,9%	88,1%	85,0%	94,5%
Sverkerskolan		81,7%	76,3%	71,3%
Tiundaskolan		85,0%	88,6%	78,7%
Treklangens skola	62,4%	63,3%	59,3%	70,6%
Tuna skola	79,4%	78,1%	83,3%	78,7%
Tunabergsskolan	79,6%	81,0%	79,8%	89,1%
Uppsävjaskolan	82,0%	84,0%	76,3%	81,8%
Vaksalaskolan	76,5%	79,4%	78,4%	81,1%
Valsätraskolan	73,1%	72,7%	69,9%	71,6%
Vattholmaskolan	72,7%	68,5%	86,0%	86,8%
von Bahrs skola		62,8%	63,0%	60,5%
Vänge skola	87,6%	91,8%	94,7%	80,5%
Västra Stenhagenskolan	51,8%	63,5%	72,7%	75,8%
Växthusets skola	55,8%	65,3%	63,9%	71,6%
Ångelstaskolan	81,8%	88,7%	89,5%	88,2%
Årstaskolan	82,9%	95,3%	88,7%	84,0%
Ärentunaskolan	68,0%	80,5%	80,8%	76,4%
Östra Stenhagenskolan	69,8%	78,0%	76,2%	70,9%

Personaltätet

Elever/lärare (årsarbetare) i grundskola åk 1–9, antal

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

	2015	2016	2017	2018	2019
Uppsala	13,4	12,9	13,1	13,3	13,5
1:a kvartil	13,4	13,1	13,1	13,4	13,7
3:e kvartil	16,2	16,4	16,1	16,6	17,5
Riket	12,1	11,8	11,9	11,9	12,0
Almtunaskolan	15,0	14,3	18,1	16,6	15,7
Almunge skola	18,7	16,4	14,6	12,9	14,5
Bergaskolan	15,7	14,5	16,1	17,0	17,4
Björklinge skola				13,6	13,9
Björkvallsskolan	13,4	13,1	13,8	15,4	14,2
Bälinge skola	16,0	18,1	17,2	16,0	14,7
Börje skola	14,0	15,4	12,4	13,5	12,8
Danmarks skola	16,6	14,7	14,9	15,4	13,7
Domarringens skola	17,1	16,6	17,6	19,6	17,5
Ekuddensskolan	18,5	16,9	13,7	16,9	18,2
Eriksbergsskolan	11,4	12,6	15,6	13,7	13,0
Eriksskolan	20,3	17,8	18,6	21,9	22,8
Flogstaskolan	13,7	14,2	15,6	16,7	19,1
Fredrika Bremerskolan	14,9	14,1	13,4	16,8	16,8
Funbo skola	15,4	14,7	15,3	14,8	15,2
Gamla Uppsala skola	18,2	16,8	16,3	16,3	16,7
Gottsundaskolan	10,7	9,8	10,1	10,6	10,2
Gränbyskolan	13,6	11,8	13,9	12,9	11,9
Gåvsta skola	14,7	13,9	15,0	14,5	15,8
Hågaladsskolan	17,2	17,3	17,1	17,7	16,3
Johannesbäcksskolan	14,7	16,6	15,0	16,2	15,0
Jumkils skola	12,4	10,8	14,2	14,9	10,6
Järlåsa skola	12,1	12,5	11,0	14,2	18,4
Knutby skola	14,9	14,3	13,1	13,9	13,8
Kvarngärdesskolan	12,3	11,8	13,5	15,6	15,9
Liljeforsskolan	13,4	11,5	10,2	11,3	11,3
Lindbackens skola		20,1	16,6	27,6	20,7
Länna skola	13,3	13,2	14,6	13,5	15,3
Malmaskolan	17,2	17,6	16,9	17,0	19,1
Nannaskolan	16,1	13,1	14,3	15,4	13,8
Nåntunaskolan	15,8	15,0	14,0	13,5	11,9
Palmladsskolan		14,7	14,5	13,9	16,9
Pluggparadiset	14,7	15,4	13,9	14,6	17,8
Ramsta skola	14,4	13,9	15,7	15,6	17,5
Rosendalsskolan Polack				44,6	23,0
Skuttunge skola	10,2	10,7	10,2	11,4	14,0
Skyttorps skola	13,3	13,7	11,0	12,9	11,9
Stavby skola	14,0	13,7	12,9	16,3	13,7

Stordammens skola	12,7	15,7	14,1	17,5	16,3
Storvretaskolan	15,6	16,4	15,5	15,1	18,5
Sunnerstaskolan	17,4	15,9	17,8	17,6	18,3
Sverkaskolan	17,1	16,3	17,9	16,4	16,4
Tiundaskolan		20,8	19,1	16,4	14,2
Treklängens skola	11,7	11,5	11,7	12,5	18,3
Tuna skola	11,7	13,4	12,5	12,1	11,1
Tunabergsskolan	14,2	13,4	12,5	15,0	16,3
Uppsävjaskolan	15,7	17,3	16,0	17,7	18,3
Vaksalaskolan	14,6	17,0	16,1	13,3	14,3
Valsätraskolan	13,3	12,8	13,0	13,2	12,2
Vattholmaskolan	20,2	13,5	15,3	14,6	14,3
von Bahrs skola		13,0	12,4	11,2	11,7
Vänge skola	14,9	15,5	16,8	15,2	18,0
Västra Stenhagenskolan	14,4	12,7	12,3	13,3	12,7
Växthusets skola	13,9	12,2	13,2	11,8	12,9
Ångelstaskolan	20,4	16,1	16,9	17,6	16,2
Årstaskolan	18,7	17,4	15,5	15,3	14,4
Ärentunaskolan	13,0	13,1	13,2	13,3	14,3
Östra Stenhagenskolan	13,4	13,3	12,7	12,8	12,8

Åk 6 E alla ämnen

Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), andel (%)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala skolor	80,3%	78,5%	76,1%	71,1%	69,8%
Flicka	81,4%	80,1%	79,5%	72,9%	73,8%
Pojke	79,3%	77,1%	73,0%	69,5%	66,1%
1:a kvartil	70,0%	73,9%	70,8%	64,2%	62,6%
3:e kvartil	94,1%	93,0%	87,7%	87,5%	83,7%
Riket	79,2%	77,7%	77,1%	73,9%	
Almtunaskolan	95,5%	94,9%	80,6%	74,2%	70,2%
Almunge skola	91,2%	92,5%	86,8%	64,2%	67,9%
Bergaskolan	96,3%	83,0%	87,7%	98,0%	70,0%
Björkvallsskolan	78,0%	73,9%	78,7%	55,7%	83,8%
Börje skola	100,0%	100,0%	100,0%	93,8%	95,5%
Gottsundaskolan	65,7%	82,9%	53,2%	59,6%	51,1%
Gränbyskolan	39,2%	38,6%	49,5%	35,6%	47,8%
Gävsta skola	89,8%	77,1%	93,0%	87,5%	86,8%
Hågadalsskolan	92,7%	95,5%	83,7%	85,7%	91,0%
Johannesbäcksskolan	93,3%	85,7%	77,8%	70,0%	67,4%
Järlåsa skola	75,0%	92,3%	83,3%	88,9%	57,1%
Knutby skola	100,0%	93,3%	100,0%	100,0%	86,7%
Kvarngårdsskolan	55,9%	56,3%	90,0%	56,5%	73,3%
Malmaskolan	97,1%	93,0%	78,9%	89,8%	83,3%
Nannaskolan	88,8%	65,8%	77,2%	72,8%	70,0%
Palmbladsskolan		72,5%	70,8%	65,9%	72,6%
Ramsta skola	70,8%	76,0%	86,4%	90,0%	72,2%
Stavby skola	0,0%	93,8%	100,0%	85,0%	100,0%
Stordammens skola	64,6%	78,7%	69,3%	81,3%	74,0%
Sverkerskolan				56,9%	64,3%
Tiundaskolan	82,3%	81,5%	85,0%	83,1%	84,8%
Tuna skola	100,0%	100,0%	100,0%	75,0%	75,0%
Tunabergsskolan	83,6%	96,6%	86,7%	83,3%	72,5%
Vaksalaskolan	82,1%	82,8%	44,8%	83,3%	62,1%
Valsätraskolan	83,1%	76,4%	76,7%	62,7%	59,2%
von Bahrs skola	55,3%	49,3%	65,5%	37,9%	41,5%
Vänge skola	94,9%	85,2%	93,0%	91,3%	88,6%
Västra Stenhagenskolan	53,3%	68,0%	48,4%		69,2%
Åkerlänna skola	100,0%				
Ångelstaskolan	69,2%				
Årstaskolan	89,3%				
Ärentunaskolan	79,8%	79,2%	74,4%	77,9%	59,4%
Östra Stenhagenskolan	75,0%	67,6%	67,5%	80,0%	50,0%

Åk 9 gymnasiebehörighet

Andel (%) elever åk 9, behöriga till gymnasieskola (yrkesprogram)

Källa: Skolverket samt Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala skolor	77,1%	78,5%	84,6%	84,2%	85,5%
Flicka	90,0%	84,7%	86,0%	85,1%	87,1%
Pojke	68,8%	73,6%	83,6%	83,4%	84,2%
1:a kvartil	80,5%	75,3%	78,8%	78,0%	79,8%
3:e kvartil	91,2%	89,9%	88,8%	92,9%	92,0%
Riket	83,1%	82,5%	84,4%	84,3%	85,6%
Almunge skola	94,4%	85,0%	88,7%	83,3%	86,0%
Björkvallsskolan	81,9%	69,8%	85,9%	77,3%	82,0%
Eriksbergsskolan	79,8%	75,9%	88,7%	86,6%	90,8%
Förberedelseenheten	0,0%	19,5%	0,0%		
Gottundaskolan	84,8%	70,3%	76,7%	79,3%	87,1%
Gränbyskolan	89,6%	78,2%	73,3%	69,5%	73,8%
Gävsta skola	96,4%	92,5%	92,3%	91,8%	87,9%
Kvarngärdesskolan	100,0%	95,0%	96,4%	92,0%	100,0%
Nannaskolan	88,0%	84,7%	87,6%	82,1%	78,5%
Palmladsskolan		75,4%	77,7%	78,7%	83,7%
Stavby skola		81,3%	85,7%	93,8%	100,0%
Stordammens skola	61,5%	75,0%	77,4%	74,5%	78,2%
Tiundaskolan	90,3%	89,4%	96,6%	94,1%	93,3%
Tuna skola	80,0%	100,0%	85,7%	100,0%	90,0%
Tunabergsskolan	86,7%	91,3%	87,9%	94,1%	99,3%
Vaksalaskolan	95,1%	95,5%	94,5%	94,4%	94,9%
Valsätraskolan	84,9%	85,4%	84,5%	86,5%	81,1%
von Bahrs skola	91,5%	78,8%	86,7%	91,1%	77,3%
Västra Stenhagenskolan	71,0%	70,0%	89,2%	75,6%	74,7%
Ärentunaskolan	88,0%	78,0%	79,1%	77,2%	90,2%

Åk 9 meritvärde

Meritvärde 17 ämnen, elever åk 9

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada samt Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala skolor	218	221	229	232	235
Flicka	247	241	244	244	250
Pojke	196	205	217	222	222
1:a kvartil	212	208	214	221	226
3:e kvartil	241	243	243	249	248
Riket	224	224	229	230	231
Almunge skola	228	240	247	238	237
Björkvallsskolan	205	207	223	191	207
Eriksbergsskolan	219	219	242	245	243
Förberedelseenheten	28	94	15		
Gottundaskolan	223	203	218	219	244
Gränbyskolan	212	210	214	212	220
Gävsta skola	255	245	229	234	233
Kvarngärdesskolan	272	302	284	265	281
Nannaskolan	232	229	239	231	226
Palmladsskolan		203	201	220	216
Stavby skola		230	258	252	268
Stordammens skola	169	221	214	221	232
Tiundaskolan	234	255	255	254	252
Tuna skola	248	290	234	283	234
Tunabergsskolan	238	242	239	254	255
Vaksalaskolan	259	263	249	246	260
Valsätraskolan	243	242	240	246	241
von Bahrs skola	225	211	210	226	214
Västra Stenhagenskolan	188	201	215	225	230
Ärentunaskolan	212	208	204	210	226

Åk 9 E alla ämnen

Andel (%) elever med minst E i alla ämnen, åk 9

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen, Kolada samt Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala skolor	67,9%	69,2%	72,6%	73,2%	73,1%
Flicka	81,9%	78,2%	77,1%	75,6%	75,1%
Pojke	58,9%	61,9%	69,2%	71,3%	71,4%
1:a kvartil	68,1%	63,0%	66,2%	68,9%	70,7%
3:e kvartil	80,0%	84,5%	82,3%	84,6%	79,5%
Riket	74,2%	74,1%	75,6%	75,5%	76,1%
Almunge skola	77,8%	80,0%	82,3%	72,2%	76,0%
Björkvallsskolan	70,8%	62,8%	72,9%	59,1%	71,9%
Eriksbergsskolan	68,1%	71,3%	82,5%	79,8%	79,0%
Förberedelseenheten	0,0%	4,9%	0,0%		
Gottsundaskolan	77,2%	58,6%	69,8%	69,4%	71,4%
Gränbyskolan	79,9%	70,4%	56,7%	56,8%	61,7%
Gävsta skola	89,3%	87,5%	80,8%	83,7%	84,8%
Kvarngårdsskolan	90,0%	95,0%	85,7%	80,0%	76,7%
Nannaskolan	76,9%	75,8%	76,0%	69,9%	70,2%
Palmladsskolan		64,6%	61,7%	72,3%	64,3%
Stavby skola		68,8%	85,7%	87,5%	88,2%
Stordammens skola	46,2%	67,5%	77,4%	68,6%	72,4%
Tiundaskolan	79,0%	83,7%	88,1%	87,4%	79,0%
Tuna skola	80,0%	100,0%	78,6%	93,8%	80,0%
Tunabergsskolan	85,2%	86,7%	82,6%	85,6%	88,7%
Vaksalaskolan	91,1%	88,8%	81,3%	85,6%	86,4%
Valsätraskolan	76,5%	74,6%	78,3%	80,2%	71,7%
von Bahrs skola	68,1%	57,7%	56,7%	53,3%	59,1%
Västra Stenhagenskolan	64,5%	51,7%	67,7%	69,2%	71,1%
Ärentunaskolan	66,2%	63,1%	55,4%	65,4%	69,3%

Frånvaro

Total frånvaro per läsår och skola

Källa: Uppsala kommun, system för frånvarorapportering

Total frånvaro	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Uppsala kommunala skolor	7,5%	7,7%	7,9%	7,6%	9,8%
Flicka	7,4%	7,6%	7,8%	7,4%	9,7%
Pojke	7,5%	7,7%	8,0%	7,8%	10,0%
Almtunaskolan	6,2%	6,4%	7,5%	7,0%	8,6%
Almunge skola	9,0%	8,4%	9,2%	9,1%	10,7%
Bergaskolan	7,1%	6,4%	7,5%	6,9%	8,9%
Björklinge skola	7,3%	7,6%	7,1%	7,1%	9,0%
Björkvallsskolan	8,5%	10,6%	11,2%	11,5%	11,9%
Bälinge skola	5,5%	5,6%	6,2%	6,6%	7,9%
Börje skola	5,7%	6,6%	6,2%	6,5%	6,8%
Danmarks skola	7,5%	5,9%	7,0%	6,5%	7,6%
Domarringens skola	6,8%	6,7%	7,0%	6,8%	8,5%
Ekuddenskolan			6,6%	6,7%	9,6%
Eriksbergsskolan	8,5%	8,8%	9,2%	8,8%	10,5%
Eriksskolan	7,1%	7,0%	6,9%	6,7%	8,9%
Flogtaskolan	5,6%	6,0%	6,4%	5,9%	8,2%
Fredrika Bremerskolan	8,1%	7,4%	7,2%	6,7%	9,3%
Funbo skola	7,2%	7,8%	7,8%	6,3%	7,5%
Förberedelseenheten	6,6%	14,4%	17,0%		
Gamla Uppsala skola	6,1%	6,4%	6,5%	6,1%	7,3%
Gottsundaskolan	8,8%	10,3%	9,6%	11,0%	12,2%
Gränbyskolan	9,8%	9,6%	10,7%	11,0%	13,7%
Gävsta skola	6,8%	6,7%	7,3%	7,4%	10,0%
Hågadalsskolan	6,7%	6,5%	6,9%	6,1%	8,3%
Johannesbäcksskolan	6,9%	8,3%	8,5%	8,4%	10,2%
Jumkils skola	7,9%	8,9%	7,7%	8,6%	8,5%
Järlåsa skola	7,4%	8,1%	7,7%	7,5%	8,7%
Knutby skola	6,8%	7,3%	6,9%	7,2%	9,8%
Kvarngärdesskolan	6,6%	6,8%	7,7%	7,4%	10,7%
Liljeforsskolan	7,2%	7,4%	7,6%	7,1%	11,9%
Lindbackens skola		8,5%	6,6%	6,2%	8,7%
Lindskolan	4,3%	12,6%	7,0%	8,6%	
Länna skola	6,8%	5,8%	6,4%	4,5%	7,2%
Malmaskolan	5,8%	5,9%	6,0%	5,5%	7,5%
Nannaskolan	10,4%	10,9%	11,3%	11,1%	11,2%
Nåntunaskolan	5,8%	5,6%	5,7%	5,4%	6,6%
Palmbladsskolan		10,8%	10,1%	10,7%	12,2%
Pluggparadiset	8,1%	7,1%	7,2%	6,1%	8,0%
Ramsta skola	6,4%	6,5%	6,9%	7,0%	9,3%
Resursenhet Eksätra	21,8%	17,1%	27,3%	23,7%	26,6%
Resursenhet Oxel	23,1%	6,5%	15,8%	22,8%	17,5%
Resursenhet Pil	9,2%	7,7%	7,6%	9,3%	18,0%

Resursenhet Stacken	4,0%	7,0%	7,7%	9,9%	2,7%
Resursenhet Tall	12,3%	20,7%	14,4%	17,9%	18,9%
Resursenhet Vide	10,5%	11,6%	9,9%	11,7%	20,2%
Rosendalsskolan - Polack			1,4%	3,7%	10,4%
Skuttunge skola	7,1%	7,6%	7,5%	7,2%	8,6%
Skyttorps skola	8,7%	6,7%	8,2%	8,0%	8,5%
Stavby skola	6,9%	8,0%	8,5%	8,8%	11,1%
Stordammens skola	8,4%	7,9%	7,9%	8,4%	10,5%
Storvretaskolan	7,3%	6,6%	6,6%	6,2%	8,5%
Sunnerstaskolan	6,0%	5,7%	6,0%	5,8%	7,9%
Sverkerskolan	6,6%	6,8%	6,9%	7,0%	9,2%
Tiundaskolan	8,8%	8,6%	9,5%	8,9%	11,5%
Treklängens skola				5,4%	9,4%
Tuna skola	7,0%	6,5%	6,6%	6,6%	9,2%
Tunabergsskolan	8,5%	9,1%	9,3%	8,1%	10,5%
Uppsävjaskolan	6,4%	6,1%	6,1%	5,6%	7,6%
Vaksalaskolan	7,2%	7,5%	7,8%	8,0%	9,6%
Valsätraskolan	8,1%	8,1%	8,6%	7,9%	10,4%
Vattholmaskolan	7,3%	6,7%	6,1%	6,2%	7,4%
Von Bahrs skola	8,5%	9,2%	9,1%	8,1%	13,0%
Vänge skola	6,2%	6,2%	6,7%	5,9%	7,6%
Västra Stenhagenskolan	7,3%	7,6%	8,1%	7,3%	11,1%
Växthusets skola	7,4%	7,7%	6,4%	6,3%	9,7%
Åkerlänna skola	6,6%				
Ångelstaskolan	6,8%	6,8%	7,0%	6,7%	8,7%
Årstaskolan	7,8%	6,6%	6,3%	6,6%	8,5%
Ärentunaskolan	9,4%	10,0%	9,7%	9,4%	11,3%
Östra Stenhagenskolan	6,4%	5,5%	6,9%	6,4%	9,7%

Trygghet

Andel (%) positiva svar: Jag känner mig trygg i skolan

Källa: Uppsala kommun, elevenkät samtliga skolor och årskurser

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala skolor	92,9%	92,6%	91,5%	91,9%	92,3%
Flicka	92,4%	92,8%	91,6%	92,1%	92,4%
Pojke	93,4%	93,5%	92,4%	92,6%	92,9%
Almtunaskolan	90,8%	95,4%	92,4%	94,4%	95,0%
Almunge skola	93,8%	92,1%	92,6%	90,1%	92,8%
Bergaskolan	94,5%	94,3%	97,1%	94,7%	93,6%
Björklinge skola	90,8%	93,2%	87,7%	86,9%	90,4%
Björkvallsskolan	92,8%	90,9%	91,5%	97,5%	92,7%
Bälinge skola	90,4%	92,1%	92,5%	92,4%	91,6%
Börje skola	96,4%	93,7%	97,9%	92,2%	96,7%
Danmarks skola	95,9%	96,1%	98,4%	98,5%	95,2%
Domarringens skola	96,2%	95,4%	93,2%	90,6%	94,3%
Ekuddenskolan	90,9%	82,4%	89,9%	85,3%	93,6%
Eriksbergsskolan	88,5%	96,3%	93,5%	94,9%	91,2%
Eriksskolan	94,7%	96,9%	99,1%	97,0%	96,1%
Flogtaskolan	92,2%	95,0%	92,1%	87,7%	91,7%
Fredrika Bremerskolan	93,7%	88,8%	94,5%	88,9%	86,9%
Funbo skola	96,7%	96,9%	98,7%	97,1%	97,2%
Gamla Uppsala skola	97,4%	96,3%	96,0%	94,4%	96,4%
Gottсандaskolan	88,8%	85,1%	82,9%	88,6%	89,0%
Gränbyskolan	84,2%	88,3%	89,7%	88,9%	86,2%
Gåvsta skola	90,1%	90,9%	92,7%	86,5%	90,4%
Hågaladsskolan	94,2%	97,1%	96,8%	95,3%	96,3%
Johannesbäcksskolan	90,5%	95,8%	90,9%	89,5%	96,3%
Jumkils skola	90,9%	88,6%	92,3%	93,5%	88,7%
Järlåsa skola	94,6%	92,9%	85,7%	79,8%	80,0%
Knutby skola	90,7%	87,9%	92,0%	94,5%	94,6%
Kvarngärdesskolan	90,9%	89,8%	89,7%	88,8%	91,5%
Liljeforskskolan	91,8%	82,4%	85,0%	91,8%	89,8%
Lindbackens skola		96,2%	95,5%	80,9%	96,4%
Länna skola	100,0%	96,2%	100,0%	100,0%	100,0%
Malmaskolan	96,0%	95,2%	96,1%	93,8%	92,6%
Nannaskolan	89,5%	91,8%	88,9%	89,6%	91,4%
Nåntunaskolan	96,5%	98,6%	96,4%	97,8%	94,6%
Palmladsskolan		89,6%	85,7%	93,1%	92,7%
Pluggparadiset	92,9%	93,0%	95,1%	96,9%	97,3%
Ramsta skola	97,1%	94,3%	89,5%	93,3%	93,7%
Rosendalsskolan Polack				89,7%	90,9%
Skuttunge skola	94,7%	98,8%	93,4%	98,9%	96,3%
Skyttorps skola	100,0%	95,4%	90,8%	92,6%	100,0%
Stavby skola	91,5%	93,2%	88,8%	94,7%	88,5%
Stordammens skola	96,1%	91,8%	92,0%	91,4%	90,1%

Storvretaskolan	89,6%	90,6%	91,7%	92,6%	90,8%
Sunnerstaskolan	96,3%	96,2%	90,5%	94,9%	95,4%
Sverkerskolan	91,4%	96,9%	96,6%	96,9%	92,8%
Tiundaskolan	89,9%	92,2%	92,0%	87,9%	88,3%
Treklångens skola	93,3%	84,4%	75,6%	82,1%	85,1%
Tuna skola	92,1%	92,0%	93,5%	89,4%	92,8%
Tunabergsskolan	92,2%	91,8%	91,1%	92,4%	91,5%
Uppsävjaskolan	98,1%	98,2%	92,2%	95,7%	97,9%
Vaksalaskolan	95,0%	92,1%	88,2%	90,8%	91,6%
Valsätraskolan	94,0%	94,5%	93,1%	94,2%	94,2%
Vattholma skola	91,4%	97,6%	97,1%	91,5%	97,0%
von Bahrs skola	92,7%	90,1%	89,3%	91,1%	84,8%
Vänge skola	96,0%	94,8%	91,6%	92,7%	90,9%
Västra Stenhagenskolan	93,3%	88,0%	89,4%	89,8%	90,7%
Växthusets skola	92,4%	92,7%	94,2%	91,3%	97,7%
Åkerlänna skola	100,0%				
Ångelstaskolan	98,4%	95,1%	96,6%	97,1%	95,2%
Årsta Högstadiet	85,3%				
Årstaskolan	95,6%	94,0%	90,3%	90,5%	92,7%
Ärentunaskolan	91,0%	86,5%	81,1%	88,7%	89,3%
Östra Stenhagenskolan	92,2%	91,2%	96,0%	92,4%	96,2%

Utbildningsförvaltningen

Rapport

Datum:

2020-11-09

Diarienummer:

UBN-2020-07991

Handläggare:

Christina Stenhammar

Barbara Kowalska

Kvalitetsrapport Grundsärskola läsåret 2019/20

Innehåll

Innehåll.....	2
Sammanfattning	4
Inledning	4
Grundfakta.....	5
Ledning och elevhälsa	5
Personal.....	5
Centrala tjänster.....	5
Elevunderlaget.....	6
Verksamhetsutveckling läsåret 19/20.....	6
Rättssäker och likvärdig bedömning.....	6
Kompetensökning kring skolformens styrdokument.....	7
Förberedelse inför reviderade kursplaner 2021.....	7
Kvalitetssäkring av fritidshemmet	7
Forskningsanknytning	7
Inkluderande lärmiljöer	8
Tillgängliga lärmiljöer	8
Digitalisering	8
Hälsogruppen och central elevhälsoplan.....	9
Ny krisplan.....	9
Information på webb	9
Effektiv organisation som arbetar för högre måluppfyllelse	9
En effektiv personalorganisation.....	9
Ledning och ledningsresurser med fokus på likvärdighet.....	10
Effektivisering av fritidshemmet.....	10
Lokaler	10
Strategier för att möta kompetensförsörjningsbehovet.....	10
Kompetensinventering och kompetenshöjning.....	10
Rekrytering och strategisk fördelning av skolformens förstelärare	11
Stolthet att arbeta inom grundsärskolan	11
Samarbete med andra aktörer	11
Centrala satsningar.....	11
Placeringsrutiner	11
Analys av läsårets verksamhetsutveckling	12
Resultat	12
Elevresultat grundsärskola ämnen.....	12
Elevresultat grundsärskola ämnesområden	15
Sammanfattande resultatanalys	19
Frånvaro.....	19

Analys frånvaro	20
Elevenkät grundsärskola	20
Analys elevenkät.....	20
Analys – effekter av insatser	21
Behov av fortsatta och nya insatser	21
Behov av fortsatt verksamhetsutveckling	22
Fortsatt utvecklingsarbete inom rektorsgruppen och tillsammans med områdeschef	22
Uppdatering av den gemensamma verksamhetsplanen	22
Fortsatta anpassningar till den ökande elevgruppen, lokaler och ledning	22
Fortsatt utveckling av förstelärarnas uppdrag	22
Fortsatt forskningsanknytning	23
Fortsatt utveckling av en effektiv organisation och resursanvändning.....	23
Avskaffande av ”taxivärd”	23
Utredning av en ny intern resursfördelningsmodell	23
Fortsatt kompetensutveckling av personal	23
Ökad tillgång till studie- och yrkesvägledare	23
Fortsatt anpassning av systemen.....	24
Fortsatt satsning på tillgängliga lärmiljöer.....	24
Fortsatt samverkan med andra aktörer.....	24
Behov av fortsatt utveckling mot förbättrade elevresultat	24
Ökad tillgång till statistik över elevernas resultat	24
Ökad analysering av elevernas resultat	24
Ökad differentiering av undervisningen	24
Bedömning för lärande och en likvärdig bedömning	25
Utmana elever som når mer än godkänt.....	25
Förtydliga progressionen för elever som läser ämnesområden	25
Litteracitet och satsning på svenska och SVA samt ämnesområdet kommunikation	25
Ämnet idrott och delmålet simning	25
Frånvaro	25
Gemensam handlingsplan för elevers delaktighet.....	26
Utveckling och anpassning av elevenkäter	26
Bilagor	27
Bilaga 1 Elevresultat grundsärskola ämnen	27
Bilaga 2 Elevresultat grundsärskola ämnesområden.....	28

Sammanfattning

Grundsärskolans främsta mål är att elever ska utvecklas mot skolans kunskapsmål och nå en progression i sin kunskapsutveckling, på samma sätt som i grundskolan. Grundsärskolans resultat visar att en stor majoritet av elever som läser mot utbildningsvägen ämnen når godkänt eller mer än godkänt resultat. Betyg kan erhållas om eleven önskar det för elever som läser ämnen. Elever som läser ämnesområden får endast skriftliga omdömen. Samtliga elever inom utbildningsvägen ämnesområden har under läsåret 2019/20 uppnått en positiv progression i sin kunskapsutveckling. Det finns inga resultat från elevenkäten att rapportera, då den inte genomfördes under läsåret. Elevfrånvaron har under vårterminen varit högre än normalt, detta kan förklaras med coronapandemin.

Grundsärskolans stora satsningar under läsåret 2019/2020 har bland annat handlat om en ökad koppling mot skolformens styrdokument. Grundsärskolans samtliga ledningsgrupper har kompletterats med verksamhetsutvecklare, förstelärare, arbetslagsledare, fritidshemsansvarig samt elevassistentansvarig. I riktning mot en ökad likvärdighet har skolformen under läsåret utökats med funktionen koordinator. Koordinators uppdrag har handlat om övergångar såväl mellan stadier som vidare till gymnasieskola och en framtida sysselsättning. Likvärdighet finns även som en viktig faktor i lokalplaneringen. I riktning mot likvärdighet har grundsärskolornas namn också setts över och kopplats bort från den skola de är samlokaliserade med. Exempelvis hette verksamheten tidigare Eriksbergskolans grundsärskola och efter namnbytet heter verksamheten Eriksberg grundsärskola. Grundsärskolan har även fått en egen webbplats.

Grundsärskolans fyra stora utvecklingsområden i skolan och på fritidshemmet under läsåret 2019/20 har varit rättssäker och likvärdig bedömning, inkluderande lärmiljöer, strategier för att möta kompetensförsörjningsbehovet och en effektiv organisation som arbetar för högre måluppfyllelse.

Några av de utvecklingsområden som har identifierats för grundsärskolan är fortsatt utveckling av försteläraryppdraget och anpassningar till den ökande elevgruppen avseende lokaler och ledning (verksamhetsutveckling), ökad differentiering av undervisningen, ökad tillgång till statistik över elevernas resultat, likvärdig bedömning samt utveckling och anpassning av elevenkäten (fortsatt utveckling mot förbättrade elevresultat).

Inledning

Grundsärskolan ska präglas av en miljö där alla elever tillåts växa utifrån sina egna speciella förutsättningar. Varje elev är unik, och därför behöver varje elev ges möjlighet att inom ramen för verksamheten utveckla sina förmågor utifrån sina egna individuella förutsättningar. För att detta skall bli verklighet måste alla i verksamheten ha ett starkt elevfokus och se varje elev. Elevernas individuella förutsättningar är centrala inom skolformen, vilket innebär att det är viktigt att varje elevs kunskapsprogression är kvalitetssäkrad, dokumenterad och kommunicerad. Med detta i fokus har skolformen under läsåret 2019/20 vidtagit flera åtgärder och utvecklingsinsatser.

Grundfakta

Grundsärskolan i Uppsala kommun är organiserad inom avdelning grundskola. Uppsalas kommunala grundsärskolor har egna rektorer och har under läsåret 19/20 varit organiserade i sex olika enheter: Berga, Eriksberg, Johannesbäck, Tunaberg, Årsta och Östra Stenhagens grundsärskola. Verksamheten är samlokaliserad med grundskolan. Som ett led i att skapa större och mer likvärdiga enheter lämnade under vårterminen 2020 grundsärskolan Tunabergskolans lokaler och slogs samman med Eriksbergs grundsärskola. Vid höstterminens start 2020 finns grundsärskola på fem enheter.

Elevantalet inom grundsärskolan har ökat kraftigt de senaste åren, 2016 var antalet 149 elever och i maj 2020 fanns 191 elever inskrivna i grundsärskolan, utöver det finns 16 elever (september 2020) som är individintegrerade och det finns en tendens att elever i högre årskurser har behov av att bli inskrivna i grundsärskolan och lämna sin individintegrerade plats. Elever inom grundsärskolan läser enligt läroplan för traditionella ämnen (48%) eller ämnesområden (träningssärskola, 52%):

- kommunikation
- motorik
- vardagsaktiviteter
- verklighetsuppfattning
- estetisk verksamhet

Ledning och elevhälsa

Den kommunala grundsärskolan har totalt fyra rektorer (Bergskolan och Johannesbäcksskolan har en gemensam rektor) och skolformen är organiserad i skolområde D som leds av en områdeschef. Elevhälsoteamet arbetar för alla enheter och består av en samordnare som är utbildad specialpedagog, en logoped, skolsköterskor psykolog, kurator och syv/koordinator. Under läsåret 2019/20 har grundsärskolan rekryterat en ytterligare en skolsköterska då det fanns behov av förstärkning. Elevhälsoteamet har under läsåret infört schemalagda dagar på skolorna för ett ökat stöd till skolorna. Det finns en centralt anställd skolläkare, som är kopplad till teamet.

Personal

Tabell 1: Fördelning personal: Kommunala grundsärskola, Uppsala, 2020

Personal	Lärare	Barnskötare	Elevassistenter
Årsarbetare	43,5	10	83,7
Tillsvidareanställda	44	10	63
Visstidsanställda (obehöriga)	1		
Totalt	88,5	20	146,7

Källa: Uppsala kommun, Hypergene sept 2020

Centrala tjänster

Inom Centrala elevhälsan finns tjänster som är finansierade av hemkommunen och som har uppdrag inom grundsärskolan. Det är en specialpedagog vars uppdrag är att informera vårdnadshavare om grundsärskolan innan elevens inskrivning i skolformen. Det finns även en logoped med uppdrag att utreda och kartlägga språkliga färdigheter,

uttal, räkneförmåga, läs- och skrivförmåga samt kommunikativ förmåga. En psykolog är också kopplad till grundsärskolan för mottagningsprocessen till grundsärskola och bistår i beslut om mottagande i grundsär- och gymnasiesärskolan som fattas av Myndighetsenheten. En psykolog på Centrala elevhälsan erbjuder handledning till personal som arbetar med elever med särskilt svåra beteenden i grundsärskolan. Centrala elevhälsans syn- och hörselpedagog har uppdrag kring elever med syn- och hörselnedsättning. De erbjuder konsultation, handledning och fortbildning.

Elevunderlaget

Tabell 2: Fördelning elever: Kommunal grundsärskola, Uppsala, 2020

Elever	Kön	Antal elever med annat modersmål	Antal elever med tillägg nyanlända
Antal flickor	74		
Antal pojkar	131		
Totalt	205	71	8

Källa: Uppsala kommun, elevadministrativt system

Tabell 2: Fördelning elever per skola: Kommunal grundsärskola, Uppsala, 2020

Skolenhet	Årskurser	Elever okt -20	Elever maj -20	Förändring
Berga grundsärskola	1–6	23	27	-15%
Eriksberg grundsärskola	7–9	49	29	69%
Johannesbäck grundsärskola	1–6	49	39	26%
Årsta grundsärskola	1–9	54	47	15%
Östra Stenhagen grundsärskola	1–6	30	27	11%
Tunabergsskolan grundsärskola	Upphör ht 2020		22	-100%
Summa elever grundsärskola		205	191	6%

Källa: Uppsala kommun, elevadministrativt system

Sedan översynen 2018 och den påföljande långsiktiga planen 2019 har grundsärskolan som målsättning att skapa färre och större enheter om ca 50 elever där varje enhet har en egen rektor.

Verksamhetsutveckling läsåret 2019/20

Rättssäker och likvärdig bedömning

Under läsåret 2019/20 har grundsärskolans ledning tagit fram ett årshjul för verksamhetens arbete med bedömning av elevers kunskaper. Verksamheten har även utarbetat ett stödmaterial för bedömning i dokumentationsplattformen Unikum.

Kompetensökning kring skolformens styrdokument

Grundsärskolan har under läsåret arbetat intensivt med att kvalitetssäkra undervisningen och öka kompetensen kring lärarnas bedömning av undervisningen. Detta har gjorts såväl på respektive enhet som i samlad i skolformens lärargrupp. Gruppen förstelärare har fått ett tydligt uppdrag med fokus är på bedömning, tillgängliga lärmiljöer, kollegialt lärande i Unikum och även enskilda uppdrag. Satsningarna under läsåret har handlat bland annat om idrottsundervisningens mål, simning och om att bedöma elever med flerfunktionshinder. Förstelärare lämnar in enskilda insatsbeskrivningar till rektor varje läsår. Rektorerna tilldelar i augusti gemensamt uppdrag till förstelärargruppen. Uppdragen grundar sig i en omvärldsanalys av behov samt kommunens satsningar.

I skolformen grundsärskola arbetar ett relativt stort antal elevassistenter. Det är betydelsefullt att funktionen elevassistent är väl insatt i skolans styrdokument och elevernas utveckling mot kunskapsmålen. Under läsår 2019/20 har grundsärskolan gjort en omfattande satsning på elevassistenternas kompetensutveckling avseende skolformens styrdokument.

Förberedelse inför reviderade kursplaner 2021

Grundsärskolan har under det senaste året arbetat med att förbereda sig inför att alla kursplaner i grundsärskolan revideras. Målet är att kursplanerna ska bli ett bättre arbetsverktyg för lärarna. De reviderade kursplanerna börjar att gälla den 1 juli 2021. De huvudsakliga ändringarna i kursplanerna är att:

- fakta och förståelse betonas mer
- skillnaden mellan stadier i det centrala innehållet blir tydligare
- kunskapskraven blir mindre detaljerade
- ämnesinnehållet blir tydligare i grundsärskolans ämnesområden
- kursplanerna samordnas – både med varandra och med kursplanerna i grundskolan och specialskolan.

Tre av Uppsalas grundsärskolelärare har under året arbetat på uppdrag av Skolverket med att revidera kursplanerna.

Kvalitetssäkring av fritidshemmet

Grundsärskolan har gjort satsningar på att utveckla fritidshemmet. Nytt för läsåret 19/20 är att de grundsärskolor som har fritidshem har tillsatt fritidsansvariga som ingår i respektive skolas ledningsgrupp. Sex elevassistenter har under läsåret fått i uppdrag att utveckla fritidshemmet. Två har uppdrag som fritidshemsassistent, två som fritidshemssamordnare och två som fritidsledare. Några av enheterna har även organiserat en särskild ledningsgrupp som arbetar specifikt med fritidshemmet. Syftet är att stärka samarbetet mellan skola och fritidshem. På så vis kan elevens hela skoldag planeras, struktureras och organiseras på ett bra sätt. Fritidshemsansvarig har möte med fritidspersonalen varje vecka.

Forskningsanknytning

Under läsåret initierades ett FOU-samarbete mellan Uppsala universitet och Uppsala kommun, medel beviljades för ett projekt kring progression och röd tråd för att skapa likvärdighet åk 1–9 i grundsärskolan genom arbetslivsorientering. Syftet med samarbetet är att få kunskap om personalens kompetens kring att utveckla en

fungerande studie- och yrkesvägledning i skolformen, detta för att öka elevens möjligheter att kunna fatta viktiga beslut för framtiden. I utvecklingsprojektet ingår även att ta fram en plan för studie- och yrkesvägledning. FOU- projektet omfattar alla grundsärskolorna och metoden som används för projektet är aktionsforskning.

För elever som är mottagna i grundsärskolan finns det ett obligatoriskt inslag av prao genom de bestämmelser i skolförordningen som anger att utrymmet i timplanen för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen och för praktisk arbetslivsorientering. Om en elev i grundsärskolan inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen så kan till exempel praktisk arbetslivsorientering erbjudas som elevens val. Uppsala kommuns grundsärskolor har idag inte en gemensam plan för åk 1–9 gällande ”Plan för studie- och yrkesvägledning i grundsärskolan” som bygger på en progression för elevers utvecklingsmöjligheter utifrån elevens kognition och behov av stöd.

Under läsåret 2019/20 har grundsärskolan även haft besök av forskare Nina Klang som har hållit diskussioner utifrån forskning och vetenskap.

Inkluderande lärmiljöer

I läroplanen står det att skolan ska ta hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov. Skolan behöver anpassa undervisningen så att alla elever kan få en likvärdig utbildning.

Tillgängliga lärmiljöer

Det har initierats ett arbete kring tillgänglig lärmiljö under läsåret, förstelärarna har påbörjat en inventering av ett basutbud vad gäller fysiska hjälpmedel tex skärmar, stressbollar och hörselkåpor samt kognitiva hjälpmedel till exempel timer. Syftet är att IF-anpassa lärmiljön (IF=intellektuell funktionsnedsättning). Grundsärskolan använder sig av SPSM fortbildning på studiedagar och använder till viss del SPSM:s värderingsmaterial för att kartlägga och utveckla verksamheten utifrån tillgänglig lärmiljö.

Digitalisering

Användning av digitala verktyg i undervisningen på ett genomtänkt sätt kan bidra till att skapa en likvärdig utbildning för grundskolans elever, samtidigt som deras digitala kompetens ökar. På samma gång får de ökade möjligheter att inkluderas i undervisningen. Grundsärskolan har under läsåret fortsatt sitt arbete med att utveckla insatser med digitala hjälpmedel. Med symbolmaterialet och det digitala verktyget Widgit Online, har eleverna erbjudits ett bildstödsmaterial, som underlättar både kommunikation och inläring.

Rektorerna har under läsåret följt upp digitaliseringen och sett ett behov av att lärare behöver utveckla sin undervisning i programmering. Som ett led i att utveckla undervisningen för eleverna har elevassistenterna försetts med personliga arbetsdatorer. Elevassistenterna kan därmed arbeta bland annat med att tydliggöra av undervisningen genom programmet Lynx som används som en aktiv board med bildstöd, metoder i olika ämnen. Denna insats är en form av extra anpassningar för eleverna samtidigt som eleverna blir får tillgång till digitala verktyg. Eleverna tränar digital kommunikation och digitala uttrycksätt.

Grundsärskolan har under läsåret även tagit fram digitala beslutsblanketter för myndighetsutövning inom grundsärskolan.

Hälsogruppen och central elevhälsoplan

Grundsärskolan har ett inarbetat systematiskt kvalitetsarbete runt elevhälsoplanen som nu är inne på sitt fjärde år. Under läsåret 2019/20 har skolformen tagit fram uppföljningsrutiner för elevhälsoplanen. Verksamheten har också bildat en skolformsgemensam hälsogrupp. Några av skolorna har haft hälsa som ett övergripande tema.

Elevhälsans mål och strategier för läsåret 2019/20:

- Att personalen ska ha kännedom om när elevhälsans personal är på skolan och när den finns tillgänglig
- Att personal i elevhälsan är väl förankrad i sin uppdragsbeskrivning och annan personal är väl förankrad i vad de kan förvänta sig och efterfråga
- Att varje rektor arbetar fram en strategi för återkoppling från EHT.
- Att arbeta fram former för handledning

Under läsåret 2019/20 satsade elevhälsoteamet på närhet och på schemalagda tider på respektive skola med förebyggande och hälsofrämjande insatser. De har förbättrat återkopplingen kring elevärenden till berörd personal. Elevhälsoteamet har också arbetat fram olika utbildningar som assistentutbildning, utbildning runt autism, utbildning runt kommunikation, epilepsi, egenvård.

Ny krisplan

Under läsåret 2019/20 arbetade skolformen fram en gemensam krisplan.

Information på webb

Grundsärskolan har under läsåret utvecklat en egen [webbportal](#). Skolformen grundsärskola hittas numera på kommunens webb på samma sätt och i samma nivå som grundskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Innehållet på skolornas websidor har kvalitetssäkrats av grundsärskolans utvecklingsgrupp och kommunens kommunikatörer.

Effektivorganisation som arbetar för högre måluppfyllelse

Under läsåret 2019/20 har ett omfattande arbete gjorts för att få skolformens ekonomi i balans. Budget i balans har uppnåtts genom att rektorerna har haft ett koncerttänk dels som ett förhållningssätt i grundsärskolans rektorer, dels handfast genom att skolformen har haft gemensam ekonomi. Rektorerna och områdeschefen har under året haft regelbundna ekonomistämningar där man har följt hur det går med ekonomin samt kontinuerligt hittat nya möjligheter att effektivisera ekonomin. Några av skolenheterna har fått resultatkrav medan andra har under läsåret haft en tillåtelse till att ha ett minusresultat.

En effektiv personalorganisation

Som ett led i att effektivisera verksamheten har vikariekostnader setts över och samordningsvinster av olika slag har organiserats, till exempel ett samutnyttjande av

förstelärare och ett sammanslaget fritidshem. Resurser har därmed kunnat frigöras för att fördelas till de skolenheter och elever som är i störst behov.

Några av verksamheterna har sedan tidigare organiserat personal som har följt med eleverna i taxibilarna då eleverna åker till och från skolan. Under läsåret 2019/20 har denna tjänst setts över och antalet personal för ändamålet har minskat. Då uppdraget att följa med i taxibil inte ingår i skolans uppdrag har även ett centralt arbete kring detta påbörjats och förväntas bli klart höstterminen 2021. Målet är att skolans personal ska ägna sig helt och hållet åt skolans uppdrag och att inga resurser läggs på att vara medföljare vid resor till och från skolan.

Ledning och ledningsresurser med fokus på likvärdighet

Skolformen har fokuserat på att skolenheterna ska vara likvärdiga och för det har rektorerna haft regelbundna träffar där man har diskuterat verksamhetens utveckling. Aktiviteterna i skolformens gemensamma verksamhetsplan har stämts av. För att få ytterligare kraft i ett arbete mot likvärdighet har en verksamhetsutvecklare under läsåret knutits till varje ledningsgrupp. Verksamhetsutvecklare är stöd i olika beslut till exempel att fördela personal vid frånvaro, genom morgonmöten och avstämning eftermiddag. Verksamhetsutvecklarna har också till uppgift att skapa delaktighet och samsyn i verksamheten, mellan klasser och lärare samt utmana och hålla i skolutveckling genom att leda professionsmöten som lärarmöten. Verksamhetsutvecklarna har även egna möten där de diskuterar övergripande frågor i syfte för att utveckla skolorna och skapa en organisatorisk likvärdighet. Funktionen verksamhetsutvecklare bidrar även till en effektivisering av skolformen.

Effektivisering av fritidshemmet

Sommaren 2020 slogs några fritidshem samman, vilket möjliggjorde såväl en effektiv organisation som ett utvecklande samarbete mellan grundskolorna. Sammanslagningen gynnade detta år även gymnasieskolan som inte kunde vistas i sina lokaler med anledning av problem med sina lokaler.

Lokaler

En översyn av lokaler har gjorts under läsåret och förslag på nya lokaler har tagits fram, detta med anledning av att elevantalet i grundskolan beräknas öka ytterligare. Sedan 2019 är grundskolan inskriven i kommunens lokalförsörjningsplan och lokalförsörjningen för eleverna i skolformen grundskola är en självklar del av lokalförsörjningen för Uppsalas samtliga elever.

Strategier för att möta kompetensförsörjningsbehovet

Kompetensinventering och kompetenshöjning

Lärare i grundskolan som påbörjat sin anställning före den 1 juli 2011 får undervisa och sätta betyg självständigt fram till den 30 juni 2021. Efter den 30 juni 2021 får lärare som saknar legitimation inte sätta betyg självständigt, utan ska göra det tillsammans med en legitimerad lärare. Grundskolan har som målsättning att öka kompetensen bland lärare inom grundskolan så att samtliga lärare har speciallärarkompetens, detta då det blir ett lagkrav från och med 1 juli 2021.

En satsning har gjorts kring kompetenshöjning, flera lärare har deltagit i vidareutbildning till speciallärare under läsåret 2019/20. Av skolformens 42 lärare är det 7 personer som läser till specialpedagoger. Vad gäller elevassistenter har elevhälsoteamet tillsammans med en referensgrupp utvecklat en digital och modulbaserad introduktionsutbildning. Alla nyanställda elevassistenter har haft en mentor. Grundsärskolan har även tagit fram en handbok som alla nyanställda har tagit del av. I handboken finns såväl rutiner inom skolformen som grundläggande fakta om grundsärskolans läroplan.

Skolformen har under läsåret 2019/20 gjort en kompetensinventering samt gjort en kort- och långsiktig kompetensförsörjningsplan. Skolledningen har sett över lärarlegitimationerna. Personal har fått professionshandledning från elevhälsoteamet och flera yrkesgrupper har fått uppdragsbeskrivningar: elevassistenter, verksamhetsledare och elevhälsans yrkesgrupper.

Rekrytering och strategisk fördelning av skolformens förstelärare

Försteläroorganisationen inom grundsärskolan har under läsåret setts över i syfte att skapa en jämn fördelning av kompetensen samt att fördelningen stödjer skolformens behov av utveckling kring undervisning och bedömning. Varje skolenhet är nu bemannad med en egen förstelärare, totalt fem stycken. Två av förstelärarna arbetar med utveckling av ämnesområden, en förstelärare med läroplanen mot ämnen och två arbetar med båda utbildningsvägarna.

Stolthet att arbeta inom grundsärskolan

Flera av satsningarna 2019/20 har haft ett primärt eller sekundärt syfte att personalen ska känna stolthet över att arbeta inom grundsärskolan. Kvalitetssäkringen av webben och en revidering av skolnamnen är en sådan sak. En annan är att synas utåt och vara stolta över att arbeta med elever med intellektuell funktionsnedsättning. I den andan föreläste personal från grundsärskolan på 2019 års *Uppsala visar upp sig* (UVUS), på temat Exekutiva förmågor för ökad måluppfyllelse.

Samarbete med andra aktörer

Ett annat strategiskt sätt att verka för kompetensförsörjning är att samarbeta med andra aktörer. Under läsåret 2019/20 har grundsärskolan samarbetat med Uppsala universitet, TRIS och Antidiskrimineringsbyrån. Under läsåret har verksamheten även startat upp en referensgrupp med vårdnadshavare för att bättre kunna möta frågor, arbeta förebyggande och i större utsträckning utgå från elevernas behov. Referensgruppen har letts av koordinatör för skola och arbetsliv.

Centrala satsningar

Placeringsrutiner

Under läsåret har ett stort utvecklingsarbete genomförts kring skolplacering av elever inom grundsärskolan. Processen mottagning i grundsärskolan har separerats från skolval och placering på skolenhet. En skolplaceringsgrupp har tillsatts och rutiner har tagits fram. I skolplaceringsgruppen ingår enhetschef inom central elevhälsa, specialpedagog från centrala elevhälsan samt samordnande specialpedagog från

grundskolan. I september 2020 har även en handläggare från antagningsenheten tagits in i gruppen. Under jan-sep 2020 har placeringsgruppen hanterat 65 skolval exklusive skolvalet inför högstadiet. Ett behov som framkommit är tydliga direktiv för skolstartsdatum i likhet med grundskolan. Utifrån att det inom grundskolan kan behövas mer tid till att planera mottagandet i skolan beslutades att tio skoldagar ska gälla från placeringsdatum, i grundskolan gäller fem skoldagar till dess att eleven har rätt att börja skolan. Planering för digitalt skolval för grundskolan har fortsatt.

Analys av läsårets verksamhetsutveckling

Skolformen har under det senaste läsåret haft fokus på verksamhetsutvecklande åtgärder med satsningar på rättssäker likvärdig bedömning, inkluderande lärmiljöer, effektiv organisation för högre måluppfyllelse samt strategier för att möta behovet av kompetensförsörjning. En analys av insatserna är att skolformens verksamhetsutveckling har haft ett brett fokus. Det övergripande fokuset har varit att skapa en likvärdighet; att varje skolenhet ska ha ett systematiskt kvalitetsarbete och vara kvalitetssäkrad vad gäller personalens kompetens och en effektiv organisation.

Analysen av insatserna pekar på att verksamhetsutvecklingen har haft goda effekter, verksamhetens kvalitet har höjts på flera områden. Analysen visar också ett behov av att grundskolans rektorer behöver vara fortsatt organiserade under en och samma områdeschef samt ha ett mycket nära samarbete med varandra. Ett koncept är avgörande såväl för en effektiv organisation som för en verksamhetsutveckling som leder mot likvärdighet.

Resultat

Elevresultat grundskola ämnen

Majoriteten av elever som läser mot ämnen når godkänt eller mer än godkänt. Resultaten är generellt sett bättre i praktiska ämnen som hem- och konsumentkunskap och bild. I ämnet musik är det endast 5% av eleverna som riskerar insats eller inte får betyg medan idrott och hälsa är ett ämne där nästan 15% av eleverna riskerar insats eller inte får betyg, pojkarna är överrepresenterade. Simning 200 meter är en stor utmaning för elevgruppen och är oftast anledningen till att eleverna riskerar insats eller inte får betyg i idrott och hälsa. Flickor i grundskolan har generellt sett bättre omdömen/betyg än pojkar, undantag är engelska (dataspel), men det är större andel flickor som inte blivit bedömda i svenska, matematik, bild, samhällskunskap och naturorienterande ämnen i jämförelse med pojkar.

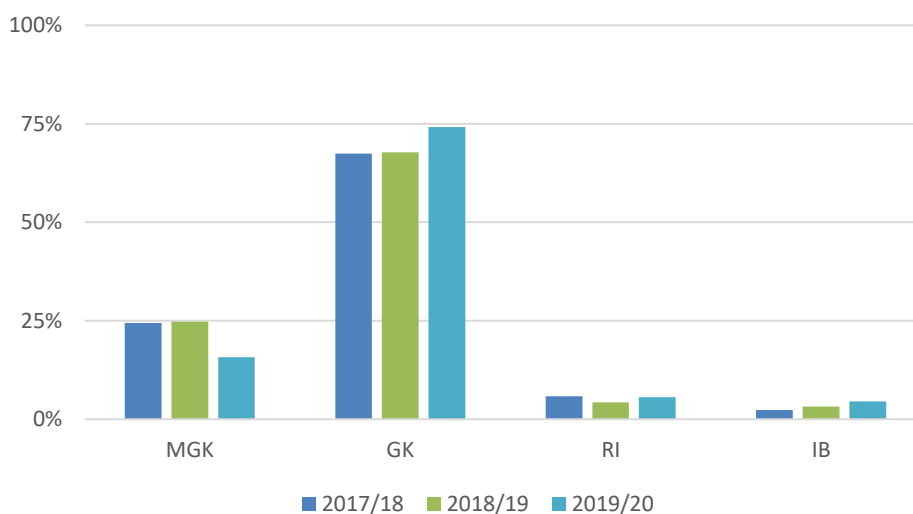
I svenska som andraspråk (SVA) är det 25 procent som riskerar att inte nå målen, notera dock att det är ett ganska litet antal elever som läser SVA.¹

Nedan följer en sammanställning av resultat de tre senaste åren i respektive ämne.

---

¹ Bedömningar i samtliga ämnen återfinns i tabeller i bilaga

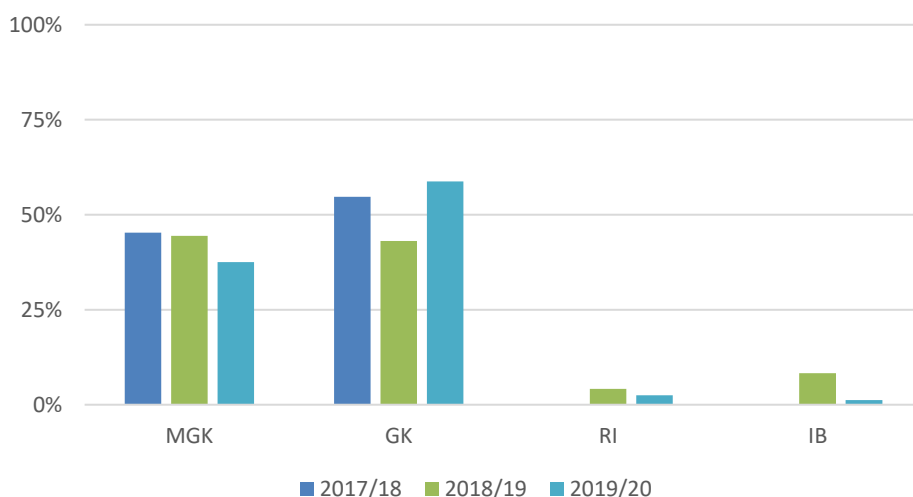
Diagram 1: Bedömning SV grundskolor: Bedömd kunskapsnivå svenska, elever kommunal grundskola, Uppsala läsårs 2017/18–2019/20. (MGK=mer än godkända kunskaper, GK= godkända kunskaper, RI= Riskerar insats (bedöms ej nå mål) IB= Inget betyg.)

Källa: Uppsala kommun, Unikum

I svenska är det lägre andel elever med mer än godkänt, medan andelen elever med godkänt ökat över tid. Andelen elever som riskerar att inte nå målen (RI) samt andelen icke bedömda elever är låg och ligger stabil över tid.

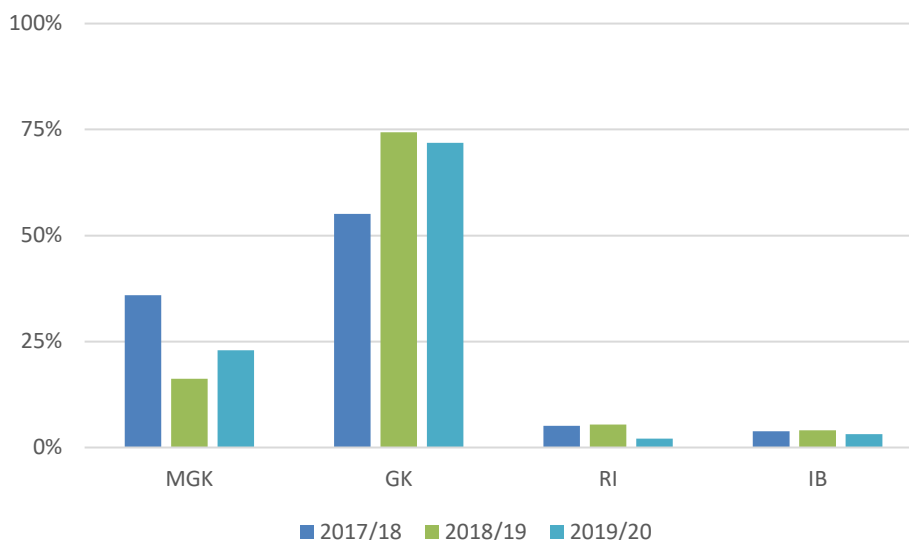
Diagram 2: Bedömning hem- och konsumentkunskap grundskolor: Bedömd kunskapsnivå hem- och konsumentkunskap, elever kommunal grundskola, Uppsala läsårs 2017/18–2019/20. (MGK=mer än godkända kunskaper, GK= godkända kunskaper, RI=riskerar insats (bedöms ej nå mål), IB=Inget betyg)

Källa: Uppsala kommun, Unikum

I hem- och konsumentkunskap är det en lägre andel elever som är inte är bedömda läsåret 2019/20 och även en lägre andel elever med högre betyg. Andelen godkända elever har ökat över tid. Att notera kring ämnet hemkunskap är att andelen eleven med mer än godtagbara kunskaper minskade under läsåret 2019/20.

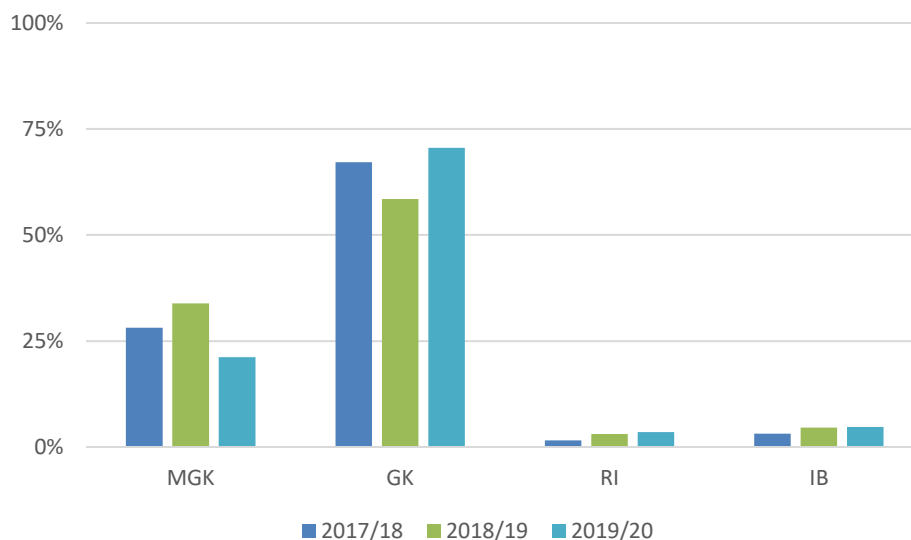
Diagram 3: Bedömning musik grundskola: Bedömd kunskapsnivå musik, elever kommunal grundskola, Uppsala läsåret 2017/18–2019/20. (MGK=mer än godkända kunskaper, GK= godkända kunskaper, RI= Riskerar insats (bedöms ej nå mål) IB = Inget betyg.)

Källa: Uppsala kommun, Unikum

I musik har andelen elever som nått mer än godkänt fluktuerat över tid, men andelen elever som blir godkända har ökat. Andelen elever med risk att inte nå målen har minskat.

Diagram 4: Bedömning slöjd grundskolor: Bedömd kunskapsnivå slöjd, elever kommunal grundskola, Uppsala läsårs 2017/18–2019/20. MGK=mer än godkända kunskaper, GK= godkända kunskaper, RI= Riskerar insats (bedöms ej nå mål). IB = Inget betyg.)

Källa: Uppsala kommun, Unikum

Även i slöjd har andelen elever som fått mer än godkänt fluktuerat över tid, men andelen elever som blir godkända har ökat.

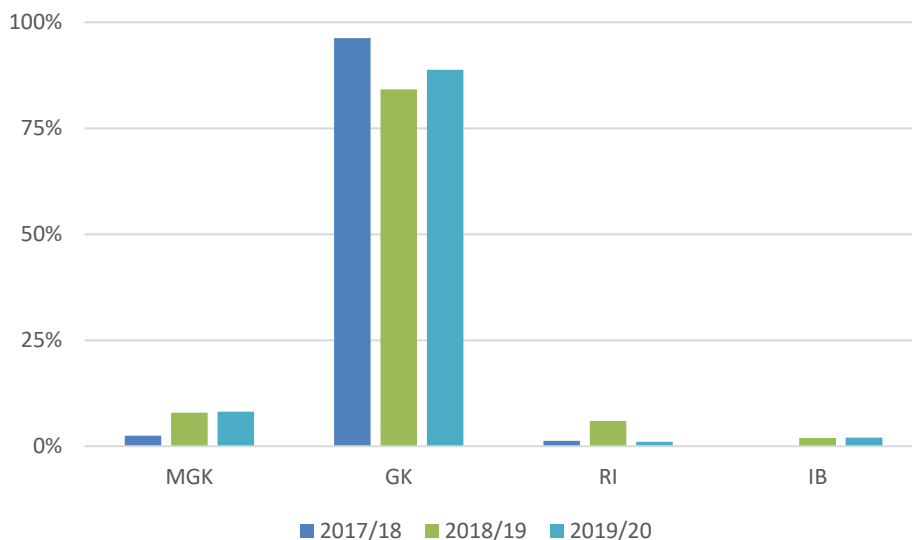
Elevresultat grundskola ämnesområden

Elever som läser enligt utbildningsvägen träningsskola/**ämnesområden** blir alltid godkända och kunskapskraven anges i graderingen grundläggande respektive fördjupade kunskaper. För ämnesområden sätts inga betyg, men skriftliga omdömen görs med hänsyn till elevens individuella förutsättningar. Kunskapskraven för ämnesområden anges enbart för årskurs 9, men läraren ska varje termin i den individuella utvecklingsplanen göra en kontinuerlig bedömning och beskriva elevens utveckling. Eftersom elever som läser ämnesområden inte kan bli underkända är parametern IR inte relevant inom denna utbildningsväg. Anledningen till att den finns kvar i tabellen är att dokumentationssystemet (Unikum) inte har kunnat tillgodose skolformens behov av anpassning av bedömningsunderlagen. På samma sätt har beteckningarna för godkänt respektive mer än godkänt inte kunnat ändras till det riktiga Grundläggande kunskaper och Fördjupande kunskaper. I tabellen som finns längst ned i dokumentet är beteckningarna ändrade manuellt för denna kvalitetsrapport.

Nästan alla elever är bedömda av de som läser ämnesområden. Flickorna har bättre resultat än pojkarna, motorik är undantag. När det gäller estetisk verksamhet är det en betydligt större andel flickor som har fördjupade kunskaper. I övrigt är resultaten relativt lika för flickor och pojkarna i de flesta ämnesområden.

Sett över de tre senaste åren har andelen elever med fördjupande kunskaper ökat något i ämnesområdena estetisk verksamhet, kommunikation, motorik och vardagsaktiviteter, medan det är en minskad andel elever som nått grundläggande kunskaper läsåret 2019/20.

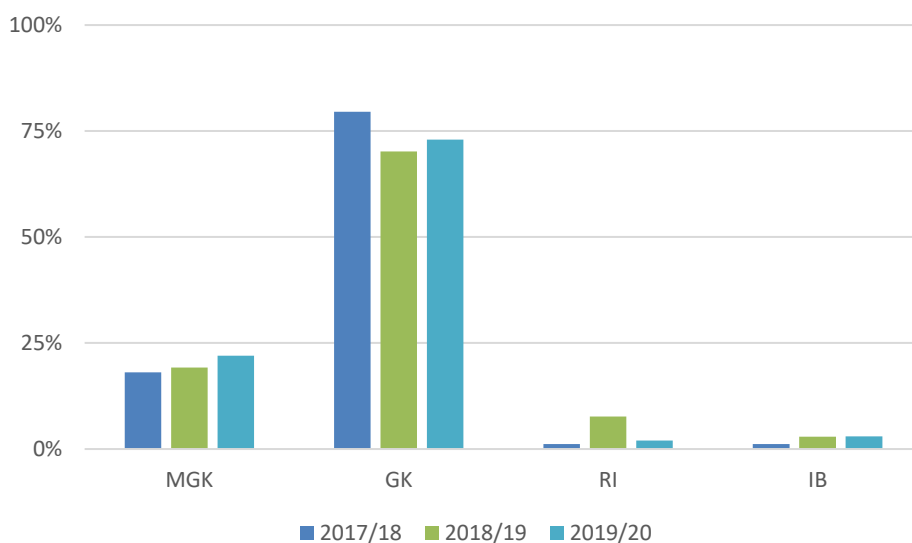
Diagram 5: Bedömning estetisk verksamhet, grundsärskola ämnesområden: Bedömd kunskapsnivå estetisk verksamhet, elever kommunal grundsärskola, Uppsala läsårs 2017/18–2019/20. MGK=fördjupade kunskaper, GK= grundläggande kunskaper, RI= Finns ej för denna utbildningsväg IB = Inget betyg.)

Källa: Uppsala kommun, Unikum

Andelen elever som når fördjupade kunskaper inom ämnesområdet estetisk verksamhet har ökat något. Flickorna står för två tredjedelar av dem som når den högre bedömningen. Totalt sett är det dock en mycket liten andel elever som når fördjupade kunskaper i estetisk verksamhet.

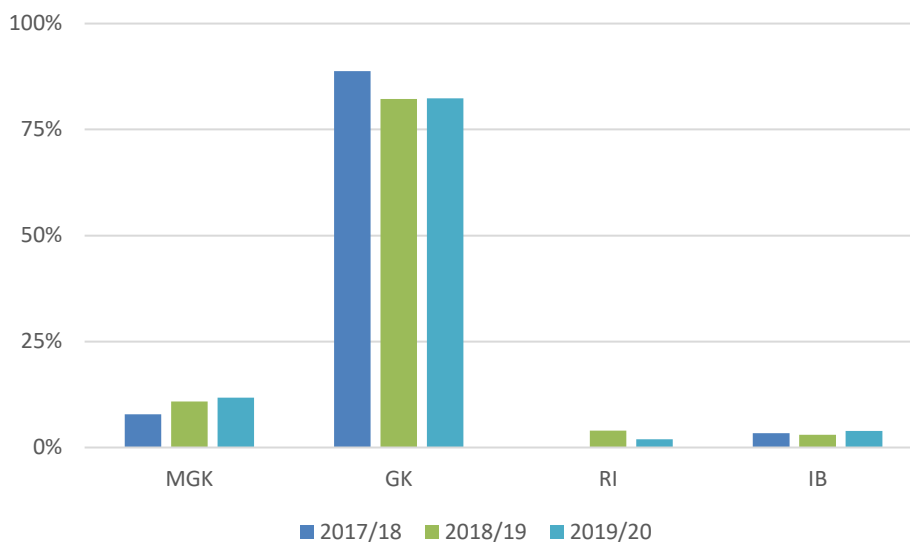
Diagram 6: Bedömning kommunikation, grundsärskola ämnesområden: Bedömd kunskapsnivå kommunikation, elever kommunal grundsärskola, Uppsala läsårs 2017/18–2019/20. MGK=fördjupade kunskaper, GK= grundläggande kunskaper, RI= Finns ej för denna utbildningsväg IB = Inget betyg.)

Källa: Uppsala kommun, Unikum

Ämnesområdet kommunikation genererar en 20-procentig andel elever med fördjupande kunskaper. Andelen är relativt stabil över tid, men har ökat något det senaste läsåret. Flickorna uppvisar en något högre andel fördjupande kunskaper (25%) än pojkarna (20%).

Diagram 7: Bedömning motorik, grundskola ämnesområden: Bedömd kunskapsnivå motorik, elever kommunal grundskola, Uppsala läsåret 2017/18–2019/20. MGK=fördjupade kunskaper, GK=grundläggande kunskaper, RI= Finns ej för denna utbildningsväg IB = Inget betyg.)

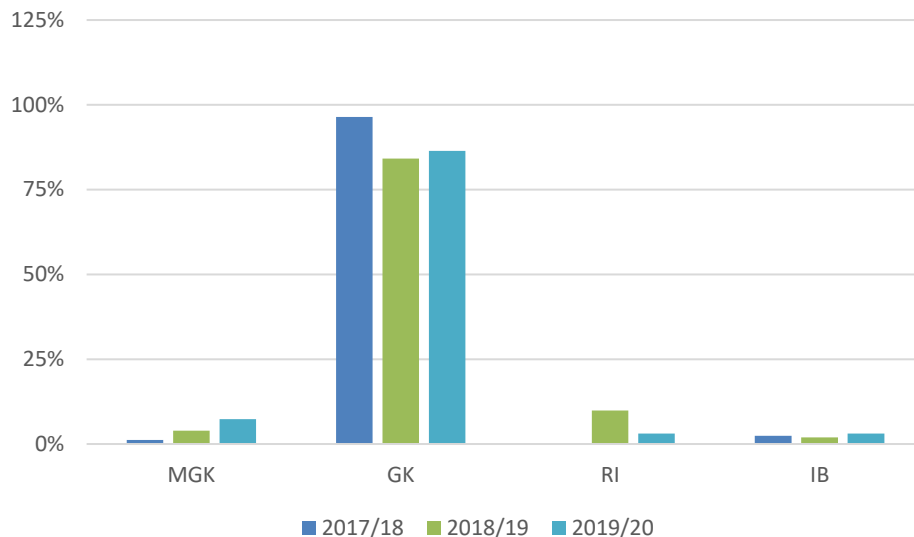

Källa: Uppsala kommun, Unikum

I ämnesområdet Motorik har knappt 10 procent av eleverna nått fördjupade kunskaper. Här ligger flickor och pojkar väldigt lika; flickorna ligger en procentandel högre än pojkarna.

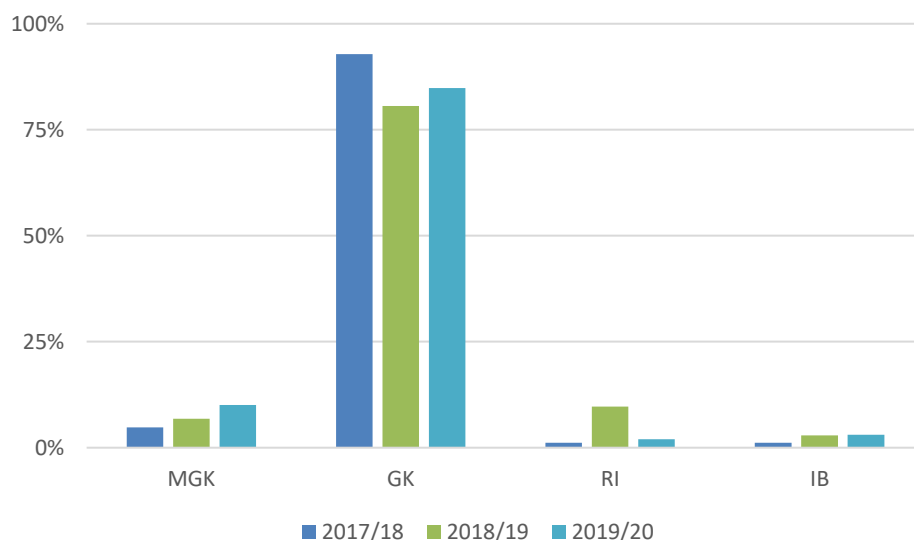
Diagram 7: Bedömning vardagsaktiviteter, grundskola ämnesområden: Bedömd kunskapsnivå vardagsaktiviteter, elever kommunal grundskola, Uppsala läsårs 2017/18–2019/20. MGK=fördjupade kunskaper, GK= grundläggande kunskaper, RI= Finns ej för denna utbildningsväg IB = Inget betyg.)

Källa: Uppsala kommun, Unikum

Andelen elever med fördjupade kunskaper i ämnesområdet verklighetsuppfattning har ökat något i år, medan det är en minskad andel elever som nått grundläggande kunskaper i år. Resultatet för grundläggande har fluktuerat något de tre senaste åren, men alltid legat i spannet 85–98 procent.

Diagram 8: Bedömning verklighetsuppfattning, grundskola ämnesområden: Bedömd kunskapsnivå verklighetsuppfattning, elever kommunal grundskola, Uppsala läsårs 2017/18–2019/20. MGK=fördjupade kunskaper, GK= grundläggande kunskaper, RI= Finns ej för denna utbildningsväg IB = Inget betyg.)

Källa: Uppsala kommun, Unikum

Sammanfattande resultatanalys

Gällande elever som läser **ämnen** är det en fjärdedel som riskerar insats i SVA, det behöver ses över. Genomförandet av simning behöver utvecklas organisatoriskt. Med egna lärare i idrott och hälsa skulle elevernas möjlighet att klara simningen öka och med större verksamheter ökar möjligheterna till effektiva lösningar. Det är viktigt att känna till att det finns en andel elever som har en vattenrädsla, i gruppen finns nyanlända med bestående skador till följd av drunkningstillbud. Tidigare erbjöd habiliteringen bad och simning, vilket de inte gör längre.

Resultatet att en relativt stor andel flickor inte blivit bedömda i svenska, matematik, bild, samhällskunskap och naturorienterande ämnen behöver undersökas närmare. Då det handlar om ett relativt litet antal elever är det vanskligt att dra alltför stora slutsatser gällande skillnader mellan kön. Det är många flickor som blir inskrivna sent i skolformen och har haft problematisk frånvaro och även en stor ångestproblematik. Att färre elever når mer än godkänt i flera ämnen tolkas som att det är ett resultat av att kompetensen hos lärare i bedömning har ökat, att en rutin med bedömningskonferenser har införts och att verksamheten har synliggjort målen. Sammantaget kan detta innebära att lärarna blivit mer restriktiva i sin bedömning och att en mindre andel elever når mer än godkänt.

En majoritet av elever vilka läser mot ämnesområden når grundläggande kunskaper, det ökar också över tid. Att så många fler elever når fördjupade kunskaper i ämnesområdet kommunikation jämfört med övriga ämnen är något som sticker ut. Arbetet med att utveckla lärarnas förmåga att följa och bedöma elevernas kunskapsutveckling i förhållande till nationella mål behöver fortsätta utvecklas och förstärkas. Kunskapsutvecklingen i grundsärskolan är svår att följa på gruppnivå utifrån att elevernas förutsättningar är så olika. Uppföljningen på individnivå har under året stärks bland annat genom utbildningsinsatser kring elevdokumentation. Arbetet behöver fortsätta så att uppföljning av progressionen kan ske även på grupp-, skol- och skolformsnivå.

Elever som har nått fördjupade kunskaper ska ges möjlighet att gå över till delad studieplan. Även elever som når mycket väl godkända resultat inom grundsärskolans ämnen behöver kunna få större utmaningar genom att läsa enligt grundskolans läroplan i de ämnen där det är möjligt.

Skolformen grundsärskola har en problematik med att elevdokumentationssystemet (Unikum) inte är helt anpassat till skolformens förutsättningar. Systemet behöver vara anpassat till att elever kan läsa enligt olika läroplaner; grundskolans, grundsärskolans ämnen och grundsärskolans ämnesområden. Det är inte ovanligt att elever har delad studieplan och läser olika ämnen enligt olika läroplan parallellt. Skolformen behöver tillsammans med förvaltningen fortsätta att utveckla systemet för elevdokumentation.

Frånvaro

Elever inom grundsärskolan har normalt en högre frånvaro än elever inom grundskolan. Den genomsnittliga frånvaron inom skolformen varierar mellan enheterna med högre frånvaro hos elever i de högre årskurserna. Spridningen av den totala frånvaron varierar mellan enheterna och är 10,7–15,9 procent. Det kan jämföras med den totala frånvaron i grundskolan som uppgår till 7,7 procent.

Under vårterminen 2020 har verksamheten ställts inför stora utmaningar med anledning av coronapandemin med hög frånvaro bland både elever och personal.

Den ogiltiga frånvaron har under detta läsår ökat något jämfört med föregående läsår, men ligger alltså på en låg nivå. Denna frånvaro kan näst intill helt härledas till enskild elev som av olika orsaker inte kommit till skolan men där skolan arbetar aktivt för att åtgärda orsaker. Personalens direkta vardagliga elevkontakt med varje elev medför i regel att frånvaro som inte är giltig snabbt kan avhjälpas med olika individriktade stödinsatser.

Då eleverna inom grundsärskolan många gånger har långa inlärningsprocesser som bygger på upprepning och tydlig struktur kan varje avbrott från undervisningen innebära en försämrad kunskapsutveckling. Efter medicinska orsaker till giltig frånvaro är det kortare eller längre ledigheter som är vanligast förekommande. Med tanke på de förutsättningar för en lyckad inläring som eleverna har behöver både vårdnadshavare och skolledning tänka över vikten av ledighet i förhållande till det eleven riskerar att tappa i kunskapsutveckling.

Rapporteringsfrekvensen varierar mellan 38,2 och 92,4 procent.

Analys frånvaro

Det har skett en förbättring i verksamheten vad gäller att följa elevers närvaro. Utbildningsförvaltningens nya närvarosystem Skola24 har varit till god hjälp i arbetet för att främja elevers närvaro. Förvaltningen har under året arbetat utifrån en förtydligad rutin kring elever med frånvaro.

Det faktum att rapporteringsfrekvensen varierar mycket har flera förklaringar, systemen IST och Skola24 inte helt anpassade för skolformen men förbättringsarbete är påbörjat. Inom skolformen finns flera nya administratörer, rapporteringen kräver manuell hantering. Det finns en plan för att utveckla användningen av Skola24 digitalt.

Elevenkät grundsärskola

Grundsärskolans elever har inte besvarat elevenkäten under läsåret 2019/20. Det uppstod ett problem med elevenkäten i enkätverktyget Webropol vilket medförde att väldigt få svar registrerades när klasser hade genomfört enkäterna. Med anledning av det problem som uppstått beslutade förvaltningsledningen att inte ställa krav på att enkäterna måste genomföras. Varje rektor fick avgöra deltagandet för sin skola. Eftersom genomförandet av enkäten är en tids- och resurskrävande insats beslutade grundsärskolan att inte delta.

Tidigare år då grundsärskolan har deltagit i enkäten har enkäten fyllts i med hjälp av personalen. Personalen har då bistått eleverna med det tekniska handhavandet att svara på datorn. I de fall då eleverna har haft möjlighet att fylla i enkäterna har personal bistått eleverna med förklaringar och tydliggöranden. Till enkäten finns ett stödmaterial framtaget av centrala funktioner inom grundskola/grundsärskola.

Analys elevenkät

Grundsärskolans elevenkät har tidigare genomgående haft mycket goda resultat och det är angeläget att prioritera att eleverna får möjlighet att besvara enkäten läsåret 2020/21.

Att genomföra elevenkäten inom grundsärskolan är en utmaning då elever med en komplex funktionsvariation och som till exempel saknar ett språk har mycket svårt att fylla i elevenkäten. Skolformen har under året framfört ett behov av att anpassa

enkäten till grundsärskolan. Stödmaterialen har inte ansetts öka enkätens validitet och reliabilitet.

Användningen av elevenkäterna för elever som saknar ett språk behöver utvecklas och anpassas till målgruppen. Stödmaterialen behöver ses över. Ett arbete har initierats för att utveckla elevenkäten och stödmaterialen så att grundsärskolans kan kvalitetssäkra de områden som elevenkäten omhändertar.

Analys – effekter av insatser

Störst förändring i resultat de senaste tre läsåren återfinns i ämnena svenska, hem- och konsumentkunskap, musik samt slöjd, vilka alla har något sjunkande resultat när det gäller mer än godkänt, men ökande andel elever med godkänt. En möjlig tolkning är att personalens ökade kompetens gällande bedömning har ökat och att lärarna blivit mer försiktiga i sin bedömning. En annan tolkning är att fler lärare som också undervisar i grundskolan har anställts, något som kan ha medfört att lärarna bedömer försiktigare vilket medför att färre elever får bedömning inom den högre skalan.

Påverkan av olika satsningar på elevernas resultat är inte helt lätta att utläsa i skolformen grundsärskola eftersom elevernas individuella förutsättningar har så stor betydelse för bedömningen. Skolformens tydliga satsning på styrdokument och dokumentation av elevernas resultat har dock givit en tydlig effekt när det gäller att medvetandegöra elever, vårdnadshavare och personalen själv om elevernas progression och utveckling mot kunskapsmålen. Samtliga elever har under läsåret 2019/20 fått en tydlig bedömning beskriven i Unikum. Dokumentationen är kvalitetssäkrad och följer lagstiftningen mycket väl. Det som finns kvar att göra på området är att anpassa elevdokumentationssystemet till skolformen, ett arbete som pågår på förvaltningsnivå och i kontakt med leverantören.

Läsårets fortbildningssatsningar på fritidshemmet har medfört att personalen fått en ökad kunskap om nationella mål för verksamheten. Fritidshemmet samarbetar i högre grad med skolan och stöttar upp elevernas progression i kunskapsutvecklingen.

Grundsärskolan har under 2019/20 fått en ökad stolthet hos personal över att arbeta i skolformen. Åtgärder som varit viktiga i arbetet mot en ökad stolthet är till exempel utvecklingen av grundsärskolans webb, skolformens egna skolnamn, den ökade forskningsanknytningen och ett tydligare systematiskt kvalitetsarbete.

Behov av fortsatta och nya insatser

Grundsärskolan identifierar följande aktiviteter som betydelsefulla för verksamhetens utveckling utifrån ett likvärdighetsperspektiv.

- Elevers delaktighet i sin kunskapsutveckling
- Elevnivån i kunskapsutvecklingen behöver synas mer i skolans verksamhetsplaner och utvecklingsarbete
- Undervisningen behöver analyseras i förhållande till elevernas resultat
- Skolformen behöver fortsätta organisera för en ökad av kompetens hos personalen

- Verksamheten behöver fortsätta att arbeta för en ökad likvärdighet och utveckling genom att rektorsgruppen har ett fortsatt koncerntänk och ett nära samarbete. Verksamhetens gemensamma verksamhetsplan behöver vara ett fortsatt styrande dokument. Områdeschef är ytterst ansvarig för att denna utveckling mot skolformens likvärdighet fortsätter.
- Grundsärskolan behöver gå i takt med grundskolans systematiska kvalitetsarbete och har på samma sätt behov av att få in underlag och statistik.

Behov av fortsatt verksamhetsutveckling

Fortsatt utvecklingsarbete inom rektorsgruppen och tillsammans med områdeschef

Skolformen identifierar ett behov av ett fortsatt koncerntänk samt en fortsatt nära samverkan mellan rektorerna. Områdeschefen kommer under läsåret 2020/21 att fortsätta samla rektorerna regelbundet för avstämning och uppföljning utifrån likvärdighet och gemensamma mål. Grundskolans rektorer som bildar en egen pedagogisk utvecklingsgrupp PUG kommer att fortsatt samverka för skolformens utveckling. Läsåret 2020/21 arbetar rektorer i par med att läsa och opponera på varandras verksamhetsplaner samt att identifiera områden inom ledning och styrning av varandras verksamheter som de har ett kollegialt lärande kring.

Uppdatering av den gemensamma verksamhetsplanen

Vägledande i det nödvändiga koncernliknande arbetet är grundskolans gemensamma verksamhetsplan. Verksamhetsplanen är flerårig och utgör grunden till skolornas egna årliga verksamhetsplaner. Under läsåret 2020/21 finns ett behov av att uppdatera den gemensamma planen och sätta nya fleråriga mål. I den uppdaterade versionen ska tydligt framgå vilka utvecklingsområden som behöver stärkas på respektive skolenhet

Fortsatta anpassningar till den ökande elevgruppen, lokaler och ledning

Skolformens elevgrupp ser ut att öka och arbetet med att anpassa verksamheten till det behöver fortsätta. Den långsiktiga planen om större grundskoleenheter kommer under läsåret 2020/21 att handla om att utöka Östra Stenhagen grundskola, att planera för Berga grundskolas framtid samt att förbereda för en femte ny grundskoleenhet. Under kommande läsåret kan en ny rektor behöva rekryteras till skolformen grundskola.

Fortsatt utveckling av förstelärarnas uppdrag

Utvecklingen av förstelärare kommer under läsåret 2020/21 att handla om att skapa systematiska kollegiala strukturer både inom förstelärargruppen och på de enskilda skolenheterna i syfte att lärarnas förmåga att reflektera över sin undervisning- och bedömningspraktik. Under läsåret 2020/21 kommer förstelärarna att delta i universitetskursen Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Fortsatt forskningsanknytning

Under regi av förstelärarnas uppdrag kommer grundsärskolan även att arbeta med att hitta ytterligare former för samverkan med forskningen.

Fortsatt utveckling av en effektiv organisation och resursanvändning

För att skolformen grundsärskola ska kunna utvecklas gemensamt behöver verksamheten ha en hållbar ekonomi. Grundsärskolan behöver fortsätta att arbeta med en gemensam ekonomi, vilket är beroende av att skolformen är fortsatt organiserad under samma områdeschef.

Avskaffande av ”taxivärd”

Behov finns av ett fortsatt arbete mot en effektiv organisation så att alla skolans resurser går till skolans uppdrag. Då uppdraget att följa med i taxibil inte ingår i skolans uppdrag har även ett centralt arbete kring detta påbörjats och förväntas bli klart höstterminen 2020. Målet är att skolans personal ska ägna sig helt och hållet åt skolans uppdrag och att inga resurser läggs på att vara medföljare på elevers resor till och från skolan.

Utredning av en ny intern resursfördelningsmodell

Under läsåret 2020/21 kommer grundsärskolan att utreda möjligheten att göra en ny intern omfördelning av skolformens elevintäkter. I detta arbete deltar rektorer, elevhälsopersonal samt skolformens ekonom. Gruppen omvärldsbevakar och hämtar inspiration från andra kommuner.

Fortsatt kompetensutveckling av personal

Grundsärskolan kommer inom kort att introducera en digital grundutbildning för nyanställda elevassistenter. Utbildningen är uppbyggd modulvis där varje ny assistent kopplas till en mentor, en erfaren assistent med vilken assistenten kan diskutera innehållet i varje modul. Kompetensutvecklingen av grundsärskolans lärare kommer under läsåret 2020/21 att präglas av ett ökat antal verksamhetsbesök, främst klassrumsbesök. Kompetensutvecklingen kommer också ske genom ett ökat samarbete mellan olika grupper och yrkeskategorier inom skolformen.

Skolformens samtliga förstelärare utom en kommer under läsåret 2020/21 att delta i utbildningen Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, 7,5 högskolepoäng vid Uppsala Universitet.

Ökad tillgång till studie- och yrkesvägledare

Eleverna inom grundsärskolan behöver ha en ökad tillgång till funktionen studie- och yrkesvägledare. Det är något som kommer att prioriteras under kommande läsåret. Studie- och yrkesvägledarens uppdrag om att motivera elever och att ha perspektivet hela eleven hela livet kommer att fokuseras under kommande läsåret.

Fortsatt anpassning av systemen

Ett arbete har sedan tidigare initierats för att grundsärskolan under 20/21 ska få ett digitalt skolvalssystem. Arbetet att i samarbete med leverantörerna Unikum och Skola24 anpassa systemen till grundsärskolans behov kommer att fortsätta under året.

Fortsatt satsning på tillgängliga lärmiljöer

Grundsärskolan behöver fortsätta utveckla sin verksamhet utifrån aspekten tillgängligt lärande. Ett systematiskt arbete kring området behöver utvecklas, till exempel hur man följer upp de tre olika aspekterna pedagogisk, social och fysisk tillgänglighet. Verksamheten har under föregående läsår påbörjat användningen av SPSM:s värderingsverktyg. Under nästkommande läsår kommer skolformen att ta fram en tidsplan för verktygets införande. Utvecklingen av skolornas digitalisering behöver ske på ett sätt så att det blir likvärdigt mellan skolenheterna.

Fortsatt samverkan med andra aktörer

Grundsärskolan fortsätter att samverka med andra aktörer såsom Uppsala Universitet, TRIS och Antidiskrimineringsbyrån. Referensgruppen med vårdnadshavare fortsätter även läsår 20/21.

Behov av fortsatt utveckling mot förbättrade elevresultat

Grundsärskolans kvalitetsarbete behöver fortsätta ha ett ökat fokus på elevernas kunskapsresultat. Skolornas verksamhetsplaner innehåller många aktiviteter som syftar till detta mål. Grundsärskolan behöver också analysera elevernas resultat på helhetsnivå, genom att gå igenom resultaten ämnesvis för hela skolformen samt genom att gruppera resultaten på olika sätt för att se mönster och identifiera utvecklingsområden.

Ökad tillgång till statistik över elevernas resultat

Skolformen grundsärskola behöver få fler data att analysera. De data som har tagits fram till denna rapport och andra likande data kan vara till stor hjälp för skolformen. Grundsärskolan behöver formulera vilka data man behöver och beställa statistiken från förvaltningen. Även den data som tas fram inför skrivandet av verksamhetsplanen behöver ses över och kvalitetssäkras.

Ökad analysering av elevernas resultat

Grundsärskolan har under läsår 19/20 påbörjat ett stort utvecklingsarbete för en ökad kompetens i att analysera elevernas resultat. Detta arbete kommer att fortsätta under läsår 20/21 då verksamheten kommer att öka dokumentationen av olika insatser och analyserna av dessa.

Ökad differentiering av undervisningen

Undervisningen i grundsärskolan behöver möta eleverna på alla nivåer och samtliga elever behöver ha och själva uppleva en progression i sin kunskapsutveckling. Ett verktyg för att utveckla verksamheten i denna riktning är att öka differentieringen i undervisningen. Under läsår 20/21 kommer rektorers lektionsbesök och lärarnas

auskultationer hos varandra att fokusera på bland annat detta. Även områdeschefens verksamhetsbesök under höstterminen 2020 kommer att fokusera på hur lärare och skolledning arbetar för en differentierad undervisning.

Bedömning för lärande och en likvärdig bedömning

Genom att förstelärarna tar ansvar för grundskolans prioriterade område Bedömning för lärande kommer elevdokumentation av elevernas resultat och den lärarnas formativa bedömning att kunna kvalitetssäkras under läsår 2020/21. Satsningen förväntas bli effektiv även när det gäller att uppnå en likvärdig bedömning mellan grundsärskolans olika skolenheter.

Utmana elever som når mer än godkänt

Utifrån den analys som gjorts av resultaten uppkommer frågan hur grundsärskolan bättre kan utmana de elever som når mer än godkänt inom ämnen fördjupade kunskaper inom ämnesområden. Ett sätt att åstadkomma större utmaningar för eleverna är att de får möjlighet att läsa enligt flera kursplaner parallellt. En elev som läser ämnesområden kan för att utmanas läsa vissa av grundsärskolans ämnen och en elev som läser grundsärskolans ämnen kan läsa vissa ämnen enligt grundskolans läroplan. Dessa variationer och möjligheter för eleverna behöver öka inom skolformen.

Förtydliga progressionen för elever som läser ämnesområden

Även om elever som läser ämnesområden alltid uppnår kunskapsmålet grundläggande kunskaper behöver eleverna ha en tydlig progression i sin kunskapsutveckling. Var och en av eleverna och även deras vårdnadshavare ska känna till vad som är nästa steg i elevernas kunskapsutveckling. Detta är något som grundsärskolan kommer att arbeta med. Två av skolformens förstelärare har sitt uppdrag mot undervisningsvägen ämnesområden, något som kommer att underlätta för skolformens övergripande satsningar på kunskapsutvecklingen för denna elevgrupp.

Litteracitet och satsning på svenska och SVA samt ämnesområdet kommunikation

Liksom grundskolan kommer grundsärskolan att satsa på litteracitet som ett prioriterat område. Förutom ämnet svenska och SVA kommer även ämnesområdet kommunikation att belysas under kommande läsår. Skolenheterna kommer bland annat att satsa på AKK-utbildningen KOMPIS (KOMmunikation genom Pekprat I Skolmiljö).

Ämnet idrott och delmålet simning

Grundsärskolans elever har svårt att nå kunskapskravet i ämnet idrott med anledning av att de inte klarar målen i simning. Detta kommer skolformen att åtgärda bland annat genom insatser från försteläraren i idrott och hälsa.

Frånvaro

Skolformen behöver förbättra sitt arbete med frånvaro. Rapporteringen behöver frikopplas från grundskolan så att den kan följas och analyseras. Åtgärder behöver sättas in och den med grundskolan gemensam närvarorutinen följas.

Gemensam handlingsplan för elevers delaktighet

Grundsärskolan kommer att arbeta med att synliggöra strukturer för att elevers delaktighet och olika typer av elevinflytande bland annat genom en gemensam handlingsplan kring elevinflytande för alla grundskolor.

Utveckling och anpassning av elevenkäter

För att eleverna ska få de bästa förutsättningarna i skolan behöver eleverna känna sig trygga, lyssnade på och uppleva att deras lärare hjälper dem att lyckas. Eleverna behöver också vara delaktiga i sin kunskapsutveckling och få verktyg att förstå hur de bästa lär sig och utvecklas. Alla de aspekterna behöver grundskolan undersöka med regelbundenhet genom deltagande i elevenkäten. Nuvarande elevenkät är inte anpassad till grundskolan. Under läsåret 2020/21 kommer ett arbete göras så att elevenkäten anpassas för målgruppen. Enkäten kommer att bestå av samma frågor som för grundskolan, men kommer också att innehålla tre valmöjligheter för hur den ska utföras: självständigt, med stöd eller med hjälp av en vuxens observationer och bedömning. Enkäten kommer även att innehålla instruktioner för hur man vägleder eleverna så att de förstår frågorna och kan besvara enkäten utifrån sin upplevelse.

Bilagor

Bilaga 1 Elevresultat grundskola ämnen

MGK= Mer än godkänt, GK=Godkända kunskaper, RI = Riskerar insats (bedöms ej nå mål). IB = Inget betyg.

	MGK	GK	RI	IB
Svenska	15,7%	74,2%	5,6%	4,5%
• Flicka	23,5%	64,7%	2,9%	8,8%
• Pojke	10,9%	80,0%	7,3%	1,8%
Svenska som andraspråk	25%	50%	25%	0%
Matematik	17,4%	72,8%	6,5%	3,3%
• Flicka	17,1%	68,6%	5,7%	8,6%
• Pojke	17,5%	75,4%	7,0%	0,0%
Samhällsorienterande ämnen	16,1%	75,9%	4,6%	3,4%
• Flicka	15,2%	69,7%	6,1%	9,1%
• Pojke	16,7%	79,6%	3,7%	0,0%
Naturorienterande ämnen	19,3%	72,7%	4,5%	3,4%
• Flicka	18,2%	63,6%	9,1%	9,1%
• Pojke	20,0%	78,2%	1,8%	0,0%
Hem- och konsumentkunskap	37,5%	58,8%	2,5%	1,3%
• Flicka	54,2%	41,7%	4,2%	0,0%
• Pojke	30,4%	66,1%	1,8%	1,8%
Bild	22,5%	71,9%	1,1%	4,5%
• Flicka	32,4%	58,8%	0,0%	8,8%
• Pojke	16,4%	80,0%	1,8%	1,8%
Engelska	16,7%	75,6%	3,3%	4,4%
• Flicka	13,9%	75,0%	2,8%	8,3%
• Pojke	18,5%	75,9%	3,7%	1,9%
Idrott och hälsa	36,4%	48,6%	11,2%	3,7%
• Flicka	38,9%	47,2%	8,3%	5,6%
• Pojke	35,2%	49,3%	12,7%	2,8%
Musik	22,9%	71,9%	2,1%	3,1%
• Flicka	32,4%	67,6%	0,0%	0,0%
• Pojke	17,7%	74,2%	3,2%	4,8%
Slöjd	21,2%	70,6%	3,5%	4,7%
• Flicka	23,5%	70,6%	2,9%	2,9%
• Pojke	19,6%	70,6%	3,9%	5,9%
Teknik	12,5%	81,8%	2,3%	3,4%
• Flicka	12,5%	78,1%	3,1%	6,3%
• Pojke	12,5%	83,9%	1,8%	1,8%

Bilaga 2 Elevresultat grundskola ämnesområden

	Fördjupade kunskaper*	Grundläggande kunskaper*	Finns ej för denna utbildningsväg*	IB
Estetisk verksamhet	8,2%	88,8%	1,0%	2,0%
• Flicka	11,5%	88,5%	0,0%	0,0%
• Pojke	6,9%	88,9%	1,4%	2,8%
Kommunikation	22,0%	73,0%	2,0%	3,0%
• Flicka	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%
• Pojke	20,8%	72,2%	2,8%	4,2%
Motorik	11,8%	82,4%	2,0%	3,9%
• Flicka	11,1%	81,5%	0,0%	7,4%
• Pojke	12,0%	82,7%	2,7%	2,7%
Vardagsaktiviteter	7,3%	86,5%	3,1%	3,1%
• Flicka	7,1%	89,3%	3,6%	0,0%
• Pojke	7,4%	85,3%	2,9%	4,4%
Verklighetsuppfattning	10,1%	84,8%	2,0%	3,0%
• Flicka	10,3%	89,7%	0,0%	0,0%
• Pojke	10,0%	82,9%	2,9%	4,3%

*Ändrade beteckningar i denna tabell. I dokumentationssystemet Unikum står det felaktiga benämningar (samma som för grundskola/grundskola ämnen).

Utbildningsförvaltningen

Rapport

Handläggare:

Christine Kastner Johnson

Datum:

2020-11-03

Diarienummer:

UBN-2020-07991

Kvalitetsrapport Gymnasieskola läsåret 2019/20

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Kollegialt lärande	5
Yrkesprogrammets attraktivitet	5
Proaktiv elevhälsa	6
Introduktionsprogrammen	6
Resultat	6
Genomströmning 3 år	7
Analys.....	9
Gymnasieexamen och förväntade avgångsresultat	10
Analys.....	11
Genomsnittlig betygspoäng	11
Analys.....	12
Frånvaro och avhopp	13
Analys.....	14
Trygghet.....	15
Analys.....	16
Introduktionsprogrammen	16
Analys.....	18
International Baccalaureate.....	18
Analys.....	19
Analys – effekter av insatser	19
Gymnasieskolans övergång till fjärr- och distansundervisning	20
Tydligare organisation av introduktionsprogrammen	21
Behov av nya/fortsatta insatser.....	21
Introduktionsprogrammen	22
Förädlingsvärden	22
Proaktiv elevuppföljning	23
Förstärkt likvärdighetsarbete	23
Bilaga	25
Genomströmning.....	25
Genomsnittlig betygspoäng	28
Avgångselever, examen	30
Enkätresultat	32
Samtliga elever, examen och studiebevis.....	34
Frånvaro.....	36
Studieavbrott	38

Sammanfattning

De preliminära resultaten för avgångsklasserna 2020 visar på en ökad andel elever som når gymnasieexamen samtidigt som genomströmningen förväntas minska något. Förändringarna vad gäller andel gymnasieexamen och genomströmning förväntas dock vara marginella jämfört med förra året, dvs läsåret 2018–19. Det exakta utfallet avseende gymnasieexamen och genomströmning för 2019–20 kan statistiskt säkerställas först vid årsskiftet. Historiskt har överensstämmelsen mellan våra preliminära resultat och de slutliga dock varit hög.

Elevernas genomsnittliga betygspoäng visar en positiv trend för läsåret 2019–2020. Fördelat på kön är det pojkar som ökar sin betygspoäng medan flickorna visar samma resultat som föregående år. De högskoleförberedande programmen uppvisar en starkare utveckling än yrkesprogrammen. Den genomsnittliga betygspoängen ligger i princip stilla på yrkesprogrammen.

En befarad försämring av gymnasieskolans resultat som en effekt av Coronapandemin och den omställning till fjärr- och distansundervisning som skolorna genomförde under vårterminen har inte kunnat identifierats på aggregerad nivå. Viktigt att beakta är att övergången till fjärrundervisning skedde i ett relativt sent läge på terminen då redan mycket betygsunderlag fanns. På enhets- och programnivå finns dock tydliga negativa effekter av de Coronarelaterade insatserna och de allmänna förhållningsreglerna, när det gäller resultat för genomsnittlig betygspoäng, examensgrad och närvaro. Flertalet kompensatoriska åtgärder har försvårats i ett fjärrundervisningsläge. Resultat per skola finns presenterade i resultatbilagan.

Omfattningen av de insatser som gymnasiet tvingats till på alla nivåer, i relation till pandemin, har naturligtvis inneburit att fokus fått flyttats från planerat utvecklingsarbete relaterat till definierade fokusområden.

Vår egen analys när det gäller genomströmning, förädlingsgrad och betygsresultat visar en stark korrelation mellan skolornas söktryck och antagningspoäng. Under de senaste åren har vi haft ett starkt fokus på skolornas arbete med extra anpassning och särskilt stöd, frånvaro- och avbrottsuppföljning samt punktmarkering av elever som riskerar att inte få examen. Det är en delförklaring till vår ökade genomströmning generellt. Vi ser dock inte att skillnaderna mellan våra enheter minskar. Resultat per skola finns presenterade i resultatbilagan

En närmare analys av vilka ämnen eller kurser som eleverna inte klarar ger en indikation på var vi behöver fokusera våra ansträngningar. Ämnena matematik, religion och fysik på de högskoleförberedande programmen samt svenska och naturkunskap på yrkesprogrammen är några av de kurser där vi över tid ser att en större andel elever inte klarar målen. De diagnoser vi genomför i årskurs ett indikerar en allt svagare läsförmåga över tid, vilket får genomslag i många kurser. Problemet med Matematik 2B kursen är uppmärksammas nationellt och är föremål för omarbetningar av kursplaner. Kurser inom fysik finns inom ramen för natur- och teknikprogrammen och resultaten mellan matematik och fysikämnet korrelerar ofta. En trolig förklaring när det gäller religionsämnet är att det oftast ligger sent i utbildningen och kräver insatser under vårterminen i årskurs 3, då aktuell elevgrupp redan kan ha tappat sugen börjat arbeta eller strategiskt satsar på andra ämnen. Aktuella ämnesgrupper har arbetat med ovanstående kurser genom bland annat en forskningscirkel i religion tillsammans med teologiska institutionen för att synliggöra ämnesdidaktiska behov och pröva metoder riktade mot dessa. I matematik B startas

ett utvecklingsprojekt för att utveckla undervisningen i relation till kursen.

Den resultatfångst och resultatbearbetning vi gör för introduktionsprogrammen är under förändring. De fyra introduktionsprogrammen har olika syften och delvis olika innehåll. De har alla gemensamt att de ska leda till fortsatta studier eller underlätta för ungdomarna att etablera sig på arbetsmarknaden. Med en tydligare indelning och varierande målsättningar med de olika introduktionsprogrammen behövs därför ett större fokus på att utvärdera elevernas individuella studieplaner och fortsatta utbildningsvägar.

Inledning

Gymnasieskolans kvalitetsrapport är en del av gymnasieavdelningens systematiska kvalitetsarbete [SKA] och utgör tillsammans med uppföljningsenhetens arbete skollagens krav på SKA på huvudmannanivå. Syftet med verksamhetsanalysen är att:

- öka gymnasieskolans måluppfyllelse och resultat
- kvalitetssäkra huvudmannens/avdelningens analys, uppföljning och styrning över tid.
- möjliggöra en god dialog med UBN för att utveckla förvaltningens målstyrning.

Från och med 2018 års analys redovisas skolornas enhetsanalyser i en Excelfil där analyserna aggregeras till en portal som tillgängliggörs för politiker och förvaltningsnivå.

Avgörande för en ökad måluppfyllelse är att kvaliteten i de viktigaste klassrumsprocesserna är hög. Elever och lärares praktik är centrala. Därmed måste önskvärt utvecklingsarbete vara väl förankrat och ta sin utgångspunkt hos läraren och eleven. Detta motsäger inte betydelsen av ledning och styrning både på enhets- och avdelningsnivå. Gymnasieledningens ambition är att avdelningens SKA utgår från detta klassrums perspektiv. Härigenom bemöter vi i alla fall delvis också risken med betygsinflation genererat av ett ensidigt resultatfokus.

Varje rektor ansvarar för sin skolas SKA. Varje enhet har en egen handlingsplan och årshjul för detta arbete. I skolans enhetsanalys kommuniceras resultat, analys och prioriteringar med gymnasieledningen. Enhetsanalysen utgörs av ett mallat underlag i form av en rapport som presenteras i dialogform för gymnasietts ledning. Skolornas analys skall grunda sig i den utvecklingsorganisation som finns på varje skola där lärarnas praktik synliggörs.

Enhetsanalyserna skapar en god plattform för vidare kollegialt lärande på många nivåer. Utifrån den analys som görs i enhetsanalysen formulerar gymnasiechefen i dialog med rektor, rektors styrkort eller uppdrag. Detta systematiska kvalitetsarbete möjliggör differentierade uppdrag utifrån varje enhets förutsättningar och behov. På enheten formuleras en motsvarande plan för prioriteringar och uppföljning. Rektors styrkort och de viktigaste indikatorerna följs upp månatligen med gymnasiechefen.

Framtagande av så kallade förädlingsvärden [genom SCB] hjälper oss att synliggöra avvikelser på skol och programnivå. Utifrån modellen beräknas förväntade gymnasiebetyg för elever som avslutat gymnasieskolan aktuellt år i kommunens skolor. De förväntade gymnasiebetygen modellberäknas utifrån resultat för rikets elever, aggregeras sedan upp på skolnivå/programnivå och jämförs med de faktiska

gymnasiebetygen. Differensen mellan det faktiska gymnasiebetyget och det förväntade, modellberäknade gymnasiebetyget, är det som benämns som förädlingsvärde. Om differensen är positiv så har skolan ett högre genomsnittligt gymnasiebetyg än vad som kan förväntas utifrån elevernas i meritvärde i årskurs 9. Om differensen är negativ så har skolan ett lägre genomsnittligt gymnasiebetyg än vad som kan förväntas utifrån elevernas i meritvärde i årskurs 9. Modellens stora värde ligger i att hitta avvikelser och trender men analysen behöver kompletteras inte minst när det gäller undervisningsprocesserna.

Över tid ser vi både nationellt och i Uppsala en allt större bristande likvärdighet mellan våra skolor. Förutom en allt starkare segregering utifrån skolors söktryck och antagningspoäng ser vi att våra yrkesprogram har svårt att hävda sig statusmässigt i relation till våra högskoleförberedande program. Likaså har vi identifierat behov av ett strategiskt arbete vad gäller introduktionsprogrammen. Som huvudman är vi ansvariga för att i så hög utsträckning som möjligt kompensera för detta. Ett arbete för att stärka dessa ambitioner är initierat från UBN med framtagande av en förvaltningsövergripande strategi i november 2020. Det är också dessa bakomliggande faktorer som ligger bakom vår strategi att särskilt prioritera yrkesprogram och introduktionsprogram. När det gäller vilka skolor som, förutom våra renodlade yrkesskolor och introduktionsprogram, har det största utmaningarna i relation till ingångsvärden (meritvärde och förädlingsvärden) och förkunskaper (diagnoser) sticker Fyrisskolan och Uppsala Estetiska gymnasium ut. Vår analys ger dock en mer komplex bild än så. Alla skolor har i olika avseenden olika utvecklingsområden som parallellt med våra särskilda satsningar behöver omhändertas.

De satsningar som prioriteras under kommande verksamhetsår är dels kommunala mål formulerade i vår verksamhetsplan utifrån Mål och budget, dels satsningar utifrån vårt statliga huvuduppdrag. Många gånger sammanfaller eller tangerar dessa olika mål och prioriteringar varandra. Vilka satsningar det blir och varför olika strategiska och operativa val görs avgörs av den analys som görs utifrån det systematiska kvalitetsarbetet på våra olika nivåer.

Gymnasieledningen har identifierat fyra strategiska fokusområden vi ser kommer att vara aktuella under kommande femårsperiod:

Kollegialt lärande

Per definition skiljer sig kollegialt lärande från kollegialt samarbete genom en högre grad av systematik. I våra styrdokument talas om beprövad erfarenhet som praktikens framtagna erfarenheter utifrån en forskningsbaserad metodik. Detta arbete behöver organiseras och framförallt skapas tidsmässiga förutsättningar för. Ur ett likvärdighetsperspektiv ser vi fortfarande stora skillnader mellan de skolor som lever under sådana förutsättningar att denna framförhållning och systematik är svår och de skolor som lyckats skapa en kollegial framförhållning med proaktiva insatser. Insatserna berör ett flertal aspekter som ledarskap, organisering, tidsanvändning och systematik, där utvecklingsområden både skiljer mellan enheter men också inom samma enhet. I relation till vårt fokus på en starkare likvärdighet är det viktigt att särskilda insatser riktas mot enheter med svårare förutsättningar och låga resultat.

Yrkesprogrammets attraktivitet

Gymnasieledningen har tagit initiativ till en serie aktiviteter med syfte att stärka kvalitet och attraktivitet på våra yrkesprogram. En genomlysning av

programrådsverksamheten i Uppsala har gjorts och kommer att återkopplas i särskild ordning under slutet av 2020. En stor variation avseende programråden föreligger och ett arbete för att skapa en gemensam syn behöver initieras. En satsning på yrkeslärares fortbildning har startats genom ett nytt nätverk bestående av programrektor och en lärarrepresentant från alla yrkesprogram. Initialt har en enkät till alla yrkeslärare kring upplevda utbildningsbehov på både generell och programnivå genomförts och en utbildningsplan är under framtagande. En uppföljning av vad förra årets avgångselever på våra yrkesprogram gör idag och vilken återkoppling de vill ge på sin utbildning pågår.

Proaktiv elevhälsa

Ansatsen är att varje enhet arbetar främjande och hälsoförebyggande med fokus på elevernas måluppfyllelse. Elevhälsans fokus ska ligga på att arbeta med förbättring av hela lärmiljön i relation till de anpassningar och stöd som elever behöver. Elevhälsan bör därför bättre integreras i övrig skolpersonals arbete med stöd i en fungerande samverkan med övriga förvaltningar kring elevers hälsa och lärande. Av central betydelse är elevhälsans samarbete med lärargruppen utifrån ett pedagogiskt perspektiv.

Introduktionsprogrammen

Arbetet med introduktionsprogrammen sker på både strukturell, organisatorisk och didaktisk nivå. Genom förändrat utbud är ambitionen att verka för en allsidig social sammansättning av elever och likvärdiga förutsättningar i relation till de nationella programmen på enheterna. För att kunna värdera vårt arbete på introduktionsprogrammen behöver vi hitta nya kvalitetsindikatorer som bättre svarar mot programmets olika syften och målsättningar. Ett utökat samarbete med grundskolan är en viktig förutsättning för detta arbete och kan ge oss än bättre planeringsförutsättningar och ett mer ändamålsenligt utbud och struktur.

Ovanstående fyra strategiska fokusområden skall ses i ett flerårigt perspektiv och områdena bryts ner på årlig basis i insatser med effektuppföljningar vilka presenteras sist i rapporten.

Resultat

Resultatinhämtningen sker främst från våra interna administrativa system och databasverktyget Kolada.¹ Undantaget är statistik från introduktionsprogrammen där underlaget hämtas från enheterna. Under respektive område anges om underlaget är preliminärt. När det gäller genomströmning saknas underlag för avgångselever 2020 eftersom detta tillgängliggörs först i december 2020.

---

¹ Kolada är en kommun- och landstingsdatabas som ägs av den ideella föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Svenska staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är föreningens medlemmar. Kolada är ofta använd för jämförelser med andra kommuner och huvudmän.

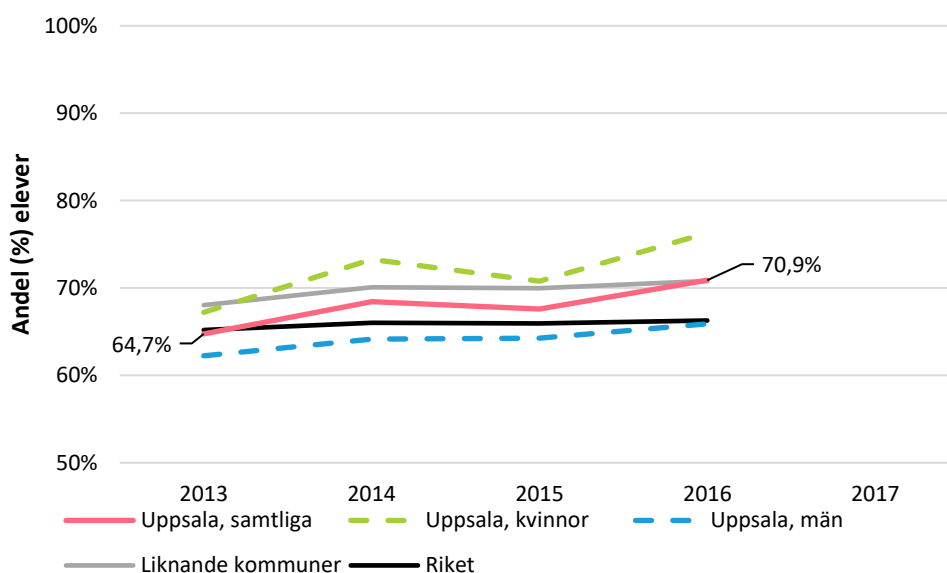
Förutsättningarna för hantering av statistik har förändrats. Detta gör att vi inte längre har tillgång till underlag för jämförelse av resultat mellan kommuner eller enskilda huvudmän. Möjligheten att jämföra med riket kvarstår.

Resultat på skol- och programnivå finns i resultatbilagan.

Genomströmning 3 år

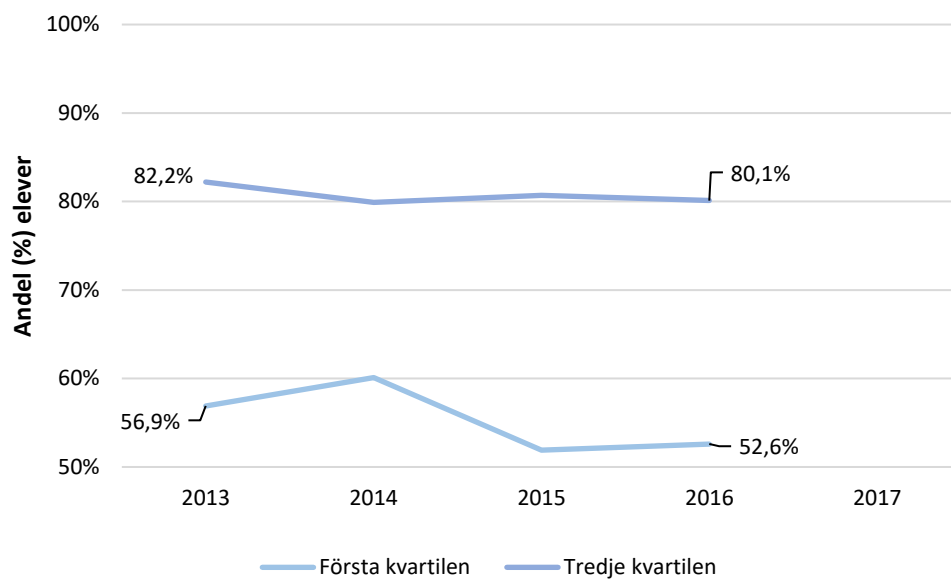
Nedanstående genomströmningssiffror presenterades redan i den kvalitetsrapport som färdigställdes i januari 2020. Vi kommenterade då resultaten enligt följande; Resultatet när det gäller andel elever med examen efter tre år för startåret 2016–17 relativt riket har förbättrats ytterligare när det gäller högskoleförberedande program men ligger fortsatt marginellt under snittet för riket när det gäller yrkesprogram. Vi kan dock inte utesluta individuella orsaker då andelen motsvarar få elever. Den uppföljning avseende examensprognos vi såg gav effekt förra året har fortsatt även innevarande år. Trenden är uppåtgående både för pojkar respektive flickor.

Diagram 1: Genomströmning: Andel (%) elever med gymnasieexamen inom tre år, kommunal gymnasieskola. Tidsserie för startläsåret 2013–2017 för Uppsala, liknande kommuner (kommunala enheter) och riket (samtliga huvudmän). (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 50 procent)

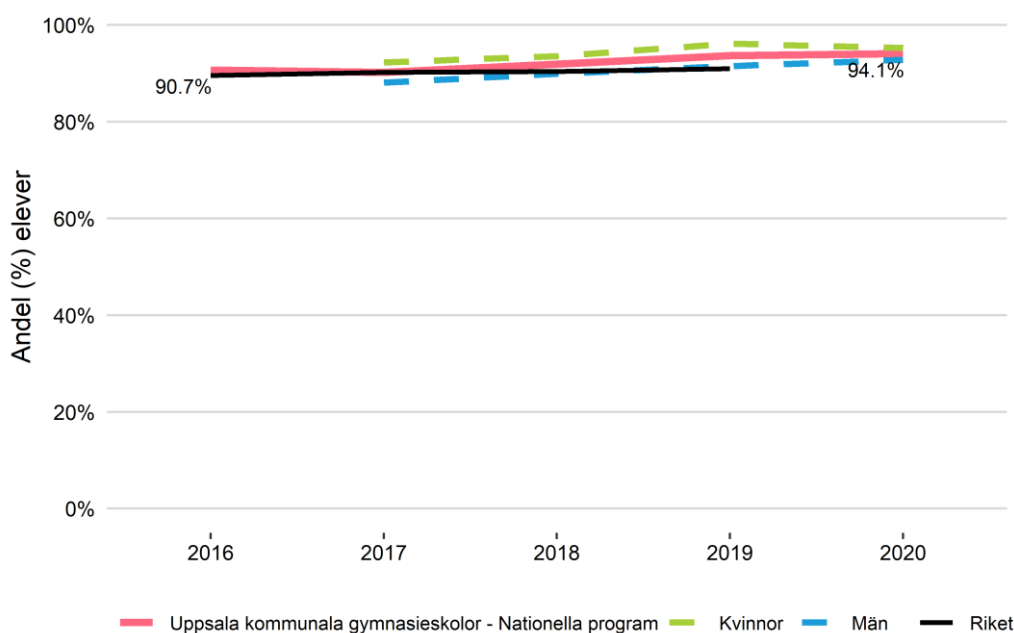
Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Diagram 2: Spridning mellan gymnasieskolor i Uppsala kommun: Genomströmning, andel (%) med examen inom tre år per skola, kommunal gymnasieskola. Tidsserie för startläsår 2012–2016. (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 50 procent)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Diagram 3: Andel (%) avgångselever med gymnasieexamen Avgångselever, andel (%) med gymnasieexamen, nationella program, kommunal gymnasieskola, 2016–2020.

Analys

Andelen elever med gymnasieexamen är oberoende av den tid eleven behövt för att avsluta sina studier och skiljer sig därigenom från genomströmningsmålet. Vi ser över tid ett positiv trend vilket påvisar att våra skolor klarar en relativt större andel elever som behöver mer tid än tre år på sig än tidigare. Vi ser också att skillnaderna mellan könen minskat något över tid. Kurvan verkar ha planat ut på samma nivå som förra året efter en mindre uppgång tidigare. En ökad skillnad mellan genomströmningsresultat och klarad gymnasieexamen påvisar att fler elever behöver mer tid än tre år på sig. En delförklaring är den ökade psykiska ohälsa som påvisat som nu också med all säkerhet har förstärkts av pandemin.

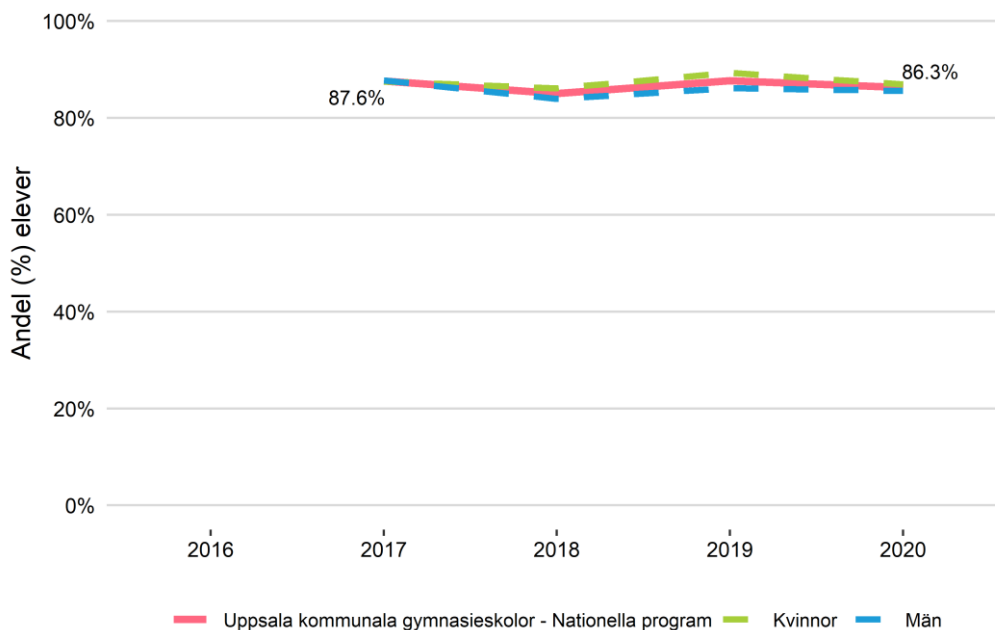
I analysen av genomströmningssiffrorna och andel elever med gymnasieexamen bör en fördjupad analys fortsatt göras på det s.k. mörkertalet. De elever som inte uppnår gymnasieexamen kategoriseras som elever med studieplan om 2500p, dessa elever saknar tillräckliga betyg för en examen men har läst alla ämnen. En annan kategori utgörs av elever som av olika anledningar inte läst 2500 p men avslutat sina studier. Slutligen finns en liten grupp elever som försvinner utan att avsluta sina studier. Det arbete som nu genomförs avseende en starkare elevuppföljning syftar till att bättre fånga upp dessa senare elevkategorier. För avgångselever 2020 har andelen elever i den sist nämnda kategorin ökat med all säkerhet som en konsekvens av pandemin.

Den målbild vi fortsatt måste ha är ett bättre resultat för genomströmning på tre år, i synnerhet på våra yrkesprogram. I övrigt är resultatuppfyllelsen relativt god. För att lyckas med detta är en strukturerad resultatuppföljnings- och analysarbete på enheterna central för att skapa förståelse för hur undervisningen fortsatt kan utvecklas och för att kunna säkerställa tillräckliga förutsättningar för detta arbete. Även ett fokuserat och strukturerat arbete med att utreda orsaker bakom exempelvis frånvaro och avhopp är fortsatt viktiga insatser.

Gymnasieexamen och förväntade avgångsresultat

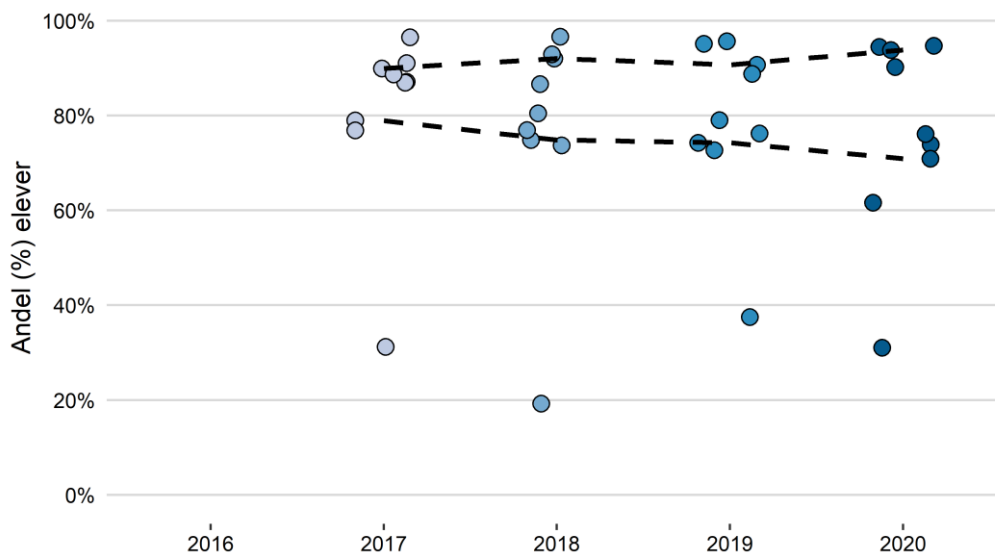
De preliminära resultaten för avgångsklasserna 2020 visar alltså på en ökad andel elever som når gymnasieexamen samtidigt som genomströmningen förväntas minska något. Det exakta utfallet kan statistiskt säkerställas först vid årsskiftet. Förändringarna vad gäller andel gymnasieexamen och genomströmning förväntas dock vara marginella jämfört med förra året.

Diagram 4: Förväntade avgångselever: Andel (%) elever med examensbevis eller studiebevis med 2500 poäng. Tidsserie 2016–2020 för elever i kommunal gymnasieskola i Uppsala.

Källa: Uppsala kommun

Diagram 5: Förväntade avgångselever: Diagram med spridning utifrån kvartiler (varje punkt motsvarar en skola. Gäller andel elever med examen och studiebevis som omfattar 2500p)

Källa: Uppsala kommun

Analys

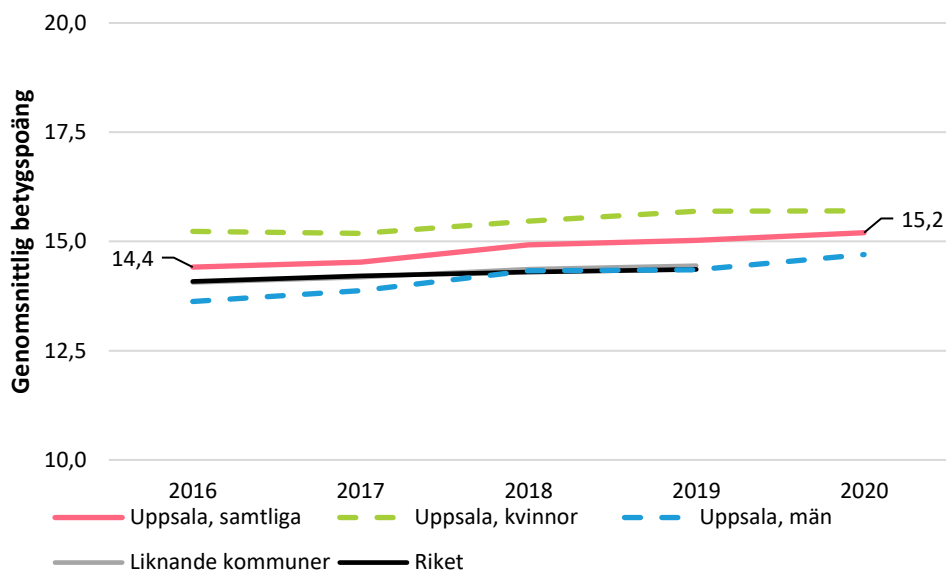
Andelen elever som når gymnasieexamen eller studiebevis om 2500p minskar något från förra året. En delförklaring är att det så kallade mörkertalet har ökat som en trolig effekt av pandemin. Ökningen av elever som når gymnasieexamen finns framförallt bland de skolor som redan har goda examensresultat och minskningen sker bland de skolor som tidigare uppvisar sämre resultat. Kvartilavståndet ökar således vilket kan ses som en ytterligare effekt av bristande likvärdighet i skolorna förutsättningar.

Genomsnittlig betygspoäng

Genomsnittlig betygspoäng visar en positiv trend för läsåret 2019–2020. Fördelat på kön är det pojkar som ökar sin betygspoäng medan flickorna visar samma resultat som föregående år. De högskoleförberedande programmen uppvisar en starkare utveckling än yrkesprogrammen. Den genomsnittliga betygspoängen ligger i princip oförändrad på Yrkesprogrammen

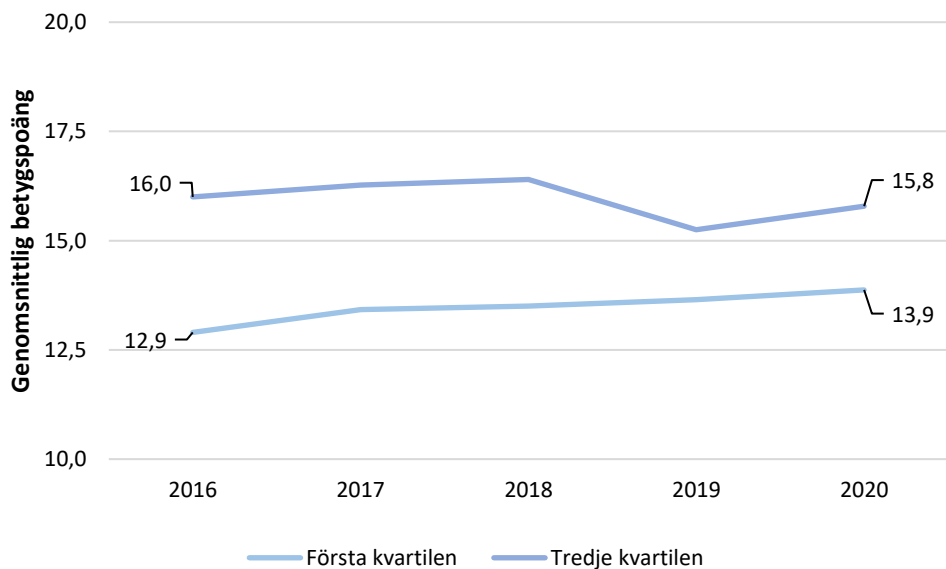
På aggregerad nivå ser vi ingen negativ Coroneffekt. Vid en närmare analys ser vi dock att enheter med låga antagningspoäng ytterligare halkat efter i GBP. En trolig förklaring är att de elever som har det största stödbehovet också drabbas hårdast av egna studier. Värt att beakta är att en stor del av betygsunderlaget redan var insamlat innan fjärr- och distansundervisningen infördes. Det kan finnas anledning för en större oro inför innevarande läsår. Vi kan heller ej följa upp eventuella avvikelser till nationella kursprov då dessa ställdes in under vt-20.

Diagram 6: Genomsnittlig betygspoäng: Samtliga avgångselever, kommunal gymnasieskola. Tidsserie 2016–2020 för Uppsala, liknande kommuner och riket. (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 10)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Diagram 7: Spridning mellan gymnasieskolor i Uppsala kommun: Genomsnittlig betygspoäng, samtliga avgångselever per skola, kommunal gymnasieskola. Tidsserie 2016–2020. (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 10)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Analys

Vi ser stora skillnader mellan program och enheter i Uppsala, inte minst behörighetsmässigt och betygsmässigt med ett stort betygsspann för avgångselever avseende genomsnittlig betygspoäng. I princip samma differenser kvarstår år från år. Hur denna skillnad mellan enheter också påverkar elevernas resultat är föremål för en internationell forskardebatt. Den forskning som finns är inte entydig även om stora studier som John Hatties metastudier pekar på nackdelar med för homogena

undervisningsgrupper. OECD pekar på en ökad skolsegregation som den största enskilda utmaningen för Sverige. Samtidigt ser vi en svag generell förbättring framförallt i den tredje kvartilen.

Genomgående för merparten av all forskning de senaste åren är att lärarens ledarskap i klassrummet tillsammans med goda didaktiska och metodiska färdigheter är grunden för ökad måluppfyllelse. Vidare finns en samstämmighet kring bedömningens centrala roll för lärande. Begrepp som bedömning för lärande och elevernas egen delaktighet och förståelse av sitt lärande lyfts fram.

Av stort intresse för vårt fortsatta SKA är att vi kan koppla elevernas ingångsvärden till gymnasieskolans resultat för att kunna värdera ett så kallat förädlingsvärde. Detta arbete prövats under läsåret och kommer att få fullt genomslag läsåret 2021–22. Förädlingsvärdet är främst intressant för de enskilda gymnasieenheterna och ett stöd för att kunna analysera sin egen måluppfyllelse. Behovet av en fördjupad analys, av bland annat det material SCB tagit fram, föreligger när vi på ett rättvist sätt vill bedöma måluppfyllelsen på de program som presterar lägst resultat men också när vi vill värdera hur väl de skolorna lyckas med högst resultat utifrån dessa elevers ingångsvärden.

Vår målbild är att öka den genomsnittliga betygspoängen och genomströmningen i kommunen framförallt genom att öka resultaten på de enheter som idag har lägre resultat, eller uttryckt som en högre likvärdighet.

För att strategiskt möta en svagare generell läsförståelse och en ökad andel nyanlända på våra nationella program välkomnar vi den möjlighet Skolverkets satsning på Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt, vi de närmaste tre åren kommer att delta i.

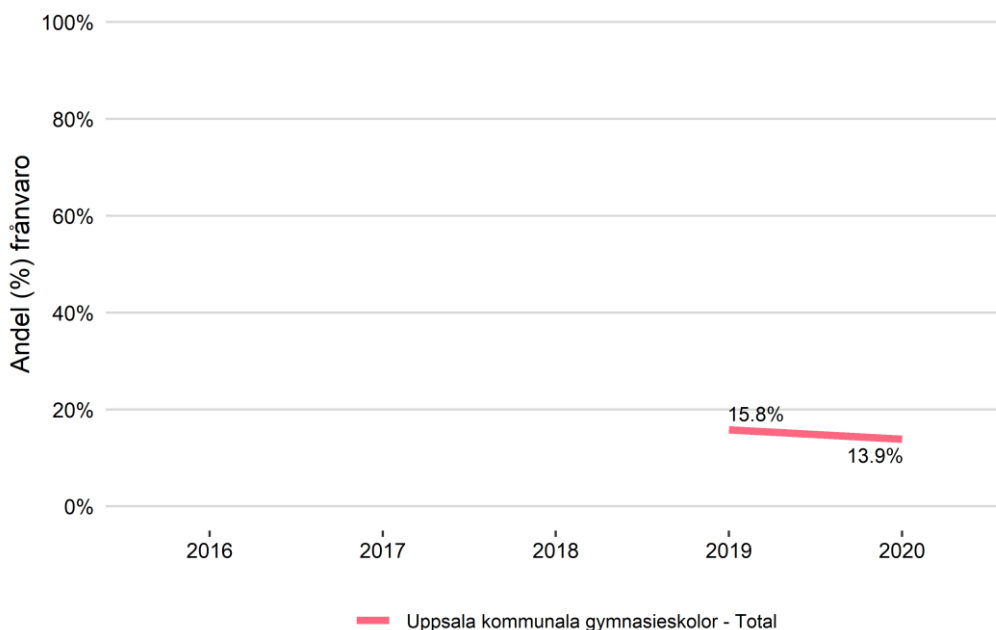
Frånvaro och avhopp

Den totala frånvaron bland eleverna har sjunkit jämfört med förra året. Till stor del kan detta förklaras med en generell nedgång av frånvaron under perioden mars – juni 2020 då större delen av gymnasieskolan bedrev undervisning på distans. Under perioden finns ett tydligt trenderbrott jämfört med tidigare år vilket också avspeglas i det statistiska underlaget. Med nya riktlinjer och förhållningssätt vid sjukdom är effekten av Coronaepidemin tydlig i form av ökad frånvaro bland de utbildningar som genomfördes på skolorna under våren.

Antalet registrerade avhopp (antal elever med studieavbrott inom kategorierna: avgång, utskrivna p.g.a. hög frånvaro och övrig orsak) har minskat jämfört med föregående år. Tendensen är densamma som tidigare år där elever på introduktionsprogrammen står för huvuddelen av de avhopp som registreras i dessa kategorier. Under läsåret var 66% av de elever som avbröt studierna inskrivna på något av introduktionsprogrammen. Värt att beakta är samtidigt att andelen elever som inte klarar sina studier på nationella program på tre år samtidigt ökar.

Diagram 8: Frånvaro Genomsnittlig frånvaro, samtliga elever, kommunal gymnasieskola. Tidsserie 2019–2020.

Källa: Uppsala kommun, frånvarostatistik

Analys

Jämfört med tidigare är frånvarotrenden oförändrad. På introduktionsprogrammen återfinns de högsta frånvaronivåerna följt av yrkesprogrammen och därefter de högskoleförberedande programmen. Skolornas arbete med att öka närvaron och frånvarostatistik följs upp på enheternas månadsuppföljningar med gymnasieledningen. Samtliga skolor har tydliga rutiner för hantering av elevers frånvaro och uppföljning av den samma. På några av våra skolor finns särskilda funktioner som bland annat förstärker arbetet med att uppmärksamma elevers frånvaro. På Uppsala yrkesgymnasium Jälla och Uppsala yrkesgymnasium Ekeby finns anställda socialpedagoger och på Uppsala Estetiska gymnasium pågår en pilot sedan 2019 med förstärkt mentorsstöd i form av pedagogisk personal med socialt uppdrag.

Frånvaro kan få svåra följdverkningar för elever, både på kort och lång sikt där utskrivning från skolan kan vara en konsekvens. På de skolor där vår enkät uppvisar störst upplevd motivation och delaktighet har vi också den största närvaron. Alla skolor behöver dock fortsatt arbeta mot en ökad närvaro genom att fokusera exempelvis på god undervisning och lärmiljö, tidiga insatser, samarbete och individanpassning. Insatser utifrån strategiska pedagogiska och didaktiska val och riktade elevhälsoinsatser genomförs i olika omfattning på våra skolor. Ett exempel är det pågående arbetet med att minska elevernas hemarbete genom att förlägga alla examinationer och bedömningsgrundande arbete till lektionstid.

Elevers frånvaro och kan både ha giltiga orsaker och vara ogiltig och består av beviljade ledigheter, ströfrånvaro till mer problematiska situationer där elever av olika skäl inte förmår komma till skolan. I de enhetsvisa uppföljningarna uppmärksammas en ökad psykisk ohälsa som en av orsakerna till frånvaro och i förlängningen utskrivning. Negativa attityder till skolan, elevers inställning till behov av utbildning och bristande uppföljning och medverkan av vårdnadshavare anges även som bidragande orsaker till elevers frånvaro.

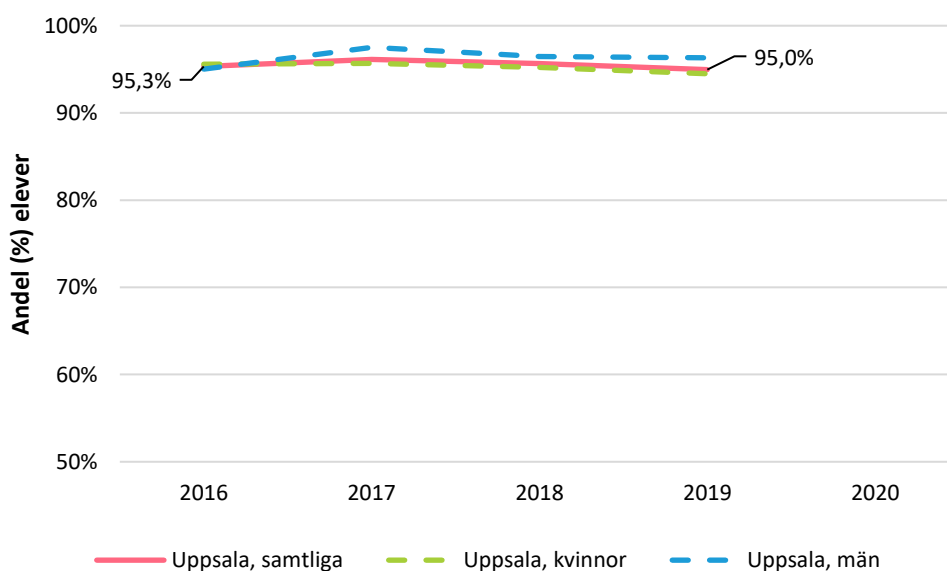
Det minskade antalet avhopp jämfört med tidigare år hänger troligtvis samman med ett minskat antal elever registrerade på introduktionsprogrammen. En särskilt utsatt grupp inom introduktionsprogrammen utgörs av nyanlända elever inskrivna på Språkintröduktion. En betydande del av dessa elever är inte skrivna i Uppsala utan kan under pågående läsår tvingas byta bostadsort och därmed skola. Detta gäller även elever på övriga introduktionsprogram som är placerade i Uppsala av andra kommuner. Vår bedömning är att en allmänt turbulent migrationspolitik även på andra sätt har påverkat denna elevgrupp negativt.

I de avhoppskategorier som vi särskilt analyserar döljer sig exempelvis psykisk ohälsa och olika typer av utanförskap. Vi möter detta b.la. genom ett strategiskt arbete kring psykisk ohälsa, våra NPF-satsningar i samverkan med bland annat SPSM och andra fortbildningsinsatser.

Trygghet

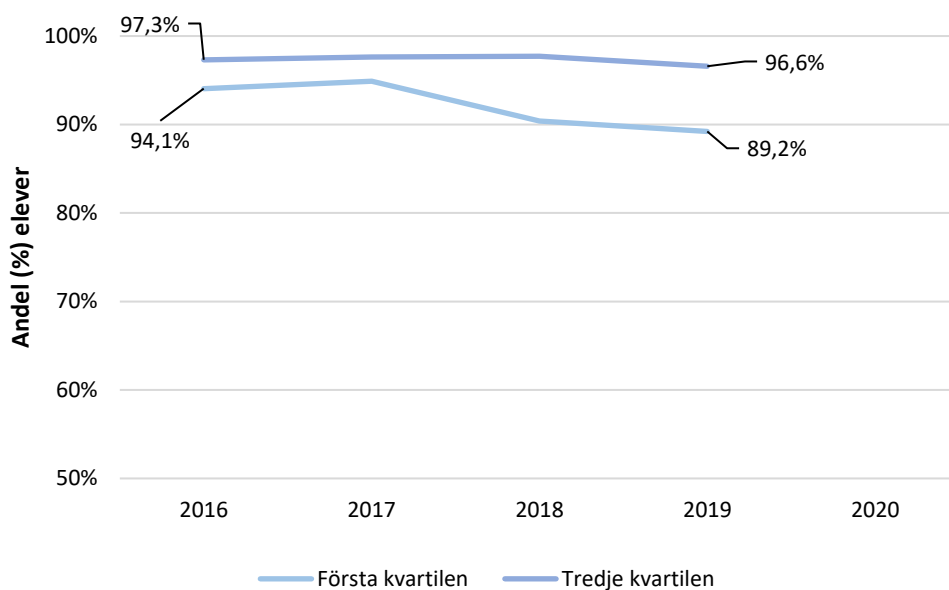
Uppsala kommun genomför årligen en enkätundersökning där bland annat nedanstående indikator kartläggs. Verkställandet av enkäten under vårterminen 2020 kantades dock av en rad IT-relaterade problem vilket föranledde TF utbildningsdirektör att rekommendera frivillighet för genomförande. Resultat för 2020 kan därför inte presenteras på aggregerad nivå. Även om resultatet för området över åren bibehåller en hög och jämn kurva bör vi uppmärksamma och bevaka eventuella trendförskjutningar. Detsamma gäller förändringar i den upplevda tryggheten fördelad mellan kön.

Diagram 9: Jag känner mig trygg i skolan: Andel positiva svar, samtliga elever kommunal gymnasieskola, Uppsala, 2016–2019.

Källa: Uppsala kommun, elevenkät gymnasieskola

Diagram 10: Jag känner mig trygg i skolan: Andel positiva svar, spridning första och tredje kvartilen, kommunala gymnasieskolor, Uppsala, 2016-2019

Källa: Uppsala kommun, elevenkät gymnasieskola

Analys

Elevernas upplevda studiemiljö är viktig för studieron och därmed en viktig förutsättning för lärandet. Alla elever ska enligt skollagen ha en trygg skolmiljö som är fri från kränkande behandling och diskriminering. Våra samtal med bland annat rektorer indikerar att personalen i högre grad tar tag i incidenter tidigt vilket ger större synlighet och fler anmälningar, men också bidrar till att elever känner sig lyssnade till. Det skapar trygghet i sig och kan förklara det delvis motsägelsefulla faktum att kränkingsanmälningarna har ökat på en del enheter, samtidigt som också den upplevda tryggheten och studieron fortfarande visar höga värden.

Inga motsvarande siffror finns för riket vilket gör det svårt att jämföra kommunens resultat med genomsnittsvärden. Varje enhet får enkätsvaren nedbrutet per klass vilket är en viktig förutsättning för en fördjupad analys och möjligheter att rikta insatser mot särskild problematik och grupperingar. Uppföljning av enkätresultaten sker inom ramen för enhetsanalysen där eventuella insatser och åtgärder utvärderas.

Enkätundersökningen har ytterligare frågor om hur eleverna anser att skolan agerar vid fall av kränkande behandling och hur de görs delaktiga i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Även dessa svar presenteras nedbrutet per klass och bildar därmed ett viktigt underlag för skolornas vidare arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Introduktionsprogrammen

Introduktionsprogrammen [IM] vänder sig till de elever som inte uppnått behörighet till nationella program i gymnasieskolan enligt de behörighetsregler som gäller från och med hösten 2011.

Benämningen introduktionsprogram signalerar att utbildningen inom dessa program syftar till förberedelser, eller introduktion, till annan gymnasial utbildning eller till arbetsmarknaden. Uppsala kommuns gymnasieskolor erbjuder fyra

introduktionsprogram; individuellt alternativ, språkintröduktion, yrkesintröduktion samt programinriktat val. Programmen har olika syften och behörigheten och antagningsformerna är anpassade till det. Eleverna kan inte få en examen från ett introduktionsprogram. Däremot får de ett gymnasieintyg på den genomförda utbildningen.

Enligt skollagen ska varje huvudman som bedriver Intröduktionsprogram ha en fastställd plan för denna. Kommunen har valt att arbeta fram separata utbildningsplaner för vart och ett av programmen, som därefter aggregeras till en plan för huvudmannen, dessa planer revideras årligen. En individuell studieplan upprättas för varje elev, som revideras kontinuerligt. Det är den individuella studieplanen som styr elevens målsättning och det är där målen formuleras och därefter följs upp.

Rektor ansvarar för att såväl utbildningsplan som de individuella studieplanerna finns upprättade. Den övergripande planen på huvudmannanivå säkerställer en ökad tydlighet och ansvarsfördelning.

Då majoriteten av eleverna på intröduktionsprogrammen inte har gymnasiebehörighet som mål behöver andra resultatindikatorer utvecklas. Vilka indikatorer som ska användas är en nationell utmaning och olika vägar prövas. Tidigare har vi enbart följt upp behörighet mot yrkes- eller högskoleförberedande program, men målsättningarna kan vara andra. Målsättningen är en tydligare uppföljning- och utvärderingsmodell för varje enskilt intröduktionsprogram utifrån dess specifika syfte och elevernas individuella mål.

Nedanstående indikatorer har använts som kvalitetsindikatorer föregående läsår.

Programinriktat val, IM V

Syfte: Utbildningen syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och ska så snart som möjligt kunna antas till det nationella programmet

Indikatorer som följs upp på programmet:

- Behörighet mot yrkes- eller högskoleförberedande program.

Yrkesintröduktion, IM Y

Syfte: Yrkesinriktad utbildning som syftar till behörighet för ett yrkesprogram eller arbete

Indikatorer som följs upp på programmet:

- Behörighet mot yrkesprogram och/eller anställningsbarhet/arbete.

Individuellt alternativ, IM A

Syfte: Programmet riktar sig till de ungdomar som inte är behöriga till ett yrkesprogram och som har stora kunskapsbrister och svag motivation, eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som syftar till att förbereda dem för annan utbildning.

Indikatorer som följs upp på programmet:

- Behörighet mot yrkesförberedande program, samt annan utbildning.

Språkintröduktion, IM S

Syfte: Utbildningen har fokus på svenska språket för att eleven ska kunna gå vidare till något annat program i gymnasieskolan, eller till annan utbildning.

Indikatorer som att följs upp på programmet:

- Behörighet mot yrkes- eller högskoleförberedande program, samt annan utbildning.

Tabellen nedan är en sammanställning av avgångselever från Introduktionsprogrammen 2020. Elever som gjort avbrott, finns kvar i samma utbildning eller har annan målsättning i den individuella studieplanen redovisas inte. Uppgifterna hanteras manuellt på enheterna.

Tabell 1: Avgångselever Introduktionsprogrammen 2020. Fortsatta studier eller övergång till yrke.

Övergång	IMA	IMY	IMV	IMS
Behörighet till yrkesprogram	19	4	3	31
Behörighet till högskoleförberedande program	18	1		31
Övergång till annat introduktionsprogram	9	32		53
Övergång till vuxenutbildning/folkhögskola	13	3		73
Anställningsbarhet/arbete		15	2	11

Källa: Egen statistik

Analys

Tendensen när det gäller avgångselever från IMS är densamma som tidigare år. En hög andel elever övergår till vuxenutbildningen eftersom de inte längre kan beredas plats i gymnasieskolan p.g.a. ålder. En stor andel elever på IMS övergår efter en tid till annat introduktionsprogram eller nationellt program. Detta ligger i linje med programmets målsättning. Avgångselever från IMA har i stor utsträckning kunnat övergå i annan utbildning. Utifrån den formulerade målsättning för IMY kan vi konstatera att ca 1/3 når anställningsbarhet. Varför så stor andel elever väljer att övergå till annat introduktionsprogram kan bero på fel val av yrkesintroduktion. Vi behöver fortsatt arbeta med de olika programmen kopplat till de olika elevgruppernas behov, önskemål och förutsättningar.

International Baccalaureate

International Baccalaureate [IB] är en internationellt erkänd studentexamen som omfattar tre års studier precis som alla andra gymnasieprogram, varav ett år så kallad pre-IB. Elevernas betyg bestäms till stor del av slutprov, vilka betygsätts av externa examinatoreer. Grunden för meritvärdering av en IB-examen utgörs av en omräkningstabell, som är lika både för elever med äldre och nyare examen. Preliminärt meritvärde anges i svenska skalan 10,00–20,00 vilket gör det möjligt att jämföra IB-utbildningens resultat med övriga utbildningar.

Tabell 2: Andel (%) gymnasieelever med examen från IB inom 3 och 4 år, per startläsåår. Egenregi i Uppsala samt riket.

Startläsåår	Genomströmning	Andel (%) elever IB egenregi	Riket
2013/14	Examen, 3 år	67,1	59,8
	Examen, 4 år	84,2	Saknas
2014/15	Examen, 3 år	67,9	62,1
	Examen, 4 år	78,6	69,4
2015/16	Examen, 3 år	70,9	62,9
	Examen, 4 år	78,5	71,5
2016/17	Examen, 3 år	62,3	61,5
	Examen, 4 år	*	*

Källa: SIRIS samt egen statistik

Tabell 3: Genomsnittlig betygspoäng IB över tid (för elever med examen eller studiebevis), Uppsala egenregi.

Lsåår	IB poäng Katedral	IBO World	Konverterade IB poäng till svenska betygspoäng	Riket
2016/17	33	29,87	17,2	14,2
2017/18	31	29,96	16,3	14,3
2018/19	32	29,65	16,8	14,4
2019/20	33	29,92	17,2	*

Källa: IBS Reports samt egen statistik

Analys

Genomströmningen för Katedralskolan är bättre än riket. Betygspoängen är högre än världsmålet, men vi saknar underlag för riket. Dock föreligger ett behov av en fördjupad analys kring varför fler elever inte klarar gymnasieexamen. Det som uppmärksammats i enhetsanalysen är en relativt stor andel elever som uppger att de gjort ett felval, ett kraftigt minskat söktryck och därmed fallande meritvärden från grundskolan samt en ökad andel elever som uppger psykisk ohälsa som skäl till behov av exempelvis förlängd studietid.

Analys – effekter av insatser

Våra enheters skiftande förutsättningar och behov för att nå ökad måluppfyllelse skapar en stor variation av prioriterade utvecklingsområden. På huvudmanna- och avdelningsnivå kan vi aktivt arbeta för öka likvärdigheten och säkerställa att ett systematiskt utvecklingsarbete äger rum och gymnasiechefen har genom detta möjlighet att styra enheternas arbete, men det är vår övertygelse att den lokala förankringen och prioriteringen är nyckeln till en ökad måluppfyllelse.

Nedanstående två exempel ger inte rättvisa åt det utvecklingsarbete som sker på enheterna men är motiverad av en önskan att visa på den mångfald av satsningar

gymnasieskolan arbetar med. I fallet med fjärr- och distansundervisning var det inte fråga om en planerad aktivitet, men omfattningen av de insatser som gjordes i samband med den omställningen kom att överskugga mycket av det pågående utvecklingsarbetet. Det gäller framförallt insatser för att stärka systematiken i det kollegiala lärandet, satsningar på elevhälsan och tidsplaner för kompetensutvecklingsinsatser riktade mot yrkeslärare

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att enheterna uthålligt arbetar vidare med sin systematik avseende metoder för ökade elevresultat. Betygsanalyser av lärare och ämnesgrupper, synliggörande av lärande och olika former av kollegialt lärande och utvecklingsgrupper får ett allt starkare innehåll.

Gymnasieskolans övergång till fjärr- och distansundervisning

Under perioden mars –juni genomfördes större delen av undervisningen på gymnasieskolorna via olika distanslösningar. Även om skolorna sedan tidigare har *en till en*-lösning när det gäller datorer kantades övergången av tekniska problem, som till en del var bestående under en längre tid. Under perioden har hållbarheten och användarnytta i våra system och verktyg hårt prövats. Detsamma gäller vår infrastruktur, support och kommunens beredskap och förmåga att hantera behov i anslutning till fjärr- och distansundervisning. Efterhand fattades beslut om att undanta vissa elevgrupper då effekten av fjärr- och distansundervisningen bedömdes som alltför negativ.

I våra övergripande analyser av elevresultaten för 2020 kan vi på aggregerad nivå inte leda i bevis att fjärr- och distansundervisningen har påverkat resultaten negativt. Vid resultatanalys per skola ser vi dock exempel på att enheter med låga antagningspoäng ytterligare halkat efter i GBP. Effekten gäller inte bara för avgångsklasserna utan också för elever i årskurs ett och två, där antalet underkända betyg har ökat. Detta kommer med största sannolikhet att ge effekt i senare mätningar. En trolig förklaring är att de elever som har det största stödbehovet också drabbas hårdast av egna studier som en följd av uteblivet stöd och avsaknaden av de relationsskapande insatserna som klassrumsundervisning innebär. Säkerställandet av en trygg studiemiljö och en studiesituation präglad av studiero har även satts på undantag. Antagandena får stöd i den enkätundersökning vi genomförde med gymnasieskolans lärare för att fånga in de upplevda effekterna av fjärr- och distansundervisningen. Ett ytterligare antagande är att vi troligtvis hade sett större effekter på exempelvis genomsnittlig betygspoäng för våra avgångselever om fjärr- och distansundervisningen startat tidigare. Detta eftersom en stor del av betygsunderlaget redan var insamlat innan omställningen genomfördes. Eftersom fjärr- och distansundervisningen delvis har fortsatt under innevarande läsår finns det anledning att uppmärksamma att detta kan komma att påverka förutsättningarna för elevernas kunskapsprogression även innevarande läsår.

Även andra effekter av fjärr- och distansundervisning har framkommit i dialogerna med enheterna. Särskilt gäller det påverkan på elevernas psykiska välbefinnande och därigenom möjlighet att tillgodogöra sig undervisningen. Utmaningarna kan sammanfattas med att avsaknaden av fysiska möten med elever i deras skolmiljö gör det väldigt svårt att bedriva ett fungerande förebyggande och främjande elevhälsoarbete. Liknande kommentarer återfinns i den enkät vi genomförde.

Ytterligare utmaningar kopplade till fjärr- och distansundervisningen – och som fortsättningsvis behöver hanteras – handlar bland annat om bedömning av elevernas insatser. Det har, enligt enkäten, varit svårt att göra en allsidig bedömning av elevernas

kunskaper eftersom det har varit problematiskt att genomföra prov och examinationer under rådande omständigheter. Aspekter som likvärdighet och rättssäkerhet har aktualiserats i relation till digital undervisning.

Tydligare organisation av introduktionsprogrammen

Under de senaste åren har gymnasieskolan arbetat med att utveckla principer för antagning, organisation och struktur för introduktionsprogrammen. Det är ett arbete som sker långsiktigt och stegvis.

Tidigare fanns introduktionsprogram enbart på ett fåtal skolor. Under året har vi arbetat med att införa introduktionsprogram på samtliga våra enheter. Detta arbete innebar även att en av enheterna som endast erbjöd introduktionsprogram integrerades i den nystartade skolan Ellen Fries. Den bärande tanken i detta arbete har varit att verka för en allsidig social sammansättning på våra enheter. Att det finns introduktionsprogram på samtliga skolor bidrar till likvärdiga förutsättningar i relation till de nationella programmen på enheterna.

En strategi är att bättre matcha elever i behov av IMA som program. Programmets profil riktar sig till de elever som har störst behov och befinner sig längst ifrån behörighet till ett nationellt program. Vi ser alltså att andra IM program skulle vara mer ändamålsenliga för en del av de elever som idag går på IMA. Ett första steg i detta arbete har varit att utveckla/starta yrkesintroduktion på flera skolor och skapa fler alternativ inom ramen för detta program, bland annat inom vård och omsorg, bygg och anläggning samt fordon och transport. Yrkesintroduktionsutbildningarna har som målsättning att ungdomen i första hand ska etablera sig på arbetsmarknaden. I arbetet med att säkerställa utbildningarnas relevans har vi haft en dialog med den lokala och regionala arbetsmarknaden och arbetsförmedlingen för att möta de behov som de uttrycker.

Vårt arbete med introduktionsprogrammen har inneburit att vi har skapat tydligare utbildningar som möter olika elevernas behov och intressen. Fler elever kan få sina val uppfyllda genom det nu mer relativt allsidiga utbudet.

Det systematiska kvalitetsarbetet har också varit en del i utvecklingen av introduktionsprogrammen. Bland annat har vi lagt stor vikt vid att upprätta tydliga utbildningsplaner för vart och ett av introduktionsprogrammen. I utvecklingsarbetet kring det systematiska kvalitetsarbetet har vi bland annat samverkat med Skolverket när det gäller uppföljning av elevernas kunskapsutveckling och vilka kvalitetsindikatorer som bör utvärderas.

Behov av nya/fortsatta insatser

En stor del av de utvecklingsinsatser som genomförs på avdelnings- och skolnivå pågår under en längre tid och rör undervisningens kärna som ledarskap i klassrummet, ämnesdidaktik och elevers delaktighet. Andra insatser bygger på politiska initiativ eller kan genereras efter att ny utvärdering och nya behovsanalyser är genomförda. Nedanstående är exempel på sådana insatser inom områdena likvärdig skola, uppföljning av elevresultat och måluppfyllelse samt skollagens krav om att systematiskt följa upp och dokumentera kunskapsresultaten för samtliga pågående kurser och ämnen.

Introduktionsprogrammen

Vårt arbete med att förändra och utveckla introduktionsprogrammen på skolorna och bredda utbildningsvägarna kommer att fortsätta med en tydlig ansats att verka för en allsidig social sammansättning på våra enheter. De genomförda insatserna behöver utvärderas ytterligare för att se vilka effekter det pågående förändringsarbetet medfört.

Insatserna kring Introduktionsprogrammen kommer bestå av fyra huvudspår:

- Antagningsprocessen för introduktionseleverna behöver ytterligare tydliggöras och förbättras för att eleverna så snabbt som möjligt ska få beslut om placering på utbildning
- Översyn av utbud för att säkerställa att elevernas intressen och önskemål ska omhändertas på ett bättre sätt. Om vi kan erbjuda utbildningar utifrån den enskilda elevens behov är förhoppningen att vi därigenom kan minska avhopp och att fler elever därmed slutför sina studier på introduktionsprogrammen
- Vi behöver fortsätta arbetet med att säkerställa att vi uppfyller lagens intentioner kring elevers rätt till programinriktat val. Detta innebär bland annat att utöka antalet platser på programinriktat val med målsättning att fler elever som är nära behörighet till ett nationellt program kan få möjlighet att snabbt kunna nå behörighet och gå över till det nationella programmet.
- Tillsammans med enheterna säkerställa uppföljning av kvalitetsindikatorer för arbetet med introduktionsprogrammen. Arbetet innefattar även tät dialog med utvecklingsenhet på Skolverket

Parallellt med utvecklingsarbetet för introduktionsprogrammen behöver vi även hantera en minskad andel elever på Språkintröduktion. En uppenbar konsekvens av det minskade antalet ungdomar som kommer nya till Sverige är att vi behöver inleda processen med att stänga ner utbildningen på några av våra skolor. Det är vår ambition att det starka organisationsfokus vi för tillfället behöver säkerställa ska fortsatt löpa parallellt med det didaktiska utvecklingsarbetet på våra IM-program som varit i centrum sedan 2016.

Förädlingsvärden

Sedan VT 2019 har gymnasieskolan beställt förädlingsvärden via SCB. Förädlingsvärdena är ett statistiskt underlag som skattar skolornas bidrag till elevernas kunskapsutveckling. Underlaget tas fram genom att mäta elevernas kunskapsresultat vid två tillfällen som sedan jämförs med ett modellberäknat resultat för rikets elever. Med en tydligare koppling till ingångsvärden kan vi göra ytterligare antaganden och bredda analysunderlaget vad gäller elevernas avgångsresultat.

Förädlingsvärdena är ett kvantitativt metodstöd som på aggregerad nivå talar om resultaten per enhet och per program. Den stora fördelen är att vi genom denna statistik kan - på olika nivåer - hitta "underpresterande" skolor, program eller ämnesgrupper.

Metoden och underlaget säger dock inget om hur och med vad vi måste jobba för att ytterligare förbättra skolornas resultat. Vi måste komplettera med andra resultat och data för att kunna fördjupa analysen och hitta rätt arbetssätt och insatser. Ett sådant

kompletterande material är till exempel sammanställningar av elevernas socioekonomiska bakgrund. Trots att ingångsvärdet nästan alltid är den viktigaste förklarande faktorn till utgångsvärdet så visar forskning att olika elevens egenskaper som kön, antal år i Sverige och föräldrarnas utbildningsnivå också är viktiga förklaringsfaktorer för elevernas resultat. Även om dessa elevförutsättningar har gett effekt på meritvärdet tidigare och att effekten avtar ju äldre eleverna blir bör utfallet av förädlingsvärdemodellen som används för att bestämma ett mått på skolornas kvalitet därför kontrolleras för sådana elevens egenskaper för att bli mer rättvisande. I annat fall kan det vara elevsammansättningen och inte skolkvaliteten som ger ett visst värde.

Från och med Läsåret 2020–2021 kommer förädlingsvärdena finnas med och vara en viktig del av skolornas enhetsvisa analyser

Proaktiv elevuppföljning

Uppföljning av elevernas kunskapsresultat bör ske kontinuerligt för att uppmärksamma enskilda elevers kunskapsprogression. Den proaktiva elevuppföljningen syftar även till att identifiera effekter av undervisning på grupp- och organisationsnivå. Målet för elevuppföljningen, som sker fyra gånger per läsår, är att försöka identifiera elever i behov av stöd och insatser men också hitta mönster i skolans arbete för att kunna sätta in tidiga insatser som ska leda till ökad måluppfyllelse. Sådana insatser på gruppnivå kan exempelvis vara ökad undervisningstid för vissa klasser eller att förändra didaktiska angreppssätt eller undervisningsmetoder.

Under läsåret 2020–2021 kommer sex av kommunens gymnasieenheter att systematiskt arbeta med proaktiv elevuppföljning utifrån det digitala stöd som är framtaget i samarbete med leverantör av den upphandlade lärplattformen *ITs Learning*. Uppföljning av den proaktiva elevuppföljningen och skolornas examensprognos sker vid särskilt avsatta månadsuppföljningar under året.

I den upphandlingsprocess kring lärplattform som ska påbörjas under hösten 2020 kommer gymnasieskolan att bevaka att det digitala stödet för att kunna genomföra den proaktiva elevuppföljningen finns med som en viktig del av upphandlingsunderlaget.

Förstärkt likvärdighetsarbete

I grunden handlar skolans likvärdighet om att en elevs möjlighet att lyckas i skolan inte ska bero på elevens familjebakgrund, var eleven bor eller i vilken skola eleven går. I vår resultatanalys per skola ser vi exempel på att enheter med låga antagningspoäng ytterligare halkar efter när det exempelvis gäller genomsnittlig betygspoäng och andel med gymnasieexamen; de enheter som redan har låga resultat visar ytterligare nedgång. I strävandena att öka den genomsnittliga betygspoängen och genomströmningen i kommunen behöver vi därför arbeta med insatser för att stärka likvärdigheten mellan enheterna.

I relation till vårt fokus på en starkare likvärdighet mellan våra enheter är följande satsningar centrala:

- Tillsättande av utvecklingslärare med särskilda utvecklingsuppdrag på identifierade enheter
- Tillskapa nätverk för utvecklingslärare med särskilt likvärdighetsuppdrag

- Kollegialt och strategiskt arbete för alla enhetsrektorerna med fokus på likvärdigheten och enheternas kompensatoriska förmåga.
- Genomförande av Skolverkets satsning på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt
- Utveckling av arbetet med lov- och sommarskola utifrån elevernas diagnostiserade förutsättningar och enheternas resultat.
- Fortsatt utveckling av skolornas utvecklingsorganisation i relation till undervisningspraktiken.
- FoU-projekt och övrig samverkan med Uppsala universitet

Ovanstående exempel utgör verktyg kopplade till flera fokusområden. Proaktiv elevuppföljning har både koppling till fokusområdet Elevhälsa och Kollegialt lärande. Detsamma gäller arbetet med förädlingsvärden. På samma sätt stärker goda strukturer för kollegialt arbete även satsningen på yrkesprogram och introduktionsprogrammen och bidrar i arbetet med att öka likvärdigheten mellan våra enheter. Det är viktigt att de utvecklingsbehov som många gånger är korrelerande till varandra också bemöts utifrån en förståelse av dessa komplexa sammanhang och behov av både en lokal analys, lokala anpassningar och åtgärder på huvudmannanivå.

Bilaga

Genomströmning

Andel (%) elever med gymnasieexamen inom tre år.

Källa: Skolverket

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Total	64,7%	68,4%	67,6%	70,9%	
Kvinnor	67,2%	73,3%	70,8%	76,3%	
Män	62,2%	64,1%	64,3%	65,9%	
Riket	65,2%	66,0%	65,9%	66,3%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Nationella program	72,6%	76,1%	77,3%	79,5%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Högskoleförberedande program	73,9%	77,2%	79,4%	81,3%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Yrkesprogram	67,8%	71,7%	67,8%	70,3%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Introduktionsprogram	2,2%				
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Barn- och fritidsprogrammet	81,0%	68,8%	72,2%	87,5%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Bygg- och anläggningsprogrammet	68,5%	56,0%	66,7%	59,1%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Ekonomiprogrammet	68,9%	74,5%	81,1%	81,6%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - El- och energiprogrammet	85,2%	94,0%	80,0%	78,8%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Estetiska programmet	43,2%	54,1%	50,0%	45,6%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Fordons- och transportprogrammet	59,1%	73,9%			
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Handels- och administrationsprogrammet	73,7%	76,2%	89,3%	77,8%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Hantverksprogrammet	65,4%	76,0%			
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Hotell- och turismprogrammet	64,3%	72,2%	78,8%	43,5%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Humanistiska programmet	90,6%	83,3%	80,6%	60,7%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - International Baccalaureate	67,1%	67,9%	70,9%	62,3%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Naturbruksprogrammet	48,1%	63,2%	70,3%	66,7%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Naturvetenskapsprogrammet	80,1%	83,6%	84,6%	90,0%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Restaurang- och livsmedelsprogrammet	75,7%	69,0%	60,0%	59,4%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Riksrekryterande utbildningar	80,0%	84,2%	80,0%	63,2%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Samhällsvetenskapsprogrammet	74,3%	79,8%	81,4%	81,9%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Teknikprogrammet	73,6%	71,7%	59,2%	82,4%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - VVS- och fastighetsprogrammet	91,7%	70,0%		83,3%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Vård- och omsorgsprogrammet	51,3%	62,2%	57,1%	75,0%	
Celsiuskolan - Total	70,5%	68,5%	76,6%	80,1%	
Celsiuskolan - Nationella program	77,1%	76,0%	84,3%	84,0%	
Celsiuskolan - Högskoleförberedande program	77,4%	75,9%	83,5%	84,0%	
Celsiuskolan - Yrkesprogram	73,7%	76,2%	92,0%	84,4%	
Celsiuskolan - Ekonomiprogrammet	72,4%	70,5%	90,4%	88,8%	
Celsiuskolan - Handels- och administrationsprogrammet	73,7%	76,2%	92,0%	84,4%	
Celsiuskolan - Naturvetenskapsprogrammet	85,5%	82,4%	86,9%	88,1%	
Celsiuskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	77,4%	78,0%	73,9%	74,7%	
Fyrisskolan - Total	56,9%	60,1%	51,9%	70,2%	
Fyrisskolan - Nationella program	58,0%	61,5%	51,9%	73,0%	
Fyrisskolan - Högskoleförberedande program	54,6%	59,1%	53,9%	71,3%	
Fyrisskolan - Yrkesprogram	78,0%	73,3%		83,3%	
Fyrisskolan - Ekonomiprogrammet	51,7%	66,7%	44,4%		

	2016	2017	2018	2019	2020
Fyrisskolan - Hantverksprogrammet	65,4%	76,0%			
Fyrisskolan - Naturvetenskapsprogrammet	52,1%	41,7%		64,7%	
Fyrisskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	45,2%	50,0%	52,2%	43,5%	
Fyrisskolan - Teknikprogrammet	73,6%	71,7%	59,2%	82,4%	
Fyrisskolan - VVS- och fastighetsprogrammet	91,7%	70,0%		83,3%	
Katedralskolan - Total	82,2%	79,9%	80,7%	79,9%	
Katedralskolan - Nationella program	82,2%	79,9%	80,7%	82,2%	
Katedralskolan - Högskoleförberedande program	82,2%	80,4%	81,0%	81,8%	
Katedralskolan - Yrkesprogram	81,0%	68,8%	75,0%	90,0%	
Katedralskolan - Barn- och fritidsprogrammet	81,0%	68,8%	75,0%	90,0%	
Katedralskolan - Humanistiska programmet	90,6%	83,3%	80,6%	60,7%	
Katedralskolan - International Baccalaureate	67,1%	67,9%	70,9%	62,3%	
Katedralskolan - Naturvetenskapsprogrammet	85,0%	81,0%	85,8%	94,4%	
Katedralskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	87,2%	90,2%	82,5%	85,1%	
Linnégymnasiet - Total					
Linnégymnasiet - Nationella program					
Linnégymnasiet - Högskoleförberedande program					
Linnégymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet					
Linnégymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet					
Linnéskolan - Total					
Lundellska skolan - Total	68,8%	77,7%	79,2%	78,6%	
Lundellska skolan - Nationella program	73,0%	82,2%	82,8%	80,6%	
Lundellska skolan - Högskoleförberedande program	76,4%	84,5%	86,5%	81,2%	
Lundellska skolan - Yrkesprogram	51,3%	62,2%	57,1%	75,0%	
Lundellska skolan - Ekonomiprogrammet	79,7%	83,0%	82,3%	74,2%	
Lundellska skolan - Naturvetenskapsprogrammet	73,1%	85,3%	88,0%	85,7%	
Lundellska skolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	77,3%	85,1%	89,1%	86,5%	
Lundellska skolan - Vård- och omsorgsprogrammet	51,3%	62,2%	57,1%	75,0%	
Rosendalsgymnasiet - Total	83,5%	85,8%	80,8%	84,1%	
Rosendalsgymnasiet - Nationella program	88,9%	91,2%	86,3%	90,9%	
Rosendalsgymnasiet - Högskoleförberedande program	88,9%	91,2%	86,3%	90,9%	
Rosendalsgymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet	86,7%	91,4%	84,3%	92,0%	
Rosendalsgymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet	92,9%	90,9%	89,9%	88,9%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Total	74,2%	79,5%	72,0%	52,6%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Nationella program	75,0%	80,9%	73,3%	59,2%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Yrkesprogram	75,0%	80,9%	73,3%	59,2%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Barn- och fritidsprogrammet					
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Bygg- och anläggningsprogrammet					
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - El- och energiprogrammet	85,2%	94,0%	80,0%	78,8%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Fordons- och transportprogrammet					
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Handels- och administrationsprogrammet					
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hotell- och turismprogrammet	64,3%	72,2%	78,8%	43,5%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Restaurang- och livsmedelsprogrammet	75,7%	69,0%	59,3%	59,4%	
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Total	38,8%	48,0%	46,4%	47,7%	
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Nationella program	48,1%	63,2%	70,3%	72,1%	
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Yrkesprogram	48,1%	63,2%	70,3%	72,1%	
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Fordons- och transportprogrammet					

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Naturbruksprogrammet	48,1%	63,2%	70,3%	66,7%	
Uvengymnasiet - Total					
Uvengymnasiet - Nationella program					
Uvengymnasiet - Högskoleförberedande program					
Uvengymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet					

Genomsnittlig betygspoäng

Elever med examen och studiebevis med 2500 poäng.

Källa, 2016–2019: Skolverket

Källa, 2020: Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Nationella program	14,4	14,5	14,9	15,0	15,2
Kvinnor	15,2	15,2	15,5	15,7	15,7
Män	13,6	13,9	14,3	14,4	14,7
Riket	14,1	14,2	14,3	14,4	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Högskoleförberedande program	14,8	14,8	15,3	15,4	15,6
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Yrkesprogram	12,9	13,4	13,2	13,1	13,1
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Barn- och fritidsprogrammet	14,5	15,1	14,8	14,7	14,2
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Bygg- och anläggningsprogrammet	12,1	12,9	12,8	13,1	11,9
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Ekonomiprogrammet	13,7	13,2	14,3	13,6	14,6
Uppsala kommunala gymnasieskolor - El- och energiprogrammet	13,1	13,9	12,9	13,1	13,3
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Estetiska programmet	13,8	13,5	13,9	13,9	14,5
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Fordons- och transportprogrammet	12,1	12,6		12,4	12,1
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Handels- och administrationsprogrammet	11,4	12,7	12,0	12,1	13,1
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Hantverksprogrammet	13,7	13,2			
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Hotell- och turismprogrammet	13,6	13,8	14,1	12,4	13,6
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Humanistiska programmet	15,6	16,8	17,5	15,8	16,4
Uppsala kommunala gymnasieskolor - International Baccalaureate					
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Naturbruksprogrammet	12,9	13,7	14,3	14,2	13,7
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Naturvetenskapsprogrammet	15,8	15,8	16,2	16,5	16,5
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Restaurang- och livsmedelsprogrammet	13,7	14,0	13,5	14,0	14,2
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Riksrekryterande utbildningar	13,4	13,5			
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Samhällsvetenskapsprogrammet	14,5	14,9	15,1	15,4	15,3
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Teknikprogrammet	14,1	13,6	13,9	14,9	14,5
Uppsala kommunala gymnasieskolor - VVS- och fastighetsprogrammet	11,9	12,2	10,7	11,9	10,7
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Vård- och omsorgsprogrammet	13,5	13,0	13,1	12,5	13,2
Celsiuskolan - Nationella program	13,5	13,9	14,2	14,4	14,7
Celsiuskolan - Högskoleförberedande program	13,7	14,0	14,5	14,7	14,8
Celsiuskolan - Yrkesprogram	11,7	12,9	11,8	12,2	13,3
Celsiuskolan - Bygg- och anläggningsprogrammet					
Celsiuskolan - Ekonomiprogrammet	13,3	13,5	14,5	14,4	14,5
Celsiuskolan - Fordons- och transportprogrammet					
Celsiuskolan - Handels- och administrationsprogrammet	11,4	12,7	11,8	12,2	13,3
Celsiuskolan - Naturvetenskapsprogrammet	15,4	14,9	15,8	16,0	17,0
Celsiuskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	13,1	14,1	13,5	14,2	13,9
Fyrisskolan - Nationella program	12,9	12,7	12,8	14,1	14,1
Fyrisskolan - Högskoleförberedande program	12,9	12,7	13,2	14,5	14,1
Fyrisskolan - Yrkesprogram	12,8	12,7	10,7	11,9	
Fyrisskolan - Ekonomiprogrammet	12,9	12,2	13,8		
Fyrisskolan - Hantverksprogrammet	13,7	13,2			
Fyrisskolan - Naturvetenskapsprogrammet	11,9	12,7	12,9	15,3	14,2
Fyrisskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	12,5	12,6	11,9	13,9	11,9

	2016	2017	2018	2019	2020
Fyrisskolan - Teknikprogrammet	14,1	13,6	13,9	14,9	14,5
Fyrisskolan - VVS- och fastighetsprogrammet	11,9	12,2	10,7	11,9	
Katedralskolan - Nationella program	16,0	16,6	16,5	16,1	16,5
Katedralskolan - Högskoleförberedande program	16,1	16,7	16,6	16,2	16,6
Katedralskolan - Yrkesprogram	14,5	15,1	15,4	14,9	13,8
Katedralskolan - Barn- och fritidsprogrammet	14,5	15,1	15,4	14,9	13,8
Katedralskolan - Humanistiska programmet	15,6	16,8	17,5	15,8	16,4
Katedralskolan - International Baccalaureate		17,2	16,3	16,8	17,2
Katedralskolan - Naturvetenskapsprogrammet	16,1	16,5	16,8	16,8	17,1
Katedralskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	16,2	16,8	16,1	15,7	16,2
Linnégymnasiet - Nationella program		15,3	16,3	13,9	15,1
Linnégymnasiet - Högskoleförberedande program		15,3	16,3	13,9	15,1
Linnégymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet					15,8
Linnégymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet					14,8
Lundellska skolan - Nationella program	14,1	13,8	14,3	13,8	14,7
Lundellska skolan - Högskoleförberedande program	14,2	13,9	14,5	14,0	14,9
Lundellska skolan - Yrkesprogram	13,5	13,0	13,1	12,5	13,2
Lundellska skolan - Ekonomiprogrammet	14,7	13,7	14,2	13,0	14,8
Lundellska skolan - Naturvetenskapsprogrammet	14,5	14,1	14,8	14,9	15,6
Lundellska skolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	13,6	13,8	14,4	14,6	14,3
Lundellska skolan - Vård- och omsorgsprogrammet	13,5	13,0	13,1	12,5	13,2
Rosendalsgymnasiet - Nationella program	17,0	17,1	16,9	17,1	17,0
Rosendalsgymnasiet - Högskoleförberedande program	17,0	17,1	16,9	17,1	17,0
Rosendalsgymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet	17,4	17,2	17,0	17,1	17,0
Rosendalsgymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet	16,4	16,9	16,8	17,1	17,0
Uppsala estetiska gymnasium - Nationella program			13,9	13,9	14,5
Uppsala estetiska gymnasium - Högskoleförberedande program			13,9	13,9	14,5
Uppsala estetiska gymnasium - Estetiska programmet			13,9	13,9	14,5
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Nationella program	13,5	13,9	13,5	13,2	13,7
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Yrkesprogram	13,5	13,9	13,5	13,2	13,7
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Barn- och fritidsprogrammet					15,9
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Bygg- och anläggningsprogrammet					12,6
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - El- och energiprogrammet	13,2	13,9	12,9	13,1	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Fordons- och transportprogrammet					
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Handels- och administrationsprogrammet					12,5
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hantverksprogrammet					
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hotell- och turismprogrammet	13,6	13,8	14,1	12,4	13,6
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Restaurang- och livsmedelsprogrammet	13,7	14,0	13,5	14,0	14,2
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Nationella program	12,9	13,3	13,5	13,5	12,7
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Yrkesprogram	12,9	13,3	13,5	13,5	12,7
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Bygg- och anläggningsprogrammet			12,8	13,1	11,8
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - El- och energiprogrammet					13,3
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Fordons- och transportprogrammet		11,6		12,4	12,1
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Naturbruksprogrammet	12,9	13,7	14,3	14,2	13,7
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - VVS- och fastighetsprogrammet					10,7

Avgångselever, examen

Andel (%) elever med examensbevis av samtliga avgångselever.

Källa, 2016–2019: Skolverket

Källa, 2020: Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Nationella program	90,7%	90,2%	91,9%	93,7%	94,1%
Kvinnor		92,3%	93,6%	96,2%	95,3%
Män		88,1%	89,9%	91,5%	92,8%
Riket	89,6%	90,2%	90,4%	91,0%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Högskoleförberedande program	91,7%	90,8%	92,9%	94,5%	95,1%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Yrkesprogram	87,2%	87,8%	87,3%	89,2%	88,4%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Barn- och fritidsprogrammet	95,2%	92,3%	73,7%	100,0%	100,0%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Bygg- och anläggningsprogrammet	84,6%	75,6%	90,0%	100,0%	69,2%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Ekonomiprogrammet	88,6%	86,9%	95,9%	89,6%	96,8%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - El- och energiprogrammet	92,9%	98,0%	100,0%	96,4%	100,0%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Estetiska programmet	76,1%	67,4%	69,6%	76,0%	86,0%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Fordons- och transportprogrammet	67,9%	76,9%		100,0%	87,5%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Handels- och administrationsprogrammet	81,0%	87,5%	96,6%	91,4%	97,3%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Hantverksprogrammet	84,2%	95,2%			
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Hotell- och turismprogrammet	87,5%	88,2%	93,5%	61,1%	94,7%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Humanistiska programmet	96,4%	96,2%	100,0%	90,9%	96,0%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - International Baccalaureate					
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Naturbruksprogrammet	80,0%	75,6%	84,6%	85,7%	81,8%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Naturvetenskapsprogrammet	93,9%	94,1%	95,1%	97,6%	96,4%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Restaurang- och livsmedelsprogrammet	93,9%	92,3%	90,9%	84,0%	80,0%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Riksrekryterande utbildningar	95,7%	95,2%			
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Samhällsvetenskapsprogrammet	91,5%	94,7%	92,6%	96,4%	95,3%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Teknikprogrammet	95,2%	82,7%	84,6%	93,8%	83,3%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - VVS- och fastighetsprogrammet	95,7%	89,5%		100,0%	72,7%
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Vård- och omsorgsprogrammet	92,9%	94,3%	93,5%	80,6%	89,3%
Celsiuskolan - Nationella program	84,5%	88,9%	93,7%	94,5%	97,2%
Celsiuskolan - Högskoleförberedande program	84,6%	89,3%	93,4%	95,0%	97,0%
Celsiuskolan - Yrkesprogram	83,3%	84,2%	96,3%	90,6%	100,0%
Celsiuskolan - Bygg- och anläggningsprogrammet					
Celsiuskolan - Ekonomiprogrammet	81,4%	87,0%	97,8%	96,7%	97,4%
Celsiuskolan - Fordons- och transportprogrammet					
Celsiuskolan - Handels- och administrationsprogrammet	81,0%	87,5%	96,3%	90,6%	100,0%
Celsiuskolan - Naturvetenskapsprogrammet	92,3%	89,1%	94,6%	96,4%	100,0%
Celsiuskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	83,1%	91,6%	87,5%	91,8%	94,1%
Fyrisskolan - Nationella program	83,9%	79,0%	71,7%	90,2%	81,7%
Fyrisskolan - Högskoleförberedande program	82,5%	76,3%	75,5%	88,6%	81,7%
Fyrisskolan - Yrkesprogram	90,5%	92,5%		100,0%	
Fyrisskolan - Ekonomiprogrammet	90,6%	71,9%	95,5%		
Fyrisskolan - Hantverksprogrammet	84,2%	95,2%			
Fyrisskolan - Naturvetenskapsprogrammet	53,7%	62,5%	68,8%	87,5%	85,7%
Fyrisskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	84,5%	80,0%	54,5%	89,5%	61,5%

	2016	2017	2018	2019	2020
Fyrisskolan - Teknikprogrammet	95,2%	82,7%	84,6%	93,8%	83,3%
Fyrisskolan - VVS- och fastighetsprogrammet	95,7%	89,5%		100,0%	
Katedralskolan - Nationella program	97,4%	97,9%	97,7%	97,7%	98,6%
Katedralskolan - Högskoleförberedande program	97,6%	98,2%	98,8%	97,6%	98,5%
Katedralskolan - Yrkesprogram	95,2%	92,3%	81,3%	100,0%	100,0%
Katedralskolan - Barn- och fritidsprogrammet	95,2%	92,3%	81,3%	100,0%	100,0%
Katedralskolan - Humanistiska programmet	96,4%	96,2%	100,0%	90,9%	96,0%
Katedralskolan - International Baccalaureate					
Katedralskolan - Naturvetenskapsprogrammet	97,7%	98,1%	98,3%	98,4%	99,2%
Katedralskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	97,8%	98,9%	99,1%	97,8%	98,4%
Linnégymnasiet - Nationella program		90,9%	100,0%	83,3%	83,3%
Linnégymnasiet - Högskoleförberedande program		90,9%	100,0%	83,3%	83,3%
Linnégymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet					100,0%
Linnégymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet					75,0%
Lundellska skolan - Nationella program	94,2%	96,3%	95,4%	90,6%	95,4%
Lundellska skolan - Högskoleförberedande program	94,4%	96,5%	95,6%	91,7%	96,0%
Lundellska skolan - Yrkesprogram	92,9%	94,3%	93,5%	80,6%	89,3%
Lundellska skolan - Ekonomiprogrammet	98,2%	96,6%	93,9%	85,0%	95,8%
Lundellska skolan - Naturvetenskapsprogrammet	97,5%	92,9%	95,7%	96,7%	95,7%
Lundellska skolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	89,2%	99,2%	97,0%	96,7%	96,3%
Lundellska skolan - Vård- och omsorgsprogrammet	92,9%	94,3%	93,5%	80,6%	89,3%
Rosendalsgymnasiet - Nationella program	100,0%	98,0%	96,2%	99,3%	96,5%
Rosendalsgymnasiet - Högskoleförberedande program	100,0%	98,0%	96,2%	99,3%	96,5%
Rosendalsgymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet	100,0%	98,2%	95,0%	99,5%	96,1%
Rosendalsgymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet	100,0%	97,8%	97,9%	99,0%	97,2%
Uppsala estetiska gymnasium - Nationella program			69,6%	76,0%	86,0%
Uppsala estetiska gymnasium - Högskoleförberedande program			69,6%	76,0%	86,0%
Uppsala estetiska gymnasium - Estetiska programmet			69,6%	76,0%	86,0%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Nationella program	91,6%	93,7%	93,1%	85,0%	90,2%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Yrkesprogram	91,6%	93,7%	93,1%	85,0%	90,2%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Barn- och fritidsprogrammet					100,0%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Bygg- och anläggningsprogrammet					100,0%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - El- och energiprogrammet	92,3%	98,0%	100,0%	96,4%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Fordons- och transportprogrammet					
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Handels- och administrationsprogrammet					87,5%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hantverksprogrammet					
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hotell- och turismprogrammet	87,5%	88,2%	93,5%	61,1%	94,7%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Restaurang- och livsmedelsprogrammet	93,9%	92,3%	90,9%	84,0%	80,0%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Nationella program	80,0%	76,5%	84,8%	92,3%	82,0%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Yrkesprogram	80,0%	76,5%	84,8%	92,3%	82,0%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Bygg- och anläggningsprogrammet			90,0%	100,0%	61,9%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - El- och energiprogrammet					100,0%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Fordons- och transportprogrammet				100,0%	87,5%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Naturbruksprogrammet	80,0%	75,6%	84,6%	85,7%	81,8%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - VVS- och fastighetsprogrammet					72,7%

Enkätresultat

Andel elever som besvarat påståendet ”Jag känner mig trygg i skolan” med ”Stämmer helt och hållet” eller ”Stämmer ganska bra”.

Källa: Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Total	95,0%	94,2%	93,3%	93,8%	
Kvinnor	94,3%	94,7%	94,0%	94,4%	
Män	95,9%	94,7%	93,1%	94,0%	
Celsiuskolan - Total	95,4%	96,2%	96,5%	95,2%	97,1%
Celsiuskolan - Introduktionsprogram		88,2%	91,3%	84,1%	86,5%
Celsiuskolan - Ekonomiprogrammet	96,5%	94,9%	96,3%	96,1%	98,9%
Celsiuskolan - Handels- och administrationsprogrammet	94,4%	93,1%	92,8%	93,4%	96,5%
Celsiuskolan - Naturvetenskapsprogrammet	95,4%	99,3%	98,3%	98,1%	98,8%
Celsiuskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	94,9%	97,4%	97,8%	96,3%	96,6%
Fyrisskolan - Total	94,4%	93,2%	91,8%	88,5%	
Fyrisskolan - Introduktionsprogram			100,0%	86,8%	
Fyrisskolan - Ekonomiprogrammet	98,0%	98,1%		79,2%	
Fyrisskolan - Hantverksprogrammet	96,2%	85,7%			
Fyrisskolan - Naturvetenskapsprogrammet	90,6%	90,9%	92,4%	85,8%	
Fyrisskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	93,3%	91,5%	88,4%	93,4%	
Fyrisskolan - Teknikprogrammet	97,2%	94,9%	92,2%	88,2%	
Fyrisskolan - VVS- och fastighetsprogrammet	87,5%	89,3%		100,0%	
Katedralskolan - Total	96,4%	94,4%	94,9%	97,3%	
Katedralskolan - Introduktionsprogram		83,7%			
Katedralskolan - Barn- och fritidsprogrammet	88,1%	92,7%	81,1%	89,4%	
Katedralskolan - Hotell- och turismprogrammet	100,0%				
Katedralskolan - Humanistiska programmet	100,0%	98,5%	96,9%	97,1%	
Katedralskolan - International Baccalaureate	97,2%	93,5%	93,9%	98,2%	
Katedralskolan - Naturvetenskapsprogrammet	97,2%	96,5%	97,1%	96,9%	
Katedralskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	96,3%	94,0%	94,6%	98,6%	
Linnégymnasiet - Total	94,4%	97,4%	92,9%	93,6%	92,0%
Linnégymnasiet - Introduktionsprogram			93,8%	93,1%	91,7%
Linnégymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet	100,0%	100,0%	91,7%	91,7%	81,8%
Linnégymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet	93,8%	95,7%	92,9%	94,6%	95,0%
Lundellska skolan - Total	95,9%	96,2%	94,8%	95,0%	
Lundellska skolan - Introduktionsprogram		89,6%	88,9%	86,5%	
Lundellska skolan - Ekonomiprogrammet	95,6%	95,8%	92,6%	97,2%	
Lundellska skolan - Naturvetenskapsprogrammet	97,1%	97,3%	97,4%	95,4%	
Lundellska skolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	96,8%	98,2%	96,6%	96,9%	
Lundellska skolan - Teknikprogrammet	100,0%				
Lundellska skolan - Vård- och omsorgsprogrammet	91,2%	94,0%	94,0%	90,1%	
Rosendalsgymnasiet - Total	97,8%	96,8%	96,9%	96,8%	
Rosendalsgymnasiet - Introduktionsprogram		84,0%	85,9%	83,9%	
Rosendalsgymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet	98,3%	98,0%	98,3%	97,6%	
Rosendalsgymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet	97,1%	97,2%	98,2%	98,6%	
Uppsala estetiska gymnasium - Total			87,3%	90,1%	

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala estetiska gymnasium - Estetiska programmet			87,3%	90,1%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Total	95,8%	92,0%	90,6%	88,6%	84,3%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Introduktionsprogram		80,8%	81,4%	83,3%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Barn- och fritidsprogrammet		100,0%	69,2%		
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Bygg- och anläggningsprogrammet		100,0%	100,0%		
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - El- och energiprogrammet	94,1%	95,2%	97,0%	87,1%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Fordons- och transportprogrammet		100,0%	100,0%		
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Handels- och administrationsprogrammet		85,7%	62,5%		
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hotell- och turismprogrammet	96,6%	95,7%	94,3%	100,0%	87,9%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Restaurang- och livsmedelsprogrammet	95,9%	86,5%	94,4%	100,0%	85,7%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - VVS- och fastighetsprogrammet		100,0%			
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Vård- och omsorgsprogrammet	100,0%				
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Total	91,8%	86,2%	86,3%	88,1%	82,4%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Introduktionsprogram	92,5%	77,7%	83,0%	82,3%	75,0%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Bygg- och anläggningsprogrammet			69,1%	92,3%	71,6%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - El- och energiprogrammet					86,7%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Fordons- och transportprogrammet		80,6%	100,0%	96,2%	87,1%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Naturbruksprogrammet	91,2%	96,8%	95,5%	87,3%	78,4%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - VVS- och fastighetsprogrammet					97,6%
Uvengymnasiet - Total	85,2%	77,8%	82,3%	86,5%	72,3%
Uvengymnasiet - Introduktionsprogram	85,2%	77,8%	82,3%	86,5%	72,3%

Samtliga elever, examen och studiebevis

Andel elever med examen eller studiebevis med 2500 poäng av samtliga elever som varit registrerade under respektive läsår.

Källa: Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Nationella program	87,6%	85,1%	87,7%	86,3%	
Kvinnor	87,5%	86,1%	89,3%	86,9%	
Män	87,7%	84,0%	86,2%	85,6%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Barn- och fritidsprogrammet	92,9%	82,6%	84,0%	77,8%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Bygg- och anläggningsprogrammet	89,1%	76,9%	64,0%	59,1%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Ekonomiprogrammet	90,0%	87,9%	92,6%	96,9%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - El- och energiprogrammet	96,2%	82,4%	82,4%	84,4%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Estetiska programmet	78,9%	73,7%	72,7%	73,9%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Flygteknikutbildningen	95,2%				
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Fordons- och transportprogrammet	75,8%	57,1%	76,9%	80,0%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Handels- och administrationsprogrammet	88,9%	90,6%	85,0%	94,9%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Hantverksprogrammet	87,5%	0,0%	100,0%		
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Hotell- och turismprogrammet	87,2%	88,6%	81,8%	79,2%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Humanistiska programmet	92,9%	89,3%	71,0%	82,8%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Naturbruksprogrammet	76,9%	88,6%	80,0%	70,2%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Naturvetenskapsprogrammet	89,9%	89,8%	91,2%	88,8%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Restaurang- och livsmedelsprogrammet	78,8%	66,7%	78,1%	60,0%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Samhällsvetenskapsprogrammet	87,3%	86,2%	88,4%	87,2%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Teknikprogrammet	97,9%	80,0%	86,1%	76,2%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - VVS- och fastighetsprogrammet	86,2%	70,8%	94,7%	78,6%	
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Vård- och omsorgsprogrammet	74,5%	63,3%	86,1%	87,5%	
Celsiuskolan - Nationella program	90,0%	92,0%	95,7%	94,5%	
Celsiuskolan - Bygg- och anläggningsprogrammet	100,0%				
Celsiuskolan - Ekonomiprogrammet	89,5%	93,9%	94,5%	96,2%	
Celsiuskolan - Fordons- och transportprogrammet	100,0%				
Celsiuskolan - Handels- och administrationsprogrammet	88,9%	96,4%	96,9%	93,5%	
Celsiuskolan - Naturvetenskapsprogrammet	100,0%	94,9%	98,2%	98,4%	
Celsiuskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	85,4%	86,8%	95,4%	89,4%	
Fyrisskolan - Nationella program	87,2%	74,8%	79,1%	61,6%	
Fyrisskolan - Ekonomiprogrammet	85,2%	66,7%	100,0%		
Fyrisskolan - Hantverksprogrammet	87,5%				
Fyrisskolan - Naturvetenskapsprogrammet	90,9%	77,8%	55,2%	57,6%	
Fyrisskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	82,0%	75,0%	71,4%	37,9%	
Fyrisskolan - Teknikprogrammet	97,9%	80,0%	86,1%	76,2%	
Fyrisskolan - VVS- och fastighetsprogrammet	86,2%	73,9%	94,7%		
Katedralskolan - Nationella program	91,1%	93,0%	90,7%	90,3%	
Katedralskolan - Barn- och fritidsprogrammet	92,9%	80,0%	90,0%	73,9%	
Katedralskolan - Humanistiska programmet	92,9%	89,3%	71,0%	82,8%	
Katedralskolan - Naturvetenskapsprogrammet	89,1%	94,3%	97,0%	91,5%	
Katedralskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	92,8%	94,7%	89,4%	93,7%	
Linnégymnasiet - Nationella program	31,3%	19,3%	37,5%	31,0%	

	2016	2017	2018	2019	2020
Linnégymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet		37,5%	16,7%	53,3%	22,2%
Linnégymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet		29,2%	20,5%	23,5%	35,0%
Lundellska skolan - Nationella program		87,0%	86,6%	88,8%	94,8%
Lundellska skolan - Ekonomiprogrammet		93,5%	89,1%	90,4%	97,9%
Lundellska skolan - Naturvetenskapsprogrammet		81,7%	88,7%	88,2%	96,9%
Lundellska skolan - Samhällsvetenskapsprogrammet		91,2%	93,3%	88,1%	92,4%
Lundellska skolan - Vård- och omsorgsprogrammet		74,5%	63,3%	86,1%	87,5%
Rosendalsgymnasiet - Nationella program		96,5%	96,7%	95,1%	93,8%
Rosendalsgymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet		95,8%	95,2%	94,5%	93,3%
Rosendalsgymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet		97,8%	98,9%	96,3%	94,6%
Uppsala estetiska gymnasium - Nationella program		78,9%	73,7%	72,7%	73,9%
Uppsala estetiska gymnasium - Estetiska programmet		78,9%	73,7%	72,7%	73,9%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Nationella program		88,7%	77,0%	76,2%	76,1%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Barn- och fritidsprogrammet			100,0%	60,0%	100,0%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Bygg- och anläggningsprogrammet				66,7%	83,3%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - El- och energiprogrammet		96,2%	82,4%	82,4%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Fordons- och transportprogrammet			50,0%		
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Handels- och administrationsprogrammet			50,0%	37,5%	100,0%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hantverksprogrammet			0,0%	100,0%	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hotell- och turismprogrammet		87,2%	88,6%	81,8%	79,2%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Restaurang- och livsmedelsprogrammet		78,8%	66,7%	78,1%	60,0%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - VVS- och fastighetsprogrammet			0,0%		
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Nationella program		76,9%	80,5%	74,3%	70,9%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Bygg- och anläggningsprogrammet			76,9%	63,6%	55,3%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - El- och energiprogrammet					84,4%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Fordons- och transportprogrammet		76,9%	58,3%	76,9%	80,0%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Naturbruksprogrammet		76,9%	88,6%	80,0%	70,2%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - VVS- och fastighetsprogrammet					78,6%

Frånvaro

Genomsnittlig frånvaro.

Källa: Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Total				15,8%	13,9%
Celsiuskolan - Total				11,5%	11,0%
Celsiuskolan - Introduktionsprogram				25,0%	30,3%
Celsiuskolan - Ekonomiprogrammet				10,2%	9,2%
Celsiuskolan - Handels- och administrationsprogrammet				10,1%	9,6%
Celsiuskolan - Naturvetenskapsprogrammet				7,8%	6,1%
Celsiuskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet				11,2%	10,9%
Fyrisskolan - Total				17,3%	18,1%
Fyrisskolan - Introduktionsprogram				29,7%	26,5%
Fyrisskolan - Ekonomiprogrammet				21,0%	17,7%
Fyrisskolan - Naturvetenskapsprogrammet				14,9%	18,1%
Fyrisskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet				18,3%	21,1%
Fyrisskolan - Teknikprogrammet				13,5%	13,2%
Fyrisskolan - VVS- och fastighetsprogrammet				15,7%	
Katedralskolan - Total				14,4%	11,9%
Katedralskolan - Introduktionsprogram					26,6%
Katedralskolan - Barn- och fritidsprogrammet				18,5%	15,5%
Katedralskolan - Humanistiska programmet				17,6%	11,1%
Katedralskolan - International Baccalaureate				19,3%	15,7%
Katedralskolan - Naturvetenskapsprogrammet				9,6%	7,6%
Katedralskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet				14,9%	10,9%
Linnégymnasiet - Total				39,6%	32,4%
Linnégymnasiet - Introduktionsprogram				49,3%	42,2%
Linnégymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet				33,0%	31,8%
Linnégymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet				34,8%	26,3%
Lundellska skolan - Total				13,7%	11,5%
Lundellska skolan - Introduktionsprogram				26,0%	22,8%
Lundellska skolan - Ekonomiprogrammet				11,9%	8,8%
Lundellska skolan - Naturvetenskapsprogrammet				9,1%	8,8%
Lundellska skolan - Samhällsvetenskapsprogrammet				12,9%	11,3%
Lundellska skolan - Vård- och omsorgsprogrammet				16,8%	16,9%
Rosendalsgymnasiet - Total				12,2%	10,3%
Rosendalsgymnasiet - Introduktionsprogram				25,4%	22,0%
Rosendalsgymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet				9,4%	7,2%
Rosendalsgymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet				11,2%	10,4%
Uppsala estetiska gymnasium - Total				16,7%	18,9%
Uppsala estetiska gymnasium - Estetiska programmet				16,7%	18,9%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Total				20,9%	20,6%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Introduktionsprogram				33,8%	40,3%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Barn- och fritidsprogrammet				17,9%	18,3%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Bygg- och anläggningsprogrammet				11,6%	16,9%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - El- och energiprogrammet				12,6%	

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Fordons- och transportprogrammet				19,1%	30,6%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Handels- och administrationsprogrammet				22,1%	14,8%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hantverksprogrammet				3,4%	18,7%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hotell- och turismprogrammet				21,7%	16,4%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Restaurang- och livsmedelsprogrammet				20,3%	20,4%
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - VVS- och fastighetsprogrammet					5,2%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Total				17,2%	14,6%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Introduktionsprogram				26,4%	19,3%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Bygg- och anläggningsprogrammet				15,1%	14,2%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - El- och energiprogrammet					11,9%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Fordons- och transportprogrammet				15,1%	15,7%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Naturbruksprogrammet				13,6%	13,1%
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - VVS- och fastighetsprogrammet					14,9%
Uvengymnasiet - Total				36,8%	38,0%
Uvengymnasiet - Introduktionsprogram				36,8%	38,1%

Studieavbrott

Antal elever med studieavbrott inom följande kategorier: "Avgång", "utskrivna pga hög frånvaro", "övrig orsak".

Källa: Uppsala kommun

	2016	2017	2018	2019	2020
Uppsala kommunala gymnasieskolor - Total	161	239	252	326	253
Kvinna	61	63	56	92	62
Man	100	176	196	234	191
Bolandgymnasiet - Total	25	57	6		
Bolandgymnasiet - Introduktionsprogram	17	52	6		
Bolandgymnasiet - Barn- och fritidsprogrammet	1				
Bolandgymnasiet - Bygg- och anläggningsprogrammet	5	4			
Bolandgymnasiet - Fordons- och transportprogrammet	1	1			
Bolandgymnasiet - Hotell- och turismprogrammet	1				
Celsiuskolan - Total	17	24	20	35	13
Celsiuskolan - Introduktionsprogram	11	20	17	31	11
Celsiuskolan - Ekonomiprogrammet	2	1		1	
Celsiuskolan - Handels- och administrationsprogrammet	2	1			1
Celsiuskolan - Naturvetenskapsprogrammet	1		1		
Celsiuskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	1	2	2	3	1
Fyrisskolan - Total	37	16	23	43	14
Fyrisskolan - Introduktionsprogram	8	13	9	25	3
Fyrisskolan - Ekonomiprogrammet	3		1	5	1
Fyrisskolan - Handels- och administrationsprogrammet	1				
Fyrisskolan - Hantverksprogrammet	3				
Fyrisskolan - Naturvetenskapsprogrammet	10		3	5	3
Fyrisskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	7	1	2	5	2
Fyrisskolan - Teknikprogrammet	3	1	3	3	5
Fyrisskolan - VVS- och fastighetsprogrammet	1	1	5		
Fyrisskolan - Vård- och omsorgsprogrammet	1				
Grafiskt Utbildningscenter GUC - Total	10	8			
Grafiskt Utbildningscenter GUC - Introduktionsprogram	2	1			
Grafiskt Utbildningscenter GUC - Estetiska programmet	8	7			
Katedralskolan - Total	2	18	14	18	105
Katedralskolan - Introduktionsprogram		5			95
Katedralskolan - Barn- och fritidsprogrammet		2	2		
Katedralskolan - Ekonomiprogrammet					1
Katedralskolan - Humanistiska programmet			1	2	2
Katedralskolan - International Baccalaureate	1	5	9	9	4
Katedralskolan - Naturvetenskapsprogrammet	1	2	1	2	
Katedralskolan - Samhällsvetenskapsprogrammet		4	1	5	3
Linnégymnasiet - Total	12	6	16	19	17
Linnégymnasiet - Introduktionsprogram			9	12	10
Linnégymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet	3	1	3	3	3
Linnégymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet	9	5	4	4	4
Linnéskolan - Total	5	11			

	2016	2017	2018	2019	2020
Linnéskolan - Introduktionsprogram	5	11			
Lundellska skolan - Total	20	25	32	37	28
Lundellska skolan - Introduktionsprogram	11	9	13	15	9
Lundellska skolan - Ekonomiprogrammet	1	3	5	10	11
Lundellska skolan - Naturvetenskapsprogrammet	4	4	4	6	2
Lundellska skolan - Samhällsvetenskapsprogrammet	2	3	7	3	4
Lundellska skolan - Vård- och omsorgsprogrammet	2	6	3	3	2
Rosendalsgymnasiet - Total	3	10	13	13	7
Rosendalsgymnasiet - Introduktionsprogram	3	7	9	7	2
Rosendalsgymnasiet - Naturvetenskapsprogrammet		1	2	6	1
Rosendalsgymnasiet - Samhällsvetenskapsprogrammet		2	2		4
Sprintgymnasiet - Total			51	58	
Sprintgymnasiet - Introduktionsprogram			51	55	
Sprintgymnasiet - Bygg- och anläggningsprogrammet				1	
Sprintgymnasiet - Fordons- och transportprogrammet				1	
Sprintgymnasiet - Vård- och omsorgsprogrammet				1	
Uppsala estetiska gymnasium - Total			4	12	4
Uppsala estetiska gymnasium - Introduktionsprogram			1		
Uppsala estetiska gymnasium - Estetiska programmet			3	12	3
Uppsala estetiska gymnasium - Samhällsvetenskapsprogrammet					1
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Total		4	21	21	23
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Introduktionsprogram		1	11	9	14
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Barn- och fritidsprogrammet			1		1
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Bygg- och anläggningsprogrammet				1	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - El- och energiprogrammet			2	3	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Fordons- och transportprogrammet			1	1	
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Handels- och administrationsprogrammet		1	1		1
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Hotell- och turismprogrammet		1	3	2	3
Uppsala yrkesgymnasium Ekeby - Restaurang- och livsmedelsprogrammet		1	2	5	4
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Total	4	17	29	23	25
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Introduktionsprogram	3	15	19	15	7
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Bygg- och anläggningsprogrammet			3	4	5
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - El- och energiprogrammet					2
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Fordons- och transportprogrammet		1	4	2	2
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - Naturbruksprogrammet	1	1	3	2	7
Uppsala yrkesgymnasium Jälla - VVS- och fastighetsprogrammet					2
Uvengymnasiet - Total	26	43	23	47	17
Uvengymnasiet - Introduktionsprogram	26	43	23	47	17

Utbildningsförvaltningen
Rapport

Datum:
2020-11-09

Diarienummer:
UBN-2020-07991

Handläggare:
Ola Rick

Kvalitetsrapport Gymnasiesärskola läsåret 2019/20

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	3
Om gymnasiesärskola	3
Det statliga uppdraget	4
Historik.....	4
Nuvarande organisation	4
Antal personal och elever	5
Ekonomiska förutsättningar.....	5
Organisering av verksamheten	6
Efter avslutad skolgång.....	6
Resultat	7
Betyg	7
Frånvaro.....	7
Enkät gymnasiesärskola	8
Analys.....	8
Sysselsättning efter avslutad gymnasiesärskola	9
Analys.....	9
Analys – effekter av insatser.....	10
Insats 1 - Ökad pedagogisk tillgänglighet.....	10
Insats 2 - Gemensamt strukturarbete kring planering, bedömning och dokumentation.....	10
Insats 3 - Ökad systematik i att följa elevernas resultat	10
Behov av nya/fortsatta insatser.....	11
Verksamhetsnivå	11
Huvudmannanivå	11
Anpassning av administrativa system	11
Samverkan med andra förvaltningar för tillgång på praktikplatser.....	11
Kompetensförsörjning.....	11

Sammanfattning

I rapportens inledningskapitel ges en kort bakgrund till vad gymnasiesärskola är, vilka elever som den är målgrupp för, vilket uppdrag den har, var i Uppsala kommun gymnasiesärskolan finns och har funnits lokaliserad, vad som händer efter avslutad skolgång etc.

Rapporten svarar också på vilka prioriterade målsättningar som Uppsala gymnasiesärskola har haft under läsåret 2019/20: ökad pedagogisk tillgänglighet och en gemensam struktur för planering, bedömning och dokumentation.

Den redovisar också målsättningar för såväl gymnasiesärskolan som huvudmannen under läsåret 2020/21.

Gymnasiesärskolans prioriterade mål fortsätter att vara de som under 2019/20 men utökas till att omfatta även att utveckla former för att mäta effekten av undervisningen.

För huvudmannen handlar de prioriterade målen om att stödja anpassningen av de administrativa systemen för gymnasiesärskolans behov, samarbeta med andra förvaltningar för att öka antalet anställningar i Uppsala kommuns verksamheter för individer som har avslutat skolgången i gymnasiesärskola, möjliggöra för fler undervisande lärare att fortbilda sig till speciallärare samt att tydliggöra rutinerna för arbetet med särskilt utåtagerande elever.

Inledning

Om gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan är en skolform för elever i ålder 16–20 år som har en intellektuell funktionsnedsättning.

För att gå i gymnasiesärskola krävs ett beslut om mottagande i gymnasiesärskola. Beslut om mottagande i gymnasiesärskola fattas av hemkommunen. I Uppsala kommun fattar *Enheten för myndighet och resursplanering* beslut om mottagande i gymnasiesärskola. Enheten för myndighet och resursplanering tillhör avdelningen *Systemstöd* i Utbildningsförvaltningen.

Gymnasiesärskolan är en fyraårig utbildning och består av nio nationella program och ett individuellt program. Uppsala kommun erbjuder sju nationella program och individuellt program. De nationella programmen liknar gymnasieskolans yrkesprogram. Individuellt program är för de elever som inte kan gå ett nationellt program.

De nationella programmen:

- Programmet för administration, handel och varuhantering.
- Programmet för estetiska verksamheter.
- Programmet för fastighet, anläggning och byggnation
- Programmet för fordonsvård och godshantering
- Programmet för hantverk och produktion
- Programmet för hotell, restaurang och bageri
- Programmet för hälsa, vård och omsorg
- Programmet för samhälle, natur och språk

- Programmet för skog, mark och djur

På de nationella programmen ges betygen A, B, C, D och E. På individuellt program ges inga betyg utan elever läser på antingen *grundläggande* eller *fördjupad nivå*.

Alla elever som genomgår gymnasiesärskolans utbildning erhåller ett *gymnasiesärskolebevis*.

Det statliga uppdraget

Gymnasiesärskolan ska främja elevernas utveckling till ansvarsställande människor, som aktivt deltar i och utvecklar yrkes- och samhällslivet. Eleverna behöver utveckla förmågan att finna, tillägna sig och använda ny kunskap för att kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt.

De kunskaper och färdigheter som förvärfvas i gymnasiesärskolan ska ge eleverna bättre förutsättningar för att kunna få arbete. Utbildningen ska möta ungdomarna i sitt vuxenblivande och stödja deras personliga utveckling. Kraven ska vara realistiska men också utmanande så att eleven får en uppfattning om sina egna möjligheter och begränsningar.

Uppdragen regleras av skollagen, gymnasieförordningen, läroplanen för gymnasiesärskolan, programmålen och ämnesplanerna för gymnasiesärskolan.

Historik

I mitten av 1800-talet infördes i Sverige undervisning för barn med utvecklingsstörning och år 1875 inrättades det första landstingsdrivna särskoleinternatet. På 1940-, 1950- och 1960-talen utvecklades undervisningsambitionen för elevgruppen i lagar om undervisning och vård. Under denna period var undervisningen en del av hälso- och sjukvården.

Den nya skollagen 1985 kom att omfatta även särskolan, och från 1988 påbörjades kommunaliseringen av särskolan vilken slutfördes 1996.

Uppsala kommun har sedan 1996 haft gymnasiesärskola på följande kommunala gymnasieskolor:

- Fyrisskolan inkl. Ottelinskolan (perioden 1996/97 – 2014/15)
- Jällagymnasiet (perioden 1996/97 – 2014/15)
- Bolandgymnasiet (perioden 2003/04 – 2014/15)
- Lundellska skolan (perioden 2003/04 – 2012/13)
- Uppsala gymnasiesärskola med skolenheterna
  - Fyrisskolan gymnasiesärskola (2015/16 – ff.)
  - Uppsala yrkesgymnasium Jälla gymnasiesärskola (2015/16 – ff.)

Nuvarande organisation

Uppsala gymnasiesärskola är den kommunala gymnasiesärskolan som är en *koncern* som består av två skolenheter: Fyrisskolan gymnasiesärskola och Uppsala yrkesgymnasium Jälla gymnasiesärskola. På varje skolenhet finns det arbetsenheter. Totalt finns det tre arbetsenheter. På Fyrisskolan gymnasiesärskola kallas de Fyris-E respektive Fyris-F. På Uppsala yrkesgymnasium Jälla gymnasiesärskola kallas

arbetsenheten Jälla-4. I arbetsenheterna finns eleverna och den undervisande personalen.

På Fyris-E och Jälla-4 finns både nationella program och individuellt program. På Fyris-F finns bara individuellt program.

Uppsala gymnasiesärskola har en elevhälsa som arbetar både på Fyris skolan gymnasiesärskola och Uppsala yrkesgymnasium Jälla gymnasiesärskola, och består av kurator, skolpsykolog, skolsköterska, specialpedagog och studie- och yrkesvägledare.

Enhetsrektor är rektor för bägge skolenheterna. Programrektorerna arbetar på enhetsrektors uppdrag och leder den operativa verksamheten.

Enhetsrektor ingår i gymnasieavdelningens enhetsrektorsgrupp. Enhetsrektor och programrektor ingår i gymnasieavdelningens skolledargrupp.

Se bilaga 1 och bilaga 2 för organisationsskisser av Uppsala gymnasiesärskola.

Antal personal och elever

Antalet elever och personal varierar under läsåret. Nedanstående siffror är valda i oktober varje år för att ge en någorlunda överensstämmande bild av antalet elever och personal. Eleverna är uppdelade efter elever med Uppsala kommun som huvudman (Uppsala) och elever med annan hemkommun (IKE).

Antal elever	2017/18	2018/19	2019/20
Nationella program (Uppsala)	34	37	44
Nationella program (IKE*)	18	22	22
Individuellt program (Uppsala)	37	42	53
Individuellt program (IKE*)	8	8	6
SUMMA	97	109	125
		<i>mättillfälle: oktober</i>	
Antal personal	2017/18	2018/19	2019/20
Lärare	25,6	27,0	28,7
Elevassistenter	26,6	33,5	38,5
Övriga	6,9	6,7	6,5
SUMMA	59,0	67,2	73,6
		<i>mättillfälle: oktober</i>	
		<i>* interkommunala elev</i>	

Ekonomiska förutsättningar

Ersättningsnivå	Kr per elev och år		
	2017	2018	2019
	Nationellt program	347 256	341 163
Individuellt program	485 000	513 565	513 565

Organisering av verksamheten

Undervisningen på Uppsala gymnasiesärskola bedrivs i B-form. Det betyder att klasserna till största del undervisas åldersintegrerat. En del undantag från detta finns där eleverna istället undervisas årskursvis.

I praktiken kan undervisning i B-form innebära att en klass undervisas parallellt i flera kurser samtidigt. Timplanerna på de nationella programmen är av den anledningen uppdelade så att majoriteten av kurser betygssätts i årskurs två och fyra.

Arbetet med nästkommande läsårs organisation påbörjas under den förekommande höstterminen. Elever i innevarande årskurs nio påbörjar då sin gymnasiepraktik. Elever som ska gå ett nationellt program provar under läsåret ett till tre olika program. Elever som inte kan gå ett nationellt program testas vid behov olika grupper på individuellt program där gymnasiesärskolan bedömer deras stödbehov.

För detta arbete finns väl inarbetade rutiner för samarbete mellan grundsärskola, gymnasiesärskola, elever och vårdnadshavare.

Efter avslutad skolgång

I årskurs fyra vidtar arbetet som syftar till att alla elever ska gå till en sysselsättning efter avslutad skolgång. Gymnasiesärskolans studie- och yrkesvägledare leder arbetet för att slussa eleven vidare, och samverkar i denna process med elev och ofta föräldrar eller andra företrädare för eleven, med andra funktionärer på skolan samt med andra myndigheter – främst Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, LSS-myndigheten och Daglig verksamhet.

För detta arbete har gymnasiesärskolan upparbetade rutiner.

Många av gymnasiesärskolans elever har efter avslutad skolgång sin sysselsättning i *Daglig verksamhet*. Daglig verksamhet är insats via Lagen om stöd och service (LSS) och är en arbetsplats för den som har en funktions-nedsättning. Vid arbete inom Daglig verksamhet får brukaren¹ i regel ekonomisk ersättning från Försäkringskassan genom *aktivitetsersättning*.

Elever kan också planeras för att ha sin sysselsättning en *extern plats i Daglig verksamhet*. Som brukare har individen då sin anställning utanför Daglig verksamhets egen organisation. Daglig verksamhet ansvarar för att arbetet på den externa platsen fungerar för brukaren.

Gymnasiesärskolans elever kan också få en anställning eller en anställning med lönebidragsanställning, efter avslutad skolgång.

Avslutningsvis kan gymnasiesärskolans elever studera vidare vilket är något som i regel sker inom ramen för *folkhögskola*.

---

¹ Personer som har sin sysselsättning i Daglig verksamhet kallas *brukare*.

Resultat

Betyg

Det saknas nationella anvisningar för hur gymnasiesärskolan ska mäta och rapportera resultat av undervisningen.

Betyg är en osäker indikator för att mäta effekten av gymnasiesärskolans undervisning. Det beror på sambandet mellan elevens betyg och undervisningens kvalitet är missvisande då det i stor utsträckning beror på elevens individuella förutsättningar.

Behovet av att mäta kvalitet i gymnasiesärskolans verksamhet är ett prioriterat område och behöver utvecklas.

Frånvaro

De administrativa stödsystemen är i regel utformade efter gymnasieskolan och undervisning i A-form, det vill säga för årskursvis och kursutformad undervisning. Systemen fungerar dåligt för gymnasiesärskolans behov och vid undervisning i B-form, och i praktiken är det svårt att använda systemet och länka ihop schema, elev- och personaladministration, tjänstefördelning och frånvarohantering.

Under läsåren 2017/18 och 2018/19 gjordes stora ansträngningar för att hitta en fungerande arbetsgång för gymnasiesärskolans användande av *Extens*, *Novaschem* och *Dexter* (Elev- och personaladministrativt system, schemaprogram respektive frånvaroprogram). Resultatet blev att gymnasiesärskolan läsåret 2018/19 kunde använda Dexter som frånvaroprogram. Läsåret 2019/20 kunde delar av gymnasiesärskolans utbildningar hantera elever i Dexter.

Under läsåret 2020/21 införs nya administrativa system och nya former behöver utvecklas för att det ska vara möjligt för gymnasiesärskolan att föra elevernas frånvaro i *Skola24*.

Enkät gymnasiesärskola

Resultat från elevenkät samordnad genom Systemstöd:

<i>Antal elever som deltagit i undersökningen</i>			
	2017/18	2018/19	2019/20
Uppsala GS	43	43	51
<i>Andel (%) elever som deltagit i undersökningen</i>			
	2017/18	2018/19	2019/20
Uppsala GS	44%	39%	41%
Uppsala, kommunal regi	44%	39%	41%
<i>Andel (%) positiva elever (kommunen totalt inom parentes)</i>			
	2017/18	2018/19	2019/20
1. Jag känner mig trygg i skolan	88 (88)	70 (70)	80 (80)
2. Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer	58 (58)	65 (65)	73 (73)
3. Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter	77 (77)	77 (77)	71 (71)
4. Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika kurserna	72 (72)	49 (49)	82 (82)
5. Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det	93 (93)	91 (91)	86 (86)
6. Jag får veta hur det går för mig i skolarbetet	67 (67)	74 (74)	98 (98)
7. Mina lärare förväntar sig att jag ska nå kunskapskraven i alla kurser	84 (84)	70 (70)	92 (92)

Analys

Resultaten från elevenkäten de tre senaste åren visar en tydlig trend avseende andel svaranden per läsår.

Det är också möjligt att se relativt små avvikelser i:

- fråga 1: Överlag högt indexvärde.
- fråga 2: Stigande till högt indexvärde.
- fråga 3: Överlag högt indexvärde.
- fråga 5: Överlag högt indexvärde.
- fråga 7: Överlag högt indexvärde.

Index i dessa frågor är högt. Det föranleder av den anledning inga prioriterade insatser under 2020-21.

Däremot visar nedanstående frågor på större avvikelser:

- fråga 4: med indexserien 72-49-82 de senaste tre åren.
- fråga 6: höga till mycket högt indexvärde.

Ett sätt att tolka de större avvikelserna är att dra slutsatsen att det här finns osäkerhet kring hur eleverna har kännedom om målen i de olika kurserna samt lärarnas återkoppling till eleverna om hur det går i kurserna för dem.

Åtgärder för detta ryms inom de planerade aktiviteterna i *insats 2 2020-2021*, som redovisas i det avslutande kapitlet.

Sysselsättning efter avslutad gymnasiesärskola

Avgångselever sysselsättning UPPSALA	2017/18*	2018/19	2019/20
Anställning	0	0	1
Arbetsförmedlingen (inskrivna)	1	1	0
Daglig verksamhet	23	15	12
Daglig verksamhet - extern plats	0	0	4
Fortsatt utbildning - Folkhögskola	2	2	0
Lönebidragsanställning	0	0	1
Oklart	0	0	1
Övrigt	0	0	0
SUMMA avslutande elever åk4	26	18	19
<i>planerad sysselsättning efter avslutad årskurs fyra</i>			
Avgångselever sysselsättning IKE	2017/18*	2018/19	2019/20
Anställning	(saknas)	0	0
Arbetsförmedlingen (inskrivna)	(saknas)	0	0
Daglig verksamhet	(saknas)	2	3
Daglig verksamhet - extern plats	(saknas)	0	0
Fortsatt utbildning - Folkhögskola	(saknas)	0	0
Lönebidragsanställning	(saknas)	0	0
Oklart	(saknas)	3	5
Övrigt	(saknas)	1	0
SUMMA avslutande elever åk4	0	6	8
<i>planerad sysselsättning efter avslutad årskurs fyra</i>			
<i>*uppdelning av elever från Uppsala respektive IKE (från andra hemkommuner) fr.o.m läsåret 2018/19</i>			

Analys

Gymnasiesärskolan mäter årligen vilken sysselsättning som avgångselevernas planeras fortsätta till efter avslutad årskurs fyra. Mättillfället sker årligen i juni och är den då planerade sysselsättningen för eleven.

Statistiken för de senaste tre åren visar på en fortsatt trend där de flesta av gymnasiesärskolans elever fortsätter till sysselsättning inom Daglig verksamhet eller till en extern Daglig verksamhetsplats.

I några enstaka fall har elever fått anställning eller en lönebidragsanställning.

Resultat avviker från ambitionen i de statliga styrdokumenterna att underlätta elevernas inträde och etablering på arbetsmarknaden.

Ett pågående arbete som bedrivs inom Uppsala kommun är det som nämns i *insats 2* under *Analys – effekter av insatser*.

Analys – effekter av insatser

Insats 1 - Ökad pedagogisk tillgänglighet

Följande aktiviteter skedde 2019/20:

- Samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) kring den modell myndigheten har framarbetat för att skolor ska kunna göra undervisningen tillgänglig för alla. Skolledning och specialpedagog i elevhälsan gjorde ett studiebesök till Malmö för att besöka en skola som arbetat effektivt med modellen. Arbetet kring modellen testades i lärargrupper under handledning av elevhälsans specialpedagog.
- Till läsåret 2020/21 implementeras arbetet med SPSM: lärargrupperna arbetar kontinuerligt under läsåret på den kommungemensamma mötestiden och under ledning av elevhälsans specialpedagog och en förstelärare, med tillgänglighetsmodell. Arbetet tar sin start i *fysisk tillgänglighet* och planeras övergå i *pedagogisk tillgänglighet*. Arbetet bedrivs utifrån modellen handledningsinstruktioner.

Mötestillfällena för arbetet finns i det gemensamma kalendarier för samarbetstider vid Uppsala gymnasiesärskola som är uppdelad i fyra perioder.

Insats 2 - Gemensamt strukturarbete kring planering, bedömning och dokumentation

Följande aktiviteter skedde under 2019/20:

- Två förstelärare ledde från november de två arbetsenheterna på Fyriskolan gymnasiesärskola kring planering och strukturering av undervisningen utifrån ämnesplanerna.
- Till läsåret 2020/21 utökades arbetet med att omfatta även arbetsenheten på Uppsala yrkesgymnasium Jälla gymnasiesärskola. Arbetet förändras till att ske kontinuerligt under läsåret. Två förstelärare leder arbetet för tre arbetsenheter under den kommungemensamma mötestiden.

Mötestillfällena för arbetet finns i det gemensamma kalendarier för samarbetstider vid Uppsala gymnasiesärskola som är uppdelad i fyra perioder.

Insats 3 - Ökad systematik i att följa elevernas resultat

Följande aktiviteter skedde under 2019/20:

- Genomfördes inte. Denna åtgärd är en del i *Insats 2* (ovan).

Behov av nya/fortsatta insatser

Verksamhetsnivå

Inom verksamheten har följande behov av fortsatta insatser identifierats:

- Former för att mäta effekten av undervisningen.
- Avsluta arbetet med strukturering av planering och dokumentation för att därefter påbörja det gemensamma arbetet med bedömning.
- Öka tillgängligheten i undervisningen.
- Sammanställa rutiner för att arbeta med särskilt utåtagerande elever.

Huvudmannanivå

För att verksamheten ska utvecklas behövs även insatser på övergripande nivå. Områden som behöver prioriteras är följande:

Anpassning av administrativa system

Stödja anpassningen av de administrativa systemen så att de stödjer gymnasiesärskolans behov.

Samverkan med andra förvaltningar för tillgång på praktikplatser

Uppsala kommun ska vara ett föredöme som arbetsgivare och även verka för att privata arbetsgivare tar sitt ansvar så att personer med funktionsnedsättning kan finna, få och behålla ett arbete. (Programmet för tillgänglighet KSN-2016-2166, punkt under *Arbete och sysselsättning*).

Inom ramen för det ovanstående samverka med andra förvaltningar för att tillgången till praktikplatser inom Uppsala kommuns verksamheter för personer med funktionsnedsättning ska öka.

Kompetensförsörjning

Planera för den långsiktiga kompetensförsörjningen av lärare med speciallärarkompetens för undervisning i gymnasiesärskolan och att fortsätta undersöka möjligheten till statsbidrag för utbildning till detta. Söka klargörande för huruvida behörighetsförordningen (2011:326) avses gälla för grundsärskola och gymnasiesärskola från och med 2021-07-01 (den har senarelagts två gånger, till 2018-07-01 och 2021-07-01).

Utbildningsförvaltningen

Rapport

Handläggare:

Sandra Jardemalm

Lotta Åkerman

Christina Stenhammar

Datum:

2020-11-09

Diarienummer:

UBN-2020-07991

Kvalitetsrapport Fritidshem läsåret 2019/20

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	3
Fritidshemmets uppdrag.....	3
Lärare i fritidshem	4
Resultat	4
Elevenkät fritidshem	4
Enkätfrågor	4
Analys av elevenkät fritidshem	6
Analys av verksamhetsplaner.....	6
Elevstatistik	7
Bemanningsstatistik.....	8
Analys – effekter av insatser	8
Behov av nya/fortsatta insatser.....	9
Förbättra kompetensförsörjningen och öka andelen legitimerade lärare	9
Öka kvaliteten och likvärdigheten på våra fritidshem	10
Bilaga	11
Enkät svar, andel (%) positiva svar samtliga enkätfrågor, 2019–2020	11

Sammanfattning

Varje år genomförs en elevenkät inom fritidshem, elevenkäten är ett bra verktyg för respektive enhet tillsammans med skolans analyser. Årets resultat för elevenkäten visar att andelen positiva svar har ökat på samtliga frågor, jämfört med föregående års mätning. Dock föreligger stora skillnader i resultat mellan skolorna.

Bristen på utbildad personal inom fritidshemmen är påfallande stor och det nya lagkravet om legitimation för lärare i fritidshem som kom 2019 ställer ett ökat krav på att lyfta behovet i kompetensförsörjningsplanen. Skillnaderna mellan skolorna är stora avseende förutsättningar och kompetens.

Analys av årets verksamhetsplaner för fritidshem visar att det brister i samsyn kring uppdraget och att kopplingen mellan fritidshemmets verksamhet och elevernas måloppfyllelse behöver synliggöras och följas upp. De flesta skolors fritidshem har ett fortsatt utvecklingsbehov när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till Lgr 11 och det centrala innehållet i del 4. Skolorna behöver stöd och tydligare ledning i det arbetet.

Det finns ett fortsatt utvecklingsområde att anpassa förutsättningar och arbetsmetoder till det nya uppdraget. Utbildningsinsatser som stödjer skolledarna i det arbetet behöver prioriteras för att skapa en likvärdighet. Det finns flera goda exempel på verksamheter med bra kvalitet i fritidshem. Dessa verksamheter arbetar målinriktat och formativt utifrån läroplanen, här finns också kompetens och större andel legitimerad personal. Det finns även skolor som helt saknar utbildad personal och ett målstyrt arbetssätt på fritidshemmet.

Inledning

I Uppsala kommun finns det 58 kommunala grundskolor, 6 grundsärskolor och 8 resursenheter. Av dessa har 49 grundskolor, fyra grundsärskolor samt två resursenheter fritidshemsverksamhet. Fritidshemmen samnyttjar lokaler med skolan och det är rektor på respektive skola som ansvarar för arbetsfördelning, resultat och kvalitet i verksamheten. Det finns endast en kommunal F-6 skola som saknar fritidshem. Eleverna från den skolan bussas till ett fritidshem som idag drivs i enskild regi.

Fritidshemmens storlek och lokalisering skapar stora skillnader i förutsättningar. Kommunens minsta fritidshem finns på landsbygden och har cirka 40 elever, medan kommunens största fritidshem som är belägen mer centralt har cirka 400 elever.

Fritidshemmets uppdrag

Fritidshemmet styrs av skollagen och följer läroplanens första och andra del: Skolans värdegrund och uppdrag, samt Övergripande mål och riktlinjer för utbildningen. Fritidshemmet har också sedan 2017 en egen del, del 4 med syfte och centralt innehåll.

Fritidshemmet ska även förhålla sig till kommunens Mål och budget och grundskolans verksamhetsplan.

Lärare i fritidshem

Den 1 juli 2019 infördes nationellt krav på lärarlegitimation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning i fritidshemmet. Grundskolans ledning har påbörjat en kartläggning gällande formell behörighet och befattningar inom fritidshemmen. Befattningen fritidspedagog har tagits bort och ersatts med befattningen *lärare i fritidshem* för de som har legitimation. De som har en gymnasial barnskötarutbildning har fått befattningen *barnskötare* medan de som helt saknar pedagogisk utbildning har fått befattningen *fritidshemsassistent*.

Genom att sammanföra HR:s listor och med skolverkets listor för behöriga lärare i fritidshem går det att utläsa att det finns 73 legitimerade lärare i fritidshem i Uppsala kommuns skolor/grundsärskolor/resursenheter. Av de skolor/enheter som har fritidshem saknar 31 enheter helt legitimerade lärare i fritidshem medan det på andra skolor kan var upp mot 50 procent av de som arbetar på fritidshem som har legitimation.

Resultat

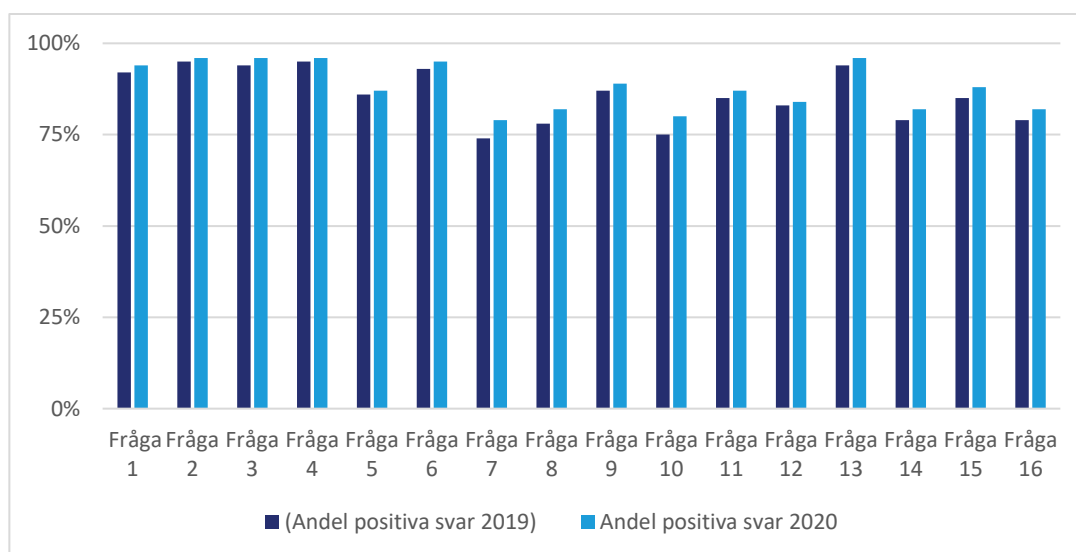
Elevenkät fritidshem

Vartannat år genomförs skolinspektionens enkät som riktar sig till vårdnadshavare i grundskolan. I den enkäten finns specifika frågor om fritidshemsverksamheten. Enkäten genomfördes senast höstterminen 2018, vilket innebär att statistik från skolinspektionens enkät inte finns för verksamhetsåret 2019/2020.

År 2018 omarbetades kommunens egna enkät riktad till fritidshem för att utgå mer från Lgr 11 och det centrala innehållet. Enkäten riktar sig till alla elever i årskurs 2 och 3 på kommunens samtliga fritidshem. Enkäten genomförs årligen på respektive skolenhet.

Enkätfrågor

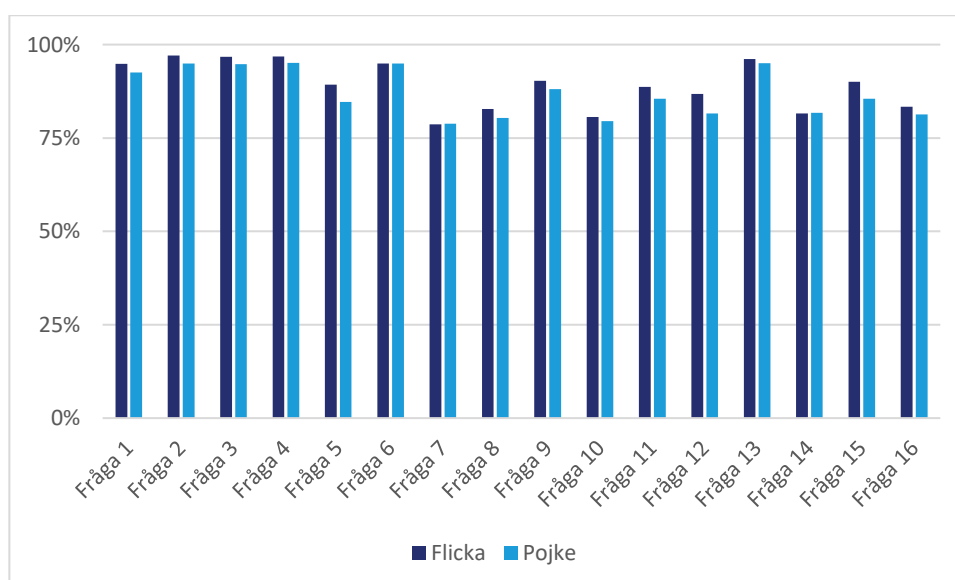
- Fråga 1: Det finns roliga saker att göra på mitt fritidshem
- Fråga 2: Jag mår bra när jag är på mitt fritidshem
- Fråga 3: Om någon skulle göra elaka saker mot ett barn på mitt fritidshem, så finns det personal som gör något åt det
- Fråga 4: Personalen på mitt fritidshem hjälper mig om jag behöver det
- Fråga 5: På mitt fritidshem får vi pröva egna idéer
- Fråga 6: På mitt fritidshem får vi tillfällen att röra på oss på olika sätt
- Fråga 7: På mitt fritidshem får vi träna på att använda språket på olika sätt
- Fråga 8: På mitt fritidshem får vi träna på att lösa problem
- Fråga 9: På mitt fritidshem får vi träna på att samarbeta
- Fråga 10: På mitt fritidshem får vi träna på att undersöka saker inom teknik och i naturen
- Fråga 11: På mitt fritidshem får vi träna på olika sorters skapande, till exempel bild, slöjd, teater och dans
- Fråga 12: På mitt fritidshem kan vi göra saker i lugn och ro
- Fråga 13: På mitt fritidshem märks det att alla är lika mycket värda
- Fråga 14: På mitt fritidshem pratar vi om vad som leder till bra hälsa
- Fråga 15: På mitt fritidshem är barnen med och bestämmer vad vi ska göra
- Fråga 16: Vi barn får vara med i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Diagram 1: Andel positiva svar, enkät fritidshem: Kommunala fritidshem, Uppsala 2019 resp 2020

Jämfört med vårterminen 2019 är andelen positiva svar totalt sett bättre på samtliga frågor, men stora skillnader finns på skolorna. Vissa skolor har betydligt bättre enkätresultat vårterminen 2020, samtidigt har flera skolor lägre andel positiva svar jämfört med 2019.

Frågor kopplade till läroplanens centrala delar såsom, språket, problemlösning, natur och teknik och delaktighet har generellt något lägre andel positiva svar än de frågor som rör värdegrunden.

De stora skillnaderna på skolnivå visar att förutsättningar såsom organisation, lokaler, bemanning, elevgrupp, lokalisering och kompetens både hos personal och ledning påverkar likvärdigheten på kommunens fritidshem. I verksamhetsplanerna framkommer det också att förutsättningar mellan avdelningar skiljer sig åt vilket påverkar likvärdigheten inom respektive skola.

Diagram 2: Andel positiva svar, enkät fritidshem, könsuppdelat: Kommunala fritidshem, Uppsala, flickor resp pojkar

Flickor och pojkars syn på fritidshemsverksamheten är relativt samstämmig. Flickor är generellt sett något mer nöjda än pojkar. Pojkar anser framförallt i högre utsträckning än flickorna att det finns möjlighet att göra saker i lugn och ro på fritidshemmet.

Svarsfrekvensen varierar mycket mellan skolorna och information om hur enkäten har genomförts saknas, vilket påverkar svarens tillförlitlighet. Skolenheternas egna analyser blir därför viktiga i det fortsatta kvalitetsarbetet. På Länna skola har samtliga elever svarat, medan Funbo, Treklängen, Järlåsa, Malmaskolan, Junkil och Stavby skola har en svarsfrekvens under 40 procent och har därmed inte kunna få resultat på enhetsnivå.

Sunnerstaskolan, Valsätraskolan, Ångelstaskolan, Ramsta skola, Stordammens skola, Fredrika Bremerskolan, Von Bahrs skola, Almtunaskolan, Almunge skola, Gävsta skola, Lindbackens skola och Vaksalaskolan är skolor som har lägre andel positiva svar än kommunsnittet inom flera områden.

På Skyttorps skola, Hågaladsskolan, Uppsävjaskolan, Östra Stenhagens skola, Skuttunge skola, Sverkerskolan och Länna skola är andelen positiva svar över kommunsnittet på samtliga frågor.

Analys av elevenkät fritidshem

Analys av enkäten visar att värdegrundsarbetet är mer synligt för eleverna medan det centrala innehållet aktivt behöver synliggöras. En annan analys är att värdegrundsfrågorna är gemensamma för hela skolan och ett aktivt gemensamt arbete kring värdegrundsfrågor har pågått länge på många skolor. Frågorna som rör det centrala innehållet är dessutom formulerade på ett sådant sätt att det kan vara svårt för elever att förstå vad som efterfrågas.

Resultatet av enkäten tyder på att likvärdigheten på fritidshemmen skiljer sig. Flera av skolorna som har låga resultat i elevenkäten skriver i sina analyser om ett aktivt pågående utvecklingsarbete.

Analys av verksamhetsplaner

Skolornas verksamhetsplaner visar att det saknas en samsyn i fritidshemmets uppdrag både vad gäller det centrala innehållet och det kompensatoriska uppdraget. Flera skolor har analyserat resultat och verksamhetens innehåll kopplat till mål, metoder och förutsättningar. Dessa skolor har också skapat en utvecklingsplan framåt. Det finns skolor som har gjort många insatser och aktiviteter men som inte har utvärderat vad aktiviteterna givit för effekt, vilket ger en svag styrning i planen framåt.

Yttre förutsättningar som storlek, geografiskt område, miljö och så vidare påverkar fritidshemmets verksamhet och likvärdighet, men även hur verksamheten är organiserad i skolorna skiljer sig åt. Vissa skolor har rena fritidshemsarbetslag medan andra arbetar årskursvis och har samplanering med klasslärare. Vissa arbetar åldershomogent, andra åldersblandat. Vissa skolor arbetar med utvecklingsgrupper för fritidshem, andra med utvecklingsgrupp för skolan med representanter från alla skolans verksamheter/arbetslag. På de skolor där vissa avdelningar har haft samplanering men andra inte märks en skillnad på kvalitet. Att organisera verksamheten för att skapa förutsättningar för samplanering är något som många rektorer lyfter i sina verksamhetsplaner som en utmaning.

Många skolor har under året haft ett aktivt utvecklingsarbete på skolorna. Flera skolor har genomgått skolverkets webbutbildning medan andra har haft egna satsningar. IBIS och SPSM:s värderingsverktyg har lyfts som genomförda utbildningssatsningar med goda resultat för helheten.

Värdegrundsarbete är många skolor bra på och det finns exempel på många olika arbetsmetoder. Däremot lyfter nästan samtliga skolor att ett målinriktat, systematiskt och formativt arbetssätt med koppling till läroplanens centrala innehåll är ett utvecklingsområde

Möjligheten att rekrytera utbildade lärare i fritidshem är också något som skiljer sig åt. Vissa skolor har flera utbildade lärare i fritidshem medan andra inte har någon. Orsaken till det behöver utredas.

Elevstatistik

Samtliga kommuner är skyldiga att rapportera antalet inskrivna elever på fritidshemmen till SCB. Med hjälp av den statistiken kan jämförelser i riket göras.

Den 1 oktober 2019 var 9830 elever i åldern 6–12 år inskrivna i fritidshem i Uppsala kommun.

Tabell 1: Statistik, elever inskrivna i fritidshem: Uppsala resp riket 2019

	Uppsala	Riket
Andel inskrivna elever av samtliga barn i åldern 6–9 år	84,7%	83,4%
Andel inskrivna elever av samtliga barn i åldern 10–12 år	8,1%	20,6%
Andel inskrivna elever i enskild regi av befolkningen	13,4%	12,9%
Antal inskrivna elever per avdelning	48,0 elever	37,6 elever

Fritidshem ska enligt skollagen § 14 erbjudas från förskoleklass till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år.

Enligt skollagen ska eleven få vara på fritidshem i den omfattning som behövs för att föräldrarna ska kunna arbeta eller studera. Eleven kan också ha ett eget behov av fritidshem på grund av familjens situation i övrigt eller om det av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling. Elever vars föräldrar arbetar eller studerar får vara på fritidshem på skollov. I Uppsala kommun har sedan 1 januari 2020 barn vars förälder är föräldraledig eller arbetsökande även rätt till plats på fritidshem efter skoldagens slut fram till kl. 15.30. Eleven har inte rätt till plats på fritidshem innan skoldagen börjar eller under skollov. Det är för tidigt att utläsa vad alla barns rätt till fritidshem har givit för effekter eller om den något högre andelen inskrivna elever i Uppsala jämfört med riket är ett resultat av beslutet.

Från och med årskurs 4 erbjuds fritidsklubb istället för fritidshem, det en form av öppen fritidsverksamhet som faller under skollagen kapitel 25. Alla elever, oavsett vårdnadshavarnas sysselsättning har i Uppsala kommun rätt till fritidsklubb från och med åk 4. Det finns 24 fritidsklubbar i Uppsala som drivs av Kulturförvaltningen. Att Uppsala kommun erbjuder fritidsklubb som komplement till fritidshem kan vara förklaringen på den jämfört med riket låga andelen inskrivna elever i åldersgruppen 10–12 år.

Bemanningsstatistik

Varje huvudman rapporterar årligen uppgifter om bemanning och behörighet till SCB. När det gäller rapportering av personal finns det till skillnad från elevrapporteringen ett visst tolkningsutrymme för hur rapportering ska ske vilket påverkar tillförlitligheten.

Tabell 2: Statistik, behörighet och personaltäthet, fritidshem: Uppsala resp riket 2019

	Uppsala	Riket
Andel (%) årsarbetare med ped. högskoleutbildning	24%	37%
Antal inskrivna elever per anställd	12	12
Antal inskrivna elever per årsarbetare	29	21

Behörigheten i Uppsala är låg i förhållande till riket. Enligt utredningen *Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg, SOU 2020:34* är andelen fritidshemspersonal med pedagogisk högskoleexamen högst i kommuner i mindre städer/tätorter och större städer, 51 respektive 48 procent, och lägst andel har landsbygdskommuner med besöksnäring och pendlingskommuner nära storstad, 28 respektive 30 procent. Enligt statistik har Uppsala som är Sveriges fjärde största stad, lägre andel fritidshemspersonal med pedagogisk högskoleutbildning än landsbygdskommuner. Uppsala kan även ses som en pendlarkommun, men oavsett så har Uppsala i förhållande till riket låg andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning på fritidshemmen. En stor bidragande orsak till Uppsalas låga siffror när det gäller pedagogiskt högskoleutbildad personal är att Uppsala universitet saknar utbildning för lärare i fritidshem och har så gjort i drygt 30 år. Närmaste utbildningsorter idag är Stockholm och Gävle.

Från och med 1 juli 2019 finns krav på lärarlegitimation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning i fritidshemmet. Under året har flera insatser genomförts kring hur rektor kan organisera sin verksamhet för att möta de nya lagkraven, men det är tydligt att ett mer omfattande arbete krävs. Behovet av lärare i fritidshem är stort och många skolor saknar lärare i fritidshem. Det är svårt att veta exakt hur många lärare i fritidshem Uppsala kommun har då inläsning av befattningar och AID koder inte har kunnat färdigställas.

Även när det kommer till storleken på elevgrupper och andelen elever inskrivna per årsarbetare ligger Uppsala lågt i förhållande till riket. Dessa siffror kan dock vara lite missvisande då registrering av uppgifter till SCB inte är helt konsekventa nationellt.

För att kunna stå upp mot lagkravet behöver behov och förutsättningar lyftas tydligare i kompetensförsörjningsplanen.

Analys – effekter av insatser

Utifrån tidigare analyser har ett mål varit att förbättra kompetensförsörjningen inom fritidshemmen genom fortbildning och utvecklingsmöjligheter för medarbetare. Ett flertal insatser har genomförts under verksamhetsåret, men några planerade insatser, exempelvis FiU fick ställas in på grund av covid-19.

Legitimationskravet har trätt i kraft och en översyn av formell behörighet och ändringar i befattningen från fritidspedagog till lärare i fritidshem har genomförts. Vad de nya befattningarna har fått för konsekvenser är för tidigt att säga men framgår av

verksamhetsplanerna att de olika befattningarna ännu inte börjat användas som det var tänkt. Rektorens benämning av medarbetare som jobbar inom fritidshemmets verksamhet skiljer sig mycket. Det är också tydligt att bristen på behöriga lärare i fritidshem är stor i Uppsala kommun. Ett arbete med att förtydliga uppdraget har påbörjats samt kompetenshöjande insatser för personal i fritidshemmet som saknar pedagogisk utbildning har genomförts. Det är möjligt att den positiva trend som syns i den årliga medarbetarenkäten är ett resultat av genomförda insatser men arbetet behöver följas upp över tid och fritidshemmets behov behöver klargöras i kompetensförsörjningsplanen. Alla ändringar är inte gjorda i systemen vilket påverkar statistiken vad gäller behöriga lärare i fritidshem samt svaren i medarbetarenkäten.

Kompetenshöjande insatser som genomfördes läsåret 2019/2020

- Introduktionsutbildning för nyanställda
- Grundkurs för utbildade
- Nätverksledarträffar
- Områdesmöten, kollegialt lärande med fokus på det systematiska kvalitetsarbetet och grundskolans prioriterade utvecklingsområden.
- Utbildning och workshops för skolledare med fokus på fritidshemmets uppdrag och utveckling. (PUG och Tvär-PUG)
- Utbildning för lärare i fritidshem tillsammans med rektorer.
- Anställd utvecklingsledare för fritidshem som stärker upp det systematiska kvalitetsarbetet på enskilda skolor.

Det är viktigt att vara medveten om att resultaten av de insatser som är gjorda behöver ses ur ett längre perspektiv.

De mätverktyg som finns för genomförda insatser i nuläget är analyserna av elevenkäter och utvärderingar från olika insatser och skolornas verksamhetsplaner. Det är svårt att analysera vad fritidshemssatsningen har givit utifrån elevenkäten då enkätens tillförlitlighet är låg. Satsningarna nämns inte märkbart i skolornas analyser och det finns ingen tydlig koppling till elevenkätens resultat. Utvärderingarna av varje enskild insats har varit positiv och resultat från medarbetarundersökningen visar en positiv trend. Skillnader som visar sig i verksamhetsplanerna tyder ändå på att utvecklingsbehovet är fortsatt stort. Vissa skolor har kommit långt medan andra saknar kunskap och förutsättningar för uppdraget. Detta märks genomgående i verksamhetsplanerna. Det saknas en samsyn om fritidshemmets uppdrag och analysernas kvalitet skiljer sig mycket mellan skolorna. Med ett formativt arbetssätt, fler centrala verktyg och tydliga mätbara mål riktat mot fritidshemmen skulle verksamheternas kvalitet och likvärdighet lättare kunna analyseras på övergripande nivå. Verksamhetsplanerna visar också exempel på skillnader på likvärdighet mellan avdelningar på skolor. På de skolor där likvärdigheten skiljer sig lyfts också skillnader i förutsättningar som en avgörande faktor.

Behov av nya/fortsatta insatser

Förbättra kompetensförsörjningen och öka andelen legitimerade lärare

Arbetet med de nya befattningarna behöver färdigställas för att kunna följa upp behovet. Fritidshemmets behov behöver förstärkas i kompetensförsörjningsplanen

både vad gäller attraktion, rekrytering och utveckling och uppdraget behöver förtydligas och förutsättningar ses över.

Eftersom Uppsala universitet inte planerar att starta utbildning för fritidshem i nuläget behöver möjligheten till samarbeten med andra lärosäten initieras.

Öka kvaliteten och likvärdigheten på våra fritidshem

Det finns behov av fortsatta utvecklingsinsatser kring det systematiska kvalitetsarbetet på fritidshemmen för flera målgrupper, samt erbjuda kompetenshöjande insatser i syfte att öka likvärdigheten. Dessutom behöver fler verktyg och strategier utvecklas för att förbättra det formativa arbetet i verksamheten.

Rektorer behöver få stöd i fritidshemmens utvecklingsarbete vad gäller styrning och ledning, det behövs ett fortsatt arbete med att förtydliga uppdraget kopplat till Lgr 11 och ett fortsatt utvecklingsarbete i nätverket med tydligare koppling till övriga nätverk för att lättare skapa en samsyn mellan yrkeskategorier på skolan. Fortsatt arbete med organisationsstrukturer är också ett sätt att utveckla likvärdigheten.

Vi ska också ta lärdom ska sprida goda exempel och skapa stolthet i verksamheten.

Bilaga

Enkät svar, andel (%) positiva svar samtliga enkätfrågor, 2019–2020

Källa: Uppsala kommun. Elevenkät fritidshem

Det finns roliga saker att göra på mitt fritidshem (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	91,9%	93,6%
Flicka	93,5%	94,8%
Pojke	90,6%	92,5%
Almtunaskolan	86,7%	91,5%
Almunge skola	100,0%	89,2%
Bergaskolan	96,3%	98,1%
Björklinge skola	86,6%	88,8%
Bälinge skola	84,9%	90,7%
Danmarks skola	100,0%	92,3%
Domarringens skola	89,8%	93,3%
Ekuddenskolan	84,8%	93,6%
Eriksskolan	87,9%	89,3%
Flogtaskolan	88,8%	98,8%
Fredrika Bremerskolan	92,4%	94,1%
Funbo skola	90,1%	
Gamla Uppsala skola	93,0%	92,6%
Gåvsta skola	97,7%	88,1%
Hågalsskolan	95,9%	99,0%
Johannesbäcksskolan	87,4%	95,4%
Jumkils skola	55,6%	75,0%
Järlåsa skola	84,6%	90,0%
Knutby skola	100,0%	90,0%
Kvarngärdesskolan	92,5%	97,8%
Liljeforssskolan	93,5%	94,7%
Lindbackens skola	92,3%	85,6%
Länna skola	100,0%	100,0%
Malmaskolan	95,4%	100,0%
Nåntunaskolan	98,2%	87,0%
Pluggparadiset	95,7%	100,0%
Ramsta skola	90,3%	90,2%
Rosendalsskolan Polack		87,5%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	100,0%

Stordammens skola	87,8%	94,8%
Storvretaskolan	92,2%	93,5%
Sunnerstaskolan	90,5%	94,0%
Sverkerskolan	93,7%	98,9%
Tiundaskolan		100,0%
Treklångens skola	75,0%	87,5%
Tuna skola	92,3%	91,7%
Uppsävjaskolan	95,3%	94,9%
Vaksalaskolan	92,9%	86,0%
Valsätraskolan	95,3%	94,9%
Vattholmaskolan	86,0%	84,7%
von Bahrs skola	89,0%	96,0%
Vänge skola	85,7%	92,3%
Västra Stenhagenskolan	100,0%	93,3%
Växthusets skola	94,7%	98,4%
Ångelstaskolan	91,1%	86,8%
Årstaskolan	94,7%	98,1%
Östra Stenhagenskolan	100,0%	97,8%

Jag mår bra när jag är på mitt fritidshem (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	94,9%	95,8%
Flicka	95,5%	97,0%
Pojke	94,6%	94,9%
Almtunaskolan	94,5%	92,3%
Almunge skola	100,0%	94,6%
Bergaskolan	98,1%	98,1%
Björklinge skola	89,6%	95,1%
Bälinge skola	88,7%	97,7%
Danmarks skola	100,0%	94,9%
Domarringens skola	92,5%	95,4%
Ekuddenskolan	93,5%	91,5%
Eriksskolan	94,8%	97,1%
Flogstaskolan	92,5%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	90,9%	90,2%
Funbo skola	95,8%	
Gamla Uppsala skola	97,2%	94,1%
Gåvsta skola	97,7%	93,2%
Hågadalsskolan	96,7%	100,0%
Johannesbäcksskolan	90,8%	98,5%
Jumkils skola	88,9%	100,0%
Järlåsa skola	92,3%	70,0%
Knutby skola	100,0%	100,0%
Kvarngårdesskolan	94,0%	94,9%
Liljeforsskolan	91,9%	96,5%
Lindbackens skola	92,3%	88,9%
Länna skola	100,0%	100,0%
Malmaskolan	100,0%	91,3%
Nåntunaskolan	98,2%	96,3%
Pluggparadiset	97,8%	97,0%
Ramsta skola	91,7%	95,1%
Rosendalsskolan Polack		95,8%
Skuttunge skola	100,0%	96,3%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	100,0%
Stordammens skola	85,6%	95,8%
Storvretaskolan	97,4%	96,7%
Sunnerstaskolan	96,8%	95,4%
Sverkaskolan	99,3%	98,9%
Tiundaskolan		100,0%
Treklängens skola	77,8%	100,0%
Tuna skola	92,3%	100,0%

Uppsävjaskolan	99,1%	100,0%
Vaksalaskolan	92,9%	96,0%
Valsätraskolan	96,1%	94,9%
Vattholmaskolan	96,5%	96,6%
von Bahrs skola	90,2%	94,1%
Vänge skola	91,1%	95,4%
Västra Stenhagenskolan	100,0%	95,6%
Växthusets skola	96,5%	100,0%
Ångelstaskolan	95,6%	90,1%
Årstaskolan	95,8%	98,1%
Östra Stenhagenskolan	100,0%	98,9%

Om någon skulle göra elaka saker mot ett barn på mitt fritidshem, så finns det personal som gör något åt det (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	94,3%	95,7%
Flicka	95,5%	96,7%
Pojke	93,3%	94,8%
Almtunaskolan	92,2%	93,2%
Almunge skola	100,0%	89,2%
Bergaskolan	94,4%	98,1%
Björklinge skola	93,3%	94,4%
Bälinge skola	90,6%	97,7%
Danmarks skola	100,0%	97,4%
Domarringens skola	94,6%	96,4%
Ekuddenskolan	95,7%	93,6%
Eriksskolan	91,4%	98,1%
Flogstaskolan	91,3%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	87,9%	86,3%
Funbo skola	91,5%	
Gamla Uppsala skola	93,0%	92,6%
Gåvsta skola	100,0%	98,3%
Hågaladsskolan	94,3%	99,0%
Johannesbäcksskolan	88,5%	95,4%
Jumkils skola	100,0%	100,0%
Järlåsa skola	88,5%	90,0%
Knutby skola	100,0%	100,0%
Kvarngårdesskolan	93,2%	93,4%
Liljeforsskolan	95,2%	96,5%
Lindbackens skola	97,4%	86,7%
Länna skola	94,1%	100,0%
Malmaskolan	97,7%	91,3%
Nåntunaskolan	98,2%	96,3%
Pluggparadiset	100,0%	93,0%
Ramsta skola	95,8%	93,4%
Rosendalsskolan Polack		95,8%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	100,0%
Stordammens skola	88,9%	97,9%
Storvretaskolan	92,2%	96,7%
Sunnerstaskolan	92,4%	95,4%
Sverkaskolan	97,9%	98,9%
Tiundaskolan		100,0%
Treklängens skola	80,6%	100,0%
Tuna skola	92,3%	91,7%

Uppsävjaskolan	96,2%	98,0%
Vaksalaskolan	92,9%	96,0%
Valsätraskolan	95,3%	96,6%
Vattholmaskolan	98,2%	98,3%
von Bahrs skola	91,5%	96,0%
Vänge skola	83,9%	93,8%
Västra Stenhagenskolan	100,0%	97,8%
Växthusets skola	98,2%	95,1%
Ångelstaskolan	96,7%	91,2%
Årstaskolan	96,8%	99,1%
Östra Stenhagenskolan	99,0%	98,9%

Personalen på mitt fritidshem hjälper mig om jag behöver det (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	95,1%	95,9%
Flicka	96,0%	96,9%
Pojke	94,5%	95,1%
Almtunaskolan	93,8%	90,6%
Almunge skola	100,0%	91,9%
Bergaskolan	98,1%	100,0%
Björklinge skola	91,8%	96,5%
Bälinge skola	96,2%	93,0%
Danmarks skola	100,0%	94,9%
Domarringens skola	93,2%	95,9%
Ekuddenskolan	89,1%	97,9%
Eriksskolan	93,1%	95,1%
Flogstaskolan	90,0%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	90,9%	90,2%
Funbo skola	93,0%	
Gamla Uppsala skola	97,2%	94,1%
Gåvsta skola	100,0%	96,6%
Hågadalsskolan	95,1%	100,0%
Johannesbäcksskolan	90,8%	96,9%
Jumkils skola	100,0%	100,0%
Järlåsa skola	96,2%	90,0%
Knutby skola	100,0%	95,0%
Kvarngårdesskolan	96,2%	94,9%
Liljeforsskolan	91,9%	98,2%
Lindbackens skola	92,3%	82,2%
Länna skola	94,1%	100,0%
Malmaskolan	97,7%	87,0%
Nåntunaskolan	100,0%	98,1%
Pluggparadiset	100,0%	99,0%
Ramsta skola	94,4%	98,4%
Rosendalsskolan Polack		100,0%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	100,0%
Stordammens skola	92,2%	93,8%
Storvretaskolan	91,3%	95,9%
Sunnerstaskolan	91,1%	93,4%
Sverkaskolan	98,6%	96,7%
Tiundaskolan		100,0%
Treklängens skola	83,3%	93,8%
Tuna skola	84,6%	100,0%

Uppsävjaskolan	100,0%	99,0%
Vaksalaskolan	96,0%	96,0%
Valsätraskolan	97,7%	98,3%
Vattholmaskolan	98,2%	96,6%
von Bahrs skola	93,9%	93,1%
Vänge skola	85,7%	96,9%
Västra Stenhagenskolan	100,0%	97,8%
Växthusets skola	100,0%	100,0%
Ångelstaskolan	96,7%	91,2%
Årstaskolan	97,9%	99,1%
Östra Stenhagenskolan	98,0%	100,0%

På mitt fritidshem får vi pröva egna idéer (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	86,2%	86,9%
Flicka	89,2%	89,2%
Pojke	83,6%	84,7%
Almtunaskolan	78,1%	79,5%
Almunge skola	97,4%	86,5%
Bergaskolan	100,0%	96,2%
Björklinge skola	80,6%	95,1%
Bälinge skola	86,8%	81,4%
Danmarks skola	93,5%	89,7%
Domarringens skola	77,6%	86,6%
Ekuddenskolan	82,6%	91,5%
Eriksskolan	74,1%	78,6%
Flogstaskolan	87,5%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	81,8%	70,6%
Funbo skola	83,1%	
Gamla Uppsala skola	91,5%	88,2%
Gåvsta skola	97,7%	79,7%
Hågaladsskolan	89,3%	98,0%
Johannesbäcksskolan	73,6%	92,3%
Jumkils skola	66,7%	100,0%
Järlåsa skola	69,2%	80,0%
Knutby skola	93,3%	95,0%
Kvarngårdesskolan	87,2%	87,5%
Liljeforskskolan	87,1%	84,2%
Lindbackens skola	74,4%	60,0%
Länna skola	100,0%	100,0%
Malmaskolan	88,5%	82,6%
Nåntunaskolan	94,5%	94,4%
Pluggparadiset	92,5%	96,0%
Ramsta skola	81,9%	85,2%
Rosendalsskolan Polack		83,3%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	100,0%	94,4%
Stavby skola	100,0%	100,0%
Stordammens skola	83,3%	84,4%
Storvretaskolan	87,8%	87,8%
Sunnerstaskolan	81,0%	83,4%
Sverkarskolan	92,3%	100,0%
Tiundaskolan		63,6%
Treklängens skola	83,3%	93,8%
Tuna skola	84,6%	100,0%

Uppsävjaskolan	93,4%	94,9%
Vaksalaskolan	84,8%	70,0%
Valsätraskolan	89,8%	79,7%
Vattholmaskolan	93,0%	88,1%
von Bahrs skola	75,6%	80,2%
Vänge skola	76,8%	90,8%
Västra Stenhagenskolan	97,9%	84,4%
Växthusets skola	91,2%	90,2%
Ångelstaskolan	82,2%	69,2%
Årstaskolan	88,4%	94,4%
Östra Stenhagenskolan	100,0%	93,4%

På mitt fritidshem får vi tillfällen att röra på oss på olika sätt (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	93,2%	94,8%
Flicka	94,6%	95,0%
Pojke	91,8%	94,9%
Almtunaskolan	85,2%	86,3%
Almunge skola	100,0%	91,9%
Bergaskolan	94,4%	98,1%
Björklinge skola	96,3%	100,0%
Bälinge skola	96,2%	90,7%
Danmarks skola	100,0%	97,4%
Domarringens skola	91,8%	94,8%
Ekuddenskolan	97,8%	93,6%
Eriksskolan	86,2%	94,2%
Flogstaskolan	85,0%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	89,4%	90,2%
Funbo skola	91,5%	
Gamla Uppsala skola	93,0%	95,6%
Gåvsta skola	100,0%	94,9%
Hågaladsskolan	98,4%	100,0%
Johannesbäcksskolan	95,4%	87,7%
Jumkils skola	88,9%	75,0%
Järlåsa skola	88,5%	70,0%
Knutby skola	100,0%	100,0%
Kvarngårdesskolan	93,2%	91,2%
Liljeforskskolan	91,9%	100,0%
Lindbackens skola	74,4%	81,1%
Länna skola	100,0%	100,0%
Malmaskolan	92,0%	82,6%
Nåntunaskolan	100,0%	90,7%
Pluggparadiset	98,9%	97,0%
Ramsta skola	90,3%	96,7%
Rosendalsskolan Polack		100,0%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	100,0%
Stordammens skola	85,6%	94,8%
Storvretaskolan	97,4%	95,1%
Sunnerstaskolan	89,9%	93,4%
Sverkarskolan	98,6%	100,0%
Tiundaskolan		100,0%
Treklängens skola	77,8%	100,0%
Tuna skola	92,3%	100,0%

Uppsävjaskolan	99,1%	99,0%
Vaksalaskolan	91,9%	82,0%
Valsätraskolan	96,1%	97,5%
Vattholmaskolan	96,5%	98,3%
von Bahrs skola	90,2%	95,0%
Vänge skola	76,8%	96,9%
Västra Stenhagenskolan	100,0%	100,0%
Växthusets skola	96,5%	100,0%
Ångelstaskolan	85,6%	83,5%
Årstaskolan	97,9%	100,0%
Östra Stenhagenskolan	100,0%	100,0%

På mitt fritidshem får vi träna på att använda språket på olika sätt (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	74,0%	78,7%
Flicka	75,7%	78,7%
Pojke	72,6%	78,8%
Almtunaskolan	54,7%	65,0%
Almunge skola	94,7%	73,0%
Bergaskolan	74,1%	98,1%
Björklinge skola	61,9%	90,2%
Bälinge skola	75,5%	81,4%
Danmarks skola	100,0%	82,1%
Domarringens skola	57,8%	72,2%
Ekuddenskolan	52,2%	74,5%
Eriksskolan	37,1%	72,8%
Flogstaskolan	72,5%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	74,2%	64,7%
Funbo skola	77,5%	
Gamla Uppsala skola	80,3%	70,6%
Gåvsta skola	90,9%	59,3%
Hågaladsskolan	86,9%	98,0%
Johannesbäcksskolan	73,6%	81,5%
Jumkils skola	33,3%	75,0%
Järlåsa skola	42,3%	50,0%
Knutby skola	66,7%	50,0%
Kvarngårdesskolan	79,7%	89,7%
Liljeforsskolan	83,9%	87,7%
Lindbackens skola	41,0%	43,3%
Länna skola	94,1%	95,0%
Malmaskolan	82,8%	39,1%
Nåntunaskolan	76,4%	77,8%
Pluggparadiset	88,2%	93,0%
Ramsta skola	72,2%	72,1%
Rosendalsskolan Polack		79,2%
Skuttunge skola	95,0%	100,0%
Skyttorps skola	94,4%	100,0%
Stavby skola	66,7%	100,0%
Stordammens skola	58,9%	71,9%
Storvretaskolan	83,5%	88,6%
Sunnerstaskolan	72,8%	73,5%
Sverkaskolan	91,6%	96,7%
Tiundaskolan		90,9%
Treklängens skola	55,6%	100,0%
Tuna skola	61,5%	41,7%

Uppsävjaskolan	95,3%	89,8%
Vaksalaskolan	72,7%	50,0%
Valsätraskolan	69,5%	59,3%
Vattholmaskolan	80,7%	81,4%
von Bahrs skola	65,9%	69,3%
Vänge skola	44,6%	90,8%
Västra Stenhagenskolan	93,8%	91,1%
Växthusets skola	71,9%	86,9%
Ångelstaskolan	63,3%	60,4%
Årstaskolan	90,5%	82,2%
Östra Stenhagenskolan	100,0%	96,7%

På mitt fritidshem får vi träna på att lösa problem (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	78,1%	81,6%
Flicka	80,1%	82,7%
Pojke	76,6%	80,4%
Almtunaskolan	75,0%	65,8%
Almunge skola	94,7%	86,5%
Bergaskolan	83,3%	92,3%
Björklinge skola	68,7%	91,6%
Bälinge skola	73,6%	74,4%
Danmarks skola	97,8%	79,5%
Domarringens skola	74,1%	79,9%
Ekuddenskolan	76,1%	87,2%
Eriksskolan	51,7%	72,8%
Flogstaskolan	72,5%	98,8%
Fredrika Bremerskolan	71,2%	72,5%
Funbo skola	78,9%	
Gamla Uppsala skola	93,0%	79,4%
Gåvsta skola	93,2%	57,6%
Hågaladsskolan	80,3%	99,0%
Johannesbäcksskolan	67,8%	76,9%
Jumkils skola	44,4%	75,0%
Järlåsa skola	61,5%	70,0%
Knutby skola	53,3%	80,0%
Kvarngårdesskolan	85,0%	89,7%
Liljeforskskolan	80,6%	93,0%
Lindbackens skola	66,7%	45,6%
Länna skola	88,2%	95,0%
Malmaskolan	72,4%	73,9%
Nåntunaskolan	83,6%	77,8%
Pluggparadiset	87,1%	84,0%
Ramsta skola	77,8%	72,1%
Rosendalsskolan Polack		91,7%
Skuttunge skola	95,0%	100,0%
Skyttorps skola	100,0%	94,4%
Stavby skola	100,0%	83,3%
Stordammens skola	67,8%	78,1%
Storvretaskolan	83,5%	82,1%
Sunnerstaskolan	78,5%	77,5%
Sverkarskolan	86,0%	96,7%
Tiundaskolan		90,9%
Treklängens skola	69,4%	93,8%
Tuna skola	53,8%	75,0%

Uppsävjaskolan	94,3%	90,8%
Vaksalaskolan	83,8%	74,0%
Valsätraskolan	69,5%	77,1%
Vattholmaskolan	77,2%	84,7%
von Bahrs skola	75,6%	66,3%
Vänge skola	33,9%	87,7%
Västra Stenhagenskolan	97,9%	97,8%
Växthusets skola	80,7%	82,0%
Ångelstaskolan	72,2%	59,3%
Årstaskolan	89,5%	94,4%
Östra Stenhagenskolan	97,0%	98,9%

På mitt fritidshem får vi träna på att samarbeta (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	86,8%	89,2%
Flicka	87,8%	90,3%
Pojke	86,2%	88,1%
Almtunaskolan	85,8%	83,8%
Almunge skola	100,0%	94,6%
Bergaskolan	94,4%	98,1%
Björklinge skola	82,8%	94,4%
Bälinge skola	78,8%	90,7%
Danmarks skola	91,3%	79,5%
Domarringens skola	85,7%	89,2%
Ekuddenskolan	80,0%	87,2%
Eriksskolan	67,8%	85,4%
Flogstaskolan	82,5%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	86,4%	76,5%
Funbo skola	92,9%	
Gamla Uppsala skola	92,9%	89,7%
Gåvsta skola	97,7%	81,4%
Hågaladsskolan	91,0%	100,0%
Johannesbäcksskolan	81,6%	92,3%
Jumkils skola	77,8%	100,0%
Järlåsa skola	53,8%	80,0%
Knutby skola	100,0%	90,0%
Kvarngårdesskolan	82,7%	89,0%
Liljeforskskolan	91,9%	91,2%
Lindbackens skola	71,8%	66,7%
Länna skola	100,0%	95,0%
Malmaskolan	80,5%	60,9%
Nåntunaskolan	90,7%	92,6%
Pluggparadiset	96,7%	94,0%
Ramsta skola	79,2%	86,9%
Rosendalsskolan Polack		91,7%
Skuttunge skola	100,0%	92,6%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	100,0%
Stordammens skola	82,2%	82,3%
Storvretaskolan	85,2%	90,2%
Sunnerstaskolan	88,4%	91,4%
Sverkarskolan	96,5%	100,0%
Tiundaskolan		90,9%
Treklängens skola	80,6%	100,0%
Tuna skola	76,9%	91,7%

Uppsävjaskolan	93,3%	95,9%
Vaksalaskolan	90,9%	82,0%
Valsätraskolan	86,5%	83,1%
Vattholmaskolan	83,9%	86,4%
von Bahrs skola	89,0%	84,2%
Vänge skola	57,1%	92,3%
Västra Stenhagenskolan	97,9%	97,8%
Växthusets skola	92,9%	90,2%
Ångelstaskolan	80,9%	70,3%
Årstaskolan	93,6%	98,1%
Östra Stenhagenskolan	99,0%	97,8%

På mitt fritidshem får vi träna på att undersöka saker inom teknik och i naturen (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	75,2%	80,0%
Flicka	76,6%	80,6%
Pojke	74,0%	79,5%
Almtunaskolan	65,6%	64,1%
Almunge skola	100,0%	83,8%
Bergaskolan	92,6%	96,2%
Björklinge skola	76,9%	93,7%
Bälinge skola	81,1%	74,4%
Danmarks skola	95,7%	89,7%
Domarringens skola	63,3%	83,5%
Ekuddenskolan	65,2%	89,4%
Eriksskolan	52,6%	70,9%
Flogstaskolan	63,8%	98,8%
Fredrika Bremerskolan	60,6%	58,8%
Funbo skola	90,1%	
Gamla Uppsala skola	83,1%	79,4%
Gåvsta skola	86,4%	52,5%
Hågaladsskolan	81,1%	98,0%
Johannesbäcksskolan	70,1%	72,3%
Jumkils skola	22,2%	75,0%
Järlåsa skola	57,7%	80,0%
Knutby skola	73,3%	90,0%
Kvarngårdesskolan	72,2%	87,5%
Liljeforskskolan	87,1%	84,2%
Lindbackens skola	35,9%	50,0%
Länna skola	94,1%	90,0%
Malmaskolan	80,5%	52,2%
Nåntunaskolan	76,4%	68,5%
Pluggparadiset	91,4%	96,0%
Ramsta skola	69,4%	73,8%
Rosendalsskolan Polack		91,7%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	94,4%	94,4%
Stavby skola	100,0%	83,3%
Stordammens skola	52,2%	72,9%
Storvretaskolan	84,3%	84,6%
Sunnerstaskolan	78,5%	78,8%
Sverkarskolan	95,1%	98,9%
Tiundaskolan		90,9%
Treklängens skola	58,3%	81,3%
Tuna skola	53,8%	83,3%

Uppsävjaskolan	97,2%	89,8%
Vaksalaskolan	70,7%	60,0%
Valsätraskolan	61,7%	67,8%
Vattholmaskolan	82,5%	83,1%
von Bahrs skola	69,5%	56,4%
Vänge skola	37,5%	90,8%
Västra Stenhagenskolan	83,3%	86,7%
Växthusets skola	75,4%	83,6%
Ångelstaskolan	55,6%	58,2%
Årstaskolan	83,2%	75,7%
Östra Stenhagenskolan	99,0%	98,9%

På mitt fritidshem får vi träna på olika sorters skapande, till exempel bild, slöjd, teater och dans (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	85,3%	87,0%
Flicka	87,9%	88,7%
Pojke	82,8%	85,5%
Almtunaskolan	76,6%	70,1%
Almunge skola	94,7%	78,4%
Bergaskolan	90,7%	96,2%
Björklinge skola	82,1%	94,4%
Bälinge skola	75,5%	86,0%
Danmarks skola	97,8%	94,9%
Domarringens skola	74,8%	89,2%
Ekuddenskolan	80,4%	93,6%
Eriksskolan	72,4%	76,7%
Flogstaskolan	78,8%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	77,3%	64,7%
Funbo skola	85,9%	
Gamla Uppsala skola	93,0%	83,8%
Gåvsta skola	88,6%	71,2%
Hågaladsskolan	96,7%	100,0%
Johannesbäcksskolan	79,3%	80,0%
Jumkils skola	33,3%	100,0%
Järlåsa skola	69,2%	80,0%
Knutby skola	100,0%	100,0%
Kvarngårdesskolan	86,5%	90,4%
Liljeforskskolan	90,3%	96,5%
Lindbackens skola	38,5%	53,3%
Länna skola	100,0%	95,0%
Malmaskolan	90,8%	65,2%
Nåntunaskolan	90,9%	90,7%
Pluggparadiset	92,5%	96,0%
Ramsta skola	84,7%	85,2%
Rosendalsskolan Polack		79,2%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	93,3%	100,0%
Stordammens skola	87,8%	89,6%
Storvretaskolan	89,6%	87,0%
Sunnerstaskolan	81,0%	82,1%
Sverkarskolan	97,2%	97,8%
Tiundaskolan		90,9%
Treklängens skola	80,6%	100,0%
Tuna skola	61,5%	100,0%

Uppsävjaskolan	97,2%	91,8%
Vaksalaskolan	88,9%	82,0%
Valsätraskolan	82,8%	83,9%
Vattholmaskolan	87,7%	88,1%
von Bahrs skola	84,1%	84,2%
Vänge skola	53,6%	87,7%
Västra Stenhagenskolan	100,0%	93,3%
Växthusets skola	96,5%	100,0%
Ångelstaskolan	70,0%	64,8%
Årstaskolan	94,7%	99,1%
Östra Stenhagenskolan	100,0%	96,7%

På mitt fritidshem kan vi göra saker i lugn och ro (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	82,5%	83,9%
Flicka	84,5%	86,8%
Pojke	81,1%	81,5%
Almtunaskolan	72,7%	78,6%
Almunge skola	100,0%	83,8%
Bergaskolan	92,6%	96,2%
Björklinge skola	73,9%	74,8%
Bälinge skola	81,1%	81,4%
Danmarks skola	89,1%	84,6%
Domarringens skola	70,7%	71,1%
Ekuddenskolan	71,7%	87,2%
Eriksskolan	75,0%	74,8%
Flogstaskolan	80,0%	96,4%
Fredrika Bremerskolan	74,2%	76,5%
Funbo skola	74,6%	
Gamla Uppsala skola	85,9%	82,4%
Gåvsta skola	88,6%	86,4%
Hågaladsskolan	84,4%	98,0%
Johannesbäcksskolan	75,9%	86,2%
Jumkils skola	44,4%	75,0%
Järlåsa skola	73,1%	80,0%
Knutby skola	93,3%	85,0%
Kvarngårdesskolan	79,7%	75,7%
Liljeforsskolan	79,0%	91,2%
Lindbackens skola	71,8%	64,4%
Länna skola	94,1%	95,0%
Malmaskolan	86,2%	95,7%
Nåntunaskolan	92,7%	83,3%
Pluggparadiset	92,5%	86,0%
Ramsta skola	83,3%	73,8%
Rosendalsskolan Polack		79,2%
Skuttunge skola	100,0%	96,3%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	83,3%
Stordammens skola	78,9%	82,3%
Storvretaskolan	82,6%	87,0%
Sunnerstaskolan	83,5%	87,4%
Sverkaskolan	93,0%	98,9%
Tiundaskolan		90,9%
Treklängens skola	63,9%	87,5%
Tuna skola	76,9%	66,7%

Uppsävjaskolan	89,6%	86,7%
Vaksalaskolan	84,8%	78,0%
Valsätraskolan	90,6%	89,0%
Vattholmaskolan	57,9%	57,6%
von Bahrs skola	80,5%	80,2%
Vänge skola	64,3%	92,3%
Västra Stenhagenskolan	95,8%	97,8%
Växthusets skola	91,2%	93,4%
Ångelstaskolan	88,9%	79,1%
Årstaskolan	87,4%	94,4%
Östra Stenhagenskolan	97,0%	95,6%

På mitt fritidshem märks det att alla är lika mycket värda (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	93,6%	95,5%
Flicka	93,9%	96,1%
Pojke	93,6%	95,0%
Almtunaskolan	92,1%	88,9%
Almunge skola	100,0%	91,9%
Bergaskolan	94,4%	96,2%
Björklinge skola	93,3%	93,0%
Bälinge skola	94,3%	97,7%
Danmarks skola	100,0%	100,0%
Domarringens skola	92,4%	96,9%
Ekuddenskolan	97,8%	93,6%
Eriksskolan	85,3%	97,1%
Flogstaskolan	87,2%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	87,9%	92,2%
Funbo skola	97,1%	
Gamla Uppsala skola	94,4%	97,1%
Gåvsta skola	100,0%	94,9%
Hågaladsskolan	95,1%	100,0%
Johannesbäcksskolan	89,5%	96,9%
Jumkils skola	66,7%	100,0%
Järlåsa skola	88,5%	80,0%
Knutby skola	100,0%	100,0%
Kvarngårdesskolan	89,5%	94,9%
Liljeforsskolan	98,4%	93,0%
Lindbackens skola	89,7%	85,6%
Länna skola	100,0%	100,0%
Malmaskolan	96,6%	91,3%
Nåntunaskolan	98,2%	100,0%
Pluggparadiset	92,5%	97,0%
Ramsta skola	94,4%	91,8%
Rosendalsskolan Polack		100,0%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	94,4%	100,0%
Stavby skola	100,0%	100,0%
Stordammens skola	90,0%	94,8%
Storvretaskolan	90,4%	97,6%
Sunnerstaskolan	89,2%	96,0%
Sverkaskolan	97,9%	100,0%
Tiundaskolan		100,0%
Treklängens skola	83,3%	100,0%
Tuna skola	100,0%	100,0%

Uppsävjaskolan	100,0%	100,0%
Vaksalaskolan	93,9%	86,0%
Valsätraskolan	94,5%	92,4%
Vattholmaskolan	98,2%	96,6%
von Bahrs skola	93,9%	93,1%
Vänge skola	85,5%	93,8%
Västra Stenhagenskolan	100,0%	100,0%
Växthusets skola	100,0%	93,4%
Ångelstaskolan	88,9%	89,0%
Årstaskolan	97,9%	100,0%
Östra Stenhagenskolan	99,0%	100,0%

På mitt fritidshem pratar vi om vad som leder till bra hälsa (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	78,9%	81,7%
Flicka	79,7%	81,5%
Pojke	78,3%	81,7%
Almtunaskolan	76,6%	76,9%
Almunge skola	100,0%	78,4%
Bergaskolan	94,4%	98,1%
Björklinge skola	69,4%	93,7%
Bälinge skola	83,0%	86,0%
Danmarks skola	97,8%	66,7%
Domarringens skola	78,9%	78,9%
Ekuddenskolan	87,0%	89,4%
Eriksskolan	48,3%	71,8%
Flogstaskolan	70,0%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	62,1%	68,6%
Funbo skola	77,5%	
Gamla Uppsala skola	83,1%	89,7%
Gåvsta skola	86,4%	62,7%
Hågaladsskolan	78,7%	100,0%
Johannesbäcksskolan	73,6%	90,8%
Jumkils skola	33,3%	50,0%
Järlåsa skola	69,2%	70,0%
Knutby skola	60,0%	75,0%
Kvarngårdesskolan	75,9%	86,8%
Liljeforsskolan	88,7%	86,0%
Lindbackens skola	64,1%	43,3%
Länna skola	76,5%	85,0%
Malmaskolan	78,2%	65,2%
Nåntunaskolan	94,5%	96,3%
Pluggparadiset	84,9%	94,0%
Ramsta skola	75,0%	75,4%
Rosendalsskolan Polack		75,0%
Skuttunge skola	100,0%	96,3%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	83,3%
Stordammens skola	73,3%	77,1%
Storvretaskolan	79,1%	87,0%
Sunnerstaskolan	80,4%	79,5%
Sverkaskolan	88,1%	97,8%
Tiundaskolan		0,0%
Treklängens skola	55,6%	31,3%
Tuna skola	92,3%	75,0%

Uppsävjaskolan	94,3%	83,7%
Vaksalaskolan	73,7%	52,0%
Valsätraskolan	82,8%	79,7%
Vattholmaskolan	70,2%	74,6%
von Bahrs skola	69,5%	71,3%
Vänge skola	39,3%	90,8%
Västra Stenhagenskolan	95,8%	91,1%
Växthusets skola	84,2%	75,4%
Ångelstaskolan	75,6%	68,1%
Årstaskolan	93,7%	90,7%
Östra Stenhagenskolan	99,0%	93,4%

På mitt fritidshem är barnen med och bestämmer vad vi ska göra (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	85,1%	87,6%
Flicka	86,8%	90,1%
Pojke	83,8%	85,5%
Almtunaskolan	84,4%	79,5%
Almunge skola	94,7%	78,4%
Bergaskolan	96,3%	98,1%
Björklinge skola	78,4%	90,9%
Bälinge skola	88,7%	81,4%
Danmarks skola	100,0%	82,1%
Domarringens skola	76,9%	84,0%
Ekuddenskolan	91,3%	95,7%
Eriksskolan	66,4%	77,7%
Flogstaskolan	71,3%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	83,3%	76,5%
Funbo skola	85,9%	
Gamla Uppsala skola	93,0%	88,2%
Gåvsta skola	97,7%	79,7%
Hågaladsskolan	94,3%	99,0%
Johannesbäcksskolan	66,7%	89,2%
Jumkils skola	33,3%	100,0%
Järlåsa skola	84,6%	70,0%
Knutby skola	100,0%	80,0%
Kvarngårdesskolan	83,5%	88,2%
Liljeforsskolan	85,5%	100,0%
Lindbackens skola	69,2%	68,9%
Länna skola	100,0%	100,0%
Malmaskolan	94,3%	73,9%
Nåntunaskolan	92,7%	94,4%
Pluggparadiset	89,2%	96,0%
Ramsta skola	88,9%	83,6%
Rosendalsskolan Polack		83,3%
Skuttunge skola	100,0%	100,0%
Skyttorps skola	100,0%	100,0%
Stavby skola	100,0%	100,0%
Stordammens skola	73,3%	86,5%
Storvretaskolan	93,0%	91,9%
Sunnerstaskolan	79,7%	86,8%
Sverkaskolan	93,7%	96,7%
Tiundaskolan		81,8%
Treklängens skola	66,7%	81,3%
Tuna skola	84,6%	83,3%

Uppsävjaskolan	94,3%	95,9%
Vaksalaskolan	81,8%	70,0%
Valsätraskolan	89,8%	89,8%
Vattholmaskolan	84,2%	89,8%
von Bahrs skola	69,5%	72,3%
Vänge skola	57,1%	87,7%
Västra Stenhagenskolan	100,0%	97,8%
Växthusets skola	94,7%	93,4%
Ångelstaskolan	83,3%	69,2%
Årstaskolan	90,5%	97,2%
Östra Stenhagenskolan	99,0%	95,6%

Vi barn får vara med i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (andel positiva svar)

	2019	2020
Kommunala fritidshem	78,6%	82,4%
Flicka	80,1%	83,4%
Pojke	77,5%	81,3%
Almtunaskolan	71,9%	76,9%
Almunge skola	100,0%	89,2%
Bergaskolan	88,9%	100,0%
Björklinge skola	71,6%	94,4%
Bälinge skola	79,2%	83,7%
Danmarks skola	73,9%	82,1%
Domarringens skola	76,2%	88,1%
Ekuddenskolan	73,9%	80,9%
Eriksskolan	56,9%	83,5%
Flogstaskolan	83,8%	100,0%
Fredrika Bremerskolan	68,2%	52,9%
Funbo skola	83,1%	
Gamla Uppsala skola	81,7%	85,3%
Gåvsta skola	25,0%	74,6%
Hågaladsskolan	88,5%	96,9%
Johannesbäcksskolan	81,6%	90,8%
Jumkils skola	66,7%	100,0%
Järlåsa skola	46,2%	10,0%
Knutby skola	53,3%	45,0%
Kvarngårdesskolan	75,9%	70,6%
Liljeforsskolan	67,7%	82,5%
Lindbackens skola	51,3%	41,1%
Länna skola	82,4%	90,0%
Malmaskolan	78,2%	30,4%
Nåntunaskolan	94,5%	92,6%
Pluggparadiset	90,3%	98,0%
Ramsta skola	84,7%	80,3%
Rosendalsskolan Polack		91,7%
Skuttunge skola	90,0%	96,3%
Skyttorps skola	100,0%	94,4%
Stavby skola	86,7%	33,3%
Stordammens skola	61,1%	80,2%
Storvretaskolan	90,4%	95,1%
Sunnerstaskolan	82,9%	80,8%
Sverkaskolan	95,1%	96,7%
Tiundaskolan		27,3%
Treklängens skola	55,6%	100,0%
Tuna skola	69,2%	41,7%

Uppsävjaskolan	96,2%	89,8%
Vaksalaskolan	80,8%	66,0%
Valsätraskolan	83,6%	83,9%
Vattholmaskolan	86,0%	89,8%
von Bahrs skola	65,9%	59,4%
Vänge skola	48,2%	86,2%
Västra Stenhagenskolan	91,7%	93,3%
Växthusets skola	80,7%	73,8%
Ångelstaskolan	53,3%	52,7%
Årstaskolan	96,8%	96,3%
Östra Stenhagenskolan	100,0%	95,6%

Berörda i regioner, kommuner och vid lärosäten
Övriga berörda aktörer
Se sändlista

Analys och åtgärdsförslag från Nationella vårdkompetensrådet om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården efter pandemivåren 2020

Nationella vårdkompetensrådet, ett rådgivande samverkansforum inrättat av regeringen för att effektivisera kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården, har gjort en analys av lärdomar av pandemins påverkan på kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården. Rådet representerar viktiga aktörer för att möjliggöra hela kedjan av kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården – lärosäten, vårdens arbetsgivare och ansvariga myndigheter.

I analysen lyfter vi fram lärdomar och erfarenheter som kan stärka kompetensförsörjningen och belyser också kompetensbrister och utmaningar som särskilt synliggjorts under pandemin. Vi föreslår insatser för att driva på en önskvärd utveckling och åtgärder som kan möta några av utmaningarna i syfte att stärka kompetensförsörjningen framåt. Rådet vill verka för en ökad samordning och samverkan mellan regioner, kommuner och lärosäten för att stärka insatserna.

Genom detta utskick sprider vi nu analysen till berörda personer i regioner, kommuner och vid lärosäten samt till övriga berörda aktörer. Promemorian med vår analys finns även på www.socialstyrelsen.se/vardkompetensradet. Där finns också mer information om rådet och vår verksamhet. Se även vår debattartikel om analysen, publicerad i Dagens Samhälle den 1 december 2020 (<https://www.dagensamhalle.se/debatt/sa-kan-vardpersonalens-kompetens-starkas-34564>).

Vid frågor, kontakta rådskansliet på Socialstyrelsen:
E-post: nationella.vardkompetensradet@socialstyrelsen.se

Med vänlig hälsning

Ann-Marie Wennberg Larkö
Ordförande Nationella vårdkompetensrådet

Sändlista

Regioner

- Regionstyrelser
- Regiondirektörer
- Hälso- och sjukvårdsdirektörer
- HR-direktörer
- FoU-direktörer

Kommuner

- Kommunstyrelser
- Socialchefer

Lärosäten med hälso- och sjukvårdsutbildningar

- Rektorer
- Medicinska dekaner

Övriga

- Socialdepartementet
- Utbildningsdepartementet
- Sveriges Kommuner och Regioner
- Sveriges universitets- och högskoleförbund

Nationella
vårdkompetensrådet

Pandemin och kompetens- försörjningen

**Lärdomar och åtgärdsförslag
från Nationella vårdkompetens-
rådet efter coronavåren 2020**

Förord

För ett år sedan såg världen väldigt annorlunda ut jämfört med i dag. Knappast någon verksamhet har stått fri från påverkan i coronapandemins spår; för de flesta med mer eller mindre negativa effekter. Hälso- och sjukvården är ett av de områden som påverkats i hög utsträckning och som även hamnat i blickfånget på ett sätt som ingen på förhand kunnat förbereda sig på. Inte minst har vårdens kompetensförsörjning och personal utsatts för stora utmaningar under pandemin.

Vi i Nationella vårdkompetensrådet representerar viktiga aktörer för att möjliggöra hela kedjan av kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården – lärosäten, vårdens arbetsgivare och ansvariga myndigheter. Med den här promemorian vill vi, utifrån våra olika perspektiv, ge vår gemensamma analys på lärdomar vi dragit av coronapandemins påverkan på kompetensförsörjningen i vården.

Vårt bidrag har inte ambitionen att ge en heltäckande bild. Det bygger istället på gemensamma diskussioner och analyser utifrån våra verksamheters olika erfarenheter och perspektiv. Ur dessa har vi identifierat ett antal lärdomar och förslag till åtgärder som vi tycker känns angelägna att lyfta i nuläget – medan vi fortfarande befinner oss mitt i pandemin och har lärdomarna på näthinnan. Åtgärdsförslagen handlar om insatser för att driva på en önskvärd utveckling och för att möta utmaningar. Rådet kommer att verka för en ökad samordning och samverkan mellan regioner, kommuner och lärosäten för att stärka insatserna.

Analysen är främst gjord utifrån läget under våren 2020. När vi nu i december 2020 publicerar vår analys ser Sverige, och många andra delar av världen, en ny omfattande smittspridning. Vi kommer att fortsätta följa utvecklingen och bedöma pandemins konsekvenser för kompetensförsörjningen även på lite längre sikt.

Vår förhoppning är att analysen och våra förslag ska inspirera till vidare diskussioner, erfarenhetsutbyten och idéer kring hur kompetensförsörjningen ytterligare kan effektiviseras och förbättras, utifrån fler perspektiv.

Nationella vårdkompetensrådet den 1 december 2020

Innehåll

Förord.....	2
Innehåll.....	3
Sammanfattning	4
Om Nationella vårdkompetensrådet och rådets analys	6
Så har vi arbetat med analysen.....	6
Lärdomar och åtgärdsförslag.....	8
Lärdomar som kan stärka kompetensförsörjningen	8
Samordning och samarbete har stärkts.....	8
Hur kan samordning om VFU stärkas framöver?	9
Forskningens betydelse för sjukvården	9
Ökat fokus på kärnverksamheten och effektivare administration	10
En kraftsamling för att bemanna pandemivården.....	10
Ett erkännande för professionerna.....	12
Teamarbetet i vården har utvecklats.....	12
Digitala arbetsätt har tagit fart.....	12
Ökat intresse för vårdutbildningar.....	14
Snabba fortbildningsinsatser har genomförts	14
Pandemin har också synliggjort kompetensbrister och utmaningar	15
Behoven av specialistkompetens har synliggjorts.....	15
Snabbutbildad personal och omfattande delegering kan påverka patientsäkerheten.....	17
Vårdpersonal behöver återhämtning och stöd.....	17
Behov av stärkt kompetens i den kommunala hälso- och sjukvården.	18
Lärdomarna gör oss bättre rustade	20

Sammanfattning

Nationella vårdkompetensrådet, ett rådgivande samverkansråd inrättat av regeringen för att effektivisera kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården, har gjort en analys av lärdomar av pandemins påverkan på kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården.

Nationella vårdkompetensrådet ser både positiva och negativa lärdomar som kan bidra till att stärka kompetensförsörjningen framåt:

- Samarbetet om bemanning, verksamhetsförlagd utbildning och fortbildning har stärkts.
- Forskningens betydelse för sjukvården har lyfts fram.
- Fokus på kärnverksamheten har ökat och administrationen effektiviserats.
- Vårdens aktörer har kraftsamlat för att bemanna pandemivården.
- Professionernas betydelse har lyfts fram.
- Teamarbetet i vården har utvecklats.
- Digitala arbetssätt har tagit fart, både i vården och vid lärosäten.
- Snabba fortbildningsinsatser har genomförts.
- Intresset för vårdutbildningar har ökat.

Några kompetensbehov och utmaningar som uppmärksammats under pandemin är:

- Behoven av specialistkompetens har synliggjorts.
- Snabbutbildad personal och omfattande delegering kan påverka patient-säkerheten.
- Kompetensen i kommunal hälso- och sjukvård behöver stärkas.
- Vårdpersonal har behov av återhämtning efter den hårda belastningen.

Nationella vårdkompetensrådet vill också föra fram förslag på några insatser för att driva på en önskvärd utveckling och möta några av de utmaningar om vårdens kompetensbehov som uppmärksammats:

- Stärka samordning om verksamhetsförlagd utbildning (VFU) genom större samverkanspaket
- Verka för VULF-avtal¹ för specialistjuksköterskor och hälsoprofessioner
- Stärka samordning mellan lärosäten om specialistutbildningar
- Verka för att utbildningsmoment om e-hälsa utvecklas i utbildningarna
- Stärka utveckling och innovation inom e-lärande/digital utbildning
- Utveckla utbildning i teamarbete

---

¹ VULF står för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning. VULF-avtal motsvarar ALF-avtal för läkare.

- Stärka kompetensen i den kommunala hälso- och sjukvården
- Satsningar på utbyggnad av utbildningar behöver åtföljas av forsknings-satsning
- Stärka samverkan om klinisk forskning

Genom erfarenheterna från den snabba omställningen under våren, de åtgärder som vidtagits och den ökade kunskapen om covid-19 är beredskapen i vården och vid lärosäten bättre nu när smittspridningen och belastningen på vården åter har ökat. Vi behöver gemensamt ta med oss erfarenheterna av bland annat förbättrad samverkan, höjd kompetens, ökat teamarbete och digitala arbetssätt i det fortsatta arbetet med att stärka kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården. Nationella vårdkompetensrådet kommer att fortsätta följa utvecklingen och pandemins konsekvenser för vårdens kompetensförsörjning på lite längre sikt i dialog med berörda aktörer.

Om Nationella vårdkompetensrådet och rådets analys

Vårdens verksamheter har under lång tid haft svårt att rekrytera nya medarbetare, säkerställa kompetensutveckling och använda befintlig kompetens på ett effektivt sätt. I januari 2020 inrättades Nationella vårdkompetensrådet av regeringen med det övergripande uppdraget att samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjningen av personal inom hälso- och sjukvården genom ökad samverkan mellan berörda aktörer. I rådet deltar representanter från regioner, kommuner och lärosäten samt Socialstyrelsen och Universitetskanslersämbetet.

Arbetet i Nationella vårdkompetensrådet hade precis kommit igång när coronapandemin drog in och satte både lärosätena och vårdens aktörer i en helt ny sits. Efter vårens utveckling beslutade rådet att analysera hur kompetensförsörjningen inom såväl vård- som utbildningsverksamheter påverkats av pandemin för att kunna dra lärdomar om utmaningar och positiva erfarenheter.

Så har vi arbetat med analysen

Vår analys har utgått från gemensamma diskussioner om samlade erfarenheter från våra verksamheters olika perspektiv. Ur dessa har vi identifierat ett antal lärdomar och konsekvenser. Vi har även föreslagit åtgärder som vi tycker känns angelägna att lyfta i nuläget. De handlar om insatser för att driva på en önskvärd utveckling och för att möta några av utmaningarna. Rådet kommer att verka för en ökad samordning och samverkan mellan regioner, kommuner och lärosäten för att stärka insatserna.

Analysen är främst gjord utifrån läget under våren 2020. När vi nu i december 2020 publicerar vår analys ser Sverige, och många andra delar av världen, en ny omfattande smittspridning. Vi kommer att fortsätta följa utvecklingen och bedöma pandemins konsekvenser för kompetensförsörjningen även på lite längre sikt och utifrån fler perspektiv. Ett flertal myndigheter har också fått uppdrag av regeringen för att belysa coronapandemins avtryck på olika områden vilket vi också kommer att följa.

Om Nationella vårdkompetensrådet

- I rådet deltar 14 företrädare för regioner, kommuner, lärosäten, Socialstyrelsen och Universitetskanslersämbetet. Ledamöterna utses av regeringen.
- Rådet är placerat på Socialstyrelsen med ett tillhörande kansli.

Rådets uppdrag

- Långsiktigt samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjningen av personal inom hälso- och sjukvården
- Främja samverkan mellan berörda aktörer och säkerställa att samtliga aktörer har en gemensam bild av kompetensförsörjningsbehoven i vården
- Tillgängliggöra sammanställningar av fakta- och kunskapsunderlag och utifrån dessa göra samlade bedömningar av kompetensförsörjningsbehoven, inklusive behovet av framtidens vårdkompetens
- Lämna bedömningar till berörda aktörer och beslutsfattare i frågor som har betydelse för kompetensförsörjningen på lokal, regional och nationell nivå
- Stödja och föra dialog med verksamheterna på den sjukvårdsregionala nivån.
- Uppdraget omfattar i nuläget kompetensförsörjningen av högskoleutbildade yrkesgrupper (för närvarande 22 stycken) i hälso- och sjukvården, tandvården och kommunal hälso- och sjukvård.

Mer information om rådet och rådets verksamhet finns på www.socialstyrelsen.se/vardkompetensradet

Lärdomar och åtgärdsförslag

Coronapandemin har medfört stora krav på vårdens och lärosätenas förmåga att bland annat snabbt ställa om bemanning och arbetsätt, omorganisera verksamheterna och identifiera och möta nya kompetensbehov. För att snabbt lösa situationer har man behövt ta hjälp av andra. Traditionella lösningar har heller inte alltid varit ändamålsenliga och ofta för långsamma.

Vi lyfter här fram ett urval lärdomar och erfarenheter som kan stärka kompetensförsörjningen och belyser också kompetensbehov och utmaningar som särskilt synliggjorts under pandemin. Vi föreslår insatser för att driva på en önskvärd utveckling och åtgärder som kan möta några av utmaningarna i syfte att stärka kompetensförsörjningen framåt. När vi i texten som följer skriver pandemin avser vi vårens pandemisituation.

Lärdomar som kan stärka kompetensförsörjningen *Samordning och samarbete har stärkts*

Ett nära samarbete med kontinuerlig kommunikation mellan myndigheter och vårdens aktörer har varit mycket betydelsefullt i hanteringen av pandemin. Nationell samordning av resurser och kunskapsstöd till vården har ökat under pandemin, genom särskilda regeringsuppdrag till bland annat Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och flera andra myndigheter. Samtidigt har samordning och samarbete även stärkts mellan regioner, mellan regioner och kommuner och mellan vårdens huvudmän och lärosäten, på både nationell, regional och lokal nivå.

Vi ser många konkreta exempel på stärkt samarbete mellan olika aktörer och verksamheter som haft en positiv inverkan på kompetensförsörjningen i vården:

- På nationell nivå har Socialstyrelsen haft i uppdrag att nationellt samordna regionernas resurser i intensivvården.
- Regioner har lånat in och ut personal mellan varandra utifrån behov.
- Personal har omfördelats mellan verksamheter inom vården för att stärka bemanningen i pandemivården.
- Genom ett bra samarbete mellan lärosäten, regioner och kommuner har klinisk praktik och verksamhetsförlagd utbildning kunnat upprätthållas trots hårt belastade verksamheter.
- Stärkt samverkan och ökat tempo i samarbetet mellan vård och klinisk forskning har inneburit att forskning på covid-19 har kunnat omsättas mycket snabbt till ett förbättrat kliniskt omhändertagande och behandling.
- Samarbete mellan regioner och kommuner har stärkts. Regioner har bland annat ökat vårdkapaciteten för hemsjukvård samt förmedlat kunskap om smittskydd till kommuner.
- Samarbeten mellan kommunala verksamheter (särskilda boenden) för att upprätthålla bemanningen och minska rörligheten av personal har ökat.

- Samverkan och dialog på särskilda boenden för äldre mellan chefer, arbetsgrupper, fackliga företrädare, läkare och sjuksköterskor har ökat för ett tydligare informationsflöde till medarbetare.
- Teamarbete och samarbete mellan olika professioner i vården har ökat och effektiviserats.

Nationella vårdkompetensrådet vill särskilt lyfta fram vikten av fortsatt utveckling av samarbete om verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och om klinisk forskning.

Hur kan samordning om VFU stärkas framöver?

Regioner, kommuner och lärosäten behöver ha ett nära samarbete om den verksamhetsförlagda delen av vårdutbildningar (VFU) och klinisk praktik. Att säkra ett tillräckligt antal platser för VFU-platser och klinisk praktik med hög kvalitet till alla studerande är en stor och kontinuerlig utmaning, såväl före pandemin som framöver. Under pandemin har man på de flesta håll lyckats tillhandahålla VFU och klinisk praktik som planerat, trots den hårda belastningen. I några fall har man dock varit tvungen att ställa in den verksamhetsförlagda delen för läkarstudenter och för sjuksköterskestudenter i en tidig fas av utbildningen. Även påverkan på tandläkarutbildningen har rapporterats. Konsekvenser av utebliven utbildning för drabbade studenter behöver förstås hanteras. Mycket av planeringen för och samarbetet om VFU och klinisk praktik behöver ske på regional nivå men behov av nationellt stöd har också lyfts fram.

För att stärka samverkan om den verksamhetsförlagda utbildningen och klinisk praktik föreslår Nationella vårdkompetensrådet att den verksamhetsförlagda delen av utbildningarna i större utsträckning vävs samman med samverkanssatsningar mellan lärosätena och vårdverksamheterna. Sådana samverkanspaket kan handla om exempelvis samverkan kring verksamhetsintegrerat lärande, kliniska träningscenter, akademiska vårdcentraler och interaktiva träningsmiljöer för studenter där nya metoder och arbetssätt kan prövas. En sådan långsiktig och mer omfattande samverkan har förutsättningar att skapa ömsesidig förståelse mellan lärosätena och verksamheterna i hälso- och sjukvården. Det skulle förstärka kvaliteten både i utbildningen och i den aktuella vårdverksamheten.

Forskningens betydelse för sjukvården

Forskningens betydelse för sjukvården har blivit mycket påtaglig under pandemin när ny evidens om covid-19 snabbt har kunnat tillämpas för att kontinuerligt förbättra behandling och omhändertagande av covid-19-patienter. Det är uppenbart att akademisk kompetens är central för utvecklingen av hälso- och sjukvården. Effektivare behandling av patienter innebär även att vårdens resurser kan användas på ett bättre sätt.

Prioriteringen av covid-19-relaterad forskning har samtidigt medfört att klinisk forskning inom andra områden fått stå tillbaka under pandemin. Forskningskulden har också byggts på, eftersom kliniska forskare och doktorander har behövts i vården.

Nationella vårdkompetensrådet ser att det behövs fler forskarutbildade inom vården och en stärkt samverkan om klinisk forskning. Fler dispute-rade är också centralt för lärosätenas kompetensförsörjning av dispute-rade lärare. Nationella vårdkompetensrådet vill även särskilt lyfta fram vikten av fler forskarutbildade och doktorandtjänster inom kommunal hälso- och sjukvård. Det skulle kunna främjas genom ett ökat samarbete om doktorandsatsningar mellan kommunal hälso- och sjukvård, regionernas primärvård och slutenvård samt lärosäten i sjukvårdsregionerna. Nationella vårdkompetensrådet stödjer för närvarande uppbyggnaden av samverkansforum mellan dessa aktörer i varje sjukvårdsregion.

Ökat fokus på kärnverksamheten och effektivare administration

Pandemin har inneburit ett ökat fokus på och en förflyttning i synen på vårdens kärnverksamhet. Hälso- och sjukvårdens portalparagraf², att vården ska prioritera de med störst behov, har ställts på sin spets. Vårdinsatser för kritiskt sjuka har behövt prioriteras, och nödvändiga prioriteringar har inneburit att mindre akuta och förebyggande insatser fått vänta.

Under pandemin har beslutsvägarna varit kortare på flera nivåer. Samtliga regioner har ställt om till särskild sjukvårdsledning. Under pandemin har fler beslut i det dagliga arbetet lämnats till professionen att fatta. Situationen har krävt och medgett flexibilitet, bland annat i form av effektivare och minskad administration och en mer avskalad verksamhet. En större andel av vårdens personal har kunnat arbeta patientnära genom en omfördelning från administrativa uppgifter till kliniskt arbete. Pandemin har även medfört effektivare möten med kortare och mer kärnfulla agendor.

Stödfunktioner har också effektiviserats. Exempelvis har HR-funktioner haft mer av en utförarroll och bidragit till att lösa akuta bemanningsbehov. Det har också funnits en ökad frihetsgrad i ekonomiska stödsystem. En lärdom är att när stödfunktioner anpassas och utvecklas med utgångspunkt från en verklig förståelse för kärnverksamhetens behov, kan verksamheterna utvecklas positivt. En konsekvens är att vårdens medicinska resurser och personal har kunnat användas mer effektivt. Dessa positiva erfarenheter behöver vi ta vara på och fortsätta utveckla.

En kraftsamling för att bemanna pandemivården

Vården har kraftsamlat och mobiliserat för att möta behovet av bemanning av kritiska resurser i pandemivården. Uppskalningen av intensivvården, öppnandet av nya vårdavdelningar och hanteringen av smittspridningen på

---

² Hälso- och sjukvårdslagen 2§.

äldreboenden parallellt med stor sjukfrånvaro bland personal har inneburit stora utmaningar.

Att lösa de ökade bemanningsbehoven har möjliggjorts genom en rad åtgärder. Krislägesavtal har möjliggjort extra arbetstid och varit viktigt för att kunna anpassa arbetet till den extraordinära situationen. Personal från andra delar av vården har omfördelats till pandemivården. Bemanningen i vården har även förstärkts genom rekrytering av extra tillfällig personal, såsom personer med tidigare sjukvårdsutbildning som inte arbetat i vården på länge, pensionerad personal och personer från andra branscher som har snabbutbildats. Inom ramen för det så kallade beredskapslyftet har kortare kurser med basal omvårdnadskunskap erbjudits av lärosäten. Regionerna har också samarbetat och lånat in personal från varandra utifrån behov och belastning i antal covid-patienter.

Socialstyrelsen har i oktober 2020 fått i uppdrag att stötta regionernas arbete med att etablera arbetssätt för att låna in personal från varandra. I uppdraget ingår även att analysera om det finns behov av att utveckla en nationell personell förstärkningsresurs med adekvat kompetens som med kort varsel kan sättas in för akuta insatser för att stödja en region vars hälso- och sjukvård riskerar att överbelastas. Sveriges Kommuner och Regioner har också tillsammans med regionerna skapat ett nationellt system för att underlätta för regionerna att låna personella resurser mellan varandra.

Även bemanningen för vård av äldre på särskilda boenden har varit en utmaning under pandemin då sjukfrånvaron bland medarbetarna varit hög. Genom förändrad organisering av arbetet har man på olika sätt försökt stärka bemanningen. Framgångsfaktorer som Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lyfter i sin tillsyn av särskilda boenden för äldre är bland annat mindre arbetsteam med tät kommunikation och ett ökat samarbete med andra verksamheter för att minska rörligheten av personal och för att undvika att ta in timanställda.³ Man har även organiserat personalen i olika team eller avdelningar för att minska risken för smittspridning, så kallad kohortvård. Regionerna har också växlat upp vårdkapaciteten för bland annat hemsjukvård i form av ökad tillgång till mobila team och utökade uppdrag om avancerad sjukvård i hemmet.

När belastningen på vården återigen ökar, kan vi konstatera att beredskapen är bättre nu, jämfört med situationen i våras. Samtidigt finns en oro för att den kraft som mobiliserades under våren inte ska kunna mobiliseras igen på grund av att vårdpersonalen är utmattad och inte har hunnit återhämta sig från i våras.

---

³ Tillsyn för att minska smittspridning av covid-19 – särskilda boenden för äldre; Inspektionen för vård och omsorg, maj 2020

Ett erkännande för professionerna

Pandemin har inneburit ett erkännande för vårdens professioner. Betydelsen av de insatser som gjorts av vårdens medarbetare har synliggjorts både inom vården och ute i samhället. Vi vill också särskilt lyfta fram de många olika kompetenser och yrkesgrupper som verkar inom olika delar av vården och i olika sjukdomsfaser – i akutsjukvården och i rehabilitering, på sjukhus, vid vårdcentraler, i hemsjukvården och på särskilda boenden för äldre.

Trots de stora påfrestningar som pandemin har inneburit för många i vården, har meningsfullheten i arbetet och insikten om att vara betydelsefull och avgörande för människors liv fått en ny dimension. Många vill arbeta i vården och det ökade intresset för vården behöver tas tillvara. Förutsättningar som är viktiga för attraktiviteten för vårdens utbildningar och yrken, t.ex. möjligheten till olika karriärvägar och ett kontinuerligt livslångt lärande, behöver fortsätta att utvecklas.

Teamarbetet i vården har utvecklats

Under pandemin har teamarbetet i vården ökat och teambaserade arbetsätt har utvecklats på nya sätt. Team med kompletterande kompetenser med en tydlig fördelning av arbetsuppgifter för var och en i teamet har varit en framgångsfaktor. Alla kan, och ska, inte göra allt och det är viktigt att utgå från vilken kompetens som är bäst lämpad för olika uppgifter. Vikten av basal omvårdnad har lyfts fram, samtidigt som specialistkompetens har varit central för arbetsledningen av vårdeam.

Teamarbete och interprofessionella arbetsätt har redan före pandemin lyfts fram som en viktig framgångsfaktor för att vårdens resurser ska användas effektivt, liksom en viktig förutsättning för en patientsäker vård. Att ta tillvara dessa erfarenheter och fortsätta utveckla effektiva team är en nyckelfaktor för att kunna effektivisera vårdens kompetensförsörjning framåt.

Nationella vårdkompetensrådet vill lyfta fram vikten av att utbildning i teamarbete och interprofessionellt lärande stärks i grundutbildningarna som förberedelse inför teamarbete i praktiken. Moment med fokus på interprofessionellt lärande finns redan idag i utbildningar till vårddyken och blir allt vanligare. Att fortsätta stärka kompetens i teamsamverkan är viktigt för framtidens vård, och inte minst för vårdens omställning till stärkt nära vård.

Digitala arbetssätt har tagit fart

Digitaliseringen har under coronapandemin tagit stora kliv framåt inom vården och inom utbildningsverksamheter. Det har skett en kraftig ökning av såväl digitala vårdmöten som användning av digitala vårdtjänster.⁴ Antal digitala vårdbesök var fyra gånger högre i april jämfört med februari 2020, samtidigt som fysiska besök vid vårdcentraler minskade kraftigt under

⁴ Samverkan och förnyelse. En spaning över omställningen i hälso- och sjukvården under fem månader med corona. Sveriges Kommuner och Regioner, juni 2020.

samma period.⁵ Digitala verktyg för t.ex. sjukdomshistorik, guidning och självskattning används av allt fler regioner och vårdgivare.⁶ Även digitala former för rådgivning har stärkts. Till exempel har antalet användare av tjänster på 1177.se nästan fördubblats mellan september 2019 och 2020, från 4,9 miljoner till 9,7 miljoner.⁷

I vården av äldre på särskilda boenden har man, i syfte att minska risken för smittspridning, infört bland annat digitala läkarronder, ökad distansmonitorering och egenmonitorering av vitala funktioner samt digitala möten med andra samarbetsparter och anhöriga.

På lärosäten ställde lärare och studenter på mycket kort tid om till undervisning på digitala plattformar. Digitala utbildningsformer har utvecklats även för den verksamhetsförlagda delen av utbildningarna i samarbete mellan lärosäten, regioner och kommuner. En fortsatt digital utveckling behöver även ha fokus på pedagogiken och användbarheten. Lärarnas kompetens inom pedagogik i digitala verktyg och e-lärande behöver därför utvecklas. En sådan utveckling är viktig både för grundutbildningarna och för ökade möjligheter till kompetensutveckling och det livslånga lärandet.

Det är viktigt att ta tillvara de goda erfarenheterna av den snabba digitaliseringen under coronapandemin. En ökad digitalisering har länge lyfts fram som en viktig väg framåt för att effektivisera vården i en framtid med en äldre och mer vårdkrävande befolkning. Systemstöd för framtidens vård och dess nya arbetssätt behöver utvecklas. Vårdens framtida medarbetare behöver ha rätt kompetens för att utnyttja digitaliseringens möjligheter och en ökad förmåga att verka i nya vårdmiljöer med digitala verktyg. Det behöver vara ett livslångt lärande där det gäller att omsätta ny kunskap i samspel med patienten. Samarbete om tjänsteinnovation med olika gruppers perspektiv på digitaliseringens möjligheter inom vården, exempelvis om hur framtidens VFU och verksamhetsintegrerat lärande kan utformas mer digitalt, bör främjas. En sådan utveckling innebär att vårdens resurser och personal kan nyttjas effektivare.

Nationella vårdkompetensrådet vill främja en ökad digital kompetens i vården genom att verka för att utbildningsmoment om digitala arbetssätt, e-hälsa och medicinsk informatik utvecklas i utbildningarna. Studenterna behöver få en ökad förmåga att verka i nya vårdmiljöer med digitala verktyg som stöd.

Nationella vårdkompetensrådet menar också att utveckling och innovation av e-lärande och pedagogiken i online-baserad utbildning behöver stärkas. Det är ett utvecklingsområde som lärosäten bör arbeta vidare med.

---

⁵ Covid-19 har påverkat vårdkontakter, operationer och väntetider. Socialstyrelsen, juni 2020.

⁶ Digitala vårdtjänster – En ögonblicksbild över utvecklingen i Sverige under mars och april 2020. Sveriges Kommuner och Regioner, 2020.

⁷ Källa: Inera

Ökat intresse för vårdutbildningar

Pandemin har medfört en ökad uppmärksamhet för vården och de insatser som gjorts av vårdpersonal. Samtidigt har det försämrade arbetsmarknadsläget, inte minst för unga vuxna, inneburit ett generellt ökat intresse för högre studier.

Under hösten 2020 har vi sett ett kraftigt ökat söktryck till flera vårdutbildningar. Exempelvis var antal förstahandssökande till sjuksköterskeutbildningar drygt 28 procent (2 800) fler och till läkarutbildningar 26 procent (1 600) fler höstterminen 2020 jämfört med höstterminen 2019.⁸ Det ökade intresset för vårdutbildningar kan bero på att pandemin har inneburit en stor medial uppmärksamhet och ökade insikter om hur viktiga dessa yrken är. Fler vill ha ett yrke där man gör nytta. Att fler söker sig till yrken som är trygga och stabila i tider av oro på arbetsmarknaden och även globalt kan också bidra till denna utveckling.

Regeringen har under pandemin beslutat om extra satsningar på fler utbildningsplatser vid universitet och högskolor. Det ökade intresset för utbildningar till vårdyrken kan förbättra förutsättningarna för att möta vårdens kompetensbehov av olika yrkesgrupper på sikt. Det är dock viktigt att följa upp utbildningarnas utbyggnad och genomströmning framöver, dels utifrån ett möjligt högre antal studerande och därmed också ökat behov av VFU, dels på grund av förändrade undervisningsformer. Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har fått regeringens uppdrag att fram till 2022 följa upp konsekvenser av pandemin för högskolans verksamhet, vilket bland annat inkluderar effekter på grund av utbyggnad av utbildningar och frågor om kvalitet, rättssäkerhet och dimensionering.

Nationella vårdkompetensrådet vill understryka att en viktig förutsättning för att vårdutbildningarna ska kunna skalas upp för att ta emot fler studenter är att också forskningsresurser följer med. De nya utbildningsplatser som tillförts lärosätena behöver följas av en forskningssatsning som långsiktigt säkrar kvalitet och möjlighet till utveckling. I en sådan satsning bör utvidgad forskarutbildning vara en central del.

Snabba fortbildningsinsatser har genomförts

Hälso- och sjukvården är en kunskapsintensiv sektor där den medicinska kompetensen men även annan kompetens behöver utvecklas kontinuerligt för att åstadkomma förbättrade medicinska utfall och för att effektivare nyttja vårdens resurser. Att möta behoven av fortbildning och livslångt lärande är centralt för utveckling och hållbarhet i alla delar av vården och omsorgen.

---

⁸ Universitets- och högskolerådet: Antagning till högre utbildning höstterminen 2020 _ Statistik i samband med första urvalet.

Under pandemin har stora utbildningsprång gjorts inom vård och omsorg. Nya utbildningar riktade till personal inom vård och omsorg samt kunskapsstöd för förändrade arbetssätt har tagits fram mycket snabbt av såväl Socialstyrelsen⁹ som lärosäten. Det handlar bland annat om webbutbildningar i hygienrutiner och användning av skyddsutrustning för att hindra smittspridning samt skydda personal, men också om introduktionsutbildningar för ny personal. Många har snabbutbildats och introducerats till nya arbetsuppgifter, vilket har bidragit till att kunna stärka bemanningen och öka kompetensen inom vård och omsorg. På äldreboenden har utbildningar i basala hygienrutiner kompletterats med filmer som visar praktiska moment och dialog mellan chefer och medarbetare för att följa upp efterlevnaden av rutinerna. Sjuksköterskors betydelse för att utbilda och instruera övrig personal har också lyfts fram.

Ny kunskap och fakta om covid-19 har formligen flödat. Det har varit en mycket snabb kunskapsutveckling om en helt ny sjukdom. Nya kunskaper och forskningsresultat har snabbt kunnat omsättas till ett kontinuerligt förbättrat omhändertagande och behandling av en stor patientgrupp.

Samtidigt har annan fortbildning för vårdpersonal behövt stå tillbaka under pandemin. Lärosäten har rapporterat om en minskad efterfrågan av uppdragsutbildningar och fysiska kurser har behövt ställas in på grund av reserestriktioner.

De kunskapslyft som har gjorts behöver tas tillvara. Nationella vårdkompetensrådet ser vikten av att arbetsgivare arbetar aktivt för att de som fått möjlighet till snabbutbildning får möjlighet att ta nya utbildningssteg. Detta skulle kunna ske genom riktade utbildningspaket, som t.ex. skulle kunna tas fram av lärosätenas uppdragsutbildningsenheter. Även regeringens satsning på "Äldreomsorgslyftet", främjar att fler anställda inom äldreomsorgen erbjuds fortbildning.

Pandemin har också synliggjort kompetensbrister och utmaningar

Behoven av specialistkompetens har synliggjorts

Under pandemin har specialistkompetens inom olika områden haft en avgörande roll för att vården har lyckats ställa om och hantera det stora vårdbehovet för personer med covid-19. Specialistkompetens har varit avgörande både i den akuta vården och under rehabiliteringsfasen. Specialister har med sin erfarenhet och medicinska specialistkompetens eller specialistkunskaper i omvårdnad en mycket viktig roll för att leda och lära andra.

Bristen på specialister, och särskilt specialistsjuksköterskor, har varit påtaglig under en längre tid och pandemin har ytterligare synliggjort behoven av specialistkompetens inom bland annat intensivvården och äldre vården.

---

⁹ Arbetssätt i kommunal hälso- och sjukvård vid covid-19. Praktiska förslag till kommunal hälso- och sjukvård i samverkan med socialtjänst; Socialstyrelsen, juli 2020.

Trycket på biomedicinska analytiker har också varit högt för att kunna öka testkapaciteten under pandemin. Samtidigt har pandemin medfört att bland annat tillgången till specialistläkare på sikt kan påverkas då läkares specialistutbildning (specialiseringstjänstgöring) har försenats, främst p.g.a. inställda kurser. Vi ser också att utbildningsplatser till flera specialistsjuksköterskeinriktningar på många håll inte fylls. Behov av vidare- och fortbildning behöver mötas genom utökade kursutbud och flexibla utbildningsformer. Det finns även behov av stärkt finansiering för regioners och kommuners medverkan till utbildning. Regeringen har under flera år, och även för kommande år, satsat på särskilda öronmärkta medel till regionerna för att främja vidareutbildning för sjuksköterskor och karriärtjänster till specialistsjuksköterskor.

Nationella vårdkompetensrådet vill lyfta fram två särskilda åtgärder för att främja utbildning av specialistsjuksköterskor. Vi vill verka för att så kallade VULF-avtal¹⁰ kan komma till stånd, för stärkt samverkan om och finansiering av den verksamhetsförlagda delen (VFU) av specialistjuksköterskeutbildningen samt forskningsmedel inom vårdvetenskap. Förslaget om VULF-avtal fördes fram i utredningen om specialistsjuksköterskor (Framtidens specialistsjuksköterska, SOU 2018:77) och många aktörer har varit positiva till förslaget. För läkare finns en motsvarighet i ALF-avtalen¹¹ mellan staten samt regioner och lärosäten med läkarutbildning. Det är av särskild vikt att sådana avtal och andra satsningar på specialistjuksköterskeutbildningar inkluderar såväl regional som kommunal hälso- och sjukvård. Vi avser att arbeta vidare med att konkretisera hur VULF-avtal kan komma till stånd, både ur ett nationellt samordnade perspektiv och genom stöd till regional samverkan mellan vårdens huvudmän och lärosäten. Vi vill även verka för motsvarande avtal för hälsoprofessionerna¹² på sikt.

Nationella vårdkompetensrådet vill också främja ett ökat samarbete mellan lärosäten i varje sjukvårdsregion om särskilt efterfrågade specialinriktningar för sjuksköterskor. Ett mer utvecklat samarbete mellan olika lärosäten skulle kunna bredda utbudet av och öka tillgången till specialistjuksköterskeutbildningar. Det finns exempel på sådana samarbeten redan idag och rådet kommer att inventera och sprida lärandeexempel på sådana samarbeten för att inspirera till fler.

---

¹⁰ VULF står för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning. VULF-avtal motsvarar ALF-avtal för läkare.

¹¹ ALF-avtalen reglerar statens ersättning till vissa regioner om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, samt regional samverkan om dessa frågor mellan regioner med universitetssjukvård och universitet.

¹² Professioner som arbetsterapeut, dietist, fysioterapeut, kurator, logoped och psykolog.

Snabbutbildad personal och omfattande delegering kan påverka patientsäkerheten

Vi har ovan lyft fram positiva lärdomar av ökat teamarbete i vården och de insatser som möjliggjort den snabba uppskalningen av pandemivården. Uppgiftsväxling, dvs. hur arbetsuppgifter fördelas mellan olika yrkesgrupper för att optimera användningen av kompetenser, behöver fortsätta utvecklas i vården för ett effektivare resursutnyttjande. Samtidigt har vården av covid-19 krävt många och snabba lösningar för att lösa bemanningen under extrema förhållanden. Oro för patientsäkerhetsrisker har lyfts, bland annat på grund av personal som har snabbutbildats och introducerats till nya uppgifter och en potentiellt alltför omfattande delegering.

Patientsäkerhetsrisker som kan ha uppstått till följd av pandemivården behöver följas upp. Har till exempel de som snabbutbildats fått adekvat introduktion, stöd och handledning? Vilka effekter kan en ökad delegering under pandemin ha haft på patientsäkerheten? Även om det finns tydliga regelverk för exempelvis delegering av läkemedelshantering är det känt att delegering av läkemedelshantering inom kommunal hälso- och sjukvård medför ökad risk för patientsäkerheten och detta har sannolikt inte minskat under pandemin.

Vid hög arbetsbelastning minskar avvikelserapporteringen och det är svårt att fånga alla risksituationer som uppstår. I dagsläget känner vi inte till om IVO sett eventuella säkerhetsbrister i tillsynen kopplat till snabbutbildning och delegerade uppgifter. Det pågår arbete i regionerna med journalgranskningar för att se på förekomsten av vårdskador under pandemin, men dessa är ännu inte publicerade. Vi kan dock konstatera att det än så länge är mycket få rapporterade lex Maria-ärenden som kan kopplas till covid-19.

Vi kan konstatera att det i nuläget inte finns någon evidens för att det har uppstått patientsäkerhetsrisker under pandemin på grund av personal som har snabbintroducerats till nya arbetsuppgifter. Men det finns en sådan oro och vi vill påpeka vikten av att ansvariga säkerställer den kompetens som krävs.

Vårdpersonal behöver återhämtning och stöd

Många medarbetare i vården har under pandemin haft en mycket hög arbetsbelastning under en lång tid. Vårdpersonal behöver få möjlighet till återhämtning, annars ökar risken för ohälsa och ökade sjukskrivningstal. Det kan också leda till att personal överväger att lämna vården. Att bemöta medarbetarnas oro för att själva bli smittade är också viktigt.

När smittspridningen återigen tagit fart under hösten ökar också belastningen i vården och för personalen. Samtidigt behöver även uppdämda vårdbehov och växande köer för planerad vård hanteras. Antalet planerade operationer och andra åtgärder i specialistvården var t.ex. nära 50 procent

mindre i april 2020 jämfört med samma tidpunkt föregående tre år.¹³ Visserligen ökade antalet vårdbesök under juli-september, så att antal åtgärder i specialistvården under perioden mars-augusti minskade med cirka 30 procent.¹⁴ Men det ökande antalet patienter med covid-19 som sjukvården återigen möter kan medföra att vården på nytt behöver ställa in planerad vård. Arbetsbelastningen och arbetsmiljön för vårdpersonal riskerar att om igen förvärras.

Arbetsgivare behöver planera för utökat stöd kring arbetsmiljöfrågor och stödinsatser för att förebygga ohälsa hos personal. Ett närvarande och stödjande ledarskap och samtalsstöd till personal har lyfts fram som viktiga åtgärder inom äldreården.

Behov av stärkt kompetens i den kommunala hälso- och sjukvården

Under pandemin har det varit mycket fokus på vård av äldre på särskilt boende som drabbats hårt av covid-19, och inte minst på möjliga uteblivna läkarinsatser.¹⁵

Nationella vårdkompetensrådets uppdrag omfattar i nuläget endast högskoleutbildade yrkesgrupper och vår analys tar därför inte ett helhetsgrepp om kompetensutmaningar inom den kommunala hälso- och sjukvården, där majoriteten av personalen utgörs av undersköterskor och vårdbiträden. För de grupperna finns ett stort och kontinuerligt behov av kompetenshöjande insatser i form av utbildningar och vidareutbildningar, inte minst i basal vårdhygien¹⁶ men även inom andra områden. Regeringens satsning på kompetenslyft för äldreomsorgen avser att främja sådan kompetensutveckling.

Pandemin har satt ljuset på behoven av att stärka vårdkompetensen inom äldreården och även i verksamheter för personer med funktionsnedsättning.¹⁴ Vi har redan pekat på den generella bristen av specialistsjuksköterskor och specialistläkare. Legitimerad personal, såsom sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och dietister, utgör en liten andel av all personal i kommunal hälso- och sjukvård, men denna kompetens är avgörande för kvaliteten och patientsäkerheten i vården. Under pandemin har man från särskilda boenden t.ex. lyft fram sjuksköterskornas betydelse för att utbilda och instruera övrig personal.¹⁷ Pandemin har också ökat behoven

---

¹³ Covid-19 har påverkat vårdkontakter, operationer och väntetider. Socialstyrelsen, juni 2017.

¹⁴ Analys av första covid-19-vågen – produktion, köer och väntetider i vården. Faktablad, Socialstyrelsen, november 2020.

¹⁵ Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har genomfört tillsyn av förutsättningar för individuell vård och behandling på samtliga 1 700 särskilda boenden för äldre, med fokus på om patienter får individuell bedömning av läkare samt vård och behandling enligt den bedömningen. Brister och allvarliga risker har identifierats. www.ivo.se, juli 2020.

¹⁶ Åtgärder inom socialtjänsten vid smittspridning av covid-19. Undersökning av behov av föreskrifter. Socialstyrelsen, oktober 2020.

¹⁷ Tillsyn för att minska smittspridning av covid-19 – särskilda boenden för äldre; Inspektionen för vård och omsorg, maj 2020.

av rehabiliteringsinsatser som ställer krav på tillgång på fysioterapeuter och arbetsterapeuter med specialistkompetens.

Det är mycket viktigt med väletablerade kontaktvägar mellan den legitimerade personalen i den kommunala hälso- och sjukvården och regionens primär- och specialistvård. Tillgång till specialister inom bland annat allmänmedicin, internmedicin, intensivvård och palliativ vård behöver till exempel finnas.¹⁸ Regionerna, som ansvarar för läkarvården i de kommunalt finansierade boendena, behöver säkerställa en hög läkarnärvaro för att möta behoven av individuella medicinska bedömningar. En bättre tillgång till läkare i den kommunala hälso- och sjukvården kan även bidra till ökad kontinuitet och ökad grad av förebyggande insatser.

Nationella vårdkompetensrådet vill lyfta fram flera insatser som kan stärka vårdkompetensen i den kommunala hälso- och sjukvården. Flera har redan berörts i avsnitten ovan. Vi vill främja en ökad tillgång på legitimerad personal i kommunal hälso- och sjukvård, genom att verka för ökad attraktivitet för specialistsjuksköterskeutbildningar med inriktning mot vård av äldre och distriktssköterska, samt för fler arbetsterapeuter och fysioterapeuter med specialistkompetens. Vi vill också verka för forskningssatsningar i kommunal hälso- och sjukvård, genom ett ökat samarbete med regional hälso- och sjukvård och lärosäten. Slutligen behöver en fortsatt kompetensutveckling, för att bygga på de kunskapslyft som redan gjorts, främjas genom utveckling av nya riktade utbildningspaket som skulle kunna tas fram av lärosätenas uppdragsutbildningsheter.

Avslutningsvis, pandemin har medfört ett ökat fokus på den kommunala hälso- och sjukvården, vilket också kan vara positivt i ljuset av den pågående omställningen till en stärkt nära vård. En viktig förutsättning för att denna omställning ska lyckas är en stärkt samverkan om kompetensförsörjningen mellan kommunal och regional hälso- och sjukvård samt utbildningsanordnare.

---

¹⁸ Arbetssätt i kommunal hälso- och sjukvård vid covid-19. Praktiska förslag till kommunal hälso- och sjukvård i samverkan med socialtjänst; Socialstyrelsen, juli 2020.

Lärdomarna gör oss bättre rustade

Vår analys har lyft fram flera lärdomar och utvecklingssteg under pandemin som kan stärka vårdens kompetensförsörjning framåt, men pekar också på kompetensutmaningar som uppmärksammas och behöver hanteras. Syftet har varit att synliggöra viktiga erfarenheter för att driva på en önskvärd utveckling och att identifiera några insatser som kan stärka kompetensförsörjningen framåt.

Beredskapen är bättre nu jämfört med i våras, såväl i regional och kommunal hälso- och sjukvård som i utbildningsverksamheter vid universitet och högskolor. Genom åtgärder som vidtagits under våren står verksamheterna bättre rustade nu när pandemin har tilltagit igen – men förhoppningsvis också inför en framtid när pandemin har klingat av.

Kunskapen om hur covid-19 bäst behandlas är större och fortsätter hela tiden att byggas på. Erfarenheter av att mycket snabbt kunna ställa om och göra omprioriteringar för att hantera en ökad belastning i vården ger en ökad trygghet och beredskap om det behöver göras igen. Vården av äldre har ett bättre utgångsläge efter genomförda insatser för att höja kompetensen och införa säkrare rutiner och arbetssätt för att minska risken för smittspridning på särskilda boenden. Effektiva teambaserade arbetssätt som har prövats kan fortsätta utvecklas och erfarenheter av omställningen till mer digitala arbetssätt och utbildningsformer är mycket värdefulla.

Genom att särskilt lyfta fram flera positiva lärdomar och erfarenheter hoppas vi kunna bidra till att motverka att vi efter pandemin faller tillbaka i gamla hjulspår. Vi behöver istället gemensamt – regioner, kommuner, lärosäten, professioner och andra vårdaktörer – sträva efter att fortsätta på den inslagna vägen när det gäller bland annat förbättrad samverkan, ökat teamarbete, utvecklade digitala arbetssätt och kompetenslyft. Samtidigt ska vi inte bortse från de utmaningar som finns, inte bara för att kunna hantera den fortsatta pandemin, utan även när det gäller det långsiktiga arbetet med att möta bemannings- och kompetensbehoven i hälso- och sjukvården.

Nationella vårdkompetensrådet kommer att fortsätta följa utvecklingen och pandemins konsekvenser för vårdens kompetensförsörjning på lite längre sikt. Vi är medvetna om att det finns fler perspektiv på vårdens kompetensförsörjning än de som vi i första hand representerar, som företrädare för vårdens huvudmän, högskoleutbildning och ansvariga myndigheter. Kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården berör en stor mängd aktörer, där förstås även vårdpersonalens, patienternas och studenternas perspektiv är mycket centrala. Nationella vårdkompetensrådets breda och långsiktiga uppdrag behöver genomföras i dialog med alla dessa aktörer för att ta tillvara olika erfarenheter, kunskaper och idéer om hur kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården och tandvården kan effektiviseras och därmed rusta vården bättre för framtiden – även efter en pandemi.